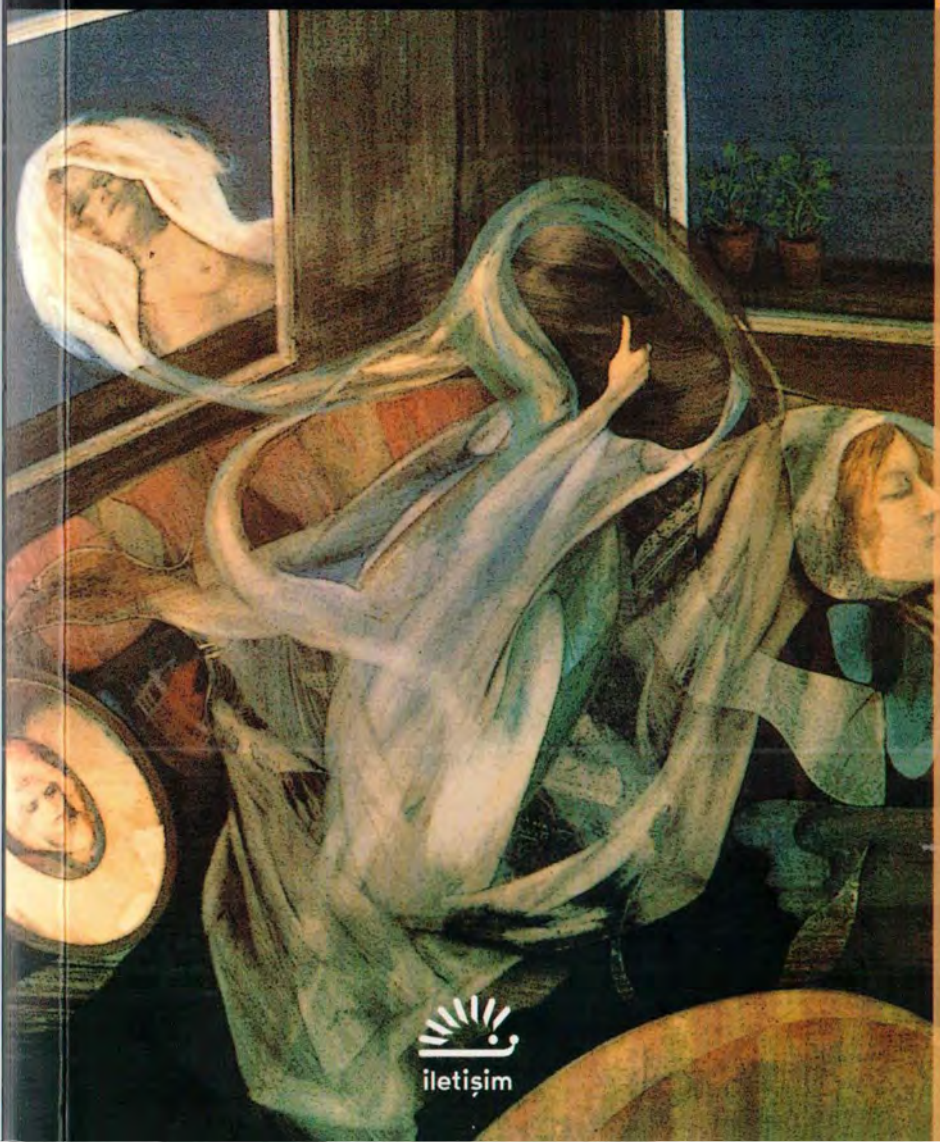
Sezgin Kaymaz

Uzunharmanlar'da Bir Davetsiz Misafir

iletişim

Sezgin Kaymaz Uzunharmanlar'da...

SEZGİN KAYMAZ

Uzunharmanlar'da Bir Davetsiz Misafir

SEZGİN KAYMAZ 1962'de Sinop'ta doğdu. Konya Anadolu Lisesi'ni bitirdi. Hacettepe Üniversitesi İngilizce Dilbilimi Bölümü'nü, Türkçe dersini veremediği için son sınıftan terk etti. 1976'dan itibaren oyuncu ve teknik direktör olarak hentbolla uğraştı. Türkiye Voleybol Federasyonu'nda koordinatör olarak çalıştı. Kitapları (hepsi İletişim'den): *Uzunharmanlar'da Bir Davetsiz Misafir* (1997), *Geber Anne!* (1998), *Kaptanın Teknesi* (1999), *Lucky* (2000), *Zindankale* (2004), *Sandık Odası* (2005), *Medet* (2007), *Ateş Canına Yapışsın* (2008), *Kün* (2013), *Deccal'in Hatırı/ Sevinç Kuşları-1* (2014).

sezgin.kaymaz@gmail.com

İletişim Yayınları 401 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 56
ISBN-13: 978-975-470-598-0
© 1997 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1-9. BASKI 1997-2013, İstanbul
10. BASKI 2014, İstanbul

KAPAK Suat Aysu
KAPAK FOTOĞRAFI Utku Varlık, "Anılarımızın penceresi", 1976
UYGULAMA Hasan Deniz
DÜZELTİ Güneş Akkor
BASKI ve CİLT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11
Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

SEZGİN KAYMAZ

Uzunharmanlar'da Bir Davetsiz Misafir

iletişim

1

UZUNHARMANLAR'DA bir akşam vakti, Ruşen Sokak, 14 Numara'nın önüne, orta boy bir pikap yanaştı. Şoför, arabadan atlayıp, kasanın arka kapağını açarken, komşu evlerin perdeleri de birer ikişer aralanmaya başladı. 14 Numara'nın yeni kiracısı olduğu anlaşılan, iyi giyimli genç adam, ağır kolilerden birini kucaklamış, dizinden de destek alarak soluya soluya ilerlemeye çalışan şoförün önünden seğirtip, el çantasından çıkardığı koca anahtarla iki kanatlı ahşap kapının tek kanadını açtı. Eliyle içeriyi gösterip;

"Sen şimdilik şöyle bırak ustacım," dedi.

Şoför, ıkına sıkına eğilip, koliyi kapının hemen girişine bırakırken, bakkalın kızı Nursel de yanına sinmiş, perdenin aralığından taşınma merasimini izleyen anasını dürttü.

"Ne var ki o koca koca kutularda?"

Anası, burnunu cama iyice yaslayıp sırıttı.

"Pek de ağır baksana," dedi. "Şöfer nasıl ıhlıyo valla."

Kolilerin altında ezilen şoförün hali, 11 Numara'daki Havva'nımın da ilgisini çekti. Pencerenin önüne dizilmiş

çocuklarının arasındaki mevziini genişletmeye çalışarak, kıçıyla sağa sola devindi. Camı buharlaya buharlaya söylendi:

"Adamcağızın beli kayacak ayol..."

Ailenin en büyük çocuğu Ayla, anasının buharladığı camı silerken cevap yetiştirdi:

"Hee... Kethüda sanki! N'olur bi ucundan da şu tutuverse..."

Küçük oğlan Kemal, burnunu burguladığı işaret parmağını çekmeden ablasını aşağıladı:

"O tutamaz ki, salak mısın nesin!"

Ayla, Kemal'in kıçını hırsla çimdiklerken, oğlanın çığlığını bastırarak bağırdı:

"Anne kız! Şuna bi şey söyle... Yine burnunu karıştırıyo..."

Havva'nım, Ayla'yı dirseğiyle geriye itip Kemal'e şamarı indirdi.

"Sümüğünü cama sıvama, domuzun piçi. Sıtkım sıyrıldı silmekten."

Kemal, ağlaya ağlaya sedirden inip odanın ortasına kaçarken, Ayla anasının dikkatini yeniden 14 Numara'ya çekti:

"Bekâr mı ki bu herif?"

"Bekâr... Keşke evli olaydı..."

Ayla, anasına küskün küskün baktı.

"Niye ki?"

"Niye olacak... Evli olsaydı, çekip gitmesi daha kolay gelirdi."

"Gider mi diyosun?"

"Göndeririz Allahın izniyle... Şimdiye kadar kimseyi oturttuk mu orda?.. Vakitlicene gönderecez inşallah..."

* * *

Kolileri taşıma işini bitirince, şoför arabanın kasasına yaslanıp derin derin soluklandı.

"Musa Abi, ne vardı bu kutuların içinde allasen?" dedi, fosurdayarak. "Adam ölüsü gibi... İmanım gevredi valla."

"Kitap," dedi Musa. "Sadece kitap. Seni de yordum ama..."

"N'aparsın? İşimiz bu. Eh... hadi bana müsaade."

Musa, cüzdanını çıkartıp, adamın parasını ödedi.

"Allah bereket versin," dedi adam, arabanın kapısını açarken. "Daha iyi yerlere de göçmek nasip etsin."

"Sağ ol, var ol da, ben bu sokağa, özellikle taşındım. Çok sevdim buraları. Hadi uğurlar olsun."

"Allah razı olsun."

Musa, pikap uzaklaşırken, pencerelere yapışmış meraklı kafalara şöyle bir baktı. İçin için gülüp omuz silkti. Eve girdi. Kapıyı gürültüyle kapattı.

Küçük ama geniş holde birbirine cepheden bakan iki kapıdan soldakini açtı. Evi tuttuğu gün, bu odada kalmaya karar vermişti. Kolunu içeri uzatıp duvarı yoklayarak elektrik düğmesini buldu, çevirdi. Sarı ışık akşamın alacakaranlığına alışmış gözlerini gıdıkladı. Elinin tersiyle göz kapaklarını kaşıyarak dosdoğru karşı duvara yürüdü. Demir karyolanın hemen yanındaki yüklüğü açtı. Ortadan, kalın bir dilme atılarak ikiye bölünmüş, çok eski zamanların gusül dolabını gözüyle ölçüp biçti. "Sığması lazım," dedi. Sonra, hole çıkıp en yakındaki koliyi açtı. Kucağına alabildiği kadar çok kitap alarak odaya geri döndü. Yanyana dizdiği takdirde sığdıramayacağını düşündü. O yüzden, dipten başlayıp odun istifler gibi üstüste yığmaya başladı. Yalnız, adlarını ve yazarlarını, görünsün diye, dışarıya getirmeyi de ihmal etmedi. Diğer kitapları da getirmek için odadan tekrar çıktı. Işığı açtığında perdeleri kapatmayı unutmuştu Musa. Bu sayede, 11 ve 13 Numara'dakiler, babaları hariç, ailecek camdaki gözlemlerini rahat rahat sürdürüyorlardı.

"Bu çocuk talebe galiba," dedi, Bakkal Mustafa'nın kızı Nursel.

"Belki de öğretmendir," diye kızıyla kafa buldu Remziye Hanım. "Hem de bekâr!"Kikirdeyip, kızının böğrünü dirsekledi.

"Amaan!" diye terslendi Nursel. "Bekâr mekâr... Banane!.. Mahallecek didinip kovmayacak mıyız nasılsa..."

Remziye Hanım, sırıtarak kızının damarına basmaya devam etti:

"Ne bileyim anam... Bana heveslendin gibi geldi de..."

Nursel anasının böğrünü dirsekledi.

"Ne sayıklıyon Allah aşkına!"

O esnada, 11 Numara'da, az önce burnunun tatağını cama sıvadığı için bir şamarla pencere önünden sürgün edilen Kemal'in yerine genişçe yayılmış Havva'nım, çenesini gerdanına doğru bastırıp, dişlerinin arasından "dııt" diye geğirdi.

"Bu herif aile terbiyesi görmemiş anam," dedi. "Birazdan perdelerin açık olduğuna bakmaz, donunu da çıkarır bu."

"Hi hi hi."

"Gülme Ayla!"

"Sen ne gülüyon o zaman?"

"Ben sinirimden gülüyom. Senin gibi zevkimden değil."

* * *

Musa, üçüncü koliyi de dolaptan bozma yeni kütüphanesine yığdıktan sonra, eğilip kalkmaktan tutulmuş belini çıtlatmak için ayağa kalkıp, vücudunu geriye doğru büktü. Perdenin açık olduğunu, karşı komşularının camlara dizilmiş, kendisini seyrettiklerini de o zaman farketti.

"Şunların haline bak!" diye söylendi, dişlerinin arasından. Üstlerine yürür gibi pencereye atıldı. Hırsla çekip örttü tek kanatlı perdeyi. Sonra da kenardan hafifçe aralayıp hâlâ ba-

kıyorlar mı diye karşı tarafa göz attı. Tıpkı kendisi gibi perdeyi aralamış, kenardan kenardan göz atanlarla göz göze geldi. "Bakın bakalım, bakın," diye homurdandı. "N'olacaksa böyle..."

"Aaa! Kapattı kız!" diye hayıflandı Nursel.

"Eh madem..." dedi Remziye Hanım. "Kapattığına göre, bakmamızı istemiyo hazar... Sen de kapat..."

Musa'nın perdeyi ötmesi, 11 Numara'daki Havva'nımın da neşesini kaçırmıştı biraz. Cama sırtını dönüp, sedire bağdaş kurdu.

"Ayla... Kalk bi çay demle de içelim," dedi. "Televizyonda da Türk filmi var ne güzel. Çok acıklıymış hem..."

"Niye hep ben demliyomuşum?"

"Kalk kız! Deli etme beni akşam akşam."

"Bi de küçük kızının eli iş tutsun."

Havva'nımın küçük kızı Leyla, anası tarafından hep kayrılacağını bilmenin şımartıcı huzuruyla, ağzındaki sakızı balon yapıp gıcık gıcık baktı ablasına.

Ayla, odadan söylene söylene çıktı. Çıkarken de bütün hıncını kapıdan aldı.

"Kemalim... Gel len, barışalım... gel bi kucağıma," dedi Havva'nım. Der demez de, Kemal'in, halının altına soktuğu elini görüp, avaz avaz bağırmaya başladı:

"Anaa! Bak domuzun piçine! Şimdi de halıya sürüyo sümüğünü..."

* * *

Musa, işinin başındaydı. Beşinci koliyi boşaltıp yüklüğe istifledikten sonra, hesabının tutmayacağını anladı. "I-ıh," dedi. "Hepsi sığmayacak. Artanını da öbür odadaki yüklüğe korum artık."

Kolilerin tamamı boşaldığında, her iki odadaki yüklük de tepeleme dolmuştu. Kan ter içinde saatine baktı Musa. "To-

pu topu kırk beş dakikamı almış," dedi hayretler içinde. "Ama bütün gün koşturmuşum gibi yordu beni..."

Karyolanın çekimine kapıldığını hissetti. Bir an, erkenden yatmayı düşündü, sonra vazgeçti. Hole çıkıp boşalan mukavva kutuları birer birer büktü. Kucakladığı gibi alt kata indi. Tuvaletin yanındaki duvarda elektrik düğmesini bulup bahçenin ışığını yaktı. Kapının sürgüsünü çekti. Bahçeye çıktı. Sille taşı döşeli küçük bahçe, ilk gördüğü halinden çok farklıydı. Şaşkın şaşkın sırıtarak karşı köşeye yürüyüp yükünü, kömür tentesinin altına bıraktı düzgünce. Sonra kendi etrafında döne döne, gece gözüyle etrafı incelemeye başladı. Ortalık, rahatsızlık verecek derecede temizdi. Bir ürperti yaladı sırtını. Hemen eve girdi. Kapıyı sürgülerken; "Beyabi temiz iş görmüş," dedi. O anda da, taşınma telaşıyla dikkatinden kaçan bir şeyi daha farketti. "Önce perdenin açık olduğuna uyanmadım, sonra da evin haline," diye kızdı kendine. Bu ev böyle miydi, kiralamak için bakmaya geldiğinde? Ne gezer... Ahşap duvarları kıymık kıymık çatlayıp evin içine doğru sarkmış, her çatlakta bir örümcek ağı sallanır, sadece yatıp kalkmaya karar verdiği odada yerde serili, deli pöstekisine dönmüş yoluk bir çaput, yüklük kapısız, karyolanın yayları paslı, üzerinde dolu patates çuvalı gibi içindeki yünleri yumru yumru olmuş bir yamalı yatak, öbür oda dersen olduğu gibi harabe değil miydi? Evet, Beyabi'ye bolca para bırakıp, evi temizletmesini, gereken tamiratı yaptırmasını söylemişti ama bu kadarını hiç beklemiyordu doğrusu. "Amma titiz adammış," dedi sinirli sinirli. Alıcı gözüyle, tepeden tırnağa, iyi bir incelemeye karar verdi yeni evini. Önce, sağdaki banyo kapısını açtı. Işığı yaktı. Kara mozaik, sistire-cila çekilmişcesine pırıl pırıl parladı sarı ışığı yiyince. "Bravo," dedi. Kazanlı odun sobasının boruları bile değiştirilmişti. Kurnanın altındaki taş tekne, işinin erbabı bir yontucunun elinden yeni çıkmış gibi

kaymak kaymaktı. Çatlakları yosun bağlamış halinden eser yoktu. "Belki de yenisini almıştır," diye düşündü.

Banyonun ışığını söndürüp hemen karşıdaki mutfağa geçti. Şaşkınlığı daha da arttı. Duvarlar, çivitli kireçle badanalanmış, tahta raflar, yağlı boyayla boyandıktan sonra, su tutmasın diye de üstlerine mavi-beyaz desenli muşambalar raptiyelenmiş, yetmemiş, yeni evli bir çiftin ihtiyacını karşılayacak kadar bol, gıpgıcır kap kacak yerleştirilmişti aralarına. Zemindeki kara mozaik de aynı mavi-beyaz desenli muşambanın kalın cinsiyle kaplanmıştı. Bulaşık tezgâhı tertemizdi. Üçlü likit gaz ocağı tezgâhın üstüne yerleştirilmiş, üstüne emaye bir çaydanlık, çaydanlığın üstüne de porselen bir demlik oturtulmuştu.

Sersem sersem köşedeki tel dolaba yürüdü. Kiralamaya geldiğinde buzdolabı gördüğünü hatırlıyordu da tel dolabı hiç hatırlamıyordu. Tepedeki mandalı çevirip, çıtasından tutarak kapağını açtı. Boy boy kavanozlara basılmış renk renk reçelleri görünce küçük dilini yutacak gibi oldu. Ağzı ayrıldı. Eğilip alt kapağı açtı. Tepeleme kayılmış, paket paket Seylan çayıyla burun buruna geldi. Keyiflensin mi, endişelensin mi bilemedi. "Bu herif, benim çay tiryakisi olduğumu nerden bildi yav?" dedi, titrek bir sesle. Sonra da doğrulup "İşe bak!" diye söylene söylene buzdolabının kapağını açtı. Kendini ilginç sürprizlerle karşılaşmaya hazırladığı için kalıp kalıp tereyağları, peynirler, paket paket zeytinleri normal karşılamayı başardı ama en alt rafa yerleştirilmiş cam kâselerdeki ev yapımı zeytinyağlı yemekleri, dolabın kapak raflarına yerleştirilmiş turşu basılı kavanozları görünce karnına yumruk yemiş gibi oldu. Hafiften bir mide bulantısı geldi, geldiği gibi de geçti gitti. "Pes be!" dedi, üzerine maydonoz serpiştirilmiş zeytinyağlı barbunyaya sulanırken.

Işıkları söndürüp ahşap merdiveni inlete inlete üst kata

çıktı. Odasına girmek üzereyken son anda, şeytan dürtmüş gibi vazgeçip karşı taraftaki odaya daldı. Gömme elbise dolabına bakmak istiyordu. İçinde, mutfaktaki sürprizlerin benzerleriyle karşılaşacağı yönünde kuvvetli bir his vardı. "Allah bilir, Beyabi hazır eli değmişken bana iç çamaşırı filan da almıştır," diye espri yapıp kendi kendine güldü. Yüklüğün karşısındaki gömme dolabın ilk kapağını açtı ve dondu kaldı. Ambalajında gömlekler ve pantolonlar yerleştirilmişti güzelce. Telaşlandı. Yandaki kapağı da açtı. Dolabın, bel hizasından yukarıya doğru yükselen bölümüne, jelatinlerinin içinde dört tane yeni kazak konmuştu. Alttaki çekmeceleri açtı. Gözüne etiket zımbalı çoraplar, burnuna da çorapların arasına atılmış küçük küçük sabunların çiçek kokuları çarptı. Bir başka çekmecede yeni iç çamaşırlarını, bir diğerinde ise banyo kesesinden havlusuna kadar bir tamam hamam malzemelerini buldu. "Bu kadarı da... yani..." dedi. Kapakları kapatıp odaya daha bir alıcı gözüyle baktı. Nerdeydi ilk hali, nerdeydi şimdiki hali... "Bu evi bu hale getirmek için on tane mi kadın tuttu, n'aptı bu Beyabi?" diye sordu kendi kendine. "Yarın ziyaretine gidip teşekkür etmek farz oldu artık."

Odadan çıkarken, kapının ağzında bir an durdu. "Neden buraya yerleşmiyorum ki? Elbise dolabım da burda..." diye düşündü. Kafasında bu teklifini evire çevire tartarken bitişik evde, besbelli ki çok ağır birinin ayakları altında gıcırdayan döşeme sesini duydu. Ardından da kuvvetli bir geğirti. Sonra bir geğirti daha, derken bir daha... "I-ıh..." diye reddetti kendi teklifini. "Bu oda yan komşunun odasıyla müşterek gibi... Benim sesim orda, onunki burda... Gene en iyisi öbür oda... Duvarına bitişen yok hiç olmazsa."

Eve ilk geldiği gün de bu odada kendini pek eğreti hissetmişti zaten. Beyabi de öyle bir şeyler dememiş miydi?

"Sen, yanı boş odaya tüne Musa Efendi. Öbüründe rahat edemezsin."

Neden rahat edemeyeceğini de böylece anlamış oluyordu. Işığı kapatıp çıktı. Kendi odasına geçti. Döşeli demir karyolasının üstüne attığı, Balzac'ın *Bette Abla*'sını aldı. Sedire oturup arkasına rahatça yaslandı. Kısık, kadife bir öksürük sesi duyuncaya kadar da kafasını hiç kaldırmadan, keyifle okumaya daldı.

Odanın ahşap duvarlarına baktı. "Demin geğiren komşu galiba," dedi. "Şimdi de öksürük tuttu." Kitabına döndü. Kendini kaptırmaya çalıştı ama, "Arada bir hol, üç tane de ahşap duvar var. O komşunun sesi olsa, bu kadar kolay delemez engelleri," diye düşündüğünden, başaramadı... Kısık bir öksürük daha duydu. Öksüren, sanki ciğerleri güçsüz olduğu için değil de, Musa'ya varlığını belli etmemeye çalıştığı için kısık öksürüyormuş gibi geldi. Ürperdi. Kitabı sedirin üstüne tersyüz edip bıraktı. Ahşap döşemeyi elinden geldiğince az gıcırdatarak usul usul hole çıktı. Karşı odanın kapısına inanamayan gözlerle baktı. Alttan ışık sızıyordu. Çıkarken kapattığından da emindi üstelik. "Bu da geğiren komşunun ışığı olacak değil ya," dedi içinden. O sırada, alttan sızan zayıf ışık, kapının önünden biri geçiyormuş gibi gölgelendi, sonra tekrar berraklaştı... "Öksüreni yakaladım," diye düşündü, içi titreyerek. Korka korka kapıya yaklaşıp kulağını dayadı. Tahta gıcırtısı duydu. İçerde biri yürüyordu.

"Kim var orda?" diye bağırdı. Patlayarak çıkan sesinden korkup kapının önünde sıçradı. "Kim var?" diye bağırdı tekrar.

Cevap gelmedi. "Yok yok... Yanlış duymuşumdur... Işığı ben açık unutmuşumdur," diyerek kendini avutmaya çalıştı. Yediremedi. Derin bir nefes aldı. Cesaretini toplayıp odaya daldı.

Işık yanıyordu, evet, ama ortalıkta o ışığı yakmış olabilecek kendisinden başka hiç kimse görünmüyordu. Ha-

linden utandı. Yine de, "Hazır buraya kadar gelmişken..." deyip kendini ayıplaya ayıplaya sedirin, karyolanın altına baktı. Elbise dolabının ve yüklüğün içini kontrol etti. Karyolanın üstüne çıktı. Perdeyi açıp, bahçeye bakan pencerenin sürgüsünü kontrol etti. Sürgülüydü işte. "Deli!" dedi kendi kendine. "Eski, ahşap bir ev... Işığı kendin açık unuttun, iki ses duyunca da ödün patladı."

Sevine sevine, ama sevindiğini kendine belli etmemeye çalışarak ışığı söndürüp çıktı. Geri dönüp kapının altındaki boşluğa baktı. Işık sızdığını görünce gözlerine inanamadı. Hızla daldı odaya. Sağa sola bakınıp kimseyi göremeyince ışığı söndürdü ve bir daha ne görürse görsün, ne gıcırtısı duyarsa duysun, o gece o odaya tekrar dönmemek üzere kesin kararını verdi. Caydırıcı bir şey görmemek için de odadan çıktıktan sonra, dönüp alttaki aralığa bakmadı.

Kendi odasına geçti. Epeyce zorlandıktan sonra, kitaba yeniden dalmayı başardı. Bitirince sedirin üstüne yanlamasına uzandı. Kitap bitti diye üzüldü bir süre. Sonra, kapağını okşaya okşaya kahramanlarını düşündü. Zihninde onlarla tartıştı. Yan odadan gelip duran öksürük ve tahta gıcırtısı seslerini de ciddiye almamaya çalıştı.

Kitabı yüklüğe yerleştirip odadan çıktı. Tuvalete indi. İşini bitirdiğinde, tam tepesindeki tavan döşemelerinin gıcırdadığını farketti. Üstte birisi geziniyormuş gibi... Peki, üstte kim oturuyordu? Kendisi... Kendisi aşağıda olduğuna göre aynı anda üstte nasıl gezinecekti bakalım?

Korkuyla, heyecanla, öfkeyle saldırdı merdivenlere. Bir çırpıda tırmanıp holü geçti. Kimse yoktu. Kararından dönüp az önce kendisini oynatan odaya tekrar daldı. Dolapları, yüklüğü, karyolanın, sedirlerin altını, bahçeye bakan pencereyi kontrol etti. Kapının yanındaki duvara yaslanıp, derin derin soluyarak, içinde gitgide büyümeye başlayan çaresizliği dışarı atmaya çalıştı.

"Ne oluyor sana Musa?" dedi yüksek sesle. "İşte, istediğin gibi her türlü eş dost çevresinden izole edilmiş, yabancı bir semtte, yabancı insanların arasında, yabancı bir ev... Ne istiyorsun daha?.. Yalnızlığın tadını çıkarmak varken, derdin ne de hortlak hikâyeleri uydurup rahatını kaçırıyorsun?"

Saatine baktı. Sabahın ikisi olmuştu. Odasına geçti. Atlet külot kalıncaya kadar soyundu. Vücudunu, karyolanın çekim gücüne teslim etmek üzereyken, alt katın ışıklarını, telaşla yukarıya çıkarken açık unuttuğunu hatırladı. Sinirli sinirli odadan çıkıp merdivenin başına geldi. Birkaç basamak indi. İrkildi. Eğilip baktı. Aşağıda, ışıkların yandığı falan yoktu. Emin olmak için, birkaç basamak daha indi. Karanlıktı işte... Oysa, söndürmediğinden o kadar emindi ki... Hayır hayır, yanılıyor olmalıydı... Söndürmüştü mutlaka... Belki de eski evin, eski tesisat numaralarıydı bunlar... teller birbirine değip falan... olabilirdi tabi... ya da lambalar patlamış olabilirdi... Tırabzana dirseğini yaslayıp kendini aşağıladı. "Musa... korkuyorsun, kabul et... Denemesi bedava... Hadi, in iki basamak daha, elektrik düğmesini çevir... Anla işin aslını..."

İnemedi. Aksine, arkasından atlı kovalıyormuş gibi, can havliyle merdivenleri tırmanıp odasına döndü. Kapısını kapatıp içerden sürgüledi.

"Bu gece, altıma işesem aşağı inmem bir daha," dedi.

Işığı söndürdü. Bahçeye ve yan sokağa bakan pencerelerin perdelerini açtı. Uyandığı zaman, camlardan cibinlik gibi sarkan tülün aydınlığını görmeyi çok severdi... Uyanabilirse eğer...

El yordamıyla karyolanın üstündeki ince yorganı sıyırdı. Yatağının da mis gibi çiçek koktuğunu farketti. "Beyabi bana abayı yaktı galiba," deyip güldü.

Uyuyabileceğini hiç aklı kesmiyordu. O sırada, oda kapı-

sının hemen arkasından gelen bir ayak sesi duydu. Yorganı kafasına çekti. Kalkıp bakarsa, kapının altından sızan ışığı göreceğini biliyordu çünkü. Parmaklarıyla kulağını tıkadı, gözünü de sımsıkı yumdu. Az sonra da eter koklamışcasına, uykuya dalıverdi.

2

UZAK dağların birinden güneşin doğduğunu, kan uykusunda da olsa hissederdi Musa. Kendini bildiği ilk günden beri, gün doğmadan uyanırdı. Ne bir çalar saate, ne de bir "Kalk yavrum," diyen anneye ihtiyacı olmuştu o güne kadar... Hele hele, ürüm ürüm ürüyen bir horoza hiç mi hiç ihtiyacı olmamıştı...

Horoz mu?.. Çırpınarak fırladı. Horoz ötmeye devam ediyordu. Rüya görmediğini anladı. Toparlanmadan ayaklanmanın etkisiyle tansiyonu düştü. Sırtüstü karyolaya attı kendini. Midesinin bulantısını, başının uğuldamasını, derin derin nefes alarak geçiştirmeye çalıştı. Özellikle de gözünü kapatmamaya gayret etti. İyi kötü anlardı bu işlerden. Böyle tansiyonu düştüğü zaman, göz kapaklarını bir kavuşturacak olursa, baş dönmesinin baygınlığa meyledeceğini bilirdi. Tepesinde dönüp duran tavanın ağır ağır yerine yerleşmesini bekledi. Bu arada, çarpıntısı da geçti. Normale döndüğüne kanaat getirince, karyolanın üstünde fıçı gibi yuvarlanarak bahçeye bakan pencereye uzandı. Tül perdeyi çekip camı açtı. Dizlerinin üstünde doğruldu. Dışarı-

ya sarktı. Öten, yan bahçenin horozuydu ve alttan kalın dilmelerle desteklenmiş, sonradan yapıldığı her halinden belli, ahşap balkon korkuluğuna tünemiş, boynunu gökyüzüne doğru sündüre sündüre ötmeye devam ediyordu.

"Güzel çocukmuşsun be!" diye seslendi horoza. "Ama ödümü de koparttın bu arada."

Hayvan, kahverengiydi. Açık kahverengi. Dövüş horozlarına özgü, upuzun bir boynu vardı. Gaddar bakışlıydı. Ötmek için kanat çırpmaya, boynunu su içmiş de yutkunur gibi yukarılara uzatmaya başladığında, kalın kahverengi kılıfının altındaki kırmızı, mavi, yeşil, sarı tüyler, havai fişeği misali patlayıveriyordu adamın gözüne. "Oh oh oh..." diye geçirdi içinden. "Sahibi bütün gece geğirip öksürecek, bu da sabahımı kâbusa çevirecek... Oh oh oh..."

Tam içeri girecekken birden kafasında şimşekler çakıverdi. "İşte... buydu valla..." deyip iyice sarktı dışarıya. Eğilerek evinin çatısıyla komşunun balkonu arasındaki mesafeyi hesaplamaya çalıştı. "Bu hayvan, rahat rahat, bir-iki kanat çırpışıyla ordan dama hoplar," dedi. "Büyük ihtimal, dün geceki çıtırtıların faili..."

Tülü camın önüne çekip pencereyi de açık bırakarak geri çekildi. Karyoladan kalktı. Sürgülü kapıyı açarken; "Aynı sesleri, ışıkların yanıp yanıp söndüğünü şimdi görüp duysam kılım kıpırdamaz," diye düşündü. "Neden insanlar geceleri korkmaya daha meyilli olurlar?"

Kapıyı açıp hole çıktı. "Bari kapının arkasına da barikat kuraydın be Musa," dedi yüksek sesle.

Aşağıya indi. Yüzünü, gözünü yıkadı. Banyo kapısının arkasındaki askıya asılmış çiçek kokulu havluyla kurulandı. Mutfağa geçip, çayın altını yaktı.

Çay delisiydi. Çayın hastasıydı. Tatmin edemediği, doyamadığı, bırakamadığı tek zevkiydi. "Eroinmanın eroin bağımlılığı da olsa olsa böyle bir şeydir," diye düşünürdü hep.

Çay içmeden yaşanabileceğine inanmazdı. Ne büyük keyifti o... Hele de kitap okurken...

"Kitap okurken..." diye bağırdı hayretler içinde. "'Nasıl oldu da dün gece çay içmeden kitap okuyabildim ben? O kadar çok mu korktum yav?"

Yukarı çıkıp, elbise dolabının olduğu, gecenin korku filminin de çevrildiği odaya girdi. "Burası da misafir odası olur artık," dedi. "Gelen giden olacağını sanmam ama..."

Temiz bir külot giydi. Ambalajındaki gömleklerden birini çıkartıp denedi. Üstüne tam oturduğunu görünce Beyabi'yi bir defa daha takdir etti. Hevese geldi ondan sonra da. Bir de kot pantolon denedi. Sanki, kendisi gitmiş de beğenip almış gibi, o da oturuverdi bacaklarına. Şaşkın şaşkın güldü. Yeni çoraplardan bir tanesini alıp odasına geçti. Bir gece önce çıkardığı eşyalarını düzgünce devşirdi.

"Beyabi bir de çamaşır torbası ayarlasaymış tam olacakmış," dedi. Ortalıkta görünmesin diye, kirlilerini karyolanın altına sürüverdi.

Yüklüğü açıp kitaplarına bir göz attı. "Bugün kitapçıları bir dolaşmak lazım," diye düşündü.

Aşağı indi. Fokurdayan suyu demliğe aktardı. Ocağın altını kıstı.

Buzdolabından; peynir, zeytin, yağ çıkartıp mutfak tezgâhının üstüne taşıdı. Raftan indirdiği küçük kâselere azar azar aktardı. Şöyle, tepsi gibi bir şeyler arayarak sağa sola bakındı. Beyabi'nin tel dolabın arkasına sıkıştırdığı siniyi gördü. Kahvaltı masası niyetine kullanmak için, kâseleri güzelce yerleştirdi sininin üstüne. İnce belli çay bardağını, kırmızı desenli, beyaz porselen çay tabağını da raftan bulup koydu. Kucakladığı gibi, yukarı, odasına taşıdı. Halının ortasına bıraktı yeni kahvaltı masasını. Sedire oturup, sokağa bakarak çayın demlenmesini beklemeye başladı. Gözü, bir gece önce kendisini dikizleyen meraklı komşularının pen-

ceresine gitti. Perdeler sıkı sıkı örtülüydü. Camı açıp sokağa sarkacaktı ama Beyabi'nin tembihini hatırlayınca vazgeçti... "Sokağın kedisi falan içeriye dalıvermesin. Ön camları da arka camları da hep kapalı tut, bilhassa yağmurlu havalarda Musa Efendi... yağmurlu havalarda..." Kalkıp arka camı da kapatacaktı, oda biraz daha havalansın diye düşündüğü, biraz da kalkmaya üşendiği için o işi daha sonraya erteledi.

Sokağın sol başından gelen ayak seslerini duyunca, hafifçe kenara doğru çekilip, görüş açısını genişletmek için yanağını tül perdeye yapıştırdı. Az sonra da ayak sesinin sahibini gördü. Şişmanca bir havacı astsubaydı. 11 Numara'nın önüne gelince durdu. Elindeki fermuarlı, siyah çantayı açıp kocaman bir anahtar çıkardı. Kapının deliğine sokmadan önce, bir adım geri çekilip pencereye baktı. Sonra açıp evine girdi.

"Meraklı komşunun kocası," dedi Musa. "Gece nöbetinden geliyor herhalde... Karısı da horul horul uyumakta... Eee... tabi... beni dikizlemekten yorgun düştü kadıncağız... Şu adamla tanışmalı... Zavallı adamcağız, hiç olmazsa böyle erken saatlerde uğrar da bir çayımı içer..."

Saatine baktı. Altıbuçuk olmuştu. "Millet bu saatte ne uykusu uyur?" diye söylendi. Aynı anda da tam arkasından, bu saatte uyumayan birinin sesini duydu:

"Rızaaaa... Gel oğluum... Kahvaltımız hazır."

Besbelli ki yaşlılıktan sesi altolaşmış bir kadın sesiydi. Musa, erkenden kalkıp evladına sabah kahvaltısını hazırlayan kadını takdir ederek, tanışmak için, bahçeye bakan, karyolanın yanındaki pencereye seğirtti. Dizlerinin üstünde dikilip bahçeye kafasını uzattı. Horozlu evin balkonunda, kazaklı, uzun namaz etekliği giymiş, dev anası kadar iri, ama bir hayli de yaşlı bir kadın gördü.

"Rızaa... Hadi yavrum... Gel benim tosunum..."

Musa, tosun Rıza'yı görmek için, karyolanın üstünde biraz daha dineldi. Kafasını pencerenin üst pervazına yaklaştırarak kendi bahçe duvarından arta kalan görüş açısıyla çeyrekleşmiş yan bahçeye baktı. Sadece, sabah sabah ötüp tansiyonunu düşüren kahverengi horozu görebildi. Yan balkona doğru dönüp;

"Günaydın teyzecim," diye seslendi yaşlı kadına.

Kadın, Rıza'ya bakmaktan vazgeçip soluna döndü. Musa'yı görünce gülümsedi.

"Günaydın evladım. Allah güle güle oturmak nasip etsin," dedi. "Dün akşam taşındın di mi? Gürültüden anladım."

"Evet teyzecim. Çok mu rahatsız ettim yoksa?"

"Aaa... Yok evladım yok..." Yaşlı kadın, iyice Musa'dan tarafa dönüp dirseklerini balkon korkuluğuna dayadı. "Olur mu rahatsızlık? Hem, gürültüsüz de ev taşınmaz ki... Parmaklarının ucunda mı girip çıkacaksın?"

Kanı kaynadı Musa'nın.

"Teşekkür ederim. Çok anlayışlısınız. Ben gene de bundan sonra daha dikkatli olurum."

"Çok yaşa evladım, afferin."

Musa'nın midesi bulanır gibi oldu. Kadın, devam etti:

"Adın ne senin bakalım?"

Musa, eliyle karnına bastırdı.

"Musa... Musa Selamoğlu. Sizin adınız ne teyzecim?"

"Benimki de Habibe... Ama, buralarda herkes bana, 'Erzurumlu Teyze' der."

"Demek Erzurumlusunuz."

Erzurumlu Teyze, gerdanını katmer katmer sallandırıp dişsiz ağzını göstere göstere güldü.

"Heh heh heh... Yok evladım yok... Doğma büyüme Ankaralıyım ben. Babam da Ankaralı, dedem de... Şu meşhur 'Kocaman Petrol' var ya hani... o bizimkilerin olur... Yalnız, babam vaktiyle annemi Erzurum'dan gelin getirmiş... Ai-

le içinde anneme hep 'Erzurumlu Gelin' derlerdi bu sebepten... Ben de Allah nur içinde yatırsın, hık demiş annemin burnundan düşmüşüm... Adım, 'Erzurumlu'nun Kızı' kaldı... Büyüyüp gelin olunca, anneciğim gibi 'Erzurumlu Gelin'... eh, şimdi de kocadık, 'Erzurumlu Teyze' diyorlar... İşte böyle evladım..."

"Yok canım..." diye kompliman yapmaya çalıştı Musa. "Dipdirisiniz. Kocadım falan deyip de kendinize haksızlık etmeyin."

Erzurumlu Teyze, tatlı tatlı güldü.

"Canına sağlık evladım. Allah sana uzun ömürler versin."

Musa'nın, yine midesi bulandı. Ağzına gelen safraları yutarak kadını dinlemeye çalıştı.

"...içimi saymazsan, dışım diridir Allah'a şükür. Yetmişsekiz yaşındayım ben... kocamış diye bana denmezse kime denir?"

Bulantısı geçer gibi olunca, cevapladı Musa:

"Aman ne güzel teyzecim. Öyle genç gösteriyorsunuz ki..."

"Belki Uzunharmanlar'ın havasındandır. Bu semtte, insan kolay kolay düşmez elden ayaktan... Allah düşürmesin..."

"Efendim?"

"Bu semtte diyorum... Havası falan temiz ya... Gel beraber kahvaltı edelim evladım."

"Çok isterdim teyzecim. Ama şöyle gündüz gözüyle ortalığı bir elden geçirip eksikleri falan belirlemem lazım... Malum... bu daha ilk günüm... çarşıydı, alışverişti..."

"Malum evladım malum... Çekinme... Ne ihtiyacın olursa çal kapımı. Kahvaltıya gel, çayımı içmeye gel... İnsanız, tek başıma sıkılıyorum zaten."

"Demin oğlunuza seslenmiyor muydunuz?" ...Kadının yaşını hatırladı... "...torununuza yani..."

"Heh heh heh... tabi ya... oğluma, torunuma, tosunuma sesleniyordum di mi?"

Tekrar bahçeye döndü Erzurumlu Teyze.

"Hadi Rızaa... bak hepsini kendim yerim sonra."

Kahverengi horoz, kuvvetli birkaç kanat çırpışıyla bahçeden havalanıp ahşap korkuluğa kondu. Erzurumlu Teyze, şaşkın şaşkın bakan Musa'ya döndü.

"İşte benim tosunum bu..." dedi. "Can yoldaşımdır. Evimin bekçisi, sabahımın habercisidir."

"Rıza bu ha?"

"Evet... Benimle beraber yaşar. Sayesinde gönlüm şenlenir. Dosttur. Çok dürüst bir dosttur..."

Dönüp eve girdi Erzurumlu Teyze. Rıza da kafasını yandan yandan çevirip bir süre Musa'yı süzdükten sonra sahibinin peşinden içeri hopladı.

Musa, için için gülerek mutfağa indi. Demini almış çayın mis kokusunu çeke çeke çaydanlığı odasına taşıdı. Uzun uzun, rahat rahat kahvaltı etti. Sokak hareketlenmeye başlamıştı artık. Ayak sesleri, camın önünden geçenlerin dolu dolu öksürükleri, odasını iyiden iyiye doldurur olmuştu. "Tüh sana ödlek!" dedi kendi kendine. "Baksana, sesler evin içindeki birileri tarafından çıkartılıyormuş gibi. Ahşap evler bunlar. Biri kendi evinde çorbaya bolca tuz atsa, öbürü öbür evde; 'Ne ulan bu tuz?' diye karısına bağırır."

Bir bardak çay doldurup camın önüne oturdu. Gelip geçenlere bakmaya başladı. Kendini hiç de yabancı hissetmediğini farketti. Hemen sokağa çıksa, insanların arasında hiç çekinmeden, tutukluk yapmadan, sıkılmadan dolaşabilecekti sanki. Oysa, bronz tenli, kaşarlanmış tatilcilerin karşısında süt beyaz ciltli, acemi pansiyoner turistler gibi hissetmesi gerekiyordu. Şaşırdı. Sokağa çıkmak, kendini bir an önce mahalle sakinlerine göstermek için can attığını anlayınca daha da çok şaşırdı. Yine de demli çayın keyfinden geçemedi. Camın önünde, çaydanlığın dibini görene kadar oturdu. Çıkma zamanı geldiğine karar verince de siniyi mut-

fağa indirip olduğu gibi tezgâhın üstüne bıraktı.

Banyoya girip traş oldu. Dişlerini fırçalarken mutfak tarafından çatal, kaşık şıngırtıları duydu, ama önemsemedi. "Erzurumlu Teyze bulaşığa girişti bile," diye düşünüp sırıttı.

Odasına çıktı. Beyaz üzerine kırmızı tavuskuşu desenli pikeyi sererek düzeltti yatağını. Arka camı kapatayım mı, kapatmayayım mı diye bir süre düşündü. Sonunda, "Buradan kedi giremez herhalde," deyip açık bırakmaya karar verdi.

Evden çıktığında saat dokuzu geçiyordu. Meraklı komşularının perdelerine baktı. 11 Numara'nın tülü, insan suratı şeklini almıştı. "Gene yapışmışsınız cama," diye söylendi dişlerinin arasından. "Bakın bakalım bakın."

Sokağın öbür ucuna, Beyabi'nin evine doğru yürümeye başladı.

* * *

"Çıktı kız çıktıı! ...gidiyoo..." diye bağırdı Ayla.

Havva'nım, hemen sedire diz vurup camın gerisine mevzilendi. Sertçe çimdirdi Ayla'nın kolunu.

"Öyle karga gibi bağır da, baban kalksın, ağzına sıçsın... Herif nöbetten geldi... iki lokma uyusun şurda... sessizcene söylesene ne söyleyeceksen..."

"Üff! Acıttın kı..."

"Elime sağlık... Hadi, durma burda... kalk da Kemal'in yatağını balkona ser... göl etmiş gene..."

"Amaan! O da tohuma kaçtı, hâlâ altına işiyo... Şeyinden utanmasam gece yatmadan önce bez bağlayacam altına."

"Hadi hadi dırlanma... Sen ilkokul beşe kadar işedin ya..."

"İşediğimi kendim yıkadım hiç olmazsa. Bi kere olsun benim çamaşırlarımı yıkadın mı? Leyla'nınkileri de bana yıkattın, şimdi de Kemal'inkileri kakalıyon."

"İyi ya... Alış işte... Daha evlenecen, çocuklarının altını temizleyip sidiklilerini yıkayacan."

"Git be... Evlenmem ben de."

"Görürüz. Hadi kalk. Daha Beyabi'ye telefon edip Musa'nın o tarafa doğru gittiğini söyleyecem... Yolunu kessin."

Musa, her bir evin önünden geçtiğinde aralanıp aralanıp kapanan perdelere rağmen umduğu gibi, kendini sıkmadan yürüdü. Sokağın başına geldiğinde, Beyabi'yi 1 Numara'nın penceresinde oturmuş, çay içer buldu.

"Günaydın Beyabi," dedi.

Beyabi; "Günaydın Musa Efendi," diye kükredi.

"Beş dakikalığına ziyaretine gelip bir çayını içeyim dedim. İzin var mı?"

Beyabi, telaşla fırladı.

"Estağfurullah... Hemen açıyorum... Buyur..."

Beyabi kapıyı açmaya gelinceye kadar, Musa da onu düşündü. "Rahat yüzelli kilo çeker," dedi. "Gözleri de nasıl mavi... Bu adamın cüssesinden korkmayan, gözlerinden korkar. Gözlerinden korkmayan da bembeyaz, fırça gibi sert saçlarından... Halbuki ne kadar iyi bir insan."

Kapı açıldı. Beyabi, iki metreye yakın boyu, doğuştan bronz teni, martı kanadı gibi bembeyaz kaşlarıyla Musa'nın karşısına dikildi.

"Buyur Musa Efendi.. Hoşgeldin..." deyip kenara çekildi.

"Nasılsın Beyabi? İyi misin?"

"Eh! Allah'a şükür... Sen nasılsın? Rahat ettin mi?"

"Hem de nasıl... Sana teşekkür etmeye geldim zaten."

Beyabi'nin güleç, bronz çehresine kapkara bir gölge düştü.

"Gir... Bi çayımızı iç," deyip, Musa'nın önüne düşerek soldaki odaya girdi.

Musa, adamın peşinden giderken; "Teşekkürden hoşlanmıyor galiba. Suratı nasıl değişti öyle..." diye düşündü. Odaya girip, camın kenarındaki sedire oturdu.

Beyabi, telaşlı hareketlerle üzerine havlu örttüğü demliği kaldırdı. Elleri hafif hafif titriyordu. Masanın üstündeki ters çevrilmiş bardaklardan birini alıp çay doldurdu. Kahvehane usulü, tabağın kenarına iki tane kesmeşeker attı. Musa'ya uzattı.

"Buyur Musa Efendi..." dedi. "...afiyetle..."

Kendi bardağını da alıp, Musa'nın çaprazına oturdu.

"Havalar da birden ısındı maşallah," dedi. "Geçen sene, bu vakitler daha kar kalkmadıydı yerden."

Musa çayını yudumladı.

"Bilemiyorum. Burda değildim," dedi.

Beyabi'nin telaşlı haline bir anlam veremiyordu. Adam, sanki bir konuyu değiştirmeye çalışır gibiydi... Ama, hangi konuyu?

"Çay da çok güzel olmuş Beyabi," dedi. "Eline sağlık."

"Afiyetle."

"Beyabi, önce sana çok teşekkür etmek istiyorum."

Beyabi, huzursuz huzursuz kıpırdandı. Ağzını açıp kapadı. "Konuşma!" dercesine, yalvararak baktı. Musa, iyiden iyiye işkillendi. Sözünün gerisini getirmeye karar verdi.

"Ahşap evin hali başka oluyormuş," dedi. "...sayende tabi... bu zamanda öyle her ev sahibi bekâra ev vermiyor."

Beyabi rahatlayıp, derin bir nefes aldı.

"Ohh!" dedi. "Sıhhatle otur Musa Efendi... Kusurumuza da bakma artık... temizletemedik ama, bugün yarın hallederiz inşallah..."

Musa, Beyabi'nin tevazu gösterdiğini sandı.

"Yok canım," dedi. "Daha neler... Temizlik dediğin, ancak o kadar olur... Mis gibi yaptırmışsın her yeri..."

Beyabi, kapkara oluverdi.

"Nasıl? Temiz mi diyosun?"

"İlahi Beyabi... Pırıl pırıl parlatmışsın ya her tarafı... Yetmezmiş gibi, pantolonumdan havluma kadar alıp çekmece-

lere bile yerleştirmişsin... Hele mutfak... Bayıldım... Ne bildin Seylan çayı sevdiğimi? Vücut ölçülerimi nasıl göz kararıyla alabildin?"

Beyabi, maviş gözlerini kocaman kocaman açtı. Beyaz kaşlarını, sapan taşı yemiş martı kanadı gibi çırptı.

"Çek. .. çekmeceleri mi? .. yerleştirmişim mi?" dedi soluk soluğa. "Seylan çayı mı? .. Pantolon mu koymuş ... da".Cahım, sen yerleştirmediysen bile temizlik için tuttuğun kadınlar yerleştirmiştir. Neticede ev, senin sayende şekle şemale bürünmüş... Yanlış anlama... yani ev, ilk başta şekilsizdi demek istemiyorum... ama, elden geçince tabi, çok daha güzel olmuş... haa, gömleğim nasıl? yakışmış mı?"

"Buyur?"

"Gömleğim nasıl gömleğim? Olmuş mu istediğin gibi? Benim çok hoşuma gitti."

"Gü... güzel... üstünde paralansın... yeni mi aldın?"

Musa şaşırdı.

"Aşkolsun. Sen almadın mı bana bu gömleği?"

Beyabi'nin alnındaki her hücreden, boncuk boncuk ter fışkırdı. Elini ağzının önüne yelpaze gibi sallayıp ciğerlerine hava göndermeye çalıştı.

"Ben mi?.. almışım mı?"

Musa, nihayet ters bir şeyler olduğunu anladı.

"Bu gömlekle pantolonu sen alıp koymadın mı dolaplara Beyabi?" diye sordu.

Beyabi, elini beline atıp kemerini çözdü. Cama doğru uzanıp, nefes almaya çalıştı. Olmadı. Ayağa kalktı. Pantolonu düşünce, eğilip çekti. Sendeledi. Masanın başına gitti. Yaslanıp derin derin solumaya başladı.

Musa, adamın haline üzüldü.

"Nefes darlığı mı Beyabi?" diye sordu.

Beyabi, kafasını; "hayır" anlamında sertçe sallayıp "Hasbinallah," dedi ve solumaya devam etti.

Musa, bardağını cam kenarına bırakıp telaşla ayağa kalktı. Beyabi'nin sırtına elini koydu. Dostça sıvazladı.

"Beyabi, gel şöyle camın önüne de temiz hava al biraz," dedi. "İstersen sana bir doktor çağırayım. Telefon var mı evde?"

Beyabi, sertçe silkinip itti Musa'yı.

"İstemez," dedi. "...şimdi geçer." Bardakların yanına, not kâğıtları gibi küçük küçük dikdörtgenler halinde kesilip istiflenmiş gazete kâğıtlarından birini aldı. Burnuna bastırıp, öttüre öttüre sümkürdü. Buruşturup, masanın altındaki poşete attı. Bir kâğıt daha aldı. Boğazını temizleyip, ağzına gelen balgamı da, bu kâğıdın içine tükürdü. Poşete attı. Masanın yanındaki sandalyeye yığılırcasına oturdu. Yüzünü Musa'ya dönüp dirseğini masaya dayadı.

"Kusura bakma Musa Efendi..." dedi. "...ihtiyarlık..."

"Rica ederim Beyabi... üzüldüm... rahatsızlandın bayağı."

Beyabi'nin kararmış suratına, bu kez de ezici bir aşağılama havası yerleşti. Dudaklarının kenarı, alaycı tebessümünü önlemeye çalışır gibi kıvranmaya başladı.

"Başka?" diye gürledi.

Musa bocaladı.

"Efendim?.. nasıl başka Beyabi?"

"Başka diyorum başka... başka ne için teşekkür edeceksin?"

"Haaa... buzdolabındaki yemekler için tabi ki... daha tadına bakamadım ama, çok memnun oldum... çok naziksin... kime yaptırdın onları?.. sakın, 'ben pişirdim' deme... zeytinyağlıyı çok severim... her yemek saatinde ziyaretine gelirim ondan sonra."

Beyabi'nin yüzündeki alaycı ifade, yerini pes etmiş, bezmiş bir ihtiyar adamın, kaderine razı havasına bıraktı. Cüssesinden hiç beklenmeyecek kadar zayıf bir sesle sordu: "Ne yemekler yapmış?"

Musa, öven bir sesle cevapladı:

"Dedim ya işte... Zeytinyağlılar... barbunya, fasulye filan... zaten boğazıma düşkünüm..."

Beyabi, bardağına henüz doldurduğu sıcak çayı, ağzı teneke kaplıymış gibi, bir dikişte bitirdi.

"Zeytinyağlıları iyi yapar Aspendos," dedi.

İsim, Musa'nın ilgisini çekti.

"Yemekleri yapan hanım mı?" diye sordu. "Onun adı mı Aspendos? Ne kadar ilginç. Türk değil galiba."

Beyabi, sarsıla sarsıla güldü.

"Haaa... Evet evet... Onun adı... Türk mü değil mi, bi tek Allah bilir."

Beyabi'nin yüzü yeniden kararıp teslim olmuş bir savaş esiri ifadesine büründü. Musa'nın konuşmasına izin vermeden, titrek bir sesle sordu:

"Başka neler yapmış?"

Musa, sevinçle eğildi öne doğru.

"Hiç sorma... Çamaşırlarımın arasına çiçek kokulu sabunlar bile koymuş. Gece yatarken lavanta tarlasında hissettim kendimi."

Şüpheli şüpheli baktı Beyabi.

"Yaaa?" dedi. Dönüp bardağına tekrar çay doldurdu.

Musa, acele acele bardağındaki ılınmış çayı yutup, Beyabi'nin elindeki demliğin önüne uzattı.

"Çok nefis ama soğutmuşsun," dedi. "Bir tane daha içerim, çıkarsa."

"Çıkar çıkar. Koy şuraya da elin yanmasın."

Musa, bardağını alıp sedire geçerken bir gece önce aklını karıştıran korkuya teknik bir açıklama yapabilir umuduyla Beyabi'yi yoklamaya karar verdi.

"Evin eletrik tesisatında bir problem var galiba Beyabi," dedi. "Lambalar, kendi kendine yanıp sönüyor."

Beyabi, öyle bir ürperdi ki, dirseğini yasladığı küçük masa zangırdadı.

"Yaa?" dedi, çocuk kandırır gibi. "Allah Allah."

"Bir baktırabilir misin?"

Tekrar ürperdi Beyabi.

"Tabi tabi," dedi. "...bir ara tesisatçıya söylerim. Gelir bakar."

Musa, Beyabi'nin cevabındaki boşvermişliği sezdi ama bozuntuya vermedi.

"Çok teşekkür ederim Beyabi," dedi. "Sana da çok yük oluyorum ama..."

"Estağfurullah... buyur, başka sıkıntın varsa, çekinme... söyle."

Musa; "Bu herif benimle kafa buluyor," diye geçirdi içinden.

"Teşekkür ederim... yok başka sıkıntım," dedi. "Ben kalkayım artık. Çarşıya çıkmayı düşünüyorum. Hem yolumun üstündeki mahalle esnafıyla da tanışırım giderken."

Beyabi rahatlayıverdi. Musa'nın kalkmaya karar verişine memnun olduğu her halinden belli, gevşedi, yüzü normal rengine döndü.

"Tanış tanış," dedi. "İyi olur. Bak, şu benim eve bitişik, sokağı dönünce, sağdaki ilk dükkân... Bakkal Mustafa'nın dükkânı... Senin tam karşında oturur... 13 Numara'da... Sebzeyi de bakkaliyeyi de çayın âlâsını da bulursun onda..."

"İyi... Ondan başlayayım o zaman."

"Hemen, Mustafa'nın az ilerisindeki boş arsayı geçince de Kaportacı Kirkor Usta'nın atelyesi var. Kirkor Usta çok baba adamdır. Hoşsohbettir. Selamımı söyle... Çayını iç..."

"Olur... Ona da uğrarım."

Beyabi, elini hararetle gömlek cebine attı.

"Hesap keselim mi Musa Efendi?" diye sordu.

"Aaa... Yok yok... Paranın üstü sende dursun... O Aspendos Hanım'a yine temizlik işimiz düşer nasılsa... Ordan verirsin artık."

"Eh... Paşa gönlün bilir."

"Sen rahatsız olma. Çıkarın ben."

"Estağfurullah."

Beyabi, kapıya kadar geçirdi Musa'yı. Musa, gazeteye sümkürme faslı sırasında, eline de bulaşmıştır korkusuyla Beyabi'nin elini sıkmak istemedi ama adamın saygıyla eğilip koca ellerini uzattığını görünce, ayıp olmasın diye tokalaşmak zorunda kaldı.

"Güle güle Musa Efendi. Allah'a emanet ol."

"Hoşçakal Beyabi. Sen de kendine iyi bak."

"Eyvallah."

* * *

Beyabi, Musa'nın arkasından kapıyı kapattıktan sonra, holün karşısındaki odaya geçti. Sehpanın üstünde duran telefonu kaldırıp titreyen elleriyle tuşladı.

"Alo..." dedi karşıdan Kirkor Usta.

"Kirkor, benim ben."

"Ha, buyursunlar Beyabi."

"Kirkor , Musa senden tarafa geliyo... Ağzını bi ara bakalım... Galiba bizim Aspendos lambaları falan yakıp söndürmüş."

"Yapma be... Çocuk durumu anlamış mı?"

"Yok... biraz korkmuş ama, camekânları cavlamamış kerizin."

"Nasıl?"

"Yani diyorum, gözleri görmüyo daha... Elektrik tesisatında arıza var sanıyo..."

"Erzurumlu Teyze'nin bundan haberi var mı?"

"Bilmiyorum. Vardır mutlaka. Şimdi onu da ararım. Belki bi konuşur Aspendos'la."

"Aspendos deyip durma şu garibana be Beyabi."

"Haklısın Kirkor. Bizimkisi ağız alışkanlığı işte."

"Var mı başka bir şey?"

"Yok şimdilik. Haa... Sen Sabri'yi hazır et... Musa çarşıya çıkacakmış."

"Tamam, ayarlarım."

"Eyvallah."

* * *

Musa, köşeyi kıvrılıp sağdaki büyükçe bakkal dükkânına girdi. Yazarkasanın arkasında, gazete okuyan, gözlüklü, ufak tefek adamın, Beyabi'nin söylediği Bakkal Mustafa olduğunu tahmin etti.

"Merhaba Mustafa Usta," dedi, gülümseyerek.

Adam, gazeteyi tezgâhın üstüne bırakıp toparlandı.

"Ve aleykümselam yiğenim..."

Mustafa Usta, gözlüğünün sapıyla oynayıp öne doğru sünerek kendisine adıyla hitap eden genç adamı bir yerlerden hatırlamaya çalıştı. Bu mahalledeki herkesi tanırdı ama?..

"Ben karşı komşunuzum," diyerek imdadına yetişti Musa. "14 Numara'ya taşındım dün akşam... Beyabi'nin evine..."

Mustafa Usta rahatladı. Demek ki, yeni biri olduğu için çıkartamamıştı bu genç adamı.

"Haa..." dedi. "...şimdi oldu bak. Beyabi mi deyiverdi ismimi?"

"Evet."

"Hazar... ben seni çıkartamadım da çünkü... ismini bağışla yiğenim."

"Musa... şöyle bir konu komşuyu tanıyayım dedim... esnafı yani..."

"Hay isminle bin yaşa Musa... pek iyi etmişsin... çay içelim... buyur."

"İçelim Mustafa Usta... içelim."

Mustafa Usta ayaklanıp eliyle yol gösterdi Musa'ya.

"Gel... buyur yiğenim," dedi. "Dolan şöyle tezgâhın ardına."

"Teşekkür ederim."

Musa, tezgâhın bittiği yerden, vitrinli soğutucunun üstüne doğru uzatılmış tahta köprünün altından eğilerek geçti. Mustafa Usta'nın gösterdiği iskemleye oturdu.

"Bak Allahaşkına çekinme," dedi, Mustafa Usta. "...kave, kazoz filan?.. Darılırın bak."

"Teşekkür ederim ustacım. Ben çay tiryakisiyim. Demli bir çayı dünyalara değişmem."

"İyi dedin bak... ben de valla..."

Mustafa Usta, parmaklarının ucunda yükselip dükkânın arka taraflarına doğru; "Şenool," diye bağırdı. Domates kasalarının arkasından, genç, tüysüz bir oğlan çıktı.

"Buyur Usta."

"Misafirimiz var oğlum. İki dene demli çay getir buraya."

"Hemen Usta."

Musa'ya dönüp ellerini oğuşturarak güldü Mustafa Usta.

"Eee yiğenim..." dedi. "...anlat bakalım. Nerden gelin? Nere giden? Hocaymışsın galiba? Yoksa talebe miymişsin ne... bizim gız söyledi."

Musa, şaşkın şaşkın güldü.

"Yok Ustacım... Ne hocası, ne talebesi?.. Niye öyle dedi ki kızınız?"

"Valla, hocaymış dedi senden için... sonra döndü, talebeymiş dedi. Ben de vardır bi bildiği hazar, dedim. Çok kitabın filan varmış."

"Haa... anladım... tahminde bulundu demek ki... Doğru... çok kitabım var, ama, hoca veya talebe olduğumdan değil. Okumayı severim de ondan... Belki ilerde hakiki bir kıraathane bile açabilirim."

Mustafa Usta, kafasını takdirle salladı.

"İyi edersin vala," dedi. "...şimdi, o kıraathane senin, bu kave benim, dolanıyo millet... darphane gibi para basan al-

lem ... işsiz çok ortalıkta ... "

Musa, gülmesini bastırmaya çalıştı.

"Benim söylediğim kıraathane, öyle kâğıt, okey oynanan kıraathanelerden değil Mustafa Usta," dedi. "...hakiki kıraathane... yani, insanlar gelip kitap okuyacaklar... kıraat etmekten kıraathane... Gazete okuyacaklar, dergi okuyacaklar, demli çaylar içip sohbet demliyecekler..."

Mustafa Usta heyecanlandı.

"İl Halk Kütüphanesi gibi amma bunda konuşmak serbest he mi?"

"Eh..."

Şenol, tabaklara döke döke getirdiği çayları tezgâhın üzerine bırakınca konuşmaları kesildi.

"Tezgâhın ardına dolan da getirsene oğlum," diye çıkıştı Mustafa Usta. "Şu gadarcık eğilsen, domaldın diye arkana geçen mi var? Deyus!"

Musa, genç yaşta kavrulup kalmış Şenol'a çok acıdı. Hissettirmeden kanat gerdi:

"Şenol da pek gençmiş canım," dedi. "Bakalım çayı da gençliği kadar güzel mi?"

Yediği fırçayla kıpkırmızı olan Şenol, Musa'nın ilgisiyle daha da kızardı. Çayları kaptığı gibi tezgâhın arkasına dolaştı. Musa, hemen bardaklardan birini kapıp şekerini atmadan yudumladı. Haşlana haşlana bir tuhaf olmuş çayın sası tadını defetmeye çalışarak, boynunu kastı.

"Ooo..." dedi kendini zorlayarak. "...afferin Şenol... Ne kadar da güzel demlemişsin."

Şenol, Ustasına; "Bak, gördün mü?" der gibi kırgın bir gururla bakıp tezgâhın diğer tarafına geçti. Domates kasalarının arasına doğru gerine gerine yürüdü.

Mustafa Usta yumuşamıştı. Kırışık, kavruk suratını iyice kırıştırarak, yudumladığı çayı ağzının içinde gezdirip şaplattı.

"Çocuk işte..." dedi. "...adam olacak amma, biz görecez mi bakalım?.. eee yiğenim... demek kıraathane mi açmaya geldin?"

Musa, kafa dinlemeye gelmişti aslında. Kıraathane lafını da kitaplarıyla ilgili bir espri yapmış olmak için, öylesine attı ortaya, ama Mustafa Usta, işi ciddiye almıştı bir kere. Şimdi, "Yok öyle bir şey," dese dalga geçmiş gibi olacaktı. Hem bu yüzden, hem de Mustafa Usta'nın feleğin çemberinden geçerken para getirmeyecek duyguları, ağırlık etmesin diye çemberin öbür tarafında bıraktığını düşündüğünden, bu zoraki yalanının üstüne yatmaya karar verdi:

"Öyle sayılır Ustacım," dedi. "Şöyle bir araştıracağım etrafı."

"Araştır araştır. Ben de sorarım eşe dosta. Sana şöyle devren bi dükkân buluruz. Evinden memnun ol da... gerisi kolay..."

Musa, için için öğürerek bitirdi zehir gibi çayı. Canı kusmak istedi, ama nerde kusacaktı...

"Evimden çok memnunum şimdilik," dedi, midesinin isyanını bastırmaya çalışarak. "Sağ olsun, Beyabi de bir dediğimi iki etmiyor. Daha ne isterim..."

Mustafa Usta; "Sen öyle san," gibilerinden, bilgiç bilgiç kafa salladı. Sonra da çok gizli bir şey söyleyecekmiş havalarında, kırışık yüzünün bütün hatlarını birbirine geçirerek Musa'ya doğru eğildi.

"Sana başka ev bulsak diyorum," dedi, fısıldayarak. "Hem Beyabi o evde hiç kiracı tutamadı şimdiyecek... bir dediğini iki etmez tabi. Bulmuş sen gibisini..."

Musa, Beyabi'yle Mustafa Usta arasında özel bir husumet olabileceğini düşündü.

"Yok yok..." dedi. "...iyi bir insan Beyabi... Menfaati için bile olsa hiçbir evsahibi, kiracısı için onun yaptığı şeyleri yapmaz. Eve öyle bir bakım yaptırmış, öyle bir elden geçir-

miş ki tanıyamadım neredeyse... Bir gün, çayımı içmeye gel de gör."

Mustafa Usta, geriye yaslanıp ellerini göbeğinin üstünde bağladı. Başparmaklarını, birbirinin etrafında çevirmeye başladı.

"Uzun zaman otururum mu diyon?" dedi.

"Evet. Uzun zaman otururum."

Mustafa Usta'nın suratında panik dolu bir ifade belirdi. Kafasını hemen sigara rafına çevirdi.

"Bilmem artık," dedi, dalgın dalgın.

Yerinden kalktı. Raftan bir Winston paketi indirdi. Parmağını üstüne bastırıp, tepesini yırttı. Musa'ya uzattı.

"Buyur yiğenim," dedi. "Yak hele."

"Kullanmıyorum Ustacım. İnanmazsın ama alışmak için üç aydan fazla, zorla sigara içtim, yine de alışamadım."

"Eh madem... Ben yakayım müsadenle..."

"Tabi tabi... ben hiç rahatsız olmam."

Sigarasını yakıp ağzından burnundan püskürte püskürte konuşmaya başladı Mustafa Usta:

"Şimdi... yiğenim... bak... o evde, ilkin Beyabi otururdu... asıl evveliyatını, hepimizden iyi Erzurumlu Teyze bilir amma, ben bildiğimi sana deyiveriyim... dinle bak..."

Musa, Mustafa Usta'nın ses tonunda bir gariplik sezdi. Adam, anlatacağı şeylerden hiç de hoşlanmıyor veya korkuyor gibiydi.

"Dinliyorum Ustacım... anlat sen..." dedi.

"Şimdi bak... Beyabi, o evde bi müddet oturdu... ben diyim iki, sen de iki buçuk ay... Anasının babasının aile ocağı orası... oturacak tabi... amma, bu müddetin sonunda n'oldu?.. Feleğini şaşırıp terketti evini... şindi, sen 'niye?' diyecen... korktu çünkü..."

Musa'nın aklına, akşamki sesler, yanıp sönen ışıklar geldi. Tüyleri dikildi.

"Niye?"

"Korktu dedim ya..."

"Hayır, onu anladım... niye korktu?"

"O evde ne gördüyse, ondan korktu."

"Hangi evde?"

"Senin evde hazar... 14 Numara'da..."

Musa, ensesini sıvazlayıp, diken diken olmuş tüylerini yatıştırmaya çalıştı.

"Benim evde mi? Ne görmüş olabilir ki? Sormadınız mı?"

"Nası soracan? Beyabi bu... yedi mahallenin adamı baş edemez onla. Bi defa sormaya kalktı diye Kirkor'u duvardan duvara vurmasın mı sana? Elinden zor aldık garibimi... Beyabi, kayalarımız gibi adam... Üstüne çullanıyoz, 'Yapma beyabi' diyoz, gözü dönmüş, bi çitme vuruyo, üç kişi şu yanna, bi göt atıyo, beş kişi bu yanna... Böyle böyle, bütün mahalleli bir olduk, yorana kadar üstüne abandık da anca kurtarabildik Kirkor'u bunun elinden... Sen sen ol, sorayım edeyim deme..."

"Yaaa?"

"Yaaa!"

Mustafa Usta, Musa dinlediklerini sindirebilsin diye, bikâyeye ara verdi. Sola doğru eğilip, arkalara seslendi:

"Şenool... Tazele çaylarımızı oğluum."

Musa, konuşmanın hatırına kaynamış çay zulmüne bir kez daha boyun eğmeye razı oldu.

"Bütün bu anlattıkların, ne kadar zaman önce oldu Ustacım?" diye sordu.

"Vallaa... şöyle böyle, bi on beş-on altı senesi var."

"Peki, o zamandan beri kimse oturmadı mı o evde?"

"Oturmaz olur mu yiğenim? Oturdu hazar..."

"Ama demin, o evde Beyabi'nin kimseyi oturtmadığını söylemiştin?"

"Söyledim söylemesine amma, niye söyledim?.. Elbet ki-

ralayan oldu... Oldu amma, uzun zaman oturamadı hiçbiri... Ondan öyle söyledim... Beyabi, şöyle bi ağız tadıynan yiyemedi kira parasını... Adamcağız, kiracı buldum diye sevinmeye kalmadan, bi de bakıyoz, pırrr, kiracılar uçmuş gitmiş, ev gene boş... Gelen, bikaç hafta, bilemedin bi ay oturup gidiyo arkadaş... Yani, toparlanıp gidiyo diyecem, duruma bakıyom, toparlanmak da denmez..."

"Nasıl denir?"

"Ne bileyim... kaçmak denir belki... Kamyon dolusu eşyayınan, gümbür gümbür taşınıp eve yerleşen adam, sessiz sedasız nasıl boşaltır başka?.. Sır olur gibi... Anca, desen desen kaçmıştır dersin..."

Musa'nın midesi, bir kez daha ağzına geldi. "Işıklar kendiliğinden yanıp sönmüyor muydu yoksa?" diye düşündü korkarak. "Belki de evin cinleri, gelen bütün kiracıları alıp kendi alemlerine götürmüşlerdir."

Mustafa Usta'ya, korktuğunu belli etmemeye çalışarak sordu:

"Peki... Beyabi'ye sormadınız mı, bu kiracılar nereye kayboldu, diye? Onun da mı bilgisi olmamış?"

"Sorduk sormasına..."

"Ne dedi?"

"Sözde, gece vakti ona uğrayıp, 'Biz gidiyoz. Hadi hakkını helal et. Buralarda oturamayız daha,' diyolarmış Beyabi'ye."

"Allah Allah."

"Yaa!"

"Beyabi ne iş yapıyor?"

"Bi zamanlar polis komseriydi... bizim gençliğimizde, taşrada bulunmuş... Biz evlenip 13 Numara'yı aldık... Yerleştik... Çoluk çocuğa karıştık... Bu, senin 14 Numara, Beyabi'nin yokluğunda senelerce boş kaldı zaten... Erzurumlu Teyze'den duyduk biz... Beyabi'nin anası babası vefat ettiğinden, bu da ailenin tek evladı ya, evi sahipsiz kalmış ta-

bi ... Çatısına naylon filan kaplayıp evi korudu mahalle hal-kı. Derken, Beyabi çıktı geldi. Heyula gibi böyle ... Malulen emekli etmişler. .. Karnına kurşun mu yemiş ne? .. Midesini almışlar bunun üzerine ... dediğim gibi... çıktı geldi birden ... baba evine yerleşti... Senin 14 Numara'ya ... anla işte ... son-rası malum ... "

"Üç aya kalmadan kaçtı diyorsun."

"Tek ben demiyom ki... Herkes biliyo kaçtığını."

"Allah Allah."

"Yaa!"

Şenol, tezgâhın altından fare gibi geçip kekremsi kekremsi kokan bardağı Musa'nın burnuna dayadı.

"Teşekkür ederim Şenol," dedi Musa.

Midesi felaket derecede bulanıyordu ama bu kez çayın kokusundan olduğunu hiç sanmıyordu. Çayın acılığını boğsun diye, tabağın kenarındaki iki şekeri de attı bardağın içine. Iyice soğutup şurup niyetine bir dikişte içecekti.

Musa'nın aklı, kaybolan kiracılarda kalmıştı. Kendisi de kiracıydı çünkü ve kaybolmak istemiyordu. Gerçi, her mahallenin bir delisi, bir kedisi, bir de perili evi olduğunu bilirdi bilmesine ama, Mustafa Usta'nın anlattıklarını, bir gece önce başına gelenlerle örtüştürdüğü için, mahalle hurafelerini biraz biraz inandırıcı bulmaya başlamıştı.

"Peki..." dedi endişeli bir sesle. "...o çıkan kiracılar, bir daha hiç uğramadılar mı? Hani, 'ben şu eşyamı unutmuşum' veya, 'beni arayan soran olursa şurdayım,' gibilerinden, geri gelip görünen olmadı mı?"

Mustafa Usta, çayı ağzında şapırdatıp, Musa'yı taklit etti:

"Maşşallah! Şenolumun çayı da gençliği kadar güzel olmuş canım."

Musa üsteledi.

"Kimse geri gelmedi mi dedim Ustacım. Sonradan uğrayan olmadı mı hiç?"

"Ne gezer? O eve uğrayabileydi Beyabi uğrardı... Kendi evi neticede. Halbuki, çıktığı günden bu yana tek sefer olsun açmadı daha kapısını."

"Allah Allah!"

"Yaa!"

"Peki, benden önceki kiracılar nasıl insanlardı?"

"Valla, bi kere hepsi bekârdı. Kimisi girişkendi çocukların... sen gibi... kimisi, sağına soluna bakmadan, kendi halinde girer çıkardı. Amma, hiçbirine de uzun zaman oturmak kısmet olmadı, bildiğin gibi."

Musa, ensesini bir kez daha dikenlenmiş buldu. Boynunu oynatıp gömleğinin yakasına sürttü tüylerini.

"Beyabi'ye şu işin aslını sorsak?" dedi.

Mustafa Usta, telaşla ayağa fırladı.

"Aman diyim yeğenim..." dedi ağlamaklı bir sesle. "Aman diyim... Ne senin sülaleni kor, ne benim sülalemi... aman diyim..."

Musa, bardağındaki bulaşık suyunun iyice soğuduğuna kanaat getirince, bir dikişte içip bitirdi. Midesinin ayağa kalktığını hissettirmemek için, suratını gererek sırıttı.

"Tamam tamam..." dedi. "...sormam şimdilik."

"Aman diyim yeğenim... durumlar böyle böyle... tek ben değilim ki bunu diyen... mahallecek, 14 Numara'dan da Beyabi'den de çekiniriz hepimiz... Yoksa, orda ne olduğunu bilmişliğim yok, görmüşlüğüm yok... Hani, senden önceki çocuklar kaybolunca ortalıktan... yani... amcan sayılırım... bi kulağında kalsın diye anlatıverdim... Aman diyim, benim başıma sarma Beyabi'yi..."

Musa, iki metrelik, mavi gözlü insan azmanı Beyabi'yi gözünün önünde canlandırınca Mustafa Usta'nın telaşına hak verdi. Onca insanın, evsahibine "Beyabi" demesinin, sadece adamın saygı uyandıran 'bey' ve 'abi' kişiliğinden değil, aynı zamanda korku uyandıran tipinden ve cüssesinden kay-

naklanıyor olması gerektiğine hükmetti.

Ayağa kalkıp telaş içinde ellerini oğuşturup duran Bakkal Mustafa'nın omzuna dostça dokundu.

"Haklısın tabi Ustacım," dedi. "Beyabi'ye sorup da adamcağızın huzurunu kaçırmamak lazım... ortada fol yok, yumurta yok..."

"De mi yiğenim?"

"Tabi... Ayıp olur şimdi."

"De mi?"

"Tabi tabi... Ben iznin olursa kaçayım şimdilik... Sonra yine uğrarım."

"İzin Allahtan yiğenim... bizim ne haddimize?"

"Teşekkür ederim. Misafirperverliğin çok hoş... Tanıştığımıza memnun oldum. Yine görüşürüz."

Mustafa Usta elini uzattı. Tokalaştılar.

"Bak yiğenim, ne zaman canın çekerse gel. Görüyon, öyle müşteriynen kaynamıyo burası. 'Rahatsız ederim' diye sıkılma bak... çık çık gel... sohbet ederiz."

Musa, tezgâh köprüsünün altından eğilerek geçti.

"Gelirim gelirim," dedi. "Kirkor Usta varmış bu yakınlarda. Ona da uğrayacağım."

"Araban mı arıza yaptı? Bi yere mi vurdun?"

"Yok yok... Arabam filan yok zaten... Tanışmak için ziyaret benimki... Sana geldiğim gibi yani."

"Haa... İyi edersin bak... Çok itibarlı adamdır Kirkor Usta... Adamın kralıdır senin anlayacağın. Hemen şu arsanın bitişiği. Şenol götürsün istersen."

"Bulurum bulurum... Yorma çocuğu."

Kapıya doğru yürüdü. Tam çıkmak üzereyken, Mustafa Usta seslenince durup döndü.

"Musaa... Yiğenim... sabah kaçta yollayım ekmeğini?"

Elini karnına bastırdı Musa.

"Teşekkür ederim Ustacım," dedi. "Sıkı perhizdeyim. Ek-

mek yemiyorum uzun süredir."

"Yaa? Benim derdim de seninkinin tam zıddı. Bi fırın ekmek yesem dirhem oynamaz kilom."

"Ne güzel. Ben de su içsem yarar. Haydi hoşçakal."

* * *

Mustafa Usta, Musa çıkana kadar bekledi. Sonra, hemen yazarkasanın altındaki telefonu çıkarıp tuşladı:

"Kirkor Usta... sen misin?"

"Benim Mustafa Usta... Buyursunlar."

"Savdım seninkini... Sana doğru geliyo... Birazdan varır."

"Tamam... Beyabi de aramıştı... Bekliyorum zaten... Bilmem gereken bir şey var mı?"

"Azıcık korkuttum ama bilmem artık... Kalbi temiz çocuk... Çok acıdım valla... Sınamak için yanında Şenol'u paylaşım, nasıl da araya girdi, bi görecen..."

"Vah vah... Erzurumlu Teyze, şimdilik üstüne gidilmesin, diye haber göndermiş. Onun için ben durumu idare etmeye çalışacağım. Sen korkuttuğuna göre, üstüme gelen o olacaktır ama, bakalım... bir çaresini buluruz artık..."

"Tüh! Bileydim ben de sıkıştırmazdım hazar... Beni de arayaydınız madem..."

"Unuttuk be Mustafa Usta... Böyle zamanlarda Erzurumlu Teyze hariç, hepimiz telaşlanıveririz bilirsin... Neyse, görüşürüz şimdi... Arsayı geçiyor... kapatıyorum..."

"Hadi kapa kapa... Ben uğrarım sonra."

"Tamam."

* * *

Musa, boş arsayı geçip, çatısında; "Kirkor Usta" yazan atelyenin kapısına doğru adımlarını sıklaştırdı. Geniş kapıdan içeri girdi. Boydan boya macun çekilmiş bir arabanın etrafında uğraşan mavi tulumlu, genç işçilere şöyle bir bakıp

atelyenin en ucundaki masada oturan kır saçlı, düzgün giyimli adama doğru yürüdü.

Kirkor Ararat, Musa'nın yaklaştığını görünce, yüzüne müşteri karşılama havası verip ayağa kalktı.

"Buyursunlar Beyzadem..." dedi. "...emriniz?"

"Kirkor Ustayla görüşmek istiyordum da."

"Buyursunlar Efendim... Benim... Kirkor Ararat."

Musa, Kirkor Usta'ya elini uzattı.

"Ben de Musa Selamoğlu,"dedi. El sıkıştılar. "14 Numara'ya yeni taşındım. Sizinle de tanışmak istedim."

Kirkor Usta'nın yüzü memnuniyetle aydınlandı.

"Çok memnun oldum Musa Bey," dedi. Tulumlu delikanlılardan birinin getirdiği iskemleyi işaret etti.

"Buyrun lütfen," dedi. "Oturun. Ne hoş düşünmüşsünüz, ne zarif düşünmüşsünüz. Nasılsınız?"

Musa oturana kadar bekledi. Sonra, o da karşısına oturdu.

"İyiyim Kirkor Usta," dedi. "Teşekkür ederim. Şöyle bir dolaşıyorum işte."

"Çok iyi, çok iyi... Size ne ikram edebilirim?"

"Demli bir çayınızı içerim Kirkor Usta."

"Seve seve Beyzadem."

Kirkor Usta, yan tarafa dönüp az önce iskemleyi getiren delikanlıya seslendi:

"Oğlum... Çayı dök... Taze bir çay demle bize."

Musa, profilden bakınca, Kirkor Usta'nın, Hint filmlerindeki kötü adamların takma bıyıklarını andıran, şakaklarının yanından salkım saçak aşağıya dökülen kalın, kır kaşlarını inceledi. Sonra da, alkoliklere özgü, ucu damar damar kızarmış patlıcan burnunu. Kırk beş-elli yaşlarında olduğunu tahmin etti.

Kirkor Usta gülümseyerek Musa'ya döndü. Ceketinin cebinden çıkarttığı, üç-dört santim boyundaki küçük şişeyi gösterdi.

"Önemli bir operasyon geçirdim altı sene önce," dedi. "Tükrük bezlerimi aldılar. Ağızda salgı yok şimdi. Her iki-üç dakikada bir, ağzıma bir damla su almam gerekiyor."

"Anlıyorum. Geçmiş olsun."

Tatlı tatlı güldü Kirkor Usta.

"Yok canım," dedi. "Konu sıkıntısı çektiğim için söylemedim bunu. Otururken, karşınızda sık sık bu şişeyi kafama dikeceğim de... Yanlış anlamayasınız... O yüzden..."

Musa da güldü.

"Suyla kafa çekiyorsunuz öyle mi Kirkor Usta?"

"Zevkle... Tükürüğün ne değerli bir sıvı olduğunu bilemezsiniz siz. Allah yokluğunu çektirmesin... Deseler ki; 'Hangi sıvıyı tercih edersen onu sana vereceğiz. Dünyadaki bütün petrol kuyuları mı, kendi tükürüğün mü?'... tereddütsüz tükürüğümü isterim... Geceleri uykuya dalınca, ağzım kuruyor tabi. Dişetlerim, çene kemiğime doğru çekiyor dişlerimi. Acılar içinde uyanıp ağzıma bir damla su alıyorum hemen."

Musa, Kirkor Usta'nın yüzünü ilgiyle inceledi konuşması bitene kadar. Hayıflanır, şikâyet eder gibi değildi adamın surat ifadesi. Ses tonu da gözleri de gayet neşeliydi. Rahatladı.

"Eczacılık mezunuyum," dedi. "Tükürüğün sadece tükürmeye yaramadığını bilirim. Sizi çok iyi anlıyorum."

"Eczacılık mı? Ne kadar güzel."

"Teşekkür ederim... Bu kuruluk burnunuzu da rahatsız ediyor mu?"

"Ağzımı ettiği kadar değil. Ama devamlı böyle, yanmış, kızarmış bir burunla gezdiğim için çoğu alkolik olduğumu sanıyordur herhalde."

"Doğrusunu isterseniz..." deyip, mahcup mahcup güldü Musa.

"Siz de mi?" dedi Kirkor Usta. Sonra da şişenin kapağını açıp içindeki suya dilinin ucuyla dokundu.

"İnsan vücudu..." dedi, dalgın dalgın.

"Efendim?"

"İnsan vücudu diyorum... Muhteşem bir senfoni orkestrası... Ah bilebilsek kıymetini..."

Musa, karnının burulduğunu hissetti. Müthiş bir kusma isteğiyle çalkalanmaya başladı midesi. Derin derin nefes alıp kendi dikkatini bu hoş benzetmeye yöneltmeye çalıştı.

"Evet," dedi. Ağzına kadar gelen safrayı yuttu. "Enerjisini kendisi üretebilen senfonik bir makine."

Kirkor Usta, daldığı yerden devam etti:

"Ayrı ayrı görevleri olan milyarlarca hücre... Her biri, kendi hayatı boyunca başka bir iş yapıyor... ama hepsinin yaptığı iş biraraya gelince, aslında ne yaptıkları ortaya çıkıyor... hayat yapıyorlar... ürettikleri şey, hayatın ta kendisi... görevleri, bizi yaşatmak... ama nasıl?.. Nasıl Musa Bey?.. Ne biliyorlar, aynı anda milyar tane değişik iş yapmakla tek bir iş yapmış olacaklarını?.. Aralarındaki senkronizasyonu sağlayan ne?.. siz, aynı sonucu alabilmek için ayrı ayrı işler yapan iki tane aklı başında insan gösterebilir misiniz?"

Musa, çok etkilenmişti.

"Sanmıyorum," dedi.

"Böylesine bilinçli iş ortaklarına sahip olmak ne saadet değil mi? Herkes bilebilse kıymetini... İntihar edenler bile var... düşünebiliyor musunuz?"

Musa'nın midesindekiler, yeniden ağzına hücum etti. Yutkundu. Sabah yediği peynirin asitlenmiş tadı genzini yaktı. Kirkor Usta devam ediyordu:

"...sizi hayatta tutmak için, gün yirmi dört saat, bıkıp usanmadan, siz uyurken bile uğraşan, didinen milyarlarca dost hücreyi intihar ederek bir anda ölüme mahkûm ediyorsunuz... İnsanın, kendisini ölümden kurtarana cevabı böyle mi olmalı?"

Musa, kusmamak için, dişlerini çatlatırcasına sıktı.

"Efendim?" dedi, cılız bir sesle.

"Yani, intihar ediyoruz, diyorum. Sigara içiyoruz, içki içiyoruz. Kıymetini bilmiyoruz... Arabamızın benzin deposuna şeker atar mıyız? Oysa, ciğerlerimize kova kova katran atıyoruz... midemizi içkinin asidiyle eritiyoruz... yazık..."

Biraz rahatlar gibi oldu Musa.

"Haa... Evet," dedi. "Haklısınız."

"Düşünmüyoruz... Ben, şu küçük şişeden, geceleri uyurken bile su alabilmeliyim ağzıma... Bu işi de uyurken yapamayacağıma göre, uyanmak zorunda kalıyorum tabi... Oysa, tükrük fonksiyonum sağlam olsaydı, ben uyurken bile, o gereğini yapacaktı... Anlatabiliyor muyum?"

"Hem de çok iyi."

"İnanılmaz bir ritmle, yılmadan, yorulmadan çalıyor bu orkestra. Her gün, hep aynı tuşlara bastığı, hep aynı sesi verdiği, hep aynı şarkıyı çaldığı halde, yaptığı işten bir an olsun bıkmıyor. Hayat ne kadar boş, demiyor, ne kadar sıkıcı, demiyor, niye hep aynı şeyi yapmak zorundayım, demiyor... Ama, o orkestranın sözde maestrosu olan bizler ne yapıyoruz? Bize zevk vermeyen birkaç kötü günü üstüste yaşasak, 'Bıktım bu hayattan,' deyip teslim bayrağını çekiveriyoruz... Kimisi, sahiden canına kıyacak kadar beziyor, yılıyor yaşamaktan..."

Musa, kulaklarının soğuduğunu hissetti. Kusacaktı.

"Lavabo..." dedi zorlukla. "Ne taraftaydı?"

Kirkor Usta hararetle kalkıp yol gösterdi Musa'ya:

"Hemen şu merdivenlerin sol başında Musa Bey. Buyrunuz."

Musa, ne kadar büyük sıkıntı içinde olduğunu çaktırmamak için, içindeki koşma arzusunu frenledi ve ağır adımlarla üç basamak portatif merdiveni çıkıp tuvalete girdi. Girer girmez de mide bulantısının geçtiğini farketti. Belki biraz beklese, boğazına parmak falan atsa kusabilirdi, ama ni-

ye zorlayacaktı ki kendini? Geçmişti işte... Yüzünü yıkayıp kâğıt havluyla kuruladı. Sonra, tuvaletten çıktı ve yine geldiği gibi ağır adımlarla Kirkor Usta'nın yanına döndü.

"Midem..." dedi otururken. "...dünden beri sık sık bulanıyor. Üşüttüm galiba..."

Kirkor Usta'nın suratında, gözle görülür bir hayal kırıklığı belirdi.

"Vah vah..." dedi. "...istifra edebilseydiniz rahatlardınız ama..."

"Söylemesi ayıp aslında o niyetle gittim lavaboya, ama geçiverdi birden..."

"Anlıyorum... olur öyle bazen..."

"Kusura bakmayın... bu da konuşulacak şey değil ama..."

"Aman efendim... ne önemi var... hem, eğer yanlış şeyler konuştuysak, kabahat sizde değil bende... şu hale bakın... siz buraya benimle tanışmaya geldiniz, ben size hayat bilgisi dersi vermeye kalkıyorum... sıktıysam affedin..."

"Hayır!" diye itiraz etti Musa. Mide bulantısı da geçtiği için keyfi yerine gelmişti. "Sakın öyle düşünmeyin Kirkor Usta. Çok üzülürüm. Siz konuşurken aynı dilden anlayan insanlar olduğumuzu farkettim. Dalga boylarımız birbirine çok yakın... İnanın, büyük memnuniyet duydum... beni sıkmış falan değilsiniz..."

"Neyse... daha uzun uzun konuşacak zamanı buluruz nasıl olsa. Ne zaman taşındınız? Doğrusu farkına bile varmadık."

"Dün akşam taşındım. Pek de taşınmak sayılmaz ya... Ağız alışkanlığı... öyle diyoruz işte... Geldim, hazır eve yerleştim aslında... Beyabi sağolsun, öyle bir ev döşemiş ki bana, sanırım çok daha yüksek kira verip, lüks semtlerden birinde mobilyalı ev tutsaydım, aynı konforu bulamazdım... Bir de işin ilginç yanı, ben çok daha kötüsüne de hazırdım biliyor musunuz... mesela, eve ilk bakmaya geldiğimde, bir

yün yatak, bir sedir, bir de yerde yıpranmış halı vardı ve bu da bana yetiyordu... Beyabi'ye, sadece şöyle bir üstten temizletmesi için ricada bulunmuştum... ama dün akşam bir de baktım ki çatalından kaşığına, banyodaki soba borusundan karyolanın üstündeki pikeye kadar her şey tam tekmil... dolaba turşular, zeytinyağlı yemekler bile konmuş..."

Musa, susup Kirkor Usta'nın da gülmesini bekleyerek, şaşkın şaşkın gülmeye başladı. Kirkor Usta'nın gülmediğini, aksine yüzünün efkârla gölgelendiğini görünce de şaşkınlığı gerçeğe dönüştü.

Kirkor Usta, şişesini ağzına götürüp, dilinin ucuyla suya dokundu. Sonra, dalgın dalgın mırıldandı:

"Çok muhterem insandır Beyabi."

"Neden herkes Beyabi diyor ona?"

"Eskiden polis komseriymiş. Zamanın bıçkınları, bitirimleri, 'Beyabi' diye isim takmışlar. Garibanla kompetanı birbirinden ayırdığı için sayar severlermiş Beyabi'yi de ondan. Gittiği yoldan pişmanlık duyana şurda burda iş bulurmuş. Emekli olduktan sonra, geldi buraya yerleşti. Eskiden el uzattığı adamlar gelip aradılar zaman zaman... 'Beyabi nerde oturur?' diye sordular. O gün bugündür Beyabi kaldı adı."

"Asıl adı nedir?"

"Mürşit."

"Ne güzel ismi varmış."

"Kendisi de güzel insandır."

"Sizi çok methetti. Selamı var."

"Getiren götüren sağ olsun. Esaslı adamdır Beyabi... bir ara çok üzdü bizleri ama..."

Kirkor Usta, geçmemesi gereken bir sınırdan geçmiş gibi, pişmanlık dolu gözlerle Musa'ya bakıp sözünün gerisini yuttu. Şişeyi kafasına dikti. Tekrar, devam edecekmiş gibi ağzını açtı, yine vazgeçti.

Musa'nın aklına, Beyabi'nin nefes darlığı geldi.

"Ağır bir hastalık falan mı geçirdi?" diye sordu. "Neden üzdü sizi?"

Kirkor Usta, Musa'nın neyi, ne kadar bildiğini anlamak istercesine kafasını yana eğip kaşlarını çatarak dikkatle incelemeye başladı.

"Evet!" dedi kuşkuyla. "Ama, bu çok özeldir... siz nerden duydunuz?"

"Bir yerden duymadım canım," dedi, Musa gülerek. "Az önce onun yanındaydım. Sık sık tıkandığını gördüm. Geçirdiği hastalıktan miras kalmıştır diye düşündüm, siz bir zamanlar çok üzdü, deyince..."

Kirkor Usta şaşkın şaşkın alnını kırıştırdı.

"Anlamadım be Beyzadem."

"Nefes darlığı diyorum... Bronşit falan mı geçirdi? Pnomoni?.."

Kirkor Usta, rahatlayıp geriye yaslandı. Sesli sesli güldü.

"Hayır Musa Bey hayır," dedi. "Ben, Beyabi'nin saçını başını bembeyaz eden, sakalını ağartan hastalığından söz ediyorum."

"Onu bilmiyordum tabi. Demek, hastalık sonucu o hale geldi ha... yazık!.."

"Eh... hastalık da sayılır... Beyabi, psikolojik bir rahatsızlık geçirdi de... çok yıllar önce..."

"Hayırdır?"

"Buraya, emekli olup da geri döndüğü zaman, 14 Numara'da oturdu bir süre. Sonra ordan çıktı, şimdi oturduğu eve, 1 Numara'ya yerleşti. Üç-dört gün içinde de bu hale geldi... kumral, genç bir adamdı... bir de baktık, Pamuk Dede olmuş..."

Musa, midesine yumruk yemiş gibi sarsıldı... Çıtırtılar, ışıklar...

"Ama neden?" diye sorabildi.

Kirkor Usta sıkıntıyla kıpırdandı.

"Çok bile konuştum," dedi. "Beyabi, bunları size söylediğimi bir duysa..."

"Lütfen!" diye atıldı Musa. Midesi bulanmaya başlamıştı yine. "Benden duymaz. Söz veriyorum."

"Anlıyorum. Rahatsız oldunuz."

"Evet, tabi... Mustafa Usta da 14 Numara için iyi şeyler söylemedi zaten... Önceki kiracılar kaybolmuş galiba... Neler oluyor?"

"Mustafa Usta mı dediniz?"

Musa, Mustafa Usta'ya verdiği sözü hatırladı. Kıpkırmızı oldu utancından, ama ok yaydan çıkmıştı nasılsa... Durumu yumuşatmaya çalışarak devam etti artık:

"Mustafa Usta, hiçbir kiracının uzun süre oturamadığını söyledi 14 Numara'da... Sanki doğaüstü bir şeyler olmuş da hepsi aniden ortadan kayboluvermişler gibi konuştu... İnanmam böyle olaylara ama..."

Kirkor Usta, küçük şişesini kafasına diktikten sonra, çırakların duymasını istemiyormuş gibi iskemlesini Musa'ya yanaştırdı.

"O işin aslını hiç kimse bilmiyor Musa Bey," diye fısıldadı.

"Efendim?"

"Belki, bir tek Beyabi... ama ona da sormaya yürek ister... bu konuda çok hassas..."

"Kirkor Usta... Eğer daha çok şey biliyorsanız... lütfen..."

"Belki Beyzadem... belki..."

"Efendim?"

"Günü geldiğinde, inanın ki ısrara gerek bırakmadan söylerim bütün bildiklerimi... tabi, eğer hâlâ burdan gitmemişseniz..."

* * *

Çaylar geldiğinde, Musa ciddi ciddi Uzunharmanlar'dan gitmeyi düşünüyor, bir yandan da ağzına gelen safraların

dişlerinin arasından sızmasını önlemeye çalışıyordu.

"Hah..." dedi Kirkor Usta. "Çaylarımız da geldi işte... Buyursunlar Beyzadem..."

"Mis gibi de kokmuş hakikaten."

Kirkor Usta, konunun değişmesinden memnun, şekerini karıştırırken sordu:

"Çayı sever misiniz?"

"Hakkında binlerce sayfalık şiirler yazacak kadar. İflah olmaz bir tiryakiyim ben."

"Allah Allah."

Musa'nın bulantısı, yine geldiği gibi geçivermişti. Halinden memnun, en sevdiği konuya döndü:

"Evet. Günlük çay tüketimim yüz bardağa yakındır. O da, doyduğum için değil. Günün saatleri o kadarına ancak yettiği için... Çok şekerli içerim, az şekerli içerim, şekersiz içerim... hiç farketmez... sadece iyi demlenmiş olsun, tozsuz olsun..." Mustafa Usta'nın dükkânında içtiği kaynamış çayı hatırlayıp, yüzünü buruşturarak ekledi:

"...haşlanmamış olsun..."

Kirkor Usta, Musa'nın hevesli anlatımından etkilenmişti. Bardağını eline alıp sımsıkı tuttu. Her molanın değişmez katığı olan kırmızımtırak sıvıya, yeni görüyormuş gibi ilgiyle baktı.

"Midenizi rahatsız etmiyor mu peki?"

Musa, çayından iştahla bir yudum alıp midesini sıvazladı.

"Tam tersi... içmediğim zaman rahatsız oluyor midem... o da tiryaki oldu sayemde..."

Kirkor Usta, misafirinin neye aşık olduğunu anlamaya çalışarak, çayını dikkatle yudumladı. Ağzının içinde dolaştırdı, inceledi.

"Allah Allah," dedi tekrar.

"Kokusundan anlamıştım güzel demlendiğini... nefis... sizi de işinizden alıkoydum ama..."

"Hayır Beyzadem... Ne münasebet? Bugün benlik iş yok zaten. Bizim müşterimiz de bellidir işimiz de. Rahatınıza bakın."

"Teşekkür ederim."

"Demek eczacılık okudunuz."

"Evet."

"Eczane açtınız mı bari?"

Musa, isteksiz isteksiz omuz silkti.

"Hayır Kirkor Usta," dedi. "Henüz açmadım."

Kirkor Usta, insanların ne zaman konuşmak istemediklerini anlayabilecek kadar tecrübeliydi. Musa'nın sıkıntılı titreşimler yayan sesinden, bu konunun kapatılması gerektiğini anladı.

"O da olur umarım," dedi yalnızca.

Demliğin dibini görene kadar oturdular. Bol bol Erzurumlu Teyze'den bahsettiler. Musa, birkaç defa, konuyu 14 Numara'da olanlara getirmeye çalıştıysa da Kirkor Usta, terslemeden, incitmeden, ustaca kaçıp kurtulmayı başardı.

* * *

Musa ayrılır ayrılmaz, Kirkor Usta oturduğu masanın çekmecesinden telsiz telefonunu çıkardı. Aceleyle bastı numaralara.

"Sabri..." diye seslendi karşı taraftakine. "Hazır mısın sen?"

"Hazırım Kirkor Usta. Geliyo mu?"

"Şimdi çıktı. Birkaç dakika sonra caddede olur."

"Nereye götüreyim?"

"Nereye isterse. Dikkat et kuşkulanmasın."

"Evelallah.... Hiç çaktırdım mı şimdiye kadar?"

"Aman ha... göreyim seni..."

"Merak etme Usta."

"İşin bitince Erzurumlu Teyze'yi arıyorsun."

"Ararım tabi."

"Bak, konuş, tanış... Komşu olduğunuz ortaya çıksın. Dönüşte başka taksi aramasın. 'Ben gelip alayım,' falan de... Koca şehirde iki defa aynı taksiye binebilmenin tesadüf olamayacağını anlayacak kadar zeki. Ona göre..."

"Merak etme dedim Ustacım... Hallederim evelallah."

"Haydi hayırlısı..."

* * *

Musa, Avukat Caddesi'nin başına çıktı. İlk gördüğü taksiyi çevirdi. Bindi. "Merhaba," dedi şoföre.

"Ve aleykümselam abim. Nereye?" dedi, taksici Sabri.

"Deniz kenarına. Akvaryum Restoran'a."

"Hemen abim."

Sabri, üçüncü viteste inmeye başladı Kale Yokuşu'nu. Dikiz aynasından Musa'ya bakıp sırıttı.

"Abi, buralarda mı oturuyon?"

"Evet."

"Ben de buranın çocuğuyum ama seni daha evvel hiç görmedim."

"Yeni taşındım da ondandır."

"Hayırlı olsun abim... hangi sokak?"

"Ruşen Sokak."

"Yapma ya?"

Musa, taksicinin gözlerini yakalamaya çalışarak, dikiz aynasına ters ters baktı.

"Ne oldu ki?" diye sordu azarlar gibi.

"Yanlış anlama... Ben de Ruşen Sokak'ta otururum. Komşu geldin bize desene."

Musa, hem şaşırdı hem sevindi.

"Sen kaç numarada oturuyorsun?" diye sordu.

"7 Numara'da abi."

"Eh... karşı karşıya sayılırız... Ben de 14 Numara'da oturuyorum... Beyabi'nin evinde."

"Yapma ya!"

Musa'nın içi bir tuhaf oldu.

"Gene ne oldu?" diye çıkıştı sıkıntıyla.

"Ne'bliyim abi... öylesine işte..."

Musa, aynaya dik dik baktı.

"Nesi varmış 14 Numara'nın bakalım?" dedi, çok ilgilendiğini hissettirmemeye çalışarak.

"Valla, nesi olduğunu bilmem. O eve taşınan çok oturmaz da..."

"Neden ki?"

"Ne'bliyim abi... oturmaz işte ... "

"Senin adın ne hemşerim?"

"Sabri... seninki ne abi?"

"Musa."

"Musa abi be... başka ev bulamadın mı tutacak?"

"O ne biçim soru öyle?"

"Yanlış anlama abi... yani daha geniş, ferah, yeni evler var şu yukarılarda da... ne işle meşgulsün abi?"

Attı Musa.

"Kırtasiyeciyim."

"Biz de taksiciyiz işte... Eve dönüş kaçta?"

"Neden sordun?"

"Yanlış anlama... yani akşam dönüş saatlerimiz tutarsa, sana uğrarım, çocuklara kalem malem alırım, beraber döneriz diyecem... Gece çalışmam ben.."

"Haaa... Belli olmaz kaçta döneceğim. Bugün dükkânı açmıyorum zaten. Çarşıda işlerim var."

"Olsun varsın. Sen işinin nerde olduğunu söyle, ben uğrar alırım seni."

Musa, yalan söylediğine bin pişman, sıkıntıyla iç geçirdi. Camı aralayıp serinlemeye çalıştı.

"Boş ver boş ver," dedi ters ters. "Eve nerden, ne zaman döneceğim belli olmaz."

"Dükkân nerdeydi abi?"

"Boş ver dedim."

"Bağışla abi... canını sıktım galiba... ben hani komşuyuz diye..."

"Yok canım... önemli değil... canımı niye sıkacaksın ki..."

* * *

Musa, Akvaryum Restoran'da, pencere kenarındaki masalardan birine oturdu. Kalamar buğulama yedi. Yemek boyunca Mustafa Bakkal'ın, Kirkor Usta'nın ve son olarak da Taksici Sabri'nin evi hakkında söylediklerini düşündü. Kendisine sokuşturulan lafların, bir gece önce başına gelenlerle ne kadar da denk düştüğünü hatırladıkça midesi bulandı. Yediğinden de bir şey anlamadı. "Keşke Sabri'yi biraz daha sıkıştırsaydım," dedi. "Cahil adamın ağzından laf almak kolay olurdu." Fırsatı kaçırmıştı bir kere. Kendine kızdı.

Yemekten sonra, deniz kenarında bir çay bahçesi buldu. Gelip geçen gemilere, mavnalara, şileplere, balıkçı motorlarına bakarak dört adamlık çay içti. Ardından da kalkıp kitapçıları dolaştı. Knut Hamsun'un *Düğüm*'ünü ve Robert Terral'ın *Neşeli Mangır*'ını aldı. Havanın kararmaya yüz tuttuğunu görünce, tıkırtılı, çıtırtılı, yanıp sönen ışıklı, içinde doğru dürüst kiracı barındırmayan evine bir an önce dönebilmek için ilk gördüğü taksiyi çevirip arka koltuğa kuruldu.

"Merhaba," dedi şoföre.

"Ve aleykümselam Musa Abim," dedi Taksici Sabri. "Eve mi?"

"Efendim?"

* * *

Bakkal Mustafa'nın kızı Nursel, cama yapışmış bekliyordu.

"Taksiyle geldi... Sabri'nin taksisiyle geldiii," diye bağırdı anasına.

Remziye Hanım, örgüsünü sedirin üstüne bırakıp, dizlerinin üstünde döndü. Kızının yanına ilişti.

* * *

Ayla, 11 Numara'nın camına burnunu yassıltarak yapıştırmış, sakız çiğniyordu. Musa'nın taksiden indiğini görünce telaşlı telaşlı yırtındı:

"Anneee!.. Koş kız koş!.. Geldii..."

Havva'nım, merdivenleri çatırdata çatırdata mutfaktan yukarı kata doğru koşmaya başladı. Musa, camı delip kulağına kadar gelen çığlığın sahibini ani bir dönüşle suçüstü yakalayıp, azarlar gibi sert sert baktı. Ayla, hiç oralı olmadı. Sakızını çiğnemeye devam etti.

Eve girip kapıyı kilitledi Musa. Kitap poşetini yere bıraktı. Ayakkabılarını çıkardı. Dosdoğru odasına geçti. İlk olarak, sokağa bakan camın perdesini kapattı. "Bundan sonra nah seyredersiniz," diye söylene söylene ışığı yakıp, karyola kenarındaki cama doğru yürüdü. Hem perdenin, hem de pencerenin kapalı olduğunu gördü. Ellerini beline dayayıp düşündü. Sabah çıkarken özellikle açık bırakmamış mıydı bahçeye bakan pencereyi?.. Karyolanın üstüne çıktı. Perdeyi aralayıp pencereyi kontrol etti. Örtülü, hem de sürgülüydü. Ürperdi. "Ya ben yanlış hatırlıyorum ya da yine öcülerin saati geldi..." diye düşündü. Sonra, aniden Beyabi'yle yaptığı konuşmayı hatırlayıp biraz rahatladı. "Belki de," dedi, "Beyabi elektrikçi getirmiştir. Çıkarken de o örtmüştür camı..." ...Öyle ya... Kim girebilirdi eve gündüz vakti... Beyabi girdiyse o başka tabi... ama ne demişti Bakkal Mustafa? ...Beyabi'nin bu eve, çıktıktan sonra bir daha hiç uğramadığını söylememiş miydi? Hay Allah!..

Çay yapmak için mutfağa indi. Demliği alıp tuvalete gitti. İçindeki sabahtan kalma çayı boşaltacaktı. Kapağını açtı. Zaten boşaltılmış olduğunu gördü. "Bu eve biri girmiş val-

la," diye söylenerek mutfağa döndü. Tezgâhın üzerinde, sabah bıraktığı siniyi aradı. Yoktu. Teldolabın arkasına sıkıştırılmış buldu. Hırsla çekti, çıkardı. Tertemizdi. Yere bıraktı. Buzdolabını açtı. Sabah çıkarken sininin üstünde bıraktığı kahvaltılıkları da, dolabın raflarında buldu. "Bu Aspendos karısı da sıktı artık," dedi öfkeyle. "Kim dedi ona, gel, temizlik yap," diye?

Söylene söylene çıktı merdivenleri. Canı çay bile istemiyordu. Odasına girerken, misafir odasından bir ayak sesi duyar gibi oldu. Kendi ekseni etrafında döndü, kapının altına baktı. Işık sızıyordu. "Elektrikçi de gelmemiş," deyip, pervasızca daldı içeriye. Kimseyi göremedi yine. Lamba yanıyordu ama. Odanın, perdeleri de sıkı sıkıya örtülmüştü. Daha da kötüsü, sedirin üstünde bir gece önce okuduğu kitap, *Bette Abla* yüzükoyun uzanmış yatıyordu. Çıldırdı. Kitabı alıp lambaya attı. Ampul, gürültüsüzce parçalandı, oda karardı... Kırık camlara basmamak için, kenardan kenardan yürüyerek hole çıktı. Ortalığı öylece bırakıp ayakkabılarını giydi. Kendini sokağa attı. "Yeter be!" diye homurdana homurdana Beyabi'nin evine doğru yürümeye başladı. Arkası dönük olduğu için de misafir odasının yeniden aydınlandığını, sarı ampul ışığının pazen perdeye vurduğunu göremedi... İçerden, perdeye vuran gölgeyi de...

3

ERZURUMLU Teyze telefon edip haber verdiği için, Beyabi zaten masasına oturmuş, sıkıntılı sıkıntılı Musa'nın gelmesini bekliyordu. Kapının çalındığını duyunca kalktı. Döşemeyi bağırta bağırta hole çıktı. Hiç beklemiyormuş gibi rol yapması gerektiğini düşünerek, yüzüne sahte bir hayret ifadesi kondurdu. Kendini şartlandırıp kapıyı açtı.

"Ooo... Buyur Musa Efendi... buyur."

Musa da kendini çok sakin konuşmak için şartlandırmıştı. Elinden geldiğince yumuşak, neşeli bir ses tonuyla;

"Biraz konuşmak istiyordum Beyabi," dedi. "Rahatsız etmeyeceksem beş dakikalığına girebilir miyim?"

Beyabi, kütlesini kenara çekti.

"Hayhay... ne demek... buyur Musa Efendi..."

Musa, Beyabi'nin peşine düşüp aynı güzergâhı izleyerek sabah oturdukları odaya girdi. Aynı yere oturdu yine. Beyabi de ağır ağır çöküp masasına dayalı iskemleye yerleşti. Derhal konuya girdi Musa:

"Beyabicim... durup dururken ortalığı velveleye vermek istemediğimden, en önce sana geldim... Benim eve bugün

birileri girmiş."

Beyabi, aşağılayan gözlerle baktı Musa'ya.

"Eee?" dedi.

"Yani... eve biri girmiş diyorum Beyabi... ee'si ne?"

"Bi şey yürütmüş mü?"

"Bilmiyorum," dedi Musa. Sonra, bozuk bir ses tonuyla sordu:

"Bu, normal bir şey mi Beyabi?"

"Af buyur?"

"Yani... hiç tepki göstermedin de... Uzunharmanlar'da insanlar evde yokken, birilerinin girip ortalığı karıştırması normal mi karşılanıyor?"

Musa, ileri gittiğini düşünüp gülümsemeye çalışarak omuz silkti. Beyabi, ağzını açıp kapadı. Kapkara olmuştu yine.

"Kusura bakma Musa Efendi," dedi. "Polislikten alışmışız... ilk başta kaptırdık kendimizi... kusura bakma..."

Musa, sert çıktığına çoktan pişman olmuştu zaten.

"Asıl böyle konuştuğum için sen benim kusuruma bakma Beyabi. Cahilliğime ver... Şeyy... bir şey yürüttüğünü sanmıyorum eve girenin..."

"Kontrol ettin mi her yeri iyice?"

"Edemedim ama çok garip... yani bulaşık falan yıkamış evde... odamın penceresini açık bırakmıştım sabah... havalansın diye... vatandaş, onu da örtüp sürgülemiş güzelce... sonra, yüklükten kitabımı almış, biraz okumuş... sanki, yarın tekrar gelecekmiş gibi de, kaldığı yeri açık bırakmış sedirin üstünde... acaba diyorum..."

"Ne diyorsun Musa Efendi?"

"Acaba diyorum... hani... sen evi temizletmek için anahtarı o kadına vermiştin ya..."

Beyabi, elini ağzının önünde salladı.

"Hangi kadına?"

"Neydi onun adı? ....şu antik tiyatro... hah, Aspendos Aspendos..."

"Eee?"

"Anahtarı geri almış mıydın?"

"Kimden?"

"Aspendos Hanım'dan Beyabi."

"Eve o mu girmiştir diyosun?"

"Temizlik falan yapmış ya... yani, bir hırsızlık olup olmadığını tam bilemiyorum ama... hırsızlık için giren, niye bulaşık yıkasın.... değil mi?"

Musa, Beyabi'nin gittikçe daha zor nefes almaya başladığını görünce sesini kesti. Adamcağız, bir yudum hava alabilmek için, ağzını açıp açıp kapatıyordu. Kalkıp yanına gitti.

"Hadi Beyabi kalk," dedi. "...şöyle sedire uzan biraz."

Beyabi, eliyle kışkışladı Musa'yı.

"İstemez istemez... geçer..."

Musa, bozuntuya vermemeye çalıştı.

"Dur..." dedi. "...camı açayım da hava girsin bari."

Sedirin üstünden uzanıp camı açtı. Beyabi, gazete kâğıtlarını ağzına burnuna bastıra bastıra sümkürmeye başlamıştı. Rahatladı Musa.

"Geçti galiba?" dedi.

"Geçti geçti," diye soludu Beyabi. Buruşturduğu kâğıdı poşete attı.

"Sık sık olur mu böyle?"

"Ara sıra daralıyorum işte. Bakamadık kendimize zamanında. Şimdi hesabı böyle ödüyoruz."

"Sigara falan mı?"

"Hee... filtreli cigara, filitresiz cigara, afyonlu cigara, kaçak tütün, rakı, şarap... ne ararsan..."

Musa, Beyabi'nin polisliğiyle afyonlu sigarayı bağdaştıramadı.

"Afyon mu?" diye sordu. "Nasıl yani?"

Elini sallayıp susturdu Beyabi.

"Meslek icabı..." dedi.

"Neydi mesleğin Beyabi?.. Polislikten falan bahsetmemiş miydin az önce?"

"Ettim... Polistim... hem de akrep..."

"Efendim?"

"Akreptik akrep... sivil, senin anlıyacağın..."

"Gene anlamadım Beyabi... Akrep diye özel bir polis timinde olduğunu mu söylüyorsun?"

Beyabi, sarsıla sarsıla güldü. Yüzünün rengi geri geldi.

"Bitirimler Musa Efendi, bitirimler..." dedi. "...onlar taktı bu adı polise... akrep, polisin argodaki adıdır."

"Argoda aynasız denmez mi polise?"

"O televizyon dizilerindeki ölü argodur... Esasen, her gün değişir argo lugatı... şifre gibi anlıyacağın..."

"Şifre mi?"

"Hee... On beş sene bıçkınların, vaybabamcıların, manitacıların, kaldırımcıların, namazgâhcıların arasında soteye yattım ben... niye? Meslek icabı çünkü... işte, o zamanlar sivil polislere akrep derlerdi. Şimdi kimbilir ne diyolardır..."

"Anladım Beyabi. Sivil olarak aralarına sızıp elebaşılarını yakalıyordun, öyle mi?"

"Hee... Müdafaa dilidir argo... Aralarına sızan akrepleri tesbit etmek için lisanlarını hababam değiştirirler... Mesela, bilmeden, öğrenmeden aralarına girip de; 'Aynasızlar geliyo,' falan dedin mi, bitti işin... Kıçını baldırını şişleye şişleye süzgece çevirirler. Göbeğinden işersin... Hepsini bileceksin... resmi polise pandizci, sivil polise akrep, paraya evlek diyeceksin... arpa veya papel demeye kalk da gör..."

Muhabbet iyiydi, hoştu, Beyabi de bayağı açılıp kendine gelmişti ama Musa'nın aklı evindeydi.

"Beyabi be..." dedi. "...şu bizim ev işinden bahsediyor-

duk... o hanım girmiş olabilir mi sence?.. Eğer öyleyse, bir görüşsen de, izin almadan girmese bir daha... olmadı, evini tarif et, ben gidip konuşayım..."

Beyabi'nin, mesleğinden bahsederken şaha kalkan omuzları, Musa'nın sorusuyla ezilip çöküverdi.

"N'olmuş evde dediydin?" diye sordu.

Musa, sesine, çok da canı sıkılmamış, hoşgörebilirmiş gibi bir ifade vererek, bir kez daha anlattı:

"Eve biri girmiş... bulaşıkları yıkamış... kitabımı dolaptan çıkarıp okumuş, ortada bırakmış... yani hırsız işi gibi değil de temizlikçi işi gibi... tam anlamıyla araştıramadım ama..."

Beyabi, soruşturma yapar gibi gözlerini kısıp sesini alçalttı. Sözcüklerin üstüne basa basa, Musa'ya unutmuş olabileceği bir şeyi hatırlatırcasına:

"Onu anladık..." dedi. "...başka?"

Musa şaşırdı.

"Başka bir şey yok Beyabi..." dedi. "...bu kadar işte... haa... bir de sabah açık bıraktığım camı kapatmış... misafir odasının da perdelerini..."

Kafasını sabırsız sabırsız iki yana salladı Beyabi.

"Vardır bi şeyler daha..." dedi. "...karıştırmadan durmaz o Aspendos..."

Kafasını önüne eğdi. Bir süre kendi kendine düşündü. "Lavuğun dübürü uçuklayacak korkudan," diye mırıldandı.

"Efendim?"

"Yok bi şey... öyle kendi kendime şey ettim..."

"Sen de mi aynı sonuca varıyorsun Beyabi?"

"Af buyur?"

"Yani, sence de o Aspendos Hanım mı girmiştir eve?"

"Hee... odur... ama bildiğin gibi değil..."

Musa, Beyabi'nin kendisine acıyarak baktığını farkedip huzursuzlandı. Bakkal Mustafa'nın, Kirkor Usta'nın, o taksicinin, adı neyse, sözleri geldi aklına bir bir. Sonra da yanıp

sönen ışıklar ve duyduğu sesler...

"Efendim?" dedi korka korka. "Nasıl, bildiğim gibi değil yani?"

"Vaziyet fırık Musa Efendi, fırık..."

"Anlamadım."

"Yani diyorum, fırık diyorum... alengirli, karışık..."

Musa, iyice huzursuzlandı.

"Nasıl karışık Beyabi?" diye sordu.

Beyabi, genzini temizleyip gazete kâğıdına tükürdükten sonra, kâğıdı katlayıp poşete attı.

"O eve diyorum..." dedi. "Senden başka kimsenin girip çıktığı yok Musa Efendi... dışardan kimsenin girip çıktığı yok..."

Terlemeye başladı Musa.

"Olur mu Beyabi?" dedi ürpertiler içinde. "....bulaşıkları kim yıkadı? ...Giren çıkan olmadıysa? ...Ben mi yı..."

Beyabi, elini kaldırıp susturdu Musa'yı.

"Vallahi diyorum, kimse girmedi o eve... ne ben, ne de başka biri..."

Musa'nın midesi de bulanıyordu artık. Başı döner gibi oldu.

"Ama Beyabi..." diye inledi. Beyabi, yine kesti sözünü:

"Evi kimseye temizletmişliğim de yok zaten... o üstündeki gömleği de ben almadım... yemeklerden haberim yok... vallahi..."

"Ama... ama Beyabi..."

"Böyle Musa Efendi... aması götesi yok... kimse girmedi senin evine."

Musa, neredeyse öğürecekti... Ağzına kadar tırmanan kalamar buğulamayı geviş getirip geri gönderdi.

"O zaman..." dedi, son bir umutla. "...o zaman... o Aspendos Hanım, senden habersiz girip çıkıyordur... ortalığı temizleyip temizleyip... bana gömlek, pantolon niye alıyor ama?.. Kimseye görünmeden... nasıl?.."

Beyabi, merhametle baktı Musa'ya. Dudağını büzdü.

"Bilmem..." dedi.

"Ama sen dedin bugün... evin temizliği için sana teşekkür etmeye geldiğimde... sabahleyin... sen dedin ya Beyabi... Aspendos dedin ya..."

"Eee?"

"Şimdi de 'bilmem' diyorsun."

Beyabi, gaz sancısı çekermiş gibi, ağzını iyice gererek kıs kıs güldü.

"Aspendos dediysek, tanıyoruz demedik ya..." dedi. "... Aspendos isim değil... orospu manasına gelen bi lugat, o kadar..."

Musa, kalamarı bir kez daha geri gönderdi.

"Orospu mu? Argo mu yani?"

"Hee..."

"O zaman, eve birinin girdiğini ve bunu da bildiğini kabul etmiş olmuyor musun?"

"Gerek öyle, gerekse değil."

"Nasıl değil Beyabi?"

"Evi biri temizlemiş, öyle mi?"

"Öyle."

"Sana faça düzmüş."

"Efendim?"

"Kılık kıyafet yani... almış, çekmecene koymuş... öyle mi?"

"Evet."

"Bulaşık filan da yıkamış... kokulu sabunlar koymuş her yere..."

"Evet."

"Karı işi yapmış yani... temizlikti, bulaşıktı... karı işi değil mi bunlar?"

"Öyle gibi..."

"Ben de buna bakarak Aspendos dedim işte... izinsiz, ha-

bersiz bir giren olmuş olmasına da, kim girmiş?.. Aklı başında bir karı olacak değil ya... orospunun biri besbelli... ondan öyle dedim... yoksa, bildiğimden değil..."

"Yani tanımıyorsun gireni, bilmiyorsun, ama birinin veya birilerinin gizli gizli temizlik falan yaptığını kabul ediyorsun... kadın olduğunu tahmin ettiğin için de orospu anlamında..."

"Aspendos diyorum... Erkek olsaydı, 'pederas' derdim."

"Efendim?"

"Pederas diyorum pederas... Geçmişi tenekeli yani..."

"Yani?"

"Yani, kırık, ipne..."

"Haaa... tamam... tamam da, n'olacak şimdi Beyabi? N'apıcam ben şimdi? Evde pusuya mı yatıcam yakalamak için?"

"Vallahi bilmem Musa Efendi... Senden önceki kiracılar da yakalayamadılar Aspendos'u... canlarından bezdirdi hepsini... en sonunda, dayanamayıp kaçtı çocuklar... bak, söylemediysek, ayıp ettik, tamam... paşa gönlün bilir... vereyim masraflarını, istersen sen de taşın... başka ev bulalım sana..."

Ağzına gelip gelip, zoraki yutkunmalarla midesine geri dönen safralar, Musa'nın boğazını kaynatmaya başladı... Bir an önce eve dönüp kusmak istiyordu artık...

"Sen de mi hiç rastlayamadın Beyabi?" diye sordu son bir çabayla.

"O eve hiç girmedim diyorum sana... ben, kiracılardan duyuyorum, senden duyduğum gibi... karı ne güzel temizliyo ortalığı. Toz oluyo ondan sonra da... ama, oturanlar huzursuz... senin de için hiç rahat değil Musa Efendi... sen de çık istersen... bildiğim başka bi şey yok... ne diyim daha..."

Konuşmanın bittiğini gösterircesine, masanın altına eğilip piknik tüpünü çıkardı Beyabi. Ayağıyla hafiçe ittirerek odanın ortasına doğru sürdü. İçi su dolu demliği tüpün üstüne koyup altını yaktı.

"Çay demliyorum," dedi. "...içersen otur."

Musa kalktı. Bir an önce kendini tuvalete atıp kusması lazımdı.

"Sağol Beyabi," dedi. "Eve dönsem iyi olacak."

"Paşa gönlün bilir."

"Sen rahatsız olma. Ben çıkarım."

"Hee.. olur... kapıyı çekersin de mi?"

"Çekerim çekerim... hoşçakal..."

"Eyvallah."

* * *

Musa, Ruşen Sokak taşlarında yankılanan kendi ayak seslerinden korkup evine doğru koşmaya başladı. Bütün hanelerin pencerelerinde tam tekmil sıralanmış izleyen sokak ahalisini de telaşından farkedemedi. Kapının önüne geldiğinde mide bulantısı geçmişti, ama başı dönüyordu hafif hafif. Anahtarı, kapının deliğine sokup çevirdi. Eve attı kendini. Kapattığı sokak kapısına sırtını yaslayıp, derin derin nefes almaya başladı. O anda da, sağ taraftaki odanın, yani misafir odasının cam kırıklarıyla dolu olduğunu hatırladı. Unutup yalınayak dolaşırken ayağını kestirebilirdi. Yerleri temizlese içi rahat edecekti. Hem belki, kendini işe verince kaygılarından kurtulabilirdi bir süre için. Ayakkabısını çıkarıp misafir odasına daldı... Sarı ampul, tavanda ışıldayarak sallanıp duruyordu. Beyni zonklayarak, yerlerde boşu boşuna cam kırıkları aradı. Zerresini dahi bulamadı. Arkasından biri gelip de boğazına sarılıverecekmiş gibi, olduğu yerde döne döne odadan çıktı. Alt kattan ışık geldiğini gördü. Kalbi kulaklarında atarak, "Ne olacaksa olsun!" deyip, tırabzanları tuta tuta aşağı inmeye başladı. Mutfaktan sesler geliyordu. Merdivenin dibinde bir an bekledi. Kendini sakınarak iki adım atıp mutfak kapısından içeriye kafasını uzattı. Sesin nerden geldiğini anladı. Çaydanlık, üçlü ocağın üs-

tüne sürülmüştü ve fokur fokur kaynıyordu. Dört bir yanını kolaçan ede ede, milim milim ilerledi. Demliğin kapağını kaldırdı. Çay, çoktan demini almış, çökmüştü bile.

"O Aspendos, her kimse, şu anda bana benden daha yakın... buralarda bir yerde..." diye düşündü. "Eve geldiğimde, alttan ışık falan sızdığı yoktu. Demek ki, ben misafir odasındayken, o da mutfağa indi... kurtarmalı saklambaç oynar gibi... evet evet... oynuyor benle... dalgasını geçiyor..."

Mutfağı olduğu gibi bırakıp ürkek, temkinli adımlarla bahçeye çıktı. Ne aradığını bilmeden, sağa sola bakındı. Üşüyerek içeri girdi. Kapıyı sürgülerken mutfaktan bir şıngırtı duydu. Yüreği ağzında "Baskın basanındır," deyip, mutfağa daldı. Kimseyi bulamadı, ama az önce bomboş olan mutfak tezgâhının üzerinde emre amade duran çay tepsisini buldu. Beyaz porselen tabakların üstüne oturtulmuş iki tane kız belli bardak, içlerinde de birer çay kaşığı...

"Ne oluyor be!" diye bağırdı. Sonra, sanki arkasından çürümüş suratlı, burun deliklerinde vıngır vıngır kurtlar kaynayan bir ölü duruyormuş gibi, kendini tel dolabın yanına atıp sırtını duvara sağlamca yasladı.

"Ne be!" diye bağırdı tekrar. Sesi titriyordu. Bir süre bekledi. Duyduğu gümbürtünün kalbinden geldiğini anlayınca, usul usul çaydanlığa doğru yürüdü. Elinden geldiğince rahat bir ton bulmaya çalışarak, bir türlü göremediği ev ortağına seslendi:

"İkinci bardak kime peki? Kimeyse, çıksın ortaya... bi şey yapmıycam."

Atılıp ocağı söndürdü. Işığı açık bıraktı. Koşa koşa üst kata çıktı. "Ya bu işin faili ortaya çıkacak, ya da benim ölüm çıkacak," diye söylendi dişlerinin arasından. Sanki, ille de uğraması gerekiyormuş gibi, odasına girmeden önce, misafir odasına uğradı. Sedirin üstünde bir kül tablası gördü. İçinde de yarısına kadar içilmiş ve dumanı hâlâ tütmekte

olan, filtresi rujlu bir sigara... Robot adımlarıyla geri döndü. Kendi odasına geçti. Eğilip karyolanın altına baktı. Tahmin ettiği gibiydi. Sabah tıkıştırdığı giysileri orda yoktu artık. Deli gibi fırladı odadan. Tırabzanlara çarpa çarpa banyoya indi. İçeri girip kapının arkasına baktı. Havlunun yanındaki askıya asılmış bir çamaşır torbası gördü. Elini içine daldırdı. Külotu, pantolonu, gömleği ve çorabı çıktı torbanın içinden.

Yere attı çamaşırları. Geri geri çekilip lavaboya yaslandı.

"Kimsin sen?" diye bağırdı ortalığa. Sesi, kubbeli hamamda yankılanır gibi yankılandı... Işığı açık bırakıp, kaçarcasına çıktı... Çıkar çıkmaz, mutfaktan yine fokurtular geldiğini farketti. İçeri girdi. Ocağın, çaydanlığa ıslıklar çaldıra çaldıra, buhar attıra attıra yandığını gördü. Çay tepsisinin üstüne de şeker kavanozunun ilave edildiğini.

Mutfak lambasının altına gelince durdu. Kollarını, birini kucaklayacakmış gibi iki yana açtı. Birkaç tur attı kendi etrafında.

"Kaderime razı oluyorum," diye bağırdı. "Teslim... Her kimsen çık ortaya artık."

Bekledi bir süre... Kafasını sağa sola çevirip çaydanlık fokurtusundan ayırt edebildiği kadarıyla, geceyi dinledi... Kimsenin sesine ses verdiği veya ortaya çıktığı falan yoktu. Çaydanlığın başına gitti. Ocağın altını kıstı. Bardaklardan birine çay doldurdu. Her an, arkasından bir müdahale, bir temas, belki de soğuk bir fısıltı bekleyerek, bardağını alıp odasına çıktı. Kapıyı kapatırken merdivenlere doğru, sesinin titremesini bastırmaya çalışarak seslendi:

"Senin bardağın aşağıda Aspendos... kendi çayını kendin koy!"

Sedire oturup ayaklarını yukarı çekti. Şekersiz, sıcak aşkını, yudum yudum alıp ağzının içinde dolaştırmaya başladı. "Neyse..." dedi, kendi kendine. "...hiç olmazsa, dün gece boş

yere korkmadığımı anlamış oldum. Gaipten sesler duymamışım demek... ne olacak canım? Alt tarafı hayaletli bi evde oturuyorum... bırrr!"

Kıkır kıkır gülmeye başladı. Eğer o anda, misafir odasından "çingir çingir" çay karıştıran bir kaşık sesi duymasaydı, belki de aklını yitirene kadar gülecekti... Kendini sıktı... "Aspendos, çayını alıp odaya çıktı valla..." dedi. Ayağa kalkarken heyecandan bardağını yan yatırdığı için, sıcak çayı parmaklarına döktü. Yüzünü buruşturup, bardağı yere bıraktı. Koşarak çıktı. Holü bir adımda aşıp misafir odasına savurdu kendini... Kitabı, sedirin üstünde, tersyüz duruyordu gene. Yanında da dumanı tüten bir bardak çay...

Kararlı adımlarla sedire yürüdü. Bardağı devirmemeye çalışarak sırtını, duvardan tarafa verdi. Her ihtimale karşı, ayaklarını yere sağlamca basarak oturdu.

"Çık artık ortaya!" diye seslendi. Sesinin sakinliği, kendisini de dehşete düşürdü. "Hayalet hikâyeleri uydurup korkmuyorum bile... şu halime bak... kafayı yiyorum artık... deliriyorum... bu mu istediğin?.. Ben sordum soruşturdum... önceki kiracılara bu kadar kötü davranmamışsın... bu haksızlık değil mi?.. Onlar aylarca oturup, delirmeden çıkıp gidebilmişler, ama beni delirtiyorsun... amacın korkutmaksa, o sınırı aştım çoktan... çık diyorum... çık ortaya..."

Biraz bekledi. Gelen giden olmayınca devam etti:

"Bak... eğer kendini gösterirsen, ben öncekiler gibi kaçmayacağım... söz veriyorum... ama gitmemi istersen giderim... o başka... eğer arzu edersen, dost bile oluruz... benden iyisini bulamazsın... haydi çık... korkup korkmadığımı da bilmiyorum artık... çık, Allah kahretsin, çık dedim sana çık!"

Bahçeye bakan pencereye çevirdi yüzünü.

"Korkudan öleyim mi?.." dedi perdeye. "...bu mu istediğin?"

Perde, hafif hafif dalgalanmaya başladı. Bir serin heyecan dalgası yaladı Musa'nın suratını.

"Bak..." dedi titreyen sesiyle... "...hemen çıkmazsan, çayını ben içerim... ona göre..."

Perde, haraketsiz kaldı. Ayağa kalktı Musa. Odayı, başı hizasında tarayarak kendi etrafında ağır ağır dönmeye başladı.

"Elma dersem çık, armut dersem çıkmaaa... Elmaaa... elmaaa... elmaaa..."

* * *

Erzurumlu Teyze, televizyonun karşısında uyukluyordu. Rıza, kuvvetle silkinip, kucağından yere atlayınca, uyandı. Kafasını kaldırıp esnedi. Yan taraftan, yeni komşunun sesini duydu:

"Elma dedim kız... elmaaa... elmaaa..."

Canı elma çekti. Yerinden kalkmak için, koltuğun kenarlarına tutunup ağırlığını öne aktardı. Safrakesesi, koca gövdenin basıncı altında bunalınca, isyan etti... bol bol asit gönderdi Erzurumlu Teyze'nin batnına... kadıncağız, boğazları yana yana, gürültüyle geğirdi...

* * *

Musa, susmuş, tüyleri diken diken, birilerinin ortaya çıkıvermesini bekliyordu yan tarafta. Erzurumlu Teyze'nin camları zangırdatan geğirtisini, öbür dünyadan açılan paslı bir kapının gıcırtısı sandı ve boş çuval gibi olduğu yere yığılıp kaldı...

4

MUSA, gözünü karyolasında açtı. Sirke kokulu bir ıslaklık hissetti suratında... Elini, alnına attı. Sirkeli suya batırılmış, küçük bir el havlusuna değdi parmakları. Bayıldığını hatırladı... ama odasına gelip karyolaya nasıl yatmıştı?.. ya bu sirkeli bez?

Kafasını, ağır ağır sağ yanına çevirdi ve arkası kendisine dönük, zifir karası, upuzun saçlı bir kadının, karyolanın ayak ucuna ilişmiş olduğunu gördü. Korkudan nefesi kesildi... Seslenmeye de kıpırdamaya da cesaret edemedi. "İşte..." diye düşündü... "...çağırdım çağırdım, getirdim sonunda... şimdi yavaş yavaş dönüp, erimiş, akmış, cerahatli suratıyla sırıtmaya başlayacak... işte... çıktı sonunda..."

Karyolayı sarsarak titredi. Kafasına çekivermek için, üzerindeki pikeye parmaklarını geçirdi. Kadın, kıpırtıyı hissedince, yavaş yavaş Musa'ya doğru döndü... Bol makyajlı, sıpa gözlü ince yüzünü gösterdi. Alay eder gibi dudak büzüp kıkırdadı. İnce yüz hatlarına inat, kapkalın, etli dudakları vardı.

"Ayıldın mı koçum?" dedi, kadife gibi yumuşak, kısık bir sesle.

"Belli olmuyor mu?" dedi Musa sinirli sinirli... "Sendin demek... kimsin sen peki?.. nasıl girip çıkıyorsun görünmeden?.."

Ellerinin üstüne abanarak doğruldu Musa. Kadından olabildiğince uzakta durmak için, kıçın kıçın dayanarak bahçe penceresine yanaştı. Sol omzunu ahşap duvara yasladı.

"Kimsin sen?" diye sordu tekrar. "Ne işin var evimde?"

Kadın, ojeli uzun takma tırnaklı parmaklarını uzatıp korkuyla duvarı delip bahçeye çıkmaya çalışan Musa'nın alnından sirkeli bezi aldı.

"Siktiret şimdi," dedi. "...şu bezi aşağıya götüreyim de sana bi sıcak çay koyayım... açıl azıcık... sonra konuşuruz..."

Kalktı, odadan çıktı. Musa, kadının alt kata inen merdivenlerdeki ayak seslerini duyana kadar bekledi. Sonra yerinden fırladığı gibi, kapıya atılıp sürgüledi. Koşa koşa gidip, sedire oturdu. Kesik kesik solumaya başladı. Ağzına daha bol hava girsin diye, eliyle yüzünün hizasındaki havayı burnuna doğru yelpazeledi. "Şimdi tam Beyabi'ye benzedin Musa," diye geçirdi içinden... "Rufailere de karıştın... hiç şansın kalmadı artık... ayvayı yedin... o dev adamı bile korkutup saçını başını ağartan yaratık sana neler yapmaz... sıkı dur bakalım..."

Elleri üşüyordu. Isıtmak için, kalçasının altına soktu. "Birazdan, elinde ölüm şerbetiyle gelecek Aspendos," dedi kendi kendine. "İçerden sürgülediğim kapıya bakıp kahkahalarla gülerek, ahşapların arasından süzülüp içeri girecek ve gerçek yüzünü gösterecek... o yüzü, Beyabi de görmüş olmalı ki saçları ağarsın... bakalım senin neren ağaracak?"

Cama sırtını yaslayıp dizlerini karnına çekerek büzüldü. Cenin pozunda, bacaklarının altında kilitledi ellerini... sağa sola sallanmaya başladı... Kapının zorlandığını duydu. Kafasını kaldırıp baktı. Kadın, dışardan kapı koluna bastırıp duruyordu.

"Kapıyı aç Musa!" diye seslendi holden.

"Nasıl da kısık, erkeksi sesi var karının," dedi Musa. "Dönme bir hayalet galiba..."

"Kimsin sen?" diye bağırdı. "Söyle, açayım..."

"Elleme o taraflarını... aç kapıyı... çayını getirdim."

"Önce kim olduğunu söyle."

"Aç koçum."

"Kim olduğunu söyle dedim... nasıl girdin evime?"

"Sen şu koduğumun kapısını açıyo musun, açmıyo musun?"

Kendini hiç bu kadar dindar hissetmemişti Musa. Bildiği duaları okumaya çalıştı ama hepsini birbirine karıştırınca vazgeçti. Allah, Türkçe de bilirdi nasıl olsa. "Allahım, sen aklımı koru," diye dua etmeye başladı.

"Son defa soruyorum... açıyo musun, açmıyo musun?"

Cama iyice yaklaştı Musa. Kadın, kapının aralıklarından buhar olup sızmaya başladığı anda, kırıp imdat isteyerek mahalleyi ayağa kaldıracaktı. Ama işler hiç de korktuğu gibi gelişmiyordu.

"Açmazsan açma len!" diye bağırdı kadın. "Sen de aynı bokun soyuymuşsun... adam sandık da çıktık ortaya... ben odama gidiyorum arkadaş!"

Musa, kulak kabarttı. Misafir odasının kapısının kuvvetle çarpıldığını duydu. "Hakikaten gitti mi acaba?" diye sordu kendine. "...yoksa, beni yanıltmak için mi kapıyı öyle çarptı?.. Olabilir... ben rahatlayıp hole çıkınca gırtlağıma çöküverir..."

Sessiz sandığı gecenin ne çok uğultusu varmış meğer. Dinlemeye başladı. Birkaç kere, sabaha daha ne kadar kaldığını anlamak için saatine baktı. Her baktığında da bir dakika öncesinin bir dakika sonrasına baktığını gördü. Vakit, geçmek bilmiyordu. Hele de misafir odasından bardak şıngırtıları, kâğıt hışırtıları, çay höpürtüleri gelirken... Canı da nasıl çay istiyordu...

Anlayamasa da açıp bir iki satır roman okumaya karar verdi. Biraz zaman öldürürdü hiç olmazsa. Ses çıkarmamaya çalışarak kalktı. Yüksek sesle besmele çekerek yüklüğü açtı. Gündüz aldığı *Neşeli Mangır*'ı aradı. Bulamadı. Nereye koymuştu? Hay Allah! Galiba eve girer girmez, kapının ağzına bırakmıştı... Ne olacaktı şimdi?.. Hole çıkmaya hiç niyeti yoktu bir kere... Geri dönüp sedire oturdu. Ellerini kalçasının altına sokup ayaklarını sallaya sallaya beklemeye başladı. "Ya çişim gelirse?" diye sorup güldü kendi kendine. "Altıma mı yapıcam?"

Kadın süzülüp girmemişti kapının aralıklarından ama mis gibi Seylan çayının tütsüsü çoktan girip, Musa'nın nefsini gıdıklamaya başlamıştı bile... "Oh be!" diye söylendi. "...kadın oturdu, rahat rahat çayımı içip, kitaplarımı okuyor... ben de burda korkudan dokuz doğuruyorum."

Yeniden ayaklandı. Oda kapısına doğru ilerledi. "Bana bir şey yapacak olsaydı, alnımı sirkeli bezle ıslatıp ayıltmaya kalkmazdı..." diyerek, kendini cesaretlendirmeye çalıştı. Titreyip duran sağ elini sürgüye attı. "Hem bu nasıl hayalet canım... kapıdan bile giremiyor... kitap okuyup çay, sigara içiyor..."

Sürgüyü çekip açtı. Ağır ağır araladı kapıyı. Hole baktı. Görünürde kimse yoktu. Misafir odasının kapısından ışık sızıyordu yine. Kelime-i şahadet getire getire holü geçti. Kapıyı, kedi tırmalar gibi, hafifçe tıkırdattı.

"Gir gir... sürgülü değil benim kapı..."

Avucunun içi, terden vıcık vıcık olmuştu. Kulpu ıslatarak ittirdi aşağıya. Aralanan kapıdan göz ucuyla baktı. Kadın, Erzurumlu Teyze'nin evine bitişik duvara sırtını yaslamış, kucağında kitap, yanıbaşında da çay bardağı, keyifli keyifli oturuyordu. Kafasını kaldırıp bakmadı bile. Eliyle, şöyle buyur eder gibi, sediri gösterdi.

"Geç otur geç... ödlek..."

Musa, tedbirli davranıp cam kenarına oturdu. Kadın, kara kaşlarını kaldırıp sıpa gözleriyle baktı Musa'ya. Sonra, kitabı tersyüz etti, çay bardağının yanına bıraktı. Musa, kapaktaki puro içen iskelet resmini gördü. Titredi, ama kitabın adını görünce rahatladı: *Neşeli Mangır.*

"Aaa..." dedi fısıldar gibi. "...ben de bu kitabı arıyordum."

"Kapının ağzına atmışsın," dedi kadın ters ters. "...önce tertipli olmayı öğren."

"Ama... eve gelince şaşkınlıktan ne yaptığımı bilemedim ki..."

"N'apalım... bileydin..."

"Unutmuşum telaştan."

"İnsan, önem vermediği şeyleri unutur."

Laf, Musa'nın çok ağırına gitti.

"Hiç de bile..." diye itiraz etti. "Kitaplarım, en değerli eşyalarımdır benim."

Kadın; "İlahi!" diyerek aşağıladı Musa'yı. "Ne kadar da belli oluyo değer verdiğin. "Ayakkabılarınla yanyana... ayak kokan değerli kitaplar. İlahi!"

"Sen, *Bette Abla*'yı okumuyor muydun?"

"Hı... çok değer verdiğin için aldın, ayı gibi lambaya attın ya canım kitabı... cildinin içine ettin... biraraya getirebilirsem okuycam."

Musa, derin bir uykudan uyanır gibi silkindi. Neler oluyordu? Kimdi bu konuştuğu kadın?

"Sen kimsin ya?" diye soludu. "Nesin?"

"Çüş artık."

"Efendim?"

"Çüş çüş... görmüyo musun? Allah'ın bi kuluyum işte... ne demek; 'nesin?'... İnsana benzemiyo muyum?"

"Hayır, yanlış anlama... yani, ben rüya falan görmüyorum di mi?"

"Rüyaya mı benziyorum?"

"Yok da... iki gündür ödümü kopartıyorsun... bir de benim açımdan düşün... kendi kendine yanıp sönen ışıklar, kendiliğinden temizlenip raflara yerleşen kaplar, kırıldığı halde kendini yenileyip yanmaya devam eden ampuller... daha bir sürü gariplik... beni bayıltan acaiplikler... ayılınca ne görüyorum?.. Seni... peki, daha önce niye hiç göremedim?.. Cevabı sende... bak, *Bette Abla*'yı okuduğunu da itiraf ettin... demek ki bana görünmeden bu evin içinde iş gören senmişsin... peki, bu nasıl oldu... niye göremedim seni?.. İn misin, cin misin... yoksa, hayalet falan mısın? Eğer hayaletsen, nasıl oluyor da çay içiyorsun?.. Rüyada olup olmadığımı sormam kadar doğal ne olabilir şu anda?"

Kadın, ayaklarını yere sarkıttı. Yüzüne düşen, düz, kara saçlarını kulağının arkasına sıkıştırdı.

"Ben çay içicem," dedi. "Sana da getiriyim mi?"

"Cevap vermekten kaçıyorsun."

"Ben sen miyim ki kaçayım?.. Çay içiyo musun içmiyo musun? Onu söyle sen..."

"İçiyorum."

"İyi."

Kadın, çıkmak üzereyken kapının ordan dönüp ellerini beline dayadı.

"Bana bak!" dedi. "Bu kapıyı da sürgülemeye kalkma, kıyametleri koparırım valla."

"Tamam tamam... sürgülemem."

Musa, açık kapıdan, kadının merdivenleri inişini seyretti. "Yok daha neler..." deyip güldü. "Kot pantolonlu, çay içen, ağzı da bayağı bozuk, makyajlı bir hayalet... dur bakalım... işin aslını anlıycaz ama, öcü möcü olmadığı kesin hiç olmazsa..."

Kadın, iki bardak çayla geri geldi. Bardaklardan birini Musa'ya uzattı.

"Buyur," dedi. "Şu senin bardağın. Haybeye soğuttun deminkini."

"Haybeye mi?" diye feveran etti Musa, ilk yudumunu aldıktan sonra. "İki gündür görünmeden iş yapan, arkasından da yoktan var olur gibi ortaya çıkıveren birinden korkmam mı haybeye? Hadi canım sen de ... "

"İyi iyi... anladık..."

"Korku filmi gibi iki gün geçirmişim burda... sen olsan ne yapardın?"

"Anladık dedik... uzatma..."

Musa, bir yudum daha alıp, ağzının içinde dolaştırdı.

"Söylesene artık," dedi. "Necisin sen? Kimsin?" Gülerek devam etti:

"Hayalet filan mısın yoksa?"

Kadın, sıpa gözlerini kocaman kocaman açtı. Sıkıntıyla ofladı. Bardağını sedirin üstüne bırakıp ayağa kalktı. İnce, çıplak kolunu Musa'nın burnuna sokacakmış gibi uzattı.

"Al," dedi. "Dokun bakalım."

"Efendim?"

"Dokun dokun... bak bakalım, etim kemiğim var mıymış?"

Musa'ya titreme geldi. Dokunamadı. Bardağını sıcak sıcak avuçlayarak üşümeye başlayan ellerini ısıtmaya çalıştı.

"Korkma da dokun artık."

"Gerek yok... tamam..."

"Öff! Ver bakim şu elini."

Kadın, uzanıp Musa'nın bardaksız elini tuttu. Çekerek diğer koluna sürdü. Sonra, kot pantolonunun üstünden bacaklarına, bluzunun üstünden karnına değdirdi.

"Nasıl?" dedi. "Etim budum var mıymış?"

"Varmış... varmış da, şimdi aklım daha çok karıştı."

"Niye o?" diye sordu kadın, yerine otururken.

"Madem ben geldiğimden beri buradaydın, ben nasıl oldu

da seni hiç göremedim?.. Küçücük ev... nereye kaçarsan kaç, görmem lazımdı..."

Kadın, bir an ciddi ciddi düşündü.

"Eeee... ben görünmemişimdir..." dedi, yasak savar gibi.

"Efendim?"

"Neyse... boş ver şimdi... iç çayını... gene soğutacaksın."

Musa, çayından büyükçe bir yudum aldı.

"Senin adın ne?" diye sordu.

"Leyla... ama, sakın bana Leyla deme..."

"Neden?"

"Bitim kadar sevmem bu ismi... başka bi ad tak bana... yeter ki Leyla deme..."

"Ne diyeyim mesela?"

"Ne istersen... hiç farketmez... Aspendos bile diyebilirsin..."

Musa, kadının bu ismin anlamını bilmediğinden emin, sordu:

"Akşam üzeri sana öyle seslenmiştim, duydun mu?"

"Duymam mı hiç?.. Çok ayıpladım seni... tanımadığın bir kadına öyle denir mi?.."

Telaşlandı Musa. Yüzü kızardı.

"Nasıl denir mi?"

"Aspendos... o lafın anlamını biliyo musun sen? Orospu demek o orospu. Hadi ben çok kızıp da hır çıkaraydım... dua et ki, böyle şeyleri dert etmem..."

Musa, başını yere eğdi.

"Çok özür dilerim," diye mırıldandı. "Ben... ben... öylesine söylemiştim... yani... o telaşla, ortalığı karıştıran, görünmeyen birine kızınca... afedersin..."

"Mersi... ama hiç mühim değil... tek ki, Leyla deme... Aspendos, orospu, kancıık..."

"Estağfurullah."

"Mersi canım... içsene çayını Musa..."

Musa, çayını yudumlarken davetsiz misafirine ad düşündü. Sonra, aklına bu odaya misafir odası deyiverişi geldi.

"Sana, 'Misafir' desem... ne dersin?" diye sordu.

"Uyar... uyar da anlam bakımından uymaz."

"Nasıl uymaz?"

"Basbayağı uymaz işte... niye Misafir diyosun bana?.. Burda davetsiz misafir olduğumu düşünüyosun di mi?.."

Musa ürperdi.

"Evet."

"Ama, yanlış düşünüyosun... burda misafir olan ben değilim çünkü... sensin sen... gerçi, bana eğer görünürsem hep burda kalacağına söz vermiştin... yine de ısrar edemem tabi..."

"Sen ne diyorsun be..." diye çıkıştı Musa. "Bu evi ben kiralamışım... bir dolu para sayıp orasını burasını tamir ettirmişim... kaç aylığını peşin vermişim... nerden senin misafirin oluyormuşum?"

Kadın, tatlı tatlı gülerek diretti:

"Ad bakımından Misafir benim... tamam... amaaa, anlam bakımından sensin ciğerim, vallahi sensin..."

"Aklım karıştı şimdi."

"Elleme öyle kalsın... Misafir de bana... hoşuma gitti..."

Musa, bardağının dibindeki çayı, şöyle bir çalkalayıp, kafasına dikti. "Belki de hâlâ baygınımdır," diye düşündü.

"Gene de ben aklımın karışık kalmasını istemiyorum..." dedi. "Söyle bakalım, neden ben misafirmişim?"

"Geç geç... sonra konuşuruz bu hususu..."

"Geçemem..." diye omuz silkti Musa. "Haydi söyle bakalım... benim evimde niye ben misafir oluyorum? Öncekiler gibi kaçıp gideceğimi mi sanıyorsun? Ondan mı?"

Kadın, bıkkın bıkkın göz süzdü.

"Yok koçum yok..." dedi. "Keşke burası hakikaten senin evin olsaydı, ben de hakikaten misafir olsaydım... ama işin

aslı öyle değil... burası benim evim, bu bir... iki-üç aylık peşinat vermekle evi sahiplenmeye çalışan misafir sensin, bu da iki..."

"Senin evin mi?" diye inledi Musa.

"Tabi benim evim... ne sandın?"

"Ama ben... ben Beyabi'den kiraladım burayı..."

Kadın, Beyabi adını duyunca yüzünü buruşturdu.

"Olabilir..." dedi. "Kime kazıklandınsa kazıklandın... otur oturabildiğin kadar... hatta hiç çıkma... sana git diyen mi var?"

"Yok ama..."

"Daha ne istiyosun o zaman?"

"Ne istiycem... Beyabi bu evin asıl sahibi değilse, beni mi kandırdı yani?"

"Hay Beyabi'nin kalıbına sıçaydım."

"İşte, yalanın çıktı ortaya... sadece Beyabi değil, kimle konuştuysam, hepsi de bu evin Beyabi'ye ait olduğunu söylüyor... Atıyorsun sen..."

"Sen öyle san..."

"Dur bakalım... Beyabi'yi de sen mi kaçırttın bu evden?"

Kadının rengi soluverdi.

"Sanane!" dedi sert bir sesle.

"Saçları senin yüzünden mi ağardı?"

Kadın, parmaklarını, sanki yolacakmış gibi, saçlarının arasında gezdirdi.

"Üff!" dedi. "Sıktın ama ha... karıştırma şimdi o hırtı..."

"Ya benden önceki kiracılar? Onlar niye kaçtı? Seni görüp de mi korktular?"

"Ben o kadar çirkin miyim?"

"Estağfurullah da..."

"Onlar, evin aslında bana ait olduğunu öğrenince, 'Biz kendi başımıza oturmak istiyoruz. Laf söz olur," deyip gittiler... kim dediyse kaçtılar diye, yalan söylemiş... iyi çocuklardı hep-

si, ama evi paylaşmak istemiyolardı senin anlıyacağın."

"Peki, ya ben de seninle birlikte oturmak istemezsem?"

"O zaman, sen de pılını pırtını toplar gidersin."

"Ne yani... istesem de istemesem de sen burda kalmaya devam mı edeceksin?"

"Kendi evim değil mi koçum? İster otururum, ister amuda kalkarım."

"Beyabi bu durumdan niye hiç bahsetmedi o zaman? Bari o kadarını söyle."

"Büzüğü sıkmıştır da ondan. Benim evimi ona buna peşkeş çekip paraları yiycek ya... söyleseydi, tutar mıydın burayı?"

"Tutmazdım."

"Bak... gördün mü işte..."

"Sen niye engel olmuyorsun bu işe peki?"

"Ama Musaa... görmedin mi sen o orman kibarını?.. Gücüm mü yeter benim ona? Azıcık üstüne gitsem, ben içindeyken gaz döker yakar burayı..."

"Yok canım... abartıyorsun... hiç de öyle cani ruhlu birine benzemiyor."

"Sen öyle san."

Musa, gözlerini kısıp kadının yüzünü inceledi. Hiç de yalan söylüyor gibi değildi. Ama Beyabi de hiç yalancı birine benzemiyordu... Kirkor Usta da... Bakkal Mustafa da...

"Peki..." dedi. "...madem Beyabi o kadar kötü bir insan, neden seni kovmak yerine, kendini kovdu bu evden?.. Üstelik, burası onun baba ocağıymış..."

"Ocağına tüküreyim... kim dedi sana?"

"Şu yukarda, Kirkor Usta diye biri var, bilmem tanıyor musun..."

"O besmelesiz Ermeni'yi kim tanımaz... geberememiş mi daha?"

"Niye saldırıyorsun her duyduğuna? Yalanın ortaya çıkıyor diye mi?"

Misafir, saçlarını sinirli sinirli karıştırdı.

"Uzattın..." dedi. Kalkıp karyolanın altından bir paket sigara çıkardı. Uzaktan, fırlatıp attı sedirin üstüne.

"Çay içiyorsan tazeliyeyim," dedi.

"İyi olur... eğer zahmet olmazsa..."

"Aşkolsun... ne zahmeti bee..."

Gelip, Musa'nın bardağını aldı.

"Ben içmiycem şimdi," dedi. "Üstüste içince uyku tutmuyo."

Musa, bütün korkularından arınıp rahatça yaslandı geriye. "Evi böyle sevimli bir davetsiz misafirle paylaşmaya alışsam iyi olacak," diye düşündü. "Yalancı, fettan, terbiyesiz, ama çok sempatik... banane... ev kiminse kimin... kafam dinç ya artık... hem bununla aynı çatı altında oturmak, hayaletlerle beraber oturmaktan bin defa daha iyi... işin esrarengiz taraflarını da ağır ağır anlarız artık..."

Misafir, merdivenlerden çıkıp, kapıdan kafasını uzattı.

"Musa, gel koçum, senin odaya geçelim," dedi. "...yandaki cadaloz seslerimizi duyar da yedi mahalleye, Musa eve karı atmış, diye yayıp düdük eder seni... ordaki sigara dalgalarını da getir gelirken e mi?"

Musa, sigarayı, çakmağı, kül tablasını alıp Misafir'in peşinden gitti. Sedire otururken sordu:

"Cadaloz dediğin, Erzurumlu Teyze mi?"

"Teyzeler götürsün... Evet o... Al çayını al... soğutma..."

Musa'nın çaprazına oturup sigarasını yaktı. Dalgın dalgın dudaklarını yoldu bir süre, sonra gözlerini Musa'ya dikti.

"Ne bakıyorsun öyle?"

"Sevap."

"Efendim?"

"Hiç... güzele bakmak sevaptır, derler ya... sevaba girmek için bakıyorum."

Musa kızardı.

"Ben mi güzelim?.."

İç çekti Misafir.

"Aah ah... Hakikaten güzel adamsın be Musa... kanım kaynadı sana... yeminle söylüyorum, daha önce bi tek kiracıya göstermedim kendimi... ne işin var bu cadı kazanında Allah aşkına?"

"Dur bakalım," dedi Musa. Hani az önce, daha önceki kiracıların evi bir kadınla paylaşmak istemedikleri için gittiklerini söylemiştin?"

Misafir, yutkundu.

"Öyle mi söylemiştim? Yanlış söylemişim. Kusura bakma."

"Yalanın adı ne zaman 'yanlış' oldu... hem, asıl sen söyle bakalım... Ne demek 'Görünmedim'... Bana da görünmemiştin... nasıl yapıyorsun bunu?"

"Misafir, dudağını yolmaya devam etti.

"Sigara içmiyo musun?" diye sordu, Musa'yı hiç dinlememiş gibi.

"Alışamadım bir türlü," dedi Musa. "Konuyu değiştirmesene sen... nedir cevabın?"

"Yak bi tane..." deyip paketin dibine vurarak bir sigara çıkarttı kadın. "...ben seni alıştırırım."

Musa, gülerek uzanıp aldı. Kadının çakmağıyla yaktı.

"Niye kaçıyorsun?" dedi, dumanı içine çekmeden üflerken.

"Ne kaçıcam be?"

"Cevap vermekten kaçıyorsun bal gibi..."

"Hiç de bile kaçmıyorum."

"Söyle o zaman... kimsin? Adın Leyla, ama sana Leyla denmeyecek... bu kadar mı?.. Hayalet de değilmişsin... onu anladık... sonra?"

Misafir, bacaklarını sedirin üstüne çekip bağdaş kurdu. Sigarasından derin bir nefes çekip ciğerlerini şişirdi. Musa'yı inceledi bir süre.

"Sana hayalet olmadığımı kim söyledi ki?" dedi, sırıtarak.

Musa, şiddetle sarsıldı. Çayı baş parmağına döktü. Bardağı öbür eline alıp yanan parmağını üfledi.

"Efendim?"

"Kim dedi sana hayalet olmadığımı?"

"Sen... sen dedin ya demin..."

"İlahi!.. Ne zaman dedim koçum?"

Musa, sigarasından derin bir nefes çekti. Ciğerlerine gönderdi dumanı. "Böyle giderse alışırım bu zıkkıma," diye düşündü.

"Az önce..." dedi. "...elimi tutup da orana burana değdirdin ya... hayalet olmadığını göstermek için..."

"Hayalet olmadığımı göstermek için mi?.. Bunu nerenden uydurdun şimdi?"

"Ama... ben... hayalet misin? Diye sorunca sen öyle yaptın... Yapmadın mı?.. Ne demek bu?"

"Yaptım."

"Eee?"

"O başka bu başka..."

"Nasıl başka? Neresi başka? Ne anlama gelir bu yaptığın?"

"Buz gibi başka işte... benim de etim kemiğim olduğu anlamına gelir."

"Yani?"

"Ben sana; 'hayalet değilim,' diye bi şey söyledim mi?"

Musa, tiril tiril titriyordu. Parmaklarına dökülüp duran sıcak çaya aldırmadı.

"Söylemedin söylemesine de..." Sustu... Yutkundu.

"İşte bak... Söylemediğime göre, o başka, bu başka olmuş oluyo..."

"Yani... hayalet misin sen şimdi?"

"Öyle bi şey de söylemedim."

Geçirdiği şokun etkisiyle Musa'nın sinirleri, direncini kaybetti.

"Ne boksun o zaman lan!" diye patladı. "Ne işin var evimde?"

Misafir, bunu hiç beklemiyordu. Yine de dudakları titreyerek ağlamaklı bakan Musa'ya oranla daha çabuk toparlandı. Şaşkınlıktan fal taşı gibi açılan gözlerini düşmanca kısıp çok iyi bildiği Aspendos ağzıyla cevabını yapıştırdı:

"Ne bağırıyon len!.. Godoş!.. Kapatman mı var karşında..."

"Kimsin sen be!"

"Bağırma dedik... işetme babayın şarap çanağına..."

Musa, çaresizlik içinde büzüldü kaldı. Kadının yüzünde iyiden iyiye kabaran çirkef tavıra korkarak baktı.

"Özür dilerim," dedi, ağzının içinden. "O kadar karışık ki kafam... sen de yardımcı olmuyorsun... ne yapacağımı şaşırdım... özür dilerim..."

Misafir'in yüzü yumuşadı. Gülmesini bastırmak ister gibi, dudaklarını ısırdı.

"Mersi canım," dedi, işveli işveli. "Sen de benim kusuruma bakma... hani üstüme üstüme gelince tutamadım bayramlık ağzımı..."

"Önemli değil... kabahat bende..."

"Esasında çok kibarımdır... yanlış anlama yani..."

Musa, kıkır kıkır gülmeye başladı. Onun halini görünce Misafir de koyuverdi makaraları. Sigaraları kültablasında kendi kendine yanıp tükeninceye kadar sarsıla sarsıla güldüler. Kahkahalar attılar. Yaşaran gözlerini, ellerinin tersiyle silip silip tekrar güldüler.

Sonunda, kadın ayağa kalktı.

"Demliği boşaltıp taze çay koyduydum," dedi. "İneyim de alt üst edeyim."

"Olur."

"Hoşuma gitti biliyo musun?" dedi kadın, kapıdan çıkarken.

"Ne?" dedi Musa... ama, cevabını alamadı.

Kadını beklerken, yüreğindeki ürpertiyi dindirmeye çalıştı... Başarılı da oldu biraz... Derin derin nefes alıp, "Tabi ki hayalet olamaz," fikrine kendini inandırma terapisi yaptı... Kadın, aşağıda işini bitirip de oda kapısından girerken, oturuşuna da rahat bir ifade verebilmek amacıyla ayak ayak üstüne attı.

"Neydi hoşuna giden?" diye sordu hemen.

"Misafir Misafir..." dedi kadın. Gelip Musa'nın yanına oturdu. "İyi isim buldun valla..."

"Az önce uymadı diyordun."

"Öyle diyodum, gene de öyle diyorum... Anlam bakımından, ben pek misafir sayılmam burda... yine de bi bakıma cuk oturtmuş sayılabilirsin... aslına bakarsan, hangimiz misafir değiliz ki?.. Di mi? Bugün varız, yarın yokuz..."

"Yani, bu ismi kabul ettin mi?"

"Etmedim diye bi şey söylemedim ki zaten... Misafir oldum gitti..."

"Öyle ya... hangimiz misafir değiliz bu dünyada..."

"Karıştırma orasını.. Misafir de bana..."

"Peki Misafir."

Misafir, Musa'ya acemice göz süzüp saçlarını kulağının arkasına sıkıştırdı.

"Hep roman mı okursun sen?" diye sordu.

"Evet."

"Niye değişik şeyler okumuyosun?"

"Ne gibi?"

"Ne bileyim?.. Tarih araştırmaları, biyografiler, gazetecilerin şurda burda sıkışmış üçkâğıtçıları ele veren ispatlı, delilli kitapları..."

"Eee?"

"Onlardan niye okumuyosun diyorum."

"Çünkü, roman okumayı seviyorum... Her biri, sanki kendi hayat hikâyem gibi gelir bana... Aslında, sebeplerinin ne

olduğunu hiç düşünmedim şimdiye kadar ama, herhalde kendimi zorlasam, neden romana taktığıma dair bir sürü sebep bulabilirim... İlle de roman okuyorum işte..."

"Hakkaten... bugün oturdum, saydım... İkibin tane kitap yükleyip getirmişsin... hepsi de roman... ilaç için bi tane olsun şiir kitabı, bilimsel bi şey yok... onlardan da getireydin, otlanırdık hiç olmazsa..."

"Öyle... n'aparsın... senin sigara tiryakiliğin gibi bir şey belki..."

"Bu inat niye peki?"

"Başı ve sonu olan hikâyelerdir belki beni ilgilendiren... belki, binlerce değişik hayat tarzı, binlerce farklı bakış açısı... belki macera... uyduruk ya da gerçek kişilerin mutlulukları, hüzünleri, hırsları, intikamları, yere sağlamca basışları, hayalleridir belki de beni çeken... milyonlarca insanın yaşadığı bir şehrin üstünde, gece vakti kanatlanıp uçtuğunu düşün..."

"Buyur?"

"Düşün sadece... eğer, ışıklar yanık olsa, evlerin içinde olup biteni hem görebilecek, hem de duyabilecek farzet kendini... ama, ışıklar yanmıyorsa, gözlerin kulakların kadar sağır, kulakların da gözlerin kadar kör... öyle, boşlukta, zifiri karanlıkta uçup gidiyorsun..."

Parıldayan gözlerle müdahale etti Misafir:

"Anlamaya başlıyorum... Yani evlerin içindekileri görüp duyamıyorsan sadece kendi hayatını yaşıyosun... bu da boşlukta olmak gibi bi şey..."

"Çok doğru... sonra birden, altındaki evlerden birinin ışıkları yanıyo... artık sadece kendi hayatını yaşıyamıyorsun, çünkü orda olan bitenleri, hem görüp hem de duyduğun için paylaşmaya başlıyorsun. Üzüntüleri, sevinçleri, kavgaları... kendini kaptırıveriyorsun... anladın mı?.."

"Hem de nasıl... bir yokluğun içinde kanat çırpıp gider-

ken, hayatta mı yoksa ölü müsün, bunu dahi bilemezsin... ne zaman ki başka yaşayanlar gördün, o zaman yaşadığını anlarsın..."

"Harika!"

"Her roman da uyduruk bile olsa, birilerinin üç-beş gününü anlatır. Yani altta yanıveren ışıklardan biri gibi..."

Musa, kadının algılama gücüne hayran oldu.

"Evet," dedi, şaşkın şaşkın.

"Peki, o gördüğün hayatlardan kendine pay çıkarır mısın?"

"Pek değil... Daha çok, kendi kalıbımdan çıkıp roman kahramanlarından birinin kılığına bürünerek, onun adına o olayları yaşarım... Kısacası, yaşadığımı bu şekilde hissetmek çok hoşuma gider... Bak, dedim ya düşünürsem bir dolu sebep çıkar, diye... çıktı işte..."

Misafir, Musa'nın omzuna dostça vurdu.

"Esaslı adammışsın be Musa... Güzel adammışsın..."

"Sahi mi?"

"Aynen."

"Teşekkür ederim."

"Mersi canım... Yak bi tane daha... hadi..."

"Yakayım da, bir şey anlamıyorum ki..."

"Niye?"

"Bilemiyorum... bir ara, alışayım, tiryaki olayım diye gece gündüz uğraştım... paket paket sigara içtim her gün... yine de alışamadım."

"Anan baban mı tiksindirdi acaba?.. Yaparlar ya öyle... küçükken, çocuğun ağzına verirler, özenmesin diye... yavrucağız köhür köhür öksürür... bi daha da öldür Allah içmez."

"Sanmıyorum... yanan tütün ve selülozun ne işe yaradığını tartışan bir ailem vardır benim... Ayrıca, yedi göbek sülalemde de hiç sigara tiryakisi yokmuş... Herkes, kendi bilin-

ciyle reddetmiş sigarayı... Mesela, dedem; 'Parasını el alır, dumanını yel alır,' derdi. Belki bu yüzden, evde de hep bu zehire karşı bilinçlendirilerek yetiştirildiğim için içmeyi istesem de bilinçaltım kabullenmiyordur..."

"Hadi hadi... boş ver... yak da seyrine bak..."

"Eh! Ver bakalım... sen nasıl alıştın sigaraya Misafir?"

"Misafir diyen dillerini yiyim... ben, vakit geçirmek için başladım bu mereti içmeye."

"Efendim?"

"Vakit vakit... konuşacak kimsen yoksa, vakit geçmez... hayatın bok içinde yüzüyosa, vakit geçmez... etrafındaki her şey sana batıyosa vakit geçmez... sıkıntılarının bitmesi için gün sayıyosan vakit geçmez... hiçbi şey seni ilgilendirmiyosa, vakit geçmez... n'aparsın o zaman?.. Bi sigara yakarsın... bitsin diye içine çeker durursun... sonra, onun ucuna bi daha eklersin, sonra bi daha, bi daha... bi de bakmışın, vakit geçmeye başlamış... anladın mı?"

"Evet... tahmin edemiyeceğin kadar iyi anladım üstelik."

Misafir'in yüzü efkârlandı.

"Sen de mi çok sıkıntı çektin be koçum?" dedi, üzgün bir sesle.

"Buraya niye geldim sanıyorsun?"

Misafir, altına iğne batmış gibi sıçradı. Gözlerini şüpheyle kısıp telaşlı telaşlı saçlarını sıvazladı.

"Niye geldin?" dedi kaygı dolu bir fısıltıyla.

"Ailemden kaçtım ben... geçinemez olmuştuk annemlerle artık... o yüzden burdayım... benim için de evde vakit geçmiyordu..."

Misafir, gözle görülür şekilde rahatladı.

"Ohh!" dedi şükreder gibi. "Ayaklarına sağlık."

"Efendim?"

"Yani... iyi ki kaçmışsın diyorum... bak, ne güzel arkadaş olduk şurda... fena mı oldu?"

Musa, fırsatı kaçırmadı.

"Yaa... ne demezsin..." dedi, imalı imalı... "...aman da ne güzel arkadaş olduk... hiç sorma..."

Misafir bozuldu.

"Aşkolsun... beğenemedin mi?" diyerek dudaklarını sarkıttı.

"Nesini beğeneyim?" diye, yalandan çıkıştı Musa. "...sana bin tane soru soruyorum, doğru dürüst tek cevap bile alamıyorum... böyle arkadaşlık mı olur?"

Sırıttı Misafir.

"İlahi!" dedi. "Ondan mı öyle dediydin?.. Tamam be... anlatıcam... ama, sen de bana anlatıcan... söz ver..."

"Sakladım mı ki?"

Misafir, koşarak çıktı odadan. İki bardak, taze demlenmiş çayla geri döndü. Musa'nın çaprazındaki ilk oturduğu yere oturup bağdaş kurdu.

"Hâlâ yakamadık sigaraları," dedi.

Musa, çakmağı aldı kadının elinden. Sigarayı parmaklarının arasında çevirip baktı.

"Canın istemiyosa sıkma kendini..." dedi Misafir.

"Hayır... ondan bakmadım... canım istiyor istemesine de... ne bileyim... neresini istediğimi bulmaya çalışıyorum herhalde... nasıl hoşlanacağımı bilemiyorum."

"Nerenin kaşındığını bilememek gibi mi?"

"Neremin kaşındığını bilememek mi?.. Güzel örnek... farkında mısın, hem de çok güzel bir örnek..."

Misafir, utanmış gibi gizledi yüzünü. Kıkırdadı.

"Ay çok mersi canım," dedi. "Mesela, bi yerin kaşınır dalında..."

"Efendim?"

"Dalında dalında... sırtında yani..."

"Dal, sırt mı demek oluyor... yeni yeni şeyler öğreniyorum burda..."

"Neyse işte ... sırt mırt ... çok kaşınır bi yerin ... ille de kaşıman lazımdır ... hiç dinlemezsin bile tırnaklarının altında parçalanıp ölen milyonlarca taze hücrenin feryadını..."

Musa, artan bir ilgiyle onayladı kadını:

"Evet... kaşınmak büyük zevktir çünkü ... "

"Di mi... beri taraftan da nerenin kaşındığını bilemiyosun... elini atıyosun oraya, hart hart kaşıyosun ... değil... başka bi yere atı yosun .. . orası da değil ... böyle dalını yola yola, en sonunda buluyosun ... öyle bi zevkle kaşıyosun ki önceki ıskalarını unutuveriyosun ... "

"Bravo ... Yani ben, aslında kaşınıyorum, ama neremin kaşındığını bilemediğim için aranıyorum, öyle mi? .. "

"Aynen."

"Ama, bir bulursam, senden bile daha çok zevk alacağım..."

"Tabi bulabilirsen... öbür türlü, hem bir yerlerin kaşındığı için sıkıntı çekeceksin, hem de yanlış yerlerini kaşıdığın için acı..."

Musa, tekrar çevirdi sigarayı parmaklarının arasında.

"Haklısın..." dedi. "Sigara içme zevkini neremle hissedeceğimi bilemiyorum galiba... bu yüzden de alışamıyorum tabi..."

"Tabi... her kaşındığında yanlış yerini kaşıyıp kendi canını yaksan, bi daha kaşınmak ister misin?"

"İstemem."

"Hah... şimdi, senin de dediğin gibi, bu mereti nerenle seveceğini bulman lazım... yoksa, ailenin dediği gibi olursun."

"Ne demiş ailem?"

"Tütünle selüloz, bir işe yaramadığı gibi, insanın boğazına ve akciğerlerine de is ve katran sıvar yavrucuğum."

Musa, kadının kırıla büküle yaptığı taklitten çok hoşlandı.

"Tam öyle demedilerse de yaklaştın sayılır... helal olsun

"Mersi canım."

Gülümseyerek yaktılar sigaralarını. Musa, çay içerken yaptığı gibi, dumanı ağzının içinde dolaştırıp ciğerlerine çekti. Sonra da burun deliklerinden dışarı verdi.

"Fena değil," dedi. Der demez de boğazına ve ciğerlerine sıvanan ziftin acılığını hissetti. Şüpheli şüpheli eğilip suratına baktıktan sonra sordu Misafir:

"Ciddi misin?"

"Hayır," dedi Musa. "Beceremedim yine. Midem bile bulandı yani."

Kadın, bir kere daha sıçradı olduğu yerde.

"Kusacak mısın yoksa?" diye sordu kaygıyla.

"Yok canım sen de... kusacak olsam iki gündür kusardım... sık sık midem bulanır oldu buraya geldiğimden beri..."

Kadın, rahatsız rahatsız kıpırdandı.

"Aman kapatalım bu konuyu..." dedi. "Benim de içim kalktı valla..."

"Tamam tamam... haklısın..."

"Demek, ailenin sigara içmemen için koyduğu yasaklar hâlâ devam ediyo, burdan o anlaşılıyo..."

Musa, uzanıp kül tablasını aldı. Sigarayı bastırıp söndürdü.

"Ne münasebet!" dedi ters ters. "Bilmeden konuşuyorsun. Ailem, hiçbir zaman, hiçbir şeyi yasaklamamıştır bana."

Misafir, alaylı alaylı sırıttı.

"Eee?"

"Ee'si ne?"

"Yasaklamamak da yasaklamak değil mi sence?"

"Efendim?"

"Diyorum ki, bir şeyi yasaklamadan da yasaklamanın yolları vardır."

"Amma da yaptın şimdi... nasıl oluyormuş o"

Kadın, "Cahil sen de," der gibi burun kıvırdı.

"Ohoo!" dedi. "...öğretmezsin mesela."

"Efendim?"

"Şimdi, yasaklamadan yasaklıyosun ya... onu anlatıyorum... bi adama okumayı öğretmezsen, ona mektup yazmayı yasaklamış olmaz mısın?.. Altyazılı film seyretmeyi, yazı yazmayı, dilekçe yazmayı... üstelik, rahat rahat karşısına geçip; 'Ben sana yazmayı yasaklamadım ki yavrum,' bile diyebilirsin... gördün mü?.. Yasaklamadan yasaklamış oldun işte..."

Musa, sevimli misafirinin görüverdiği şeyi göremediği için kendisine kızdı.

"Hoş..." diye mırıldandı. "Biraz demagoji kokuyor ama yine de çok hoş..."

Kadın hiç oralı olmadı.

"Daha hoşunu dinle o zaman... Vererek yasaklarsın..."

"Efendim?"

"Vererek vererek... yasaklamadan yasaklamanın bi başka yolu... adama her şeyi o kadar bol, o kadar çok, o kadar çeşitli verirsin ki ona tercih yapma hakkını yasaklamış olursun... çünkü bir şey elde etmekle başka bir şeyi kaybetmiş olmaz... onu da elde edebilir, ötekini de... anlıyo musun? Halbuki hayatı yaşanabilir kılan şeylerden biri de sahip olduklarımızın alternatif maliyetini ödeme mecburiyetidir... Zevk mevk hak getire ondan sonra..."

Musa, yarı hayranlık, yarı dehşet dolu bir sesle isyan etti:

"Dur biraz dur... sen nerden biliyosun alternatif maliyetleri falan?"

Bozuldu kadın.

"Aşkolsun," dedi. "Yontulmamış oduna benziyo muyum?"

"Özür dilerim..."

"Mersi de ayıbettin yani..."

"Ben seni böyle... eee... daha çok..."

"Ayak takımından sandın di mi?"

"Yok canım... hay Allah... öyle demek istemedim... çok özür dilerim..."

"Bal gibi öyle demek istedin de... neyse... bil madem... biz de az buçuk okuduk ettik... denklem kurabiliriz kendi çapımızda..."

"Denklem mi?"

"Evet... denklem... reaksiyona girenle reaksiyondan çıkanın eşit değil ama denk olması hadisesi..."

"Bravo... pes doğrusu..."

"Al bi hakaret daha..."

"Vallahi hakaret olsun diye söylemiyorum... sen de buluttan nem kapıyorsun canım... seni takdir ettiğim için böyle konuşuyorum..."

"Mersi canım... bi de şey var... yasaklamadığını söyleyerek yasaklarsın..."

"Nasıl?"

"Şimdi, diyosun ki; 'Ben bunu yasaklamadım. Hadi yap,' ...ama yapamıyacağını da biliyosundur zaten... böylece, yasaklamadığını söyleyerek yasaklamış oluyosun... anladın mı?"

"Hayır."

"Bak koçum... önce, insanların en zayıf oldukları anı buluyosun... gerisi çok kolay... mesela, demin de dedim ya, küçücük bi çocuğun eline yanan sigarayı tutuşturuyosun. 'Sana sigara içmeyi yasaklamıyorum. İç,' diyosun. Çocuk da dolduruşa gelip çekiyo dumanı... o körpe vücut nasıl isyan ediyo, çocukcağızın beyni nasıl zonkluyo, midesi nasıl kalkıyo düşün artık... o, kendine sigara içmeyi yasaklarken, sen de ona sigara içmeyi yasaklamadığın halde yasaklamış oluyosun..."

"Anlıyorum da..."

"Bunun değişik türleri var... bi kadınla yeni iş bitirmiş bi adamın önüne, çırılçıplak bi başka kadın koyup 'hadi tepiş.

Yasaklamadım,' diyebilirsin. Veyahut, patlayana kadar yiyip tıka basa doymuş bi adamın önüne ziyafet sofrası serip 'Yemek yasak değil,' diyebilirsin. Anlatabildim mi?"

"Evet evet... Çok kıvrak bir zekân var... Bravo."

"Mersi canım."

"Başka yolları da var mıymış bu yasaklamadan yasaklama sanatının?"

"Düşünülürse, daha bissürü yolu bulunur. Ama en önemli ve en kalıcı metod, sevgidir... aşktır..."

"Yasaklamadan yasaklama metodu mu?"

"Aynen... Dört dörtlük bi sevgide, iki kişi, birbirine hiçbi şeyi yasaklamaz. Ama buna rağmen, ne tarafa dönsen bi başka yasağa toslarsın."

"Anlamadım."

"Bi kadına aşık olsan, onu üzecek herhangi bi şey yapmak ister misin?"

"İstemem tabi ki..."

"Yani kendine bir sürü yasak korsun di mi?"

"Eh... evet... herhalde..."

"Korsun korsun... bi de aynı anda sana aşık bi kadın olduğunu düşün bunun... o da seni üzmemek için kendine bi dolu yasak kor... o evin hali gözünün önüne geliyo mu?.. Ortalıkta hiç yasak filan yok ama oturmak yasak, kalkmak yasak... aslında her şey yasak..."

"Anlıyorum... teşekkür ederim... beni kendimle ters düşürdün ama olsun... teşekkür ederim..."

"Mersi canım... niye ters düşürdüm seni?"

"Hiç olmazsa sevgide yasaksız yaşamanın mümkün olduğuna inandırmıştım kendimi... ama sen biraz konuşunca, baktım ki bu da imkânsız..."

"Eee?"

"Çok kuvvetli tezlerim vardı bu fikrimi savunmaya yarayacak... 'Seviyorsan, senden istenen her şeyi yaparsın. Bu da

yasak yok, anlamına gelir,' derdim... ama seni dinledikten sonra, sevdiğim zaman, istenen şeyi yapmaman yasaktır, demeye başladım için için..."

"Eee?"

"Eee'si şu... çok kolay ikna oldum... böyle kolay teslim alınmak beni oldum olası rahatsız eder... anladın mı niye kendimle ters düştüğümü?"

"Anladım... benimle biraz olsun tartışman gerekirdi diye düşünüyosun ve ağzından tek kelime çıkmadan, aklının, benim laflarıma yatıvermesine bozuluyosun haklı olarak... ben de olsam bozulurum... biraz tartışmayı öğrenmen lazım..."

"İğneleyici konuşuyorsun..."

"Ama durum bu... şimdi bi daha dönüp baksan geldiğin yere, o entel ailenin sana bi kamyon dolusu yasak dayattığını görürsün garanti..."

"Evet... dönüp bakmama lüzum yok... sen konuşurken tek tek ayıklayıp çıkardım bana men edilmeden men edilen şeylerin listesini... belki de bu yüzden uzaklaşmak istemişimdir onlardan..."

Misafir, saçlarını kulağının arkasına sıkıştırıp bir sigara yaktı.

"Amaaan... boş ver şimdi..." dedi.

"Öyle basit değil Misafir... bozuldum işte..."

"Misafir diyen ağızlarını yerim... bana bozulma ama tamam mı?"

"Yok canım... sana niye bozulayım?.."

"Salla gitsin... boş ver... kendine de bozulma... şöyle bi döküp düşünürsen, sen de beni tam tersine ikna edecek bir yığın şey bulursun."

"Bulamam artık. Çünkü tam anlamıyla katılıyorum sana. Bunca sene, basit bir mantık dizgesi yapamayacak kadar boşa okumuşum demek..."

"Canım, senin kabahatin değil ki... Galenik, Farmakoloji, zart zurt okurken, adamda felsefe yapacak hal mi kalır?"

Musa, ürperdi.

"Ne okuduğumu nerden biliyorsun sen?"

"Eczacılık fakültesinde coğrafya okuyacak değilsin ya... bilemeyecek ne var sanki..."

Musa, kolunda dikilen tüylerini okşadı.

"Ben de onu soruyorum. Eczacılıkta okuduğumu nerden biliyorsun?"

Misafir, pot kırmış gibi kızardı. Dilini ısırdı. "Sen söylediydin ya... demin..." diye yalan söyledi.

Musa, söylediğini hatırlamıyordu ama söylemediğini de hatırlamıyordu. Kabullenmeye hazır bir ses tonuyla sordu:

"Emin misin?"

"Tabi."

"Ne zaman söyledim?"

"Demin..."

Musa, hafızasını yoklarken, Misafir kaçarcasına kalktı, çay getirmeye gitti.

* * *

"Hep sen hizmet ediyorsun," dedi Musa, çayını alırken. "Bırak biraz da ben inip çıkayım."

Misafir, telaşla kaldırdı elini.

"Aaa... vallahi olmaz... ben gibi bi kadın dururken, sen gibi bi erkeğe ev işi yapmak yakışır mı?"

"Neden yakışmasın? İkisi de insan değil mi? Ha kadın, ha erkek..."

"Git!.. O başka bu başka."

Kaçak güreşme... hadi, bu konuda da ikna et beni bakalım."

Kadın, kederli kederli baktı Musa'ya. Hiç sesini çıkarmadı. Omuz silkip dudaklarını yolmaya başladı.

"Ne oldu hanfendi?" diye gülerek sordu Musa. "Niye konuşmuyorsunuz? Söyleyin bakalım, niye kadın erkeğe hizmet etmeliymiş?"

Misafir, tırnağının ucuyla çekiştirip durduğu dudak derisini hırsla sündürüp koparttı.

"Bana entel numaraları çekme be Musa!" diye inledi. "Hakkaten de boşa okumuşsun sen... hiç mi çakmadın durumu?.. O kadar örnek de verdik..."

"Ne demek istiyorsun?"

Başını yere eğdi kadın. Zaten kısık olan sesini iyice kısıp boğuk boğuk fısıldadı:

"Seni sevdim... yani... yanlış anlama... içim ısındı bi kere... kıyak olsun diye, eve geldiğin günden beri hiç yüksünmeden hizmet ettim sana..."

Musa, içinin burkulduğunu hissetti. Elini uzatıp Misafir'in omzuna dokundu. Misafir, irkilerek kafasını kaldırdı. Sıpa gözlerini, yalvarır gibi dikti Musa'nın gözlerinin içine.

"Verdiğin örneği düşündüm de..." dedi Musa. "...son örneği... ben sana rahat oturmayı yasaklamadığımı halde, sen kendine yasakladın öyle mi?.. Çünkü, beni sevdin..."

Misafir, elleriyle yüzünü kapadı.

"Öyle ama..." dedi. "...yanlış anlama... bi şey beklediğimden değil... kötü bi sevgi değil..."

Güldü Musa.

"Anlıyorum anlıyorum," dedi. "Muhakkak öyledir. Teşekkür ederim."

"Mersi."

"Yine de sen iş yaparken gelip ucundan tutmak isterim."

Misafir, pis pis sırıttı.

"Otur keyfine bak sen," dedi. "Kadınların ucu mu olurmuş?"

Musa, ayıplayamadı bile kendini. Yadırgadığı, kendine

hiç yakıştıramadığı bir keyifle yaslandı arkasına. "Şu halime bak," diye düşündü. "İn midir cin midir belli değil bir hatunla oturmuş, pornografi imalı muhabbetler yapıyorum."

Elini dizine vurup, seslendi Misafir'e:

"Ver bakalım bir sigara daha."

"Hah şöyle!.. Al... yak... helal olsun sana bu yollar!"

Sedirin üstünde kaya kaya geldi Misafir. Musa'nın tam yanıbaşına yerleşti. Aralarında da sadece kül tablasının sığabileceği kadar bir boşluk bıraktı.

Dumanı içine çekti Musa. Keyif aldığını söylemek için Misafir'e döndü. Ağzından burnundan çıkan duman, kadının suratına doğru savruldu.

, "Aşkolsun!" dedi Misafir. "Şimdi olmadı bak... her şeyin bi yeri, zamanı var... seni sevdik, azıcık yanına yanaştık diye... olacak iş mi senin yaptığın yani?.. Duman üflemenin şakası olur mu?"

Musa, kadının biraz kırılmış, biraz da şirretleşmiş yüz ifadesine boş boş baktı.

"Özür dilerim," dedi. "Şaka olsun diye yapmadım. Kazara oldu. Bundan sonra dikkat ederim."

"Edicen tabi... Ayıbettin çok ayıbettin..."

Musa, ne diyeceğini bilemedi. Birdenbire ciddileşiveren Misafir'i suçunun ne olduğunu anlayabilmek için göz hapsine aldı.

Kadın, Musa'yı korkutan bir kararlılıkla ona doğru eğildi.

"Bak koçum..." dedi. "Sana bizim alemden bahsetmenin zamanı geldi artık... iyi dinle..."

Musa'nın sırtı, terden yapış yapış oluverdi bir anda... Sahi... kimdi bu kadın?.. Görünmezken görünüveren, yokken var oluveren bu uzun siyah saçlı kadın, hangi alemin kadınıydı?..

"Sizin... sizin alemden mi?" dedi kekeleyerek.

"Evet... bizim alemden..."

Zangır zangır titredi Musa. Midesi ağzına geldi. "Hayalet olmadığımı söylemedim," demişti...

"Şey..." dedi, sesinin titremesini bastırmaya çalışarak. "Bizim alem dediğin... nasıl bir yer orası?.."

Kadın, gözlerini kıstı.

"Yaşayan ölüler alemi..." diye fısıldadı. "Hem yaşarsın, hem de ölüsündür orda... ne yaşadığını bilirsin, ne öldüğünü... öyle bi alem işte..."

Terden, sırtı kaşınmaya başlamıştı Musa'nın. Yerinde kıpırdanarak biraz uzaklaştı kadından.

"...du...dumanla ne ilgisi var?.." dedi.

"Öyle bi var ki, şaşar kalırsın... bizim alemde, sigara dumanının şakası olmaz... götürüverirler adamı..."

"Ne...nereye?"

"Sahici ölüler diyarına."

Musa, yutkundu.

"Herkes merak eder sizin... sizin şeyi... alemi..." dedi.

Misafir, arsız arsız baktı Musa'ya.

"Merak eden, bi zahmet kıçını kaldırır, gelip görür," dedi.

Musa'nın kanı dondu. "Yaşayan bir ölünün demlediği çayı içiyorum iki saattir," diye düşündü. Midesinde yeni bir isyan başladı.

"Na...nasıl yani?" diye sordu. "Nasıl gelip görür?"

Misafir, alaycı bir tavırla, elini Musa'nın omzuna doğru uzattı. Musa, kaçmak istedi ama, yerinden kıpırdayamadı.

"Büyüklerin sana bizim oraya nasıl gidileceğini anlatmadılar mı koçum," dedi omzuna vururken.

"Yooo..." dedi Musa. "Gerçi... biraz dedem, biraz da anneannem bahsetmişti ama..."

Misafir, şaşkın şaşkın sırıtıp Musa'nın yanağından makas aldı.

"Eee...entel aile tabi... çocuğa her şeyi vakitlice anlatacak..." Kıkırdamaya başladı. "Yani kusura bakma ama Musa,

bizim oralarda, böyle, senin deden gibiler, anneannen gibilere sütü bozuk derler..."

Musa, "Bu kadın, ölüler diyarında dedeme kesin rastlamış," diye düşünüp bir kez daha titredi.

"Ne...neden?" diye fısıldadı.

"Neden olacak?.. Adamın abisi, kendisinden daha tecrübeli, yaşça büyük arkadaşı dururken, sen kalk, koskoca adam, sakalından da utanma, başörtünden de utanma, çoluğa çocuğa bizim alemle ilgili muamele dersi ver... olacak şey mi?"

"Ama..." dedi Musa, "...biliyorsun, dedem sizin aleme geldi..."

Misafir, utanmış gibi sakladı yüzünü.

"Ciddi mi söylüyorsun?" dedi.

"Evet. Dört sene oluyor."

"Pes!.. Tabi döndükten sonra etraflıca anlatmıştır sana her şeyi."

Musa, yumruk yemiş gibi kasıldı.

"Ha...hayır..." dedi. "Asla dönmedi..."

"Çüş bee... dost tuttu kendine o zaman... Anneannen ne dedi bu işe?"

"Ne desin? Büktü boynunu oturdu... sizin oralarla ilgili çok kitap okurdu zaten... bana, dedemin mutlu olduğunu, zamanı gelince kendisinin de oraya gideceğini falan söyledi..."

Misafir, hayret dolu bir kahkaha atarak, zeybek oynar gibi şahlanıp odanın ortasına diz vurdu... Katıla katıla gülmeye başladı...

"Üleen..." dedi kahkahalarının arasında, "...karı o yaştan sonra gelse bi ton makyaj yapmadan kendine müşteri bulamaz, makyaj yapmaya kalksa duvarları sıva tutmaz... yazık... dede kaçınca o da kafayı yedi ha?"

Musa, Misafir'in gülmesine bir tek anlam veriyordu. Ölüm karşısındaki cehaleti, o konunun uzmanı tarafından

alaya alınıyordu... Başka hiçbir şey olamazdı...

"Anlat hele anlat," diye bağırdı Misafir, bir taraftan dizlerine vura vura gülmeye devam ederken.

"Ben ne anlatayım başka?" dedi Musa endişeyle.

"O biçim kitapları senin yanında mı okurdu kocakarı?"

"Kim? Anneannem mi? Benim yanımda da okuduğu olurdu, ama daha çok geceleri kalkar kalkar öyle okurdu..."

Misafir anlayışlı anlayışlı salladı başını.

"Eee... tabi..." dedi. "...dedeyi de elden kaçırınca, canı çekti kadıncağızın... sizde de kabahat var ama... dul karıya, haftada bir, Cuma günleri soracaksın... evlenmek istiyo mu istemiyo mu diye..."

Musa, olduğu yerde büzülüp küçücük kaldı.

"Madem bu konuyu açtık... anlatsana o alemi biraz..." dedi.

Misafir, kalkıp Musa'nın yanına oturdu yeniden.

"Niye bu kadar cahil kaldın be Musa?" dedi, kısık sesiyle. "Ciddi söyle, hiç görmedin mi sen bizim oraları?"

Musa, yarım metre kadar geriye çekti vücudunu.

"Ha...hayır..." dedi.

"Vah yazık... hiç milli olmadın mı peki?"

"Ne... ne olmadım mı?"

"Yani... o iş... hiç olmadı mı şimdiye kadar..."

Musa, biraz daha geriledi.

"Hayır... olmadı tabi ki..." dedi.

"Bizim oraya gelip giden arkadaşların da mı anlatmadı sana işin tadını?"

"Yo...ha...hayır... yalnız, küçükken dedemin zoruyla şeye gitmiştim... Kur'an kursuna... ordaki hoca bahsederdi sürekli... çok iyi şeyler anlatırdı sizin alem için..."

Misafir, hayretle açtı koca gözlerini.

"Hoca mı?" diye kısık bir çığlık attı. "Canına mı susamış o herif."

"Bilmiyordur kızacağınızı," dedi Musa saf saf. 'Herkes oraya gitmek zorunda.. anadan doğma gidilecek...' derdi hep..."

"Yuh olsun beee..." dedi Misafir. "herife bak... o yaşta çocuklara neler öğretiyo... garanti bizim orda dostu vardır pezevengin, ona müşteri kazandırmak için öyle yapıyodur..."

Musa, neyi ne için sorduğunu bilmiyordu artık.

"Ne müşterisi?" dedi.

"Bi düşün bakalım... ne müşterisi olabilir?"

"Ya...yaşayan ölüler aleminin müşterisi mi?"

"Hah... aklınla bin yaşa.. bak, öğrenmeye başladın yavaş yavaş..."

Musa, pençelerini sedirin örtüsüne geçirip yalvarırcasına baktı Misafir'e.

"Lütfen..." dedi. "...bana ne yapmayı düşünüyorsan hemen yap... ele gelir tarafım kalmayacak birazdan... ya kendiliğimden öleceğim, ya da aklımı oynatacağım."

Boş boş baktı Misafir.

"Allah göstermesin..." dedi. "Nerden çıkarttın sana bi şey yapacağımı? Suratıma duman üfledin diye mi? O geçti canım... bilmeden yaptığını anladık artık... kavgayla başladık ama, sen de bu sayede bizim oranın raconunu öğrenmiş oldun... konsomasyon yapan karıya duman üfledin mi, seninle işi pişirmek istiyorum, demiş olursun."

"Efendim?"

"Bak..." dedi Misafir mahcup mahcup... "...ben kapattım o defteri... artık kredi kartıyla bile müşteri kabul etmiyorum, ama sordun diye söylüyorum... yanlış anlama... şimdi konsomasyon başka şey, orospuluk başka şey... tamam mı..."

"Tamam da, ne ilgisi var, onu anlamadım."

"Eee? Sen neyi soruyosun sabah beri?"

"Sizin alemi soruyorum."

"Biz neyi anlatıyoruz?"

"Ne bileyim... hani ölüler filan demiştin de..."

"Musam, pavyonda, randevuevinde, kerhanede, diri olmakla ölü olmak arasında ne fark var?"

"Nerde nerde?"

"Şimdi... yanlış anlama... biz, pavyoncuyuz... konsomatris yani... eve iş getirmeyiz... bizim alemde mühim olan muhabbet..."

Musa, öfkeyle karışık bir rahatlama duydu.

"Yani... sizin alem, pavyon alemi mi?.. Gece alemi mi?"

Misafir, bozuk bozuk baktı Musa'ya.

"Tabi ya..." dedi. "...sen kerhane sandın di mi?.. Aşkolsun... orospuya mı benzetiyosun beni şimdi de?"

Musa, çekinmeden sinirlenebilirdi artık.

"Hayır," dedi azarlar gibi. "Ben daha ciddi şeylerden bahsettiğimizi sanıyordum... kapatabilir miyiz artık bu konuyu?"

Misafir, orospu olmadığını kanıtlamaya çalışıyordu. Musa'nın ricasını takmadı.

"Konsomasyon yaparken... müşteri artar... bi derdi varsa bin dert anlatır sana... dinliyceksin... çok alakalı görüneceksin... nabza göre şerbet verip mesela bu tür müşteriye ana şefkati göstereceksin..."

"Anladım... kapatalım artık."

"...bi de, yaptığı işle ilgili olarak atanlar vardır... herif haşlanmış mısır satıyodur Kızılay'da... oturur karşına, yönettiği şirketler topluluğunun içinde bulunduğu ekonomik krizi anlatır... dinliyceksin... aslında, aynı adam bir hafta önce de gelip başka bir şirketten dem vurmuştur ama olsun... hiç bozuntuya vermiyceksin... enflasyonu falan soracaksın... içirebildiğin kadar içireceksin..."

"Tamam dedim... anladım..."

"...kimisi karısından şikâyet eder... onunla bir olup, karıyı kötüleyeceksin ki için için kadıncağıza acımaya başlasın, paraları bitip de evine dönünce iyi muamele etsin..."

"Yeteer... ayıp oluyor artık..."

"Bazı ayılar da gözlerini diker bacaklarına... iç çekip durur... bi punduna getirdi miydi de sigarasının dumanını suratına üfleyiverir... başını belaya sokmadan, masadan kaçmanın bi yolunu bulman lazım o zaman... ben garsonları ayarladıydım... işareti çakınca, hemen biri gelip bana telefon olduğunu söylerdi..."

Musa'nın midesi bulanmaya başlamıştı.

"Yeter!" diye bağırdı.

Misafir, dondu kaldı. Sonra, çabucak toparlanıp, dudaklarını büzerek şirret bir surat ifadesi takındı.

"Yok ya..." dedi tek kaşını kaldırarak.

"Evet yeter... evimi kiminle paylaştığımı öğrenmiş oldum... daha fazla açıklama istemiyorum..."

Misafir, sedirin üstünde kayarak yaklaştı Musa'ya. Elini uzatıp omzuna koydu.

"Beğenmedin mi koçum?" dedi.

Musa, yanıp sönen lambaları, kendi kendine demlenen çayları tamamen unutmuştu. Dönüp kadının eline, sonra da suratına soğuk soğuk baktı.

"O elini çeker misin lütfen?" dedi.

Çekmedi Misafir. Daha da yaklaştı Musa'ya.

"Beğenmedin demek..." diye kikirdedi. "...suratıma duman üfleyip iş koymaya kalkarken iyiydi ama..."

Musa, sol elini önünden dolaştırıp, kadının elini indirdi.

"Ne koyması?" dedi. "...rica ederim..."

Pişkin pişkin sırıttı Misafir.

"Mersi canım," dedi. "...böyle cahil numaralarıyla şansını bi denedin ha... vay uyanık vay..."

"Ben... bilmiyordum... üstüme gelme lütfen... bir daha olmayacak öyle bir şey..."

"Büyük konuşma..."

"Olmayacak dedim."

"Çok gördük senin gibilerini..."

"Ben senin müşterilerine benzemem."

Misafir'in gözleri ateş saçmaya başladı.

"Musa Musa... kendine gel... aykırı gitmeye başladın ha..." diye fısıldadı.

"Sen de kendine gel... zaten hiçbir davranışın..."

"Söyle söyle... yutma lafını... 'hiçbi davranışın adama benzemiyodu... orospu gibi kırıtıp duruyodun,' de... erkek sen de hadi..."

"Öyle demek istemedim."

"Dumanı suratıma üflediğinde fermuarının ölçüsünü alsaydım nasıl hoşuna giderdi di mi?.."

Elini sertçe Musa'nın fermuarına vurdu Misafir. Canı yanan Musa,

"Çek be!" diye bağırdı.

Misafir, sırıtarak baktı Musa'ya.

"Sen çek, ben seyredeyim koçum," dedi.

"Pişkinleşmişsin etini sata sata... utanma arlanma da kalmamış hiç."

Misafir'in ateş saçan gözleri buğulandı, titredi. Ayağa kalkıp Musa'nın tam önüne dikildi.

"Bak Musa..." dedi, öfkeden kaynayan kısık sesiyle.

"Çekil önümden... odana git hadi..."

"Bak koçum..."

Musa, uzanıp itti kadını.

"Sana git başımdan diyorum."

Misafir, bir adım gerileyip tekrar dikildi Musa'nın önüne. Sırıtarak, yanağından makas alacakmış gibi uzandı, ojeli tırnaklarını çocuğun sol kaşının yanına kancalayıp, çenesine kadar indiriverdi şakak derisini. Musa, "Dur... n'apıyorsun?" diyene kadar da kucağına hoplayıp kasıklarını dizleriyle ezdi.

Yumurtalarının acısıyla ayağa fırladı Musa. Misafir de hız-

la, damperli kamyondan boşalan tomruk gibi, sırtüstü, odanın ortasına düştü. Belini yere vururken, ağzından kısık bir çığlıkla birlikte, ciğerindeki hava boşaldı. Sonra hafif bir inilti koyuverdi:

"Aah... kırdın belimi orospu evladı..."

Musa, sol elini yanağına bastırıp yarasını kontrol etti. Sızladığı kadar kanamadığını görünce, banyoya gidip de pansuman yapma işini daha sonraya bırakmakta sakınca olmadığına karar verdi. Önce kadına baksa iyi olacaktı. Çok fena vurmuştu belini yere... Baygındı galiba.

Dizlerinin ütüne çöküp eğildi. Hafifçe tutup omzundan silkeledi. Kadının kıpırdamadığını görünce, nabzını yoklamak amacıyla elini boynunun altına, şahdamarına doğru azattı... Nabız alamadı... Paniğe kapıldı.

"Misafir..." diye inledi... "Aman Tanrım... Misafir!.. kalk..."

Misafir, gözlerini açıp, kötü kötü sırıttı.

"Şimdi sıçtım ağzına... puşt..." diye bağırarak Musa'nın bileğini iki eliyle yakaladı. Göz açıp kapayıncaya kadar da dişlerini koluna geçirdi.

Musa'nın gözlerine yaş hücum etti. Beyni döndü. Kendini kaybedip boşta kalan eliyle, art arda tokatlar indirmeye başladı. Kadın, dişlerini derhal çözüp gard aldı, ama kâr etmedi. Musa, gard alan ellerinin üstüne vurmaya devam etti, kafasındaki koruyamadığı yerlere vurmaya devam etti. O vurdukça da, Misafir, ana avrat sövdü.

"Sövme kız!" deyip deyip vurdu Musa. Sonunda, kadıncağız;

"Vurma oh Musam... kurbanlar olurum, boklarını yerim..." diye yalvarmaya başladı... Musa da kendine geldi... Pişmanlık dolu bir yürekle oturdu kaldı. Herhangi bir yeni saldırıya karşı, kadının iki elini bileğinden sıkıca kavrayıp yüzünü açtı.

"Vurmayacağım tamam..." dedi. "Aç gözünü... korkma..."

Misafir, açıkta kalan suratına her an inebilecek bir darbenin beklentisiyle gözlerini daha da sıkı yumup suratını buruşturdu.

"Vurursan ölümü gör."

"Vurmayacağım... her tarafımı yolsan, ısırsan da vurmayacağım... söz."

Misafir, kırpıştıra kırpıştıra açtı gözlerini.

"Söz verdin... unutma..."

"Tamam tamam..."

"Bi yerin kanıyo mu Musa?"

"Hayır."

"Senin yanağın felaket kanıyo ama..."

Musa, kadının ellerini bırakıp sızlayan yanağına götürdü baş parmağını. Parmağından avucunun içine doğru inen ılıklığı hissedince, içi kıyıldı.

"Ne pençe varmış sende de..." dedi.

"Senin de çok ağır elin varmış valla..." diye sırıttı Misafir. "Beynim uyuştu." Musa'nın omzuna tutunup doğruldu.

"Çok özür dilerim."

"Mersi canım."

"Bunu nasıl yaptım bilmiyorum."

"Olur böyle şeyleer... boş ver şimdi..."

"Olacak şey değil... Nasıl yapabildim?.."

"Ayıpsın... sende değil ki tek kabahat... ben de kaşındım yani..."

"Hayır hayır... bütün kabahat bende... gururunu kırdım... kışkırttım seni... özür dilerim..."

"Amaan be Musaa... değer mi hiç benim gibi etini sata sata pişkinleşmiş, ardan namustan haberi kalmamış bi orospu için üzülmeye?"

"Sen de böyle konuşup iyice perişan etme beni... çok, çok büyük bir hayvanlık yaptım... özür dilerim..."

"Mersi canım... takma artık..."

"Hayvan da yapmaz benim yaptığımı... hiç öyle vurulur mu... Allah kahretsin..."

"Niye vurulmayacakmış?.. Ben senin yüzünü gözünü yolup hayalarını patlatırken iyi miydi?.. Elin armut devşirmiyo ya... vuracaksın tabi... nefsi müdafaa, nefsi müdafaa..."

"Hadi canım... Kadına el kaldırmanın mazereti olmaz..."

Misafir, elini Musa'nın saçlarında gezdirip tatlı tatlı güldü.

"Ne olmuş kadınsam?.. İnsan değil miyim?.. Benim dayak yemeye hakkım yok mu? Ne diyodun demin hem? 'Ha kadın ha erkek... ikisi de insan' demiyo muydun?"

Musa, kendini tutamayıp güldü.

"Saçmalama kız," dedi. "O başka, bu başka."

"Aynı ben gibi konuştun şimdi."

Musa, yine güldü. Saçlarında gezinen eli tutup öptü.

"Affet ne olur," dedi. "Hayvanlığıma ver."

İçi eridi Misafir'in.

"Oh Musam... bi daha öpeceğini bilsem, bi araba sopaya daha razı gelirim... asıl sen beni affet..."

Musa, bir daha öptükten sonra, usulca bıraktı kadının elini.

Hemen, dizlerinin üzerinde doğruldu Misafir.

"Hadi kalk," dedi. "Yüzüne pansuman yapalım. Bi de küçük su dök..."

"Niye?"

"eeee... hayalarının üstünde tepindik ya demin."

"Onun acısı çoktan geçti..."

"Elin acıyo mu?"

"Hem de nasıl... Acaip bir acı... ama, hiç olmazsa onu kanatamamışsın.

"Keşke kanayaydı. Morarır şimdi, aylarca da izi kalır."

"Aşağıda tentürdiyot var mı?"

"Batikon var batikon."

"O daha iyi... hadi, geliyor musun yardıma?"

"Sen emret."

* * *

Havva'nımlar, Remziye Hanımlarda gece oturmasındaydılar. 14 Numara'da kıyametler koptuğunu duyunca, birbirlerini omuzlaya omuzlaya camın önünde yer kapmaya çalıştılar.

"Perdelerini de sıkı sıkı kapamış," dedi Ayla.

"Eve kadın getirmiş galiba," diyerek, Ayla'yı aydınlattı anası.

"Ya getirmemişse?" dedi, Remziye Hanım.

"Tövbe tövbe," dedi Havva'nım. "Kimle dövüşüyo o zaman?"

"Leyla'yla..."

"Tövbe de kız."

Havva'nımın küçük kızı Leyla, pencere kenarında yer bulamadığı için çok sıkkındı. "Oooh... canıma da değsin..." diyerek kendisiyle eğlenen küçük kardeşi Kemal'e sinirli sinirli baktı. Sonra da bütün hıncını ondan aldı:

"Anne kıı... şu oğluna bi şey söyle... burnunun sümüğünü Remziye Teyze'nin kırlentlerine sürüyo..."

"Gel len buraya... Domuzun piçi..."

5

MUSA, Misafir'in pamuğa döktüğü pas rengi sıvıya gülümseyerek baktı.

"Bu ilkyardım malzemelerini sen mi aldın, Beyabi mi?" diye sordu.

"Nerden akıl edecek o hacıyatmaz?.. Ben aldım tabi..."

"Gömlekleri, pantolonları?"

"Evet canım... çorapları, donları bile... söylemesi ayıp..."

"Iyi de... ölçümü nerden bildin?"

"Göz kararı."

Musa, bir kez daha korkulu bir rüyadan uyanır gibi gözlerinin açıldığını hissetti. Kimdi bu kadın? Görünmeden nasıl dolaşıp iş yapabilmişti evinde?.. Her sorduğunda bir şeyler olmuş, karambole gitmişti bu soru, ama bu kez ipin ucunun kaçmasına izin vermeyecek ve cevabını alıncaya kadar ısrar edecekti. Yüzüne batikonla pamuğu dokunduran ince eli yakaladı.

"Kimsin sen be Misafir?" dedi. "Atlatma bu sefer ... söyle... nasıl oldu da ben seni göremediğim halde, sen beni görebildin ?"

Misafir, hiç oralı olmadı.

"Dur şimdi dur..." dedi. "...şu işi bitirelim hele... eline bak... otuz iki dişim de çıkmış valla..."

"Pes!"

"Ne dedin Musa?"

"Pes dedim pes... gene kıvırtıyorsun... tamam... ne zaman istersen o zaman söyle... pes ettim..."

"Hâlâ acıyo mu ısırdığım yer?"

"Evet."

"Morarmaya da başlamış hemen... buz yapalım buna..."

"Gerek yok... idare ederim böyle... asıl kötü olan, yüzümdeki iz... yarın herkes sorar artık..."

Musa, elindeki yalancı saate baka baka çıktı yukarıya. "Küçükken elimizi ısırır, saat yapardık böyle," dedi. Misafir'in arkasından gelmediğini görünce, sesini kesip odasına geçti. Kavgadan önce oturduğu yere oturdu. "Rezil olduk mahalleye..." diye düşündü. "Herkes duymuştur gürültüyü..."

Misafir, iki bardak çayla çıktı geldi. Yine, arada sadece kül tablası için boşluk bırakıp Musa'nın yanına oturdu.

"Musa be..." dedi. "...niye tiksiniyosun sen benden?"

Musa afalladı. Çayını sıkıca tutup her ihtimale karşı, biraz öteye çekildi.

"Estağfurullah..." dedi. "Senden niye tiksineyim canım... yine mi başlıyoruz kavgaya?"

"Yok bee... deli miyim ben?.. Dayağımı yedim, akıllandım..."

"İkide birde, 'beni dövdün' deyip durmasan olmaz mı? Üzülüyorum."

"Demeyiz... sen emret... ama şu meseleye bi açıklık getirelim bence."

"Hangi meseleye?"

"Şu, et satanlardan tiksinme meselesine... etini satan ka-

dınlarda, ar namus olmuyomuş... demin beni döven adam söyledi..."

Musa, kadına dönüp sırıttı. Uzattığı sigara paketinden bir sigara çekip yaktı.

"Peki..." dedi. "Madem konuşmak istiyorsun..."

Sigaradan derin bir nefes çekip ciğerlerini şişirdi.

"İnanmayacaksın ama..." dedi, dumanı burnundan verirken. "...bu sefer çok iyi geldi meretin dumanı..."

"Eee... nerenle içeceğini bilirsen, gelir tabi... sen, benden niye tiksiniyosun onu söyle esas..."

"Yahu, niye tiksineyim senden?.. Ben, öyle genel olarak..."

"İlahi... biz de genel olarak, konsomasyon gülüyüz dedik... aynı şey... konsomatristen tiksiniyosan, benden de tiksiniyosun demektir..."

Tatlı tatlı güldü Musa.

"Misafir..." dedi. "...sen beni yanlış anladın... benim ağzımdan, konsomatristen tiksinirim, diye bir kelime çıktı mı?.. Ben sadece başka bir konu üzerinde yoğunlaşmışken aslında ayrı ayrı şeylerden bahsettiğimizi anlayınca sinirlendim... kafamı toplamak için de senden konuyu kapatmanı istedim... biliyorsun... üstüme üstüme gelince..."

"Yer misin yemez misin?"

"Öff!.. Hatırlatmasan olmaz mı?"

"Sen emret... peki sen hangi meseleyi düşünüyodun o sıra?"

Bir nefes daha çekti Musa.

"Anlatırım ama gülmeyeceksin."

"Tamam... namus sözü."

"Bak... iki gün boyunca bu evde, gizli gizli dolaştın... çıtırdadın, tıkırdadın, öksürdün, kitaplarımı karıştırdın, bulaşığımı yıkadın, ortalığı temizledin... ben de bu seslerin sahibini bulmak için dört döndüm... bu işleri yapanı yakalayabil-

mek için dokuz doğurdum... mahalleden konuştuğum kişiler de, 'o evde oturmasan iyi edersin' gibisinden şeyler söyleyip iyice aklımı karıştırdılar...uhrevi hiçbir şeye inanmadığım halde, sonunda ağır ağır evi bir hayaletle paylaştığımı düşünmeye başladım... beni baygın bulduğunda da, işte korkunç bir kükreme veya kapı gıcırtısı gibi bir ses geldi kulağıma... zaten bir yerlerden, her an çıkıverecek bir hortlak, ölü suratlı bir yaratık bekliyorum... kaybettim kendimi... ardından, seni gördüm ayılınca. 'İşte hayalet,' dedim... sonra sonra, bu fikrimi kafamdan silecek olduysam da beceremedim ve hep hayalet olduğunu söylemeni veya göstermeni bekledim... kavganın başında da, 'ölüler alemi' falan dedin ya... işte oraya yoğunlaştım... senin hayalet olduğuna kesin olarak hükmettim... dedemin, anneannemin sizin tarafa geldiğinden bahsederken öldüklerini söylemeye çalışıyordum...tabi sen, 'bizim alem' dediğin şeyin gece alemi olduğunu söyleyiverince..."

"Cinlerin tepene çıktı..."

"Eh..."

"Haklısın valla... ben de olsam kızardım..."

"Gene de senin gururunu kırmamalıydım."

"Yok yok... hak etmişim... kemiği bile kalmamıştır dedeciğinin şimdi... ben de adama ne yakıştırmalar yaptım di mi?.. Haketmişim dayağı canım."

"Kapatalım artık bu dayak meselesini."

"Kapatalım... ama neden bu kadar dert ettiğini anlamıyorum. Ben sana vurdum, sen de bana vurdun... ödeştik..."

"Ödeşme olur mu canım... Kadınla erkeğin gücü bir mi?.."

"Hasarlarımızı karşılaştıracak olursak, ben senden daha güçlüymüşüm."

"Hasarı karıştırma... İstesem, kavgayı başladığı anda bitirebilirdim. Ellerini tutardım."

"Ben de ayaklarımla vururdum."

"Onları da tutardım."

"Tükürürdüm, ısırırdım. Bıraktığın anda bi daha girişirdim."

"Odadan atıp kapıyı içerden sürgülerdim. Sen sakinleşinceye kadar da açmazdım."

"Sakinleştiğimi söyleyip seni kandırırdım. Açar açmaz da kaldığım yerden devam ederdim."

"Olsun... vurmadan çözümlemenin bir yolunu bulabilirdim yine de..."

"Sen de amma içli adammışın ha... Bıraksak kendini döveceksin... dert etme artık şu işi..."

"Başka şeyler konuşalım değil mi?"

"Evet... mesela..."

"Mesela şu orospuluk meselesini konuşalım... alanla satanın razı olduğu bi denklem, niye sende satıcının namussuz, ahlaksız olduğu fikrine yol açıyo?"

"Denklem mi?"

"Tabi... Alıcıyla satıcı var... İkisi de halinden memnun... iş başladıktan sonra da zaten alıcıyla satıcı birbirine karışıyo... o halde, satıcı durumunda görünen niye namussuz?.."

"Ben öyle bir şey mi dedim ki?"

"Sen demediysen ben mi dedim?.. Demin, et sata sata pişkinleşip arını namusunu kaybedenlerden bahseden kimdi?"

"Bendim ama çok mu haksızdım yani... afedersin, orospuluk yapana namuslu mu diyeydim?"

"Namussuz olduğunu ne biliyosun?"

Musa, şaşkın şaşkın, bir sigara daha yaktı.

"Yahu..." dedi. "Etini satıyor işte... namus kaldı mı?"

"Sen satmaz mısın etini?"

"O ne biçim soru?"

"Basbayağı soru işte... sen mecbur kalsan, etini satmaz mısın?"

"Şey gibi mi yani?"

Güldü Misafir.

"İlahi Musa," dedi. "aklın fikrin şeyde... ööyle değil koçum, öyle değil...mesela, hasta çocuğunun hayatını kurtarabilmek için ameliyat ettirmen lazım... paran da yok... biri geldi, dedi ki sana; 'bi böbrek lazım. Eğer sen bana böbreğini satmaya razı olursan, çocuğunun ameliyat parasını ben öderim,' ...n'aparsın? Satmaz mısın?"

"Eğer hiçbir çarem yoksa, satarım tabi ama o başka bir durum..."

"Nesi başkaymış?.. Sen sattın mıydı bi daha böbreğin de kalmıyo, ama etini sattı dediğin orospu, iş bittikten sonra organına yine sahip. Seninki daha kötü bi satış... O bakımdan mı başka diyosun?"

"Hayır... çok farklı açılardan bakıyoruz olaya... Dediğim şu... ben, hiçbir çarem olmadığı için, bir defalığına..."

"Haaa... bi defadan bi şey olmaz diyosun yani..."

"Yok canım... Ben ne dediğimi biliyorum ama sen anlamak istediğin gibi anlıyorsun... Dediğim şu; orospunun mesleği kendini satmak... oysa ben, bir hayat kurtarmak için, bir daha geri alamayacağım bir şey vermeye, belki bu yüzden kendi hayatımı kaybetmeye bile razı oluyorum... Üstelik, ikinci bir hayatı daha kurtarıyorum..."

Misafir'in gözlerinde ışıklar yandı.

"Helal sana be Musa," dedi sevinçle. "Her tartışmada böyle sağlam konuş, malı kap götür... Helal sana..."

"Dalga geçme."

"Vallahi de billahi de dalga geçmiyorum... Hem doğru söyledin, hem de doğruluğunu sağlam sebeplerle destekledin... ben de istemedim orospu olmayı zaten... ama konsomasyonda çok üstüme gelmeye başlamışlardı... kaçtım bundan kurtulmak için... niye burda olduğumu da anlamışsındır artık..."

"O zaman, niye deminden beri sıkıştırmaya çalışıyorsun beni?"

"Üzülüyordun ya, 'beni kolayca ikna ettin, kendimle ters düşürdün,' diye... bakalım düzelmiş misin diye merak ettim..."

"Beni denedin yani."

"Tartışmayı öğrenmen lazım."

"Efendim?"

"Bakarsın, yakında çok lazım olur... kimsenin seni ikna etmesine izin vermememiz lazım..."

"Anlamadım."

"...eee... hani mahalleden demişler ya; 'O ev uğursuz, oradan çık,' falan diye... bakarsın ikna ediverirler de..."

"Sonra?"

"Sonra, ben de kalırım yine tek başıma."

Musa, acıyarak baktı Misafir'e. Uzanıp dostça bir yumruk attı omzuna.

"Yani bana tartışma yapmayı öğretmen gerektiğini düşünüyorsun ve bunu ben gitmeyeyim, seni bırakmayayım diye istiyorsun, öyle mi?"

"Hı hı..."

"Dur bakalım, doğru anlamış mıyım... Sen, yakında, mahalle halkının beni buradan göndermek için karşıma dikileceğini mi söylemeye çalışıyorsun?"

"Hı hı..."

"...ben de onların göstereceği sebeplerden etkilenip gitmeye razı olabilirim..."

"Evet..."

"Ama eğer tartışma açılacak olursa, ben onları ikna edebilirim, o zaman da senden ayrılmamış olurum... doğru mu?"

"Aynen."

Bir sigara daha yaktı Musa. Göz ucuyla Misafir'i incelemeye başladı. Kadın, sinirli sinirli dudaklarını yoluyordu.

"Yolma dudaklarını," dedi. "Yazık."

"Peki Musa. Sen emret."

"Şimdi, söyle bakalım Misafir Hanım... Artık seni de gördüğüme ve mahalle halkı ne derse desin, bu evde bir uğursuz hayaletin varlığına inanma ihtimalim kalmadığına göre, beni hangi gerekçeyle gitmeye razı etmelerinden korkuyorsun?.. Söyle ki konuyu açtıkları zaman, tartışmaya hazırlıklı olayım, değil mi?"

"Beni tufaya getirmeye çalışmadan sor. Adam gibi."

"Kimsin sen?"

"İlle de cevabını istiyo musun?"

"İstiyorum."

"Vermezsem?"

"Çeker giderim."

"Tamam tamam... söyleriz... gitme ama..."

"Söylersen gitmem."

"Söz ver."

"Söz."

"Bak, kim olduğumu öğrendikten sonra gidersen, erkek değilsin. Ölümü gör... tamam mı?"

"Tamam... giden namerttir."

Misafir, titreyen elleriyle bir sigara çıkarttı paketten. Musa uzanıp yaktı. Yerinde iyice yan dönüp kadının yüzünü dikkatle incelemeye başladı.

"Ben..." dedi Misafir, dumanı Musa'nın suratına doğru üfledikten sonra... "...aslında anladığın, ama anlamayı istemediğin şeyim..."

"Efendim?"

"Hani diyodun ya.. hayalet...hortlak... veya ne diyosan işte..."

"Şaka mı bu?.. Etin kemiğin var senin be... tırnak bile atıyorsun... ısınıyorsun... sigara içiyorsun..."

"Kim demiş hayaletlerin eti kemiği olmaz diye? En ufak

bi çıtırtıda bile odaya damladığın halde niye göremiyodun beni?..."

"Şaka yapıyorsun di mi?"

"İnanmazsan Mürşit'e sor."

"Mürşit mi?"

"Hıı... Beyabi dediğin şerefsiz var ya... yirmi sene önce, sevişirdik burda onunla ... sonra kaçtı ... "

"Yirmi sene önce mi? Kaç yaşındaydın ki o zaman?"

"Yirmi sekiz."

"Eğer bu kötü bir şaka değilse, ben az önce, bir hayaleti mi dövdüm?"

"Hakettim ben de ama ... Kendim kaşındım." "Sen ciddisin!"

6

"NİYE öyle tuhaf tuhaf bakıyosun bana?"

"Nasıl bakayım? Mezardan geri gelmiş bir ölüye nasıl bakılır?"

"Ölüye benziyo muyum ben?"

"Benzemiyorsun ama, hayalet olduğuna göre canlıya da benziyor sayılmazsın."

"Ben canlıyım koçum. Görüyosun işte... dokunuyosun... çayımı içiyosun... suratıma duman üflüyosun... dövüyosun..."

Bakışlarını kaçırdı Musa. Sinirli sinirli salladığı ayaklarına çevirdi gözlerini.

"Evet," dedi. "...ne demezsin... bir hayaletin demlediği çayı içiyorum... yarın da zeytinyağlı barbunyasını yerim..."

"İyi yaparım barbunyayı... yanına da rakı açarız sana..."

"Bütün bunlar gerçek mi Misafir?"

"Gerçek."

"Nasıl bir yerden geldin sen peki?.. Yani... öbür taraf nasıl bir yer?.. Neye benziyor?"

"Bak... kızarım şimdi ama..."

"Niye?"

"Bana jurnalci muamelesi yapıyosun."

"O taraf sır mı?"

"Anlatmak bana düşmez."

"Neden?"

"Sen aile hayatını ona buna anlatır mısın?"

"Anlatmam ama ikisi aynı şey değil ki."

"Aynı değilse bile benzer."

Musa, geriye yaslanıp elleriyle şakaklarını oğuşturdu.

"Aman Tanrım!"

"N'oldu?"

"Böyle şeylere hiç inanmazdım ben... Allah'a falan yani... her şey ne kadar kolay gelirdi... şimdi bulandı ortalık... eğer dediklerin doğruysa, yani sen bir hayaletsen, ölümden sonra da hayat var demektir... o halde, Allah da var... var mı?"

Misafir, dudaklarını endişeyle ısırıp 'kimse duymasın' der gibi, işaret parmağını ağzının önüne götürerek susturdu Musa'yı.

"Bu soruyu sormamış ol."

"Var yani..."

"Yani'si Salamon'u yok... Bu işler şakaya gelmez."

"Çok kızmış mıdır bana?"

"Kim?"

"Allah... inanmadığım için diyorum..."

"O kadar okudun yazdın da boşa mı gitti hepsi be Musa?"

"Efendim?"

"Kuramadın mı en basit denklemi?"

"Ne denklemi?"

"Bak şimdi... sana bi soru sorucam... iyi dinle..."

"Dinliyorum."

"Yok olan bi şeye 'Yok' diyebilir misin?"

"Efendim?"

"Diyorum ki; 'Yok' olan bi şeye, 'Yok' diyebilir misin? Yani bi şey, eğer mutlak anlamda 'Yok'sa, onu önce tanımlayıp, sonra izini, ipucunu bulup, gerekirse hakkında uydurma hikâyeler yazıp, ondan sonra da ona 'Yok' diyebilir misin?"

"Şimdi anladım... 'Yok'un tanımı 'Yok'tur. Bir şey 'Yok'sa, ona ne var demek mümkündür, ne de yok demek..."

"Gördün mü bak?.. Kurduk işte denklemi..."

"Anlamadım."

"Eğer Allah, haşa, sahiden 'Yok' olsaydı, kim çıkıp da ona 'Yok' diyebilirdi? Varlığı olmayan bi şeye 'Var' demek mümkün değilse, 'Yok' demek nasıl mümkün olabilir?"

"Ama... onu şöyle açıklarlar... ilkçağlardan beri, bütün insanlar, güç yetiremedikleri şeylere veya doğal olaylara, başka, kendilerinden daha üstün bir varlığın işareti olarak bakmışlar... böyle böyle derken..."

"...din felsefeleri gelişmiş öyle mi?"

"Öyle denir."

"Olmayan bi şeyin felsefesi olur mu be Musa?"

"Olmaz mı?"

"Sen bil."

"Karşımda bir hayalet olmasaydı, bal gibi olur derdim... ama şimdi..."

"En iyisi, hayalet olmayan biriyle konuş bu işi..."

"Efendim?"

"Şu yandaki cadaloz var ya... Habibe midir ne karın ağrısıdır... Ona git... sor... sevmem ama sayarım... anlar bu işlerden..."

"Yandaki cadaloz dediğin, Erzurumlu Teyze mi?"

"Evet o."

Erzurumlu Teyze'nin tatlı yüzü, Musa'nın gözlerinin önüne geldi. Soğuyup gitmiş yüreği, birazcık ısınır gibi oldu.

"Niye cadaloz diyorsun o kadıncağıza?" diye sordu.

"Boş ver."

"Efendim?"

"Dert mi sana be Musa?.. Sevmem... işte o kadar..."

"Sen hayalet olduğuna göre, onun gizlisini saklısını biliyorsundur... ama yine de beni ona göndermeye kalkıyorsun... sanki senin veremediğin bilgileri o verebilir mi ki?"

"Verir verir... Her bir boku bilir o..."

Musa, kuşkuyla süzdü Misafir'i.

"Sakın o da hayalet olmasın?"

"Değil dedik ya... o bunak, olsa olsa zombi olur..."

"Ne diye gideyim ona peki?"

"Ne bileyim ben? Bi mazeret uydur... sabah kahvaltıya çağırdıydı ya seni... 'Ben geldim,' de, çal kapısını yarın... sonra da punduna getirip, Allah kitap meselelerini aç..."

"Nasıl açayım yahu?"

"O senin sorunun... ama seni rahatlatsa rahatlatsa o karı rahatlatır."

"Hep haklı mı çıkar?"

Misafir sırıttı.

"Hep haklı çıkana tahammül edilmez, biliyosun," dedi.

"Sana bunu ispatladı anlaşılan..."

Misafir, boynunu büktü.

"Hıı..." dedi. "Mürşit'ten ayırdı beni..."

"Beyabi'den mi?"

"Evet... Yirmi sene önce... O zaman sağdım... gözümün yaşına bakmadı, çatır çatır ayırdı beni sevdiğimden... ama ayırmakta yerden göğe kadar hakkı vardı..."

"Sen de o zamandan beri kin güdüyorsun ha?"

"Koyun mu gütseydim?"

"Niye ayırdı peki? Ne bakımdan haklıydı?"

"Ben gidiyorum."

"Nereye?"

"Çay getirmeye... böyle boş boş baktığın zaman fena dayak atıyosun adama. Bugünlük yediğimle kalayım."

Musa, utanarak başını eğdi.
"Evet. Hayalet döven adam..."
"Sen de içiyo musun?"
"Zahmet olmazsa..."

7

MUSA, Rıza'nın ötüşüyle uyandı. İrkilerek doğruldu. Sırtını, karyolanın demirine yaslayıp oturdu. Ne zaman, nasıl yattığını hatırlamıyordu, ama Misafir'i hatırlıyordu. Bütün gördüklerinin rüya olması umuduna sarılarak, yerinden fırlayıp karşıdaki odaya koştu. Kapıyı açıp daldı içeriye...

Misafir, karyolanın üstüne oturmuş, Rıza'ya ana avrat sövüyordu. Kapının açıldığını duyunca, omzunun üstünden Musa'ya baktı.

"Görüyo musun şu lanet karının yediği haltı?" diye söylendi. "Her sabah aynı bok... bıktım artık... bi gün kesip pişirmezsem ne olayım."

Musa, neşeli neşeli sataştı:

"Günaydın hanımefendi. Fena mı işte... köy yeri gibi..."

"Hay köy yerinin içine... hayır, karının bahçesi müsait olsa fil de besleyecek yani..."

Musa, gülerek sedire oturdu.

"İyi de niye bozuluyorsun?" dedi. "Sen zaten ölü değil misin? Ölüler uyur mu?"

"Sen Nasreddin Hoca'nın komşusunu da geçtin be Musa..."

"Anlamadım."

"Kazanın doğurduğuna inanıyosun, öldüğüne inanmıyosun. Anladın mı şimdi?"

"Maalesef, yine anlamadım."

Misafir, uzun, beyaz geceliğini savurarak karyoladan indi. Oda kapısına doğru yürüdü.

"Ölüler kitap okuyo, inanıyosun... sana çay demleyip yemek pişiriyo, inanıyosun... senden dayak yiyo, inanıyosun... uyuduklarına inanıyosun... puşt bi horoz tarafından uyandırıldıklarına inanıyosun..."

"Şimdi anladım."

Misafir, oda kapısını gösterdi.

"Anlaman gereken bi şey daha var."

"Neymiş o?"

"Bi kadının odasına paldır küldür dalınmaz... bi orospunun bile kapısı tıklatılır..."

Musa, kıpkırmızı oldu.

"Özür dilerim," dedi. "...ben sadece, dün gece rüya görüp görmediğimden emin değildim de... düşünemedim..."

"İyi tamam... rüya değiliz işte..."

"Bir daha olmaz... çok özür dilerim..."

"Mersi."

Musa, önce kadının çıkmasını bekledi odadan. Sonra da elindeki diş izlerine baka baka, kendi çıktı. "Buraya kadar gelmeme gerek yokmuş," diye düşündü. "Elime baksaymışım yetermiş... Hayalet hanım da bu sabah tersinden kalkmış anlaşılan... aşağıda işini bitirsin de yüzümü yıkamaya öyle ineyim bari..."

Odasına geçip camın önündeki sedire oturdu. 11 Numara'daki havacı astsubayın evine girişini seyretti. Erzurumlu Teyze'nin Rıza'ya seslendiğini duyunca, arka cama koşup bahçeye sarktı.

"Günaydın Erzurumlu Teyze," dedi.

"Günaydın evladım. Geliyor musun kahvaltıya?"

Musa ürperdi.

"Eğer rahatsız etmeyeceksem..." dedi şaşkın şaşkın.

"Hiç rahatsızlık olur mu evladım? Hadi gel... demledim çayı falan."

"Üstümü değişeyim, hemen geliyorum teyzeciğim."

"Sana yumurta da haşlarım. Nasıl seversin?"

"Hiç farketmez. Yanında çay olsun da."

"Kayısı yumurta yapayım o zaman. Rıza da öyle sever."

"Nasıl isterseniz."

Musa, camdan geri çekilince Misafir'le burun buruna geldi. Korkudan kafasını camın pervazına vurdu.

"Üff," dedi. "Arkamda mıydın sen?"

"Hayır canım. Komşu muhabbetini izliyodum senin yanında."

"Haa... Erzurumlu Teyze seni göremiyor yani..."

"Aynen..."

"İstediğine görünüyorsun, istemediğine görünmüyorsun... öyle mi?"

"Değil."

"Ya nasıl?"

"Beni, isteyen görüyo, istemeyen görmüyo..."

"Allah Allah... kafamı karıştırdın yine... ben seni görmeye çok mu istekliydim yani?"

"Değil miydin? 'Elma dersem çık, armut dersem çıkma,' diye bağıran kimdi?"

"Bu geçerli bir ruh çağırma metodu mudur?"

"Orasını bilmem... ama beni görmeyi kendin istedin."

"Öyle olsun."

"Çok acıdı mı kafan?"

"Yok... sızladı biraz."

"Kusuruma bakma... korkutmak istemedim."

"Yok canım... alışamadım daha da... korktuğumdan değil yoksa..."

"Hadi hadi..."

"Tamam... korktum... n'apalım?"

"Bi şey yapma... kork... korku adamı uyanık tutar çünkü..."

"Niye söyledin şimdi bu lafı?"

"Cadalozun evine gideceksin ya..."

"Eee?"

"Asıl ondan kork... Mürşit'ten nasıl ayırdıysa beni, senden de ayırır..."

"Amma da yaptın ha... Senin burda yaşadığını nerden bilsin ki?"

"Bilmez mi sanıyosun... niye mahalle halkı habire sana 'Çık o evden,' diyo?.."

Musa'nın suratı, her şeyi yeni anlamış gibi şekilden şekile girdi.

"Yani, bütün mahalle biliyor mu?"

Misafir, ağzından laf kaçırmış gibi dudağını ısırdı.

"Yani..." dedi. "...bilmiyolarsa bile, senden evvelki kiracıların apar topar kaçmalarından pay çıkarıyolardır..."

Musa, mahalle esnafıyla konuştuklarını Misafir'e anlatıp anlatmadığından emin değildi... ama bunun önemi de yoktu zaten... ne de olsa bir hayaletti karşısındaki... anlatmasa da bilirdi herhalde...

"Haa..." dedi, anlamış gibi.

"Sen sözümü unutma... o karıdan kork... ne verirse versin ye, ama çayını içme..."

"Niye?"

Misafir, bir an durdu.

"Eee..." dedi. "...aptes suyuna benzer çünkü... miden kalkar..."

"O kadar kötü müdür çayı?"

"Kötüden de kötü... yirmi sene önce bile bilmezdi çay demlemeyi... şimdi bu bunak haliyle kimbilir nasıl demliyodur..."

"Bakarız... en baştan 'içmem,' demek olmaz ama, ikinci bardağı reddedebilirim... beğenmezsem tabi..."

Misafir, endişeyle baktı Musa'ya.

"Sen bilirsin... ben, ta o zaman bi kere içtiydim... kusa kusa içim dışıma çıktı..."

"Ben kusmam, merak etme... Kusacak olsam, üç gündür kusardım... midem sık sık bulanıyor da..."

Misafir, kaçarcasına çıktı odadan.

Musa, merdivenleri aceleyle indi. Yüzünü yıkadı. Tıraş olup öyle gitmek istedi ama soğuk su, yüzündeki yarayı sızlatınca vazgeçti.

Odasına döndüğünde, temiz pantolonunu, gömleğini karyolanın üstünde serili buldu.

"Teşekkür ederim Misafirciğim," diye bağırdı, misafir odasına doğru.

"Mersi anam," diye cevapladı Misafir, karşı taraftan.

Giyindi Musa. Tam evden çıkmak üzereyken, kadın arkasından yetişti.

"Eve uğrıycak mısın Musa?" diye sordu.

Musa, kadının yüzündeki hoş ifadeyi görünce çok mutlu oldu.

"Kahvaltıdan sonra mı?" diye sordu umursamaz bir tavırla.

"Hı hı."

"Uğrarın herhalde."

"İyi... Yağmur yağacak çünkü. Sokağa çıkmadan önce doğru dürüst bi şeyler geçirirsin sırtına."

"Hava iyi geldi bana... Nerden çıkardın yağmur yağacağını?"

"Romatizmalarım azdı da..." dedi Misafir, sırıtarak. "İlahi be Musa... benden iyi meteoroloji mi olur?.. Kimim ben?"

Musa, iç geçirdi.

"Aynı evi paylaştığım hayalet."

"Hah. Bak, zihnin açılmaya başladı yavaş yavaş."

"Ben gidiyorum."

"Güle güle git koçum... Allah kurtarsın."

Musa, dengesiz adımlarla çıkıp komşu kapısına doğru yürümeye başladı. "Romatizmaymış..." dedi. "...kadın bir de kafa buluyor benle..."

* * *

Erzurumlu Teyze, Musa'yı kucağında Rıza'yla karşıladı.

"Hoşgeldin evladım," deyip Musa'nın 'Misafir' odasına bitişik odaya buyur etti. Sokağa bakan pencerenin duvara teslim olduğu yerde, eski model bir televizyon, köşelemesine yerleştirilmişti. Pencerenin önünde, aynen Musa'nın evinde olduğu gibi bir sedir, televizyonun tam karşısında da Erzurumlu Teyze'yi kimbilir kaç yıldır taşımaktan muzdarip, ortası çökmüş, büyük bir yeşil koltuk vardı. Koltukla sedirin arasına bir sehpa, sehpanın üzerine de kahvaltı sinisi konmuştu. Musa, üç yumurta, üç dilim peynir, çay tabağına konmuş birkaç zeytin ve bir ekmekten oluşan mütevazı kahvaltı masasına doğru yürüdü. Koltuğu Erzurumlu Teyze'ye bırakarak, sedire oturdu. Yan taraftan bir ses duymak kaygısıyla da alın derisini gerip, kulaklarını 14 Numara'ya doğru dikti. Erzurumlu Teyze bardaklara çay koyarken, Rıza, sinirli sinirli "cuk"layarak Musa'yı kesmeye başladı.

"Bir şey yapar mı?" diye sordu Musa.

Kadın, gülerek Rıza'nın ibiğini okşadı.

"Yok evladım yok..." dedi. "Hiç çekinme... Rızam, misafiri bilir. Rahat et."

"Hayır, çekindiğimden değil de..."

"Heh heh heh."

Musa, yaşlı kadının kendi lokmasından önce Rıza'nın lok-

masını bölüp yedirdiğini hayran hayran izleyerek ağzına bir kaşık kayısı yumurta attı. Sonra da, Misafir'in kötüleye kötüleye bir olduğu çaydan ilk ve son yudumunu aldı... Ağzındaki tuzlumsu, acı, kekremsi sıvıyı püskürtmemek için çok büyük çaba harcadı. Yine de dudaklarının kenarından birkaç damla sızmasını engelleyemedi... Nerdeyse kusacaktı... Korkunç bir mide bulantısı hissetti... Aşağıya, tuvalete koşsa mıydı acaba?.. Yok yok... ayıp olurdu... kadıncağızın kalbi kırılırdı muhakkak... bu nasıl çaydı böyle?.. Şenol'un haşlanmışı bunun yanında abı hayat kalırdı... keşke Misafir'in sözünü dinleseydi...

"Bir şey mi oldu evladım?"

"Efendim?"

"Durdun... yüzünü buruşturdun da... bir şey mi oldu diyorum?"

"Yoo... yüzümü mü buruşturdum? Hiç farkında değilim." Derhal, ağzına bir dilim peynir attı. Ağzındaki iğrenç tadın ve kokunun gitmediğini görünce de, aylardır perhiz hatırına yemediği ekmekten büyükçe bir dilim koparıp yanaklarını şişire şişire çiğnemeye başladı... Kusmakla kusmamak arasında çok muazzam bir mücadele vermeye başladı yeniden. Direndi, dişlerini sıktı, iki tane zeytin yedi tuzlu tuzlu. Midesi biraz yatışır gibi oldu sonunda. Değil çay içmek, bardağa bile baksa içindekileri çıkartmaya başlayacağını biliyordu. Bu yüzden, geri çekilip "Eline sağlık teyzeciğim. Ziyade olsun," dedi.

Erzurumlu Teyze, kabahatini bilir gibi baktı Musa'nın içilmemiş çayına. "Afiyet olsun evladım," dedi.

Musa, Erzurumlu Teyze'nin mutfağa indirmek üzere siniyi kucakladığını görünce, hemen atılıp aldı elinden. Kadının itirazlarına rağmen, aşağıya götürüp tezgâhın üzerine bıraktı. Yerler, raflar, aynı kendi evinde olduğu gibi muşambalıydı mutfakta. Her yer tertemizdi üstelik. Hem şaşır-

dı, hem de yaşlı kadının titizliğini takdir etti.

Yukarı çıktığında, Erzurumlu Teyze'yi, Rıza'nın kursağını okşayarak televizyon seyreder buldu.

"Kirli Yüz," dedi kadın. "Çok seviyorum bu Brezilya dizilerini. Acıklı oluyor ama sonları hep iyi bitiyor."

"Evet," dedi Musa. "Öyle diyorlar. Ben hiç seyretmedim şimdiye kadar."

Geçip, sedire, az önce kahvaltı ederken oturduğu yere oturdu Musa.

"Ben dikkatinizi dağıtmayayım," dedi. "Rahat rahat seyredin siz. Birkaç dakika sonra kalkacağım."

"Aaa..." dedi Erzurumlu Teyze. "Olur mu evladım. Yeni geldin daha... Tanışıp bilişelim biraz... Ben yarın da seyretsem olur... Ne kaçırdığımı hemen anlıyorum zaten... Bu dizilerin iyi tarafı, peşpeşe yirmi gün izleyemesen bile, ilk izlediğinde ne olduğunu anlayıveriyorsun hemen..."

"Öyle mi?.. Ne güzel."

"Eee Musa... geçmiş olsun evladım... Ne yaptın suratına?"

Musa, tamamen unuttuğu tırnak yarasına götürdü elini. Bu kadına yalan söylemeyecekti. Becerebildiği kadar hiç olmazsa.

"Bir arkadaşla aramızda küçük bir tatsızlık oldu da..." dedi yutkunarak.

"Yaa... vah vah... sonu tatlıya bağlansaydı bari..."

"Bağlandı teyzeciğim."

"Oh... iyi iyi." Kuvvetli bir geğirti, kadının sözünü kesti.

"Kusura bakma oh güzel evladım," dedi. "...gastrit var midemde... safrakesem de çalışmıyor... bir şey yediğim zaman, eğilip kalktığım zaman, bilhassa namaz kılarken geğirtime mani olamıyorum."

Musa, kadının çok mahcup olduğunu görünce üzüldü.

"Aman teyzecim..." dedi. "...lütfen... ben de sizin evladınız sayılırım. Hastalığın kusuru olmaz... lütfen..."

"Sağol evladım," dedi. "İsminle bin yaşa."

Kadın rahat rahat geğirirken, Musa da ağzına gelen kayısı yumurtayı yuttu.

Musa, aslında bir şey sormaya gelmişti buraya... ne soracaktı?.. Hah... Tanrı'yı... öbür dünyayı, öbür dünyadan gelen davetsiz misafirleri soracaktı... ama nasıl?.. Nerden başlamalıydı lafa? "Ben dün gece bir hayaletle dövüştüm. Bu tırnak yarası ona ait..." diyemezdi ya... Konuşacak bir şey bulamamış gibi, gülümseyerek Erzurumlu Teyze'ye baktı. Kadın, kalın gözkapaklarını uyurcasına indirerek konuşmaya başladı:

"Ahşap evler Musa... bakımsız, eski hepsi de... ara macunları kuruyup sapır sapır dökülmüş... çatı kasaları üstteki çinkoyu da taşıyamayacak kadar yorulmuş, çürümüş..."

Musa, Erzurumlu Teyze'nin sustuğunu görünce, bir şeyler söylemek ihtiyacı hissetti:

"Beni de buraya bu evlerin doğallığı çekti zaten teyzecim."

Erzurumlu Teyze, ağır gözkapaklarını zorlukla aralayarak, acır gibi baktı Musa'ya.

"Ne diyordum?.." dedi. "...ha... ahşap... rüzgâr esse, geldiği yerdeki bütün sesleri de alır, evin içine getirir... hele gecenin sessizliğinde... Havva'nımın Kemal'i, sanırsın burnunu senin cama silmiş de annesinden dayak yer şu odanın ortasında..."

"Efendim?"

"Kemal Kemal... heh heh heh... 11 Numara'daki Havva'nımın oğlu."

"Havva'nımın beyi astsubay galiba?"

"Evet. Mehmet Bey. Tanıştınız mı?"

"Hayır. Yalnız, iki sabahtır, gün ağarırken evine girdiğini görüyorum üzerinde üniformasıyla. 11 Numara'ya yani... ordan çıkardım."

Erzurumlu Teyze, gözlerini iyice açtı. Boyunun ölçüsünü almaya çalışır gibi tepeden tırnağa süzdü Musa'yı. Rıza da onu taklit etti.

"Dikkatlisin maşşallah," dedi.

Musa, yüzünün kızardığını hissetti.

"Şey..." dedi. "Dikkatten değil de, insan yeni bir çevreye taşınınca antenlerini daha hassas çalıştırıyor..."

"Heh heh heh... anten ha... heh heh heh... ne diyordum?.. Hah, bu evleri diyordum... nerde, ne ses varsa alır getirir oturma odana. Hele benim gibi, bir alış burda oturmaya, hele hele kulakların insan sesini tahta gıcırtısından, rüzgâr uğultusundan ayırmayı bir öğrensin... gör o zaman... bir gece, taksici Sabri'nin Nursel'e yaktığı türküyü dinlersin, bir gece Kirkor Usta'nın, karısı Raşel'le vals yaparken çıkardığı ayak sesini..."

Musa, kalbinin sıkıştığını hissetti. Kadın, kendisine bir şeyler söylemeye çalışıyordu galiba... Birden, anlayıverdi.

"Hep... hepsini duydunuz mu teyzecim?" diye sordu, inler gibi.

Kadın, yeniden gözkapaklarını indirip, kafa salladı.

"Kavganızı duydum evladım," dedi.

"Di...diğer... başka?.."

"Sonra üzüldüm tabi... televizyonun sesini açtım daha fazla duymamak için..."

Musa, sevinsin mi, üzülsün mü bilemedi. Belki, Erzurumlu Teyze her şeyi duymuş olsaydı, ölülerden, hortlaklardan falan konuşup, biraz rahatlatabilirdi kendisini...

"Rızaa... çık bahçeye de biraz oyna oğlum..."

Rıza, Musa'ya yandan yandan bakarak, bahçeye açılan balkona geçti. Ordan da kanatlarını çırpa çırpa aşağı atladı.

Musa, insanla hayvan arasındaki bu olağanüstü ilişkiyi görünce, düşüncelerinden sıyrılıverdi.

"Müthiş," dedi. "Ne kadar iyi eğitmişsiniz."

"Rızam çok akıllıdır benim."

"Çok etkilendim... gerçekten olağanüstü."

Kadın, 'Rıza da çıktı, artık rahat rahat konuşabiliriz,' der gibilerinden Musa'ya doğru eğilip geğirdi. Sonra da uzanıp elini tuttu.

"Dün geceki misafirin..." dedi.

Musa, ter içinde kalan sırtını boştaki eliyle kaşıyarak kadının sözünü kesti:

"Bir hanım arkadaş..."

"Evet... genç bir hanım galiba..."

"Genç... ama inanın, davetsiz bir misafirdi."

"Olsun... böyle soruyorum diye gücenme sakın... kimse kimseden hesap sormaz Ruşen Sokak'ta... ben, duydum diye şeyediyorum..."

"Evet," diyerek, gülümsedi Musa. "Ama en kötü yerini duymuşsunuz."

"Kavgayı duydum... üzüldüm..."

"Çok kötü tırnak atıyor."

"Heh heh heh... kadındır... tırmalar... kedi gibi..."

Musa, Erzurumlu Teyze göbeğini hoplata hoplata gülerken, 'belli ettiğinden daha çok şey biliyor gibi,' diye düşündü. O anda da, ahşap ev, ortasından yarılıyormuşcasına çatırdadı. Musa, korkuyla ayağa fırladı.

"Korkma korkma..." dedi Erzurumlu Teyze. "Gök gürültüsü bu... bahar yağmuru geliyor..."

"Öff... ödüm patladı."

"Gördün mü, sana dediğim çıktı... ses, gökyüzünden değil de evin içinden gelmiş gibi oldu di mi?"

"Evet," dedi Musa, yerine otururken. "Tam söylediğiniz gibi."

"Asıl, yağmur başlayınca dinle sen. Çatıda bir trampet çalar, bir trampet çalar, evde kendi sesini zor duyarsın."

"Mutlak öyledir."

"Öyle öyle."

İkinci gök gürültüsü, Erzurumlu Teyze'nin geğirtisine karıştı. Musa, hangi sesin daha şiddetli olduğunu bilemedi. Üçüncü gök gürültüsünden sonra, şiddetli bir yağmur başladı. Çatıda tapırdayan yağmur damlalarının sesi, odanın içine öyle bir doldu ki, Musa, ilk başta, ağzını açıp açıp kapayan Erzurumlu Teyze, geğiriyor mu yoksa bir şeyler mi söylüyor anlayamadı. Oturduğu yerde kayıp kadına iyice yanaştı. Yaşlı kadın, bunu bekliyormuş gibi, Musa'nın elini yeniden yakaladı. Koltuğun kolluğu üzerine koyup kendi koca, yumuk etli elini de üstüne örttü."

"Hayat evladım hayat..." dedi.

"Efendim?"

"Yağmur... hayatın ta kendisi..."

"Evet."

"Odaya dolan toprak kokusunu duyuyor musun?"

Musa, Erzurumlu Teyze'nin sevgi gösterisinden memnun, boştaki elini, kadının elinin üstüne koyarak havayı kokladı.

"Evet teyzecim," dedi. "Duyuyorum. Toprağın kokusu... topraktan doğan koku..."

Erzurumlu Teyze de Musa'yı taklit edip karnının üstündeki elini, Musa'nın ikinci elinin üstüne koydu. Sıvazladı.

"Yağmur, toprağı döllüyor..." dedi. "Ne için?.. Hayat için evladım, hayat için... burnuna gelen koku, toprağın çocuğunun kokusu... toprağın çocuğu kim?.. Hayat... hayatın kokusu bu... kokla bak... konaklı bebek başlarının mis kokusu gibi... çek evladım içine... hayatı solu..."

Musa'nın midesi bulanmaya başlamıştı. Ama kokudan değil. Neden olduğunu da bilemiyordu. Derin derin nefes aldı.

"Evet," dedi. "Oldum olası severim yağmurdan sonraki toprağın kokusunu, ama böyle bir benzetme yapmak aklıma bile gelmemişti... Hayat doğuyor, diyorsunuz... doğru...

su toprağa değince, ordan hayat fışkırıyor gerçekten... koku da doğan bebeğin kokusu... ne kadar güzel... artık daha çok seveceğim bu kokuyu..."

"Elbet seveceksin evladım, elbet seveceksin... hayatı seveceksin çünkü... kim sevmez hayatı?.. Sen de seveceksin..."

Musa, mide bulantıları içinde eğilip kadının tombul elini öptü.

"Ben hayatı severim," dedi. "...ama sevmeyenler de vardır muhakkak."

"O dediklerin, kendilerini sevmeyenlerdir Musa... çünkü hayat, tıpkı anası toprak gibi, insanın hem içinde, hem dışında, yani dört yanındadır. Kim ki hayatı sevmez, o, kendini de sevmez... kim ki kendini sevmez, yaşamayı da sevmez... bir denklem bu..."

Musa, zıpkın yemiş gibi iki büklüm olup kafasını kadının tombul elinin üstüne koydu.

"De...denklem mi?" dedi fısıldayarak.

Erzurumlu Teyze, etli parmaklarıyla Musa'nın saçlarını karıştırmaya başladı.

"Denklem evladım denklem," dedi... Birbirinden çok farklı, ama aynı derecede kuvvetli iki sevgi var denklemin iki yanında... İnsan sevgisi reaksiyona giriyor, hayat sevgisi çıkıyor..."

Musa, Misafir'in söylediklerini hatırladı. "Cadaloz boş konuşmaz... hep haklı çıkar... kork ondan..." ...korkmaya çalıştı, içinden gelmedi... Tersine, yüz bulmuş çocuk gibi, iyice yapıştı kadının tombul ellerine.

"Reaksiyondan bahsediyorsunuz..." dedi, hayretler içinde.

Erzurumlu Teyze, Musa'nın şaşkınlığının farkında değildi.

"İster kimya, ister fizik, ister matematik..." dedi. "Denklemin iki tarafı birbirine denktir Musa..."

Beyni zonkluyordu Musa'nın.

"...hayat öyle bir denklemdir ki evladım, her anında, her

parçasında reaksiyona girenle çıkan birbirine denktir... birinin verdiği, diğerinin aldığıdır... alan da aslında, kendisine verendir... denklem işte."

Musa, kadının, saçları arasında gezdirdiği parmaklarıyla kafa derisini adeta uyuşturduğunu farketti. Misafir'in sözleri aklına geldi yeniden. "Kork!"... gene korkamadı. Bıraktı kendini...

"Kimin alan, kimin veren olduğu meçhuldür," dedi ilham gelmiş gibi. Ama sonuçta, iki tarafın da aldığı, iki tarafın da verdiğine denk olan bir eylemin parçalarıdır hepsi..."

"Heh heh heh... Afferin Musa..."

"Ne kadar kazanan varsa, o kadar kaybeden vardır."

"Kazanan, aynı zamanda kazandığı kadarını da kaybedendir."

"Evet. Ne kadar hayat varsa, o kadar ölüm vardır."

"Ölüm, aynı zamanda hayat, hayat da aynı zamanda ölümdür. Toprak gibi..."

Musa, ayılır gibi oldu. Kafasını kaldırıp baktı yaşlı kadına.

"Toprak gibi mi?" diye sordu.

"Hem de tıpkı toprak gibi..."

"Nasıl?"

"Sen bilirsin bunu... düşün..."

Alnından süzülen bir damla ter, tuzlu tuzlu yakıp, sağ gözünü yaşarttı Musa'nın... Ayağa kalktı. Kadından izin isteyip mutfağa indi. Demliği koklamamaya çalışarak tuvalete boşalttı. İçini temizledi. Raftan çay kutusunu bulup içine üç kaşık çay attı. Çaydanlığın suyunu ayarladı, altını yaktı. Allak bullak olmuş içini yatıştırmak için özellikle su kaynayıncaya kadar, ocağın başında bekledi. Beklerken de, evin çatısına değil de, sanki mutfak döşemelerinin üstüne yağıyormuş gibi tepesinde gürültü yapan yağmuru dinledi. "Şurda biri bağırsa zor duyulur," diye düşündü. "...ama, yukarda Erzurumlu Teyze konuşurken?.. Allah Allah..."

Demliğe su aktardı. Çay çökene, sonra da mis gibi kokana kadar beklemeye devam etti. Rafta bulduğu küçük bir tepsiye iki tane temiz bardak koydu. Bardakları doldurup, yukarı, Erzurumlu Teyze'nin yanına çıktı. Kadın, koltuğa gömülmüş, televizyona dalmıştı yeniden. Musa'nın geldiğini görünce, uzaktan kumanda cihazının düğmesine basıp aleti kapattı.

"Televizyonu aç-kapa, aç-kapa, bu yaşlı halimle zor oluyor. Allah razı olsun, Kirkor Usta, şu aleti taktırdı da rahat ettim," dedi.

"Yaa... ne iyi olmuş. Buyrun çayınızı teyzecim."

"Sağol evladım. Ne güzel renk vermişsin çaya... eline sağlık."

"Afiyet olsun."

Musa, keyifle yudumladı çayını.

"Senin ailen nerde evladım?"

Musa, bu soruyu hiç beklemiyordu. Az kalsın, çayı genzine kaçıracaktı. Nerden çıkmıştı bu mesele şimdi? Konuşmak istediği en son şey bile değilken üstelik... Bir yudum daha aldı çayından. Sonra, istemeye istemeye de olsa, kadının iyice yanına sokularak;

"Kaçtım onlardan," dedi. "Bunaltıyorlardı beni."

Tahminine göre, Erzurumlu Teyze, "Olur mu hiç evladım?" deyip paylayacak, sonra da nasihate başlayacaktı. Başını öne eğip bekledi. Kadından hiç ses gelmediğini görünce, kafasını kaldırıp baktı. Erzurumlu Teyze, etli gözkapaklarını kendi haline bırakmış, kirpiklerinin arasından ışıldayan gözleriyle, gülerek Musa'yı inceliyordu. Bir şey söylemek gereğini duydu Musa.

"Böylesinin doğru olacağına inandım da..." dedi.

"Muhakkak."

"Efendim?"

Kadın, uzanıp Musa'nın elini tuttu. Sonra da koltuğun kol-

luğu üzerine koyup yine kendi tombul elinin altına hapsetti.

"Muhakkak öyle yapman gerektiğine inanmışsındır evladım," dedi. "Yoksa, Uzunharmanlar'da ne işin var... ama önemli olan sonuç... söyle bakalım... kaçabildin mi bari?"

Musa, tedirgin oldu. Bir yandan, kaçış sebeplerini anlatıp kadını enikonu ikna etme ihtiyacı duyuyordu, öte yandan, kendine verdiği susarak geçmişle bağlarını kopartma sözüne ihanet etmeyi de hiç istemiyordu. Yaşlı kadında, insanın dilini çözüveren bir yön olduğu, aklının ucundan bile geçmiyordu o anda... İçini dökme ihtiyacının ağır bastığını sandı bu yüzden.

"Sanırım kaçtım teyzeciğim," dedi. "Sonunda kaçabildim... belki de en başta yapmam gereken buydu... eğer neden kaçtığımı soracak olursanız..."

Erzurumlu Teyze, Musa'nın sözünü kesti:

"Hiç kimse, kaçarak kaçmış olmaz evladım," dedi.

"Efendim?"

"Yani, kalkıp başka bir yere gitmekle hiç kimse, hiçbir şeyden kaçmış olmaz diyorum."

"Anlamadım."

"Hatıralarından kurtulabildin mi mesela?"

"Daha değil... ama... zamanla..."

"Buraya gelmenle, evden uzaklaşmanı gerektiren sebepler ortadan kalktı mı?"

"Kalkmadı tabi... yine de, sizin, sebep dediğiniz sıkıntılardan çok uzaktayım şu anda ve önemli olan da bu..."

"Seni dövüyorlar mıydı evladım?" diye sordu kadın, sanki Musa'yı hiç dinlemiyormuş gibi.

"Efendim?"

"Etlerine iğne mi batırıyorlardı? Falakaya mı yatırıyorlardı seni?"

"Ne demek istediğinizi anlayamıyorum... bedensel sıkıntılardan dolayı kaçtığımı sanmadınız herhalde... ailemin bu

yaşta bana işkence edecek hali yok tabi..."

"Eşyalarını yükleyip getirirken Musa..." dedi kadın... bir yudum çay alıp geğirdi... "...aklını, ruhunu, kalbini de getirebildin mi buraya?.. Onlarsız gelebildin mi?"

"Ne söylemeye çalıştığınızı şimdi anlıyorum... onlarsız gelemezdim tabi... ama zamanla, aklımı, ruhumu o dertlerden arındırırım mutlaka."

"Zamanla mı?"

"Evet... zamanla..."

"Ne kadar lazım?"

"Efendim?"

"Ne kadar zaman lazım sence?"

"Bunu bilemem... ama zaman her yarayı sarar nasılsa... öyle değil mi?"

"Öyle mi?.. Zaman, herkesi unutkanlaştırabilir mi?"

Musa'nın midesi bulanmaya başladı. Misafir'in sözlerini hatırladı bir kez daha... "Kork o karıdan... korku seni uyanık tutar... Mürşit'ten ayırdı beni... seni de gitmeye razı eder, benden ayırır o... tartışma kazanmayı öğrenmen lazım... kork... kork..." ...bulantıyı bastırmaya çalışarak yüzünü ekşitti.

"Beni zorluyorsunuz," dedi. "Bilmiyorum... gerçekten bilmiyorum artık... sadece, kaçmanın, kendi ruh sağlığım için daha selametli bir yol olduğunu düşünüyorum şu anda..."

"Kaçabildin mi bari?"

"Şimdi buradayım... kaçabilmişim herhalde... bilmiyorum..."

Erzurumlu Teyze, Musa'nın saçlarını karıştırdı.

"Ah Musam..." diye iç geçirdi. "Ah evladım... ruhuna yük olan şeylerden nasıl kaçılır bilir misin?.. Kendinden kaçarak kaçılır... sen, kendinden kaçabileni duydun mu?.. Duymadın elbet... kişi, ancak kendinden kaçabilirse dertlerinden kaçabilir... bu da bir tür..."

Lafı, kadının ağzından aldı Musa:

"Bir tür denklem..."

"Afferin Musa."

Musa, burulmaya başlayan karnının üzerine yumruğunu bastırdı.

"Erzurumlu Teyze..." dedi ansızın... "...kusurumu bağışlayın ama, çok ürkütücü bir sürpriz oldunuz benim için..."

"Hayrola evladım?"

"Yani... denklem... reaksiyon... sakın kırılmayın ama sizden... yani... hiç beklenmeyecek bir... bir..."

"Doluluk?"

"Estağfurullah."

"Boyumdan büyük laflar?.. Çok bilmişlik?.. Bu yaşta, bu bunağa fazla gelen kapasite?.. Ukalalık?"

"Estağfurullah... lütfen... sözümü geri alıyorum... dün geceki misafirim de yaptı aynı şeyi... hiç beklemediğim sözler söyledi... üstelik o... cahil gibiydi... okumamış gibi de..."

"Şu..." ...yanağına doğru uzanan tırnak yarasını işaret etti Erzurumlu Teyze. "...davetsiz misafirin mi?"

"Evet."

"Gitti mi bari?"

"Hayır... gitmeye de pek niyeti yok gibi..."

"Sağlık olsun... evini şenlendirir bakarsın... iyi geçinin de..."

"Geçiniriz geçiniriz... Eğer onun olağanüstü enerjisine uyum sağlayabilirsem..."

"Eğer Tanrı isterse olur... enerji, yalnız O'nun emrindedir çünkü..."

"Efendim?"

Erzurumlu Teyze, etli gözkapaklarını birkaç defa kırpıştırdı.

"Her şey... bütün kâinat... yoğunlaşmış enerjiden ibarettir..."

Musa'nın sırtı bir anda ter içinde kaldı. "Kadın şimdi de teorik fizik dersine geçti," diye düşünerek ürperdi.

"...neyin, hangi atomunu parçalarsan parçala, ortaya müthiş bir enerji çıkar... nerden gelir o enerji?.. Yoğunlaşmadan önce, kimin varlığından açığa çıkmış?.. Onu, hangi bilinç seviyesindeki sanatçı hangi korkunç baskı altında şekillendirip, incir yapmış, ağaç yapmış, taş yapmış, su yapmış?.. Enerji, kendiliğinden mi karar vermiş, yoğunlaşıp demir olmaya, altın olmaya, gümüş olmaya?.. Kendi gücü mü yetmiş de olmuş?.. Tanrı... sadece Tanrı..."

Musa, bu evden de kaçmak istiyordu... "Tanrı..." "Misafir de söyledi, var olduğunu... o, öteki tarafı da görmüş zaten... ama beni ikna etme işini bu kadına bıraktı... bunu konuşmaya mı gelmiştim aslında?.. Konuşmama fırsat bırakmadan, kendi nasıl açabildi meseleyi?.."

Doğrulup, saçlarını yaşlı kadının elinden kurtardı.

"Bir şey mi oldu evladım?"

"Efendim?"

"Yüzünü buruşturdun da... bir şey mi oldu... bir yerin mi ağrıdı?"

"Yoo... midem bulandı biraz... geçer şimdi..."

"Helaya iniver yavrum... çıkart içindekileri..."

"Yok yok... geçer..."

"Sen bilirsin..."

"Şu çayımı içeyim de izninizi alayım."

"İzin Allahtan..."

8

SAÇAĞIN altına sığına sığına evine döndü Musa. Anahtarını çıkartmaya çalışırken, Misafir, kapıyı açtı.

"Cadı karı seni bayağı esir etti koçum," dedi. "Ne uzun kahvaltıymış o öyle?.. Ne yediniz? Dinozor yumurtası mı?"

Musa, hâlâ Erzurumlu Teyze'nin etkisi altındaydı. Tersledi:

"Hoşbulduk hanımefendi... ya sizin gününüz nasıl geçti? Siz böyle mi karşılarsınız insanı?"

Misafir kıkırdadı.

"Gel aslanım gel" dedi. "Kafan çok tırtıklanmış anlaşılan. Gel de içini dök... Mis gibi de çay demledim..."

Musa, çayı duyunca sırıttı.

"İyi olur valla," dedi. "Hatta belki de bugün akşama kadar çıkmam. Çay içerim, kitap okurum..."

Odaya geçtiler.

"Sen otur şöyle baş köşeye. Tavşan kanını iki dakkada elinde bil..."

"Bakıyorum da... evde oturacağım dedim diye pek keyiflendin..."

"Yalnızlıktan bunalıyo insan be Musa... kolay mı bunca

senedir, dört duvar arasında?.."

Musa'nın elleri titredi. Kadın, alt kata inerken; "Öyle ya..." diye düşündü. "Hayalettin sen..."

Misafir, dantel serili tepsiyle getirdi çayları. Musa'nın yanına oturup kül tablasını araya koydu. Sigara paketini uzattı.

"Yak bi tane," dedi. "Çayın yanında iyi gider... duman dumana karışır."

"Ne dumanı?"

"Senin sigaranın dumanıyla benim sigaranın dumanı... senin çayının dumanıyla benim çayımın dumanı..."

"Çayın dumanı olmaz... buharı olur buharı..."

Misafir, kısık kısık güldü.

"İlahi," dedi. Musa'nın omzunu dürterek. "Duman da buhar, buhar da duman... biri, sıvıdan açığa çıkan enerji, öbürü de katıdan... bu bir denklem...her şey başkadır, eşittir, her şey aynı bütünün parçasıdır. Duman buhara, buhar dumana..."

Musa, şaşkınlığından kurtulmaya çalışarak sıcak çaydan büyükçe bir yudum alınca, dilinden midesine kadar her yeri haşlandı. Ağzından derin derin hava çekip midesini serinletmeye çalışarak iki büklüm oldu. Büklümlenirken de bardağındaki çayı parmaklarına döküp onları da haşladı.

"N'oluyo sana Musa?" dedi Misafir. "Bi yerine sancı falan mı saplandı?"

"Yok yok." Doğrulup derin derin soludu bir süre daha. Acıyan parmaklarına üfledi. "Erzurumlu Teyze'yi hatırlattı konuşman da..."

"Yaa?" dedi Misafir, bozuk bozuk. "Ne dedi o hışır?"

Geriye yaslandı Musa. Misafir'i şüpheyle süzdü.

"Sen de oraya gelip, görünmeden bizi dinlemediğine emin misin?"

"Eminim tabi... ben burdan çıkamam...bana yasak..."

"Niye? Hayaletler istedikleri gibi uçup kaçamazlar mı??"

"Jurnal isteme benden, buz gibi soğurum senden... bırak şimdi o tarafları da sadede gel... ne dedi o kadın sana?"

"Aynen senin konuştuğun gibi konuştu... denklemler kurdu, çözdü... reaksiyonlardan bahsetti..."

"Ben dedim sana, boş konuşmaz diye... Eee? Başka nelerden attı tuttu?"

"Çok güzel bir açıklama yaptı Tanrı'yla ilgili... tartışılır tabi ama..."

"Ne dedi ne dedi?"

"Evrenin yoğunlaşmış enerjiden oluştuğunu söyledi.."

"Doğru söylemiş."

"Daha tartışma aşamasında bu..."

"Ne?"

"Bing Bang... henüz kesinlik kazanmadı..."

"Neyse, sen öyle san bakalım..."

Musa, bir hayaletle konuştuğunu hatırladı tekrar. Nesini tartışacaktı ki artık... Birdenbire, evde anormal bir eksiklik hissetti. Nedenini bilmeden, dönüp camdan baktı. Dışarda, başladığı zamandan daha şiddetli bir yağmur yağıyordu... Gök delinmiş gibi...

"Yağmur!" diye bağırdı.

Misafir, sıçradı.

"Ay!.. Ödümü patlattın be Musa... ne bağırıyosun?"

"Görmüyor musun?.. Nasıl yağıyor..."

"Ee? Ne var bunda?"

"Ama ses... içeri hiç ses gelmiyor baksana... koku da... nasıl olur bu?.."

Misafir, bilgiç bilgiç sırıttı.

"Ben izole ettim evi... yağmurun sesinden de ıslattığı toprağın kokusundan da nefret ederim çünkü... bana ölümü hatırlatır..."

"Ölümü mü?" dedi Musa, saf saf. "Ne ölümü be?" Erzu-

rumlu Teyze'den dinlediklerini satarak devam etti:

"Bir kere, yağmur hayattır... ıslanan toprağın kokusu da yeni doğmuş bir bebeğin konaklı kafası gibi nefis bir..."

Misafir, elini sallayarak susturdu Musa'yı.

"Öff!.. Sen de ne şair ruhluymuşsun arkadaş... hiç işin aslını düşünmez misin?"

"Neymiş işin aslı?"

"Toprak, koskoca bir leştir... onun kokusu da tabi ki leş kokusudur."

"Yanılıyorsun... Toprak hayattır... onca bitkiye hayat verir, sonra da o bitkilerle beslenen hayvanlara ve o hayvanlarla beslenen insanlara. Milyarlarca canlıya ev olur, barınak olur..."

"...mezar olur..."

"Efendim?"

"Onca ölüyü nereye gömerler Musa?"

"Toprağa ama..."

"Dur dur... ölüp giden şunca hayvan, bunca ağaç, şu kadar trilyon canlı, nereye karışır?"

"Tamam... toprağa da..."

"Karışır da ne olur? Öyle kendi halinde kalır mı, yoksa biyolojik moleküllerine ayrılıp, toprağın bir parçası mı olur?"

"Orasını biliyoruz... n'olmuş öyle olmuşsa?"

"Bütün ölüler, önce toprağa karışır, sonra da toprak olurlar Musa... yani toprak, aslında ölülerin leşinden ibaret, dünyanın boşluklarına sıkışarak onun şeklini almış amorf bi cesettir... o kadar... yağmurla burnuna gelen koku da o cesedin tozu, buharı, dumanıdır...hadi... o kadar hevesliysen, aç camı da dedenin, anneannenin çürümüş bedeninden gelen tütsüyle sıva genzini... aç hadi aç..."

"Dur be..." dedi Musa, allak bullak olmuş bir ses tonuyla... "Anladık, sen de haklısın... ama ben de haklıyım... ha-

yat da verir toprak..."

"O kadar olacak... denklemin tutması için bu şart çünkü..."

"Gene mi denklem?"

"Gene denklem.. hep denklem..."

"Haa... söyle bakalım... hem ölüsün, hem de ölümün kokusundan korkuyorsun... niye?"

"İyi ki hatırlattın... bana ikide birde 'ölüsün, ölüsün,' deyip durma. Nerem ölü benim?"

"Anlamadım... Hayalet olduğunu söyleyen sen değil miydin?"

"Benim.... ama sana ölü gibi görünüyo muyum?.. Ölü başka, hayalet başka..."

"İyice aklım karıştı. Sen, öldüğün için hayalet olmadın mı?"

"Evet. Ama, artık hayaletim. Görüyosun işte... dipçik gibiyim... bak, hatta sana çay koymaya bile gidiyorum şimdi... hiç, bi ölü kalkıp da çay koyar gelir mi?.. Bak seyret bak... nasıl gidiyorum..."

Musa gülerken, Misafir de kalktı, boş bardakları alıp odadan çıktı.

"Hayalete bak," diye düşündü Musa. "Fıkır fıkır... her halttan anlıyor ama hayalet olduğu kesin... yoksa her türlü sesin vizesiz girdiği evi sadece yağmur sesine karşı nasıl izole etsin..."

"İşte böyle Musaaa..." dedi Misafir, elinde çay tepsisiyle odaya girerken. Musa'nın çayını verip yamacına oturdu. "Dünyadaki ağaçların yarısını kalem, yarısını da kâğıt yapsan, toprağın formülünü gene sığdıramazsın... neden?.. Çünkü, ölenlerin hepsinin formülü vardır onda... kaç canlı geldi geçti de toprağa karıştı, bilen var mı?.."

"Ölülerin büyük çoğunluğu da suya karışır o zaman... su da mı içmeyelim şimdi?"

"Yok ya?.. Nasıl karışırmış suya?"

"Basbayağı karışır işte... balıklar, denizanaları..."

"İlahi... suyun formülü ne Musa?"

"İki hidrojen, bir oksijen."

"Eee?"

"Ee'si ne?"

"Sen hiç, iki hidrojen, bi oksijen bi de hamsi diye su formülü duydun mu?.."

"Duymadım."

"Öyleyse, suya ceset karışır diyebilir misin?"

Güldü Musa.

"Hiç senin kadar sempatik bir reenkarnasyon vakası olabileceğini tahmin etmezdim..." dedi. "Tuzağa da düşmüyorsun."

"Mersi canım."

"Ağzın da sıkı... çok konuşmana rağmen öbür tarafla ilgili tek kelime etmiyorsun."

"Etmem... Zamanı gelince kendin görürsün nasıl olsa..."

"Bak gene midem bulandı... ağzından yel alsın e mi..."

"Ne var bu kadar korkacak?.. Herkes geliyo bizim tarafa... hiç şikâyet edeni gördün mü?"

"Sus kadın sus... git çay getir bana..."

"Ay çok mersi..."

"Niye mersi?"

"Erkek gibi, kırılıp bükülmeden istediğin için... koç gibi emrettiğin için."

"İyi o zaman... kalk hadi... çabuk ol."

"Sen emret koçum."

9

MUSA, Misafir'in ortalığı kokuta kokuta pişirdiği kıymalı patatesle tereyağlı pilavı mideye indirdikten sonra, yağmurun dinmesini de fırsat bilip kendini dışarı attı. Beyabi'nin evine doğru yürürken, Misafir'in "Bu evden çıkamam," dediğini hatırladı... eğer öyleyse, kıymayı, patatesi nerden bulmuştu bu kadın?.. Öbür tarafın kapıcısı evlere servis mi yapıyordu yoksa?.. "Olabilir," dedi kendi kendine... "Ayrıca, her haltı yapan, bol bol küfür eden bir hayalet olarak, bana yalan söylemiş de olabilir."

* * *

Beyabi, pencereye kurulmuş, çayını yudumluyordu. Musa'nın geldiğini görünce keyfi kaçtı. Kendi kendine söylendi:

"Oksitlendi bi kere... kedi osurdukça gelir artık..."

Musa, Beyabi'ye neşeli neşeli el salladı.

"Merhaba Beyabi... nasılsın?"

"Merhabalar olsun Musa Efendi. Nasıl olalım be... şükür Allah'a..."

"Bir çayını içmeye geldim... rahatsız etmeyeceksem..."

"Estağfurullah Musa Efendi, estağfurullah... dur kapıyı açim."

Beyabi hole çıktığında, özellikle Musa'ya duyurmak için yüksek sesle homurdandı:

"Bizi mi kiraladın evi mi baba... lüzumu yok ki her gün, her gün..."

Musa, mesajı gayet net duydu. "Beyabi bu..." dedi içinden. "Bilmez mi sesinin duyulacağını... mahsus yapıyor... üstüne gideceğimi anladı..."

Dev adam, "Buyursunlar Musa Efendi," diye hararetle gürleyerek kapıyı açıp kenara çekildi.

Musa, kendini biraz da yüzsüz hissederek önden girip, Beyabi'nin az önce oturduğu cam kenarına yerleşti.

"Rahat uyudun mu Musa Efendi?" diye sordu Beyabi. "Alıştın mı artık eve?" Musa'nın cevabını beklemeden de arkasını dönüp masanın üstünde ters duran çay bardaklarından birini çevirip silme demle doldurdu.

"Çok rahat uyudum Beyabi," diyerek, muzip muzip güldü Musa.

Yılların polisi, bu tür sırıtmaların anlamını çok iyi bilirdi. "İşte seni yakaladım," sırıtığıydı bu... Suratı kararıverdi Beyabi'nin. Düğüm düğüm olmuş yüreği, kar beyazı kaşlarına, geniş, ama kırışık alnına yansıdı. Masanın kenarındaki sandalyeyi çekip yığılırcasına oturdu. İçini okumaya çalışarak bakmaya başladı Musa'ya.

"Yaa..." dedi sonra da. "İyi iyi... alıştın demek..."

Musa, Beyabi'nin kendine çay doldurmadığını görünce, "Genzine kaçırmaz bu sefer" diye düşünüp sırların kapısına ilk omzu vurdu:

"Dün gece... senin Aspendos'la tanıştım Beyabi..."

Beyabi'nin masaya dayadığı koca kolu, bardaklara, demliğe çarparak, ne varsa süpürdü, devirdi. Kendinden beklen-

meyecek bir çeviklikle ayağa fırladı koca adam. Patlayacak gibi fırlamış gözlerle Musa'ya doğru hamle yaptı. Musa, irkilerek geri çekildi oturduğu yerde. Sırtı cama dayanınca "Kaçacak yer de kalmadı" diye düşünüp kaderine razı oldu.

"Ne dedin beyim?" diye hırladı Beyabi.

"As...Aspendos..." dedi Musa çekinerek. "...hani, Aspendos dediğin davetsiz misafir vardı ya... gizli gizli evi temizlemiş hani... onunla tanıştım da... dün gece..."

Beyabi, Musa'nın boğazına sarılacakmış gibi, ellerini öne uzatıp sarsıla sarsıla iki adım daha attı üstüne doğru. Dev cüssesini öne devirirken, Musa da korkuyla kenara kaçtı. Sonra Beyabi'nin niyetinin kendisine pençe atmak değil, açık camdan dışarı uzanıp hava almak olduğunu anlayıp rahatladı. Beyabi, derin derin soludu yağmur havasını. Biraz ferahlar gibi olunca da yüzünü Musa'ya çevirmeden, dışarıya bakarak sordu:

"Ne dedi sana?"

Musa, çok kısa bir tereddüt anı yaşadı, ardından da doğruyu söylemeye karar verdi.

"Hayaletmiş," dedi. "...yani, kendisi öyle söyledi bana... ama bu onun hassas olduğu bir konuymuş... fazla bilgi vermedi... havadan sudan konuştuk daha çok..."

Beyabi, olduğu yerde ağır ağır dönüp sedire bıraktı gövdesini. Dirseğini pencerenin pervazına dayayıp sırtının yarısını açık havaya verdi. Yüzünün bronz rengi yerine gelmiş gibiydi. Yine bakmadı Musa'ya. Saçını sıvazlayarak sordu: "Benim hakkımda bi şey dedi mi?"

Musa, yine tereddüt geçirdi.

"Senin hakkında mı?"

Beyabi, çelik mavisi gözlerini, hipnotize edercesine dikti Musa'nın gözlerinin içine:

"Hee..." dedi. "Benim hakkımda."

"Evet," dedi Musa, hiç anlayamadığı bir pervasızlıkla.

"...öyle çok şey söyledi sayılmaz ama, bir şeyler söyledi işte..."

Beyabi'nin beyaz kaşları, öfkeyle kanat çırptı.

"Ne dedi efendi? Lafı yormadan çıkart... ne dedi?"

Musa, Mustafa Usta'nın anlattığı Kirkor'u dövme meselesini hatırlayıp çarçabuk cevapladı:

"Sana çok kızgın olduğunu söyledi. Çok bozuk sana karşı... o kadar... üstelediğim halde daha fazlasını söylemedi... Kaçmışsın sözde... ona bozulmuş..."

Beyabi, midesi bulanmış gibi buruşturdu yüzünü.

"La havlee," dedi.

"Efendim?"

"Yok bi şey yok... seni çok korkuttu mu peki?"

"Aa... hayır. Korkuttu korkutmasına da öyle çok değil... Dün gece, burdan ayrıldıktan sonra eve döndüm ya... bir süre hissettirdi varlığını... kendini göstermeden çeşitli sesler çıkardı... gürültü etti... kitaplarımı karıştırdı, çay demledi... ürpere ürpere koştum sağa sola... sonunda iliklerimi titreten, çok korkunç bir ses duydum... orda bayılmışım... kendime geldiğimde, karyolamda yatıyordum... o da başucumda oturmuş, sirkeli bezle alnımı ovuyordu..."

"Vay be..."

"Evet. Saatlerce sordum, kimsin nesin, diye... en sonunda hayalet olduğunu itiraf etti."

"İnandın mı?"

"Gülünç geliyor uzaktayken ama inandım sanırım..." ...dedi Musa. Sonra da, gece Misafir'den duyduğu "yok-var" tezini kullanıp Beyabi'yi ikna etmeye çalıştı:

"...ben de biliyorum inanmakla komik duruma düştüğümü, ama şöyle düşünüyorum... eğer hayalet diye bir varlık hiç olmamış olsaydı, kim kafasından uydurup da 'hayalet vardır,' diyebilirdi?.. bir şey 'yok'sa, onu hayal etmek de mümkün değildir... değil mi?"

Cevap vermedi Beyabi. Kalkıp yerdeki kırılmamış bardaklardan birini aldı. Pantolonundan sarkan gömleğinin kenarıyla, bardağın ağzını şöyle bir sildi. Demliğin içinde kalan çayı çalkalayıp doldurdu bardağını. Sandalyeyi masaya yanaştırdı. Oturdu.

"Bu saçlar hangi dertten ağardı biliyo musun Musa Efendi?" dedi.

Mustafa Usta'dan ve Kirkor Usta'dan duyduklarına bakılırsa, korkudan ağarmış olmalıydı. Ama tembihli olduğu için bunu söyleyemedi.

"Bilmiyorum Beyabi," dedi.

Beyabi, sinsi sinsi sırıttı.

"Bakkal Mustafa anlatmadı mı sana?"

Musa afalladı.

"Bakkal Mustafa mı? Hangi Bakkal Mustafa?"

Beyabi, Musa'ya "kendini sıkma," der gibilerden el sallayıp çayını yudumladı.

"Çekinme çekinme," dedi. "Mustafa Usta, bu mahallenin düdüklü tenceresidir. Dün dükkânına uğradığında, bildiği her şeyi okuduğuna eminim."

"Efendim?"

"Okumuştur diyorum okumuştur... yani anlatmıştır, çekiştirmiştir..."

Direnmekten vazgeçti Musa.

"Eh..." dedi. "...eski polissin... sana yalan ifade verilmez... Mustafa Usta, beni eli boş göndermedi ama seni de kesinlikle çekiştirmedi... bir iki şeyden bahsetti sadece..."

"Nelerden bahsetti?"

"Emekli olup da bu semte döndüğünde, önce 14 Numara'ya yerleşmişsin. Bir süre oturmuşsun orda."

"Doğrudur beyim."

"Sonra bir gece, bağıra bağıra fırlamışsın sokağa..."

"Doğrudur."

"Seni güçlükle zapt etmişler... Kirkor Usta'yı da fena hırpalamışsın bu olayın yaşandığı günlerde..."

Dudaklarını ısırarak, utanç içinde başını omuzlarının arasına gömdü Beyabi.

"Eh..." dedi. "Doğrudur..."

"Her ne sıkıntı görmüşsen benim evde, saçların da o sebepten ağarmış."

"Doğrudur."

"Neydi o sıkıntı Beyabi?.. Korku mu?"

Beyabi, elindeki bardağı kıracakmış gibi sıktı.

"Ne korkusu baba?"

"Yanlış anlama... ölü biriyle aynı yerde yaşamak... beni de başta korkuttuğu gibi..."

Musa'nın sözünü kesti Beyabi.

"O zaman o evde otururken niye ağarmamış da sonradan ağarmış?"

"O da doğru," dedi Musa. "Bunu hiç düşünmemiştim."

Beyabi ayağa kalktı. Pantolonunun kemerini çözüp, iri elleriyle düğmelerini açtıktan sonra, ayak bileklerine kadar sıyırdı. Musa'ya doğru iki kısa adım attı.

"Korkma," dedi gülerek. "Niyeti bozmadım. Şu yara izlerini göstereceğim bacağımdaki... bak bak... eğil..."

Musa, hafifçe öne eğilip Beyabi'nin bronz tenli, beyaz kıllı bacaklarına baktı. Yüzünü üzüntüyle buruşturarak onayladı:

"Evet, gördüm.... delik deşik etmişler seni."

"Daha, bunlar hiçbi şey değil... kasıklarımda, kaba etlerimde ne yarası ararsan var... tornavida, şiş, bıçak, kurşun... sırtımda da var, göğüslerimde de... kollarım, yamalı bohça gibi..."

Musa, sırtını yalayan ürpertiyle titredi.

"Yo...yoksa..." diye kekeledi. "...o mu yaptı?"

Beyabi, pantolonunu çekip yerine otururken sordu:

"Kim?"

"o... Aspendos..."

Gürleye gürleye güldü Beyabi.

"Yok efendi yok..." dedi. "O garibim böyle şeyler yapabilir mi hiç?"

"Peki, kim yaptı?"

Beyabi, çok şey görmüş geçirmiş bir emniyetçi ifadesiyle "Hiç sorma," deyip iç çekti. "Kim yapmadı ki... aralarına sızardık batakçıların... gargaraya gelip polis olduğumuzu belli ederdik bazen... kimi, masanın altından dürterdi şişi, kimi jilet tükürürdü ağzından... hiç yakayı ele vermeden, elebaşlarını köşeye kıstırdığımız da olurdu tabi... o herif acır mı artık yaktığı mermiye?.. Tabancasının namlusu ısınmadan akkor kesilene kadar boca ederdi üstümüze... üç tane de kurşun yaram var... bir defasında, Kızıldağ'dan aşağı yuvarlandık jiple... takipteydik... karda kayıverdi araba... rot, direksiyondaki arkadaşın göğsünden girip sırtından çıktı... tam arkasında oturuyordum ben... jipin arka koltukları yan olur, biliyosun... Allah seni inandırsın, koltuğu delip burnumun ucunda duran rot milinde, arkadaşın ciğerleri sallanıyodu..."

Musa, yüzünü buruşturdu.

"Aman Allahım..."

"Öyle... perişan insanlar gördüm ben... adli tıpçıların, parçalanmış cesetleri plastik poşetlere faraş faraş doldurduklarına şahit oldum..."

"Tanrım... Neden Beyabi?.. Neden anlatıyorsun bunları bana şimdi?"

"Dinle efendi dinle... dinle de anla... daha neler gördüm biliyo musun?.. Öldü diye üstüne gaste serip yol kenarına çektiğimiz adamların bir gün, bazen iki gün morgda yattıktan sonra, imam sıcak suyu döker dökmez, 'yandım Allah,' diye ayaklandığını gördüm..."

"Öff..."

"Deşilmiş barsaklarımızın üstüne basmayalım diye, ellerimizle toplayıp hastaneye kadar koşmuş adamız biz..."

Musa'nın midesi ağzındaydı artık.

"Lütfen Beyabi..." diye inledi. "Yeter..."

"Boşu boşuna mı Beyabi dediler bize..."

"İyi ama, neden anlatıyorsun bunları?"

Çay bardağını masaya bırakıp öne doğru eğildi Beyabi.

"Sarkiz etmedi mi mahmutağa?"

"Mahmut ağa mı?"

"Yani diyorum, jeton düşmedi mi daha?"

"Hayır... bir bağlantı kuramadım."

Beyabi, ciğerlerindeki havayı gürültüyle vererek geriye kaykıldı iskemlenin üstünde. Sol elini masaya koyup parmaklarıyla trampet çalmaya başladı.

"Ölüm, Musa Efendi... ölüüüm..." diye gürledi. "Sana, ölümle kaç defa burun buruna geldiğimi, benim onunla onun da benimle nasıl köşe kapmaca oynadığımızı anlatmaya çalışıyorum... sen söyle... benim yaşadıklarımı yaşamış bi adam, ölü görmekten, ucunda ölüm olan yolda yürümekten korkabilir mi?.. Diyosun ki, Aspendos ölü olduğu için ondan korkmuşum... bi sıkımlık canıyla, ister hortlak olsun, ister zırtlak, neremi korkutacak benim be Musa Efendi?.. Nasıl ak düşürecek o karı benim saçlarıma?"

Tabi ya... Nasıl da bağlantı kuramamıştı Musa... Kendisine bozuldu... Zaten buraya taşındığından beri, kendine anlatılmak isteneni ancak en sonunda anlayabiliyordu... Tabi ya... Onca ölümden, kandan, parçalanmış cesetlerden bahsetmenin başka ne amacı olabilirdi ki?..

"Haklısın Beyabi," dedi buruk bir sesle. "En baştan anlamalıydım ne demek istediğini... Aslında bu kadar geç anlamam ama..."

"Dert etme Musa Efendi," dedi Beyabi, babacan bir sesle.

"Olur herkese böyle... bak, sana saçlarımın niye beyazladığını anlatayım da dinle..."

Musa, heyecanla atıldı:

"Evet evet... neden beyazladı Beyabi?"

Beyabi, başını önüne eğdi.

"Vicdan azabından Musa Efendi," dedi. "Vicdan azabından."

"Vicdan azabından mı?"

"Hee... terkettikten sonra çok acıdım zillinin haline... yandım, kavruldum..."

"Yani, hem terkettin, hem de çok üzüldün..."

"Evet... çok sızladı içim... aylarca onu düşündüm, bi dakka bile uyumadan... yalnızlığına kahroldum kadıncağızın... yanıktı bana garibim... ben terkedince, kalakaldı oracıkta..."

"Neden dönmedin geri?.. Hiç olmazsa arada bir uğrayabilirdin, değil mi?"

"Olmadı işte... ben de istedim gidip görmeyi... ama olmadı... dönemedim bi daha... kaçtığın zaman dönmek çok zor..."

Musa, içinde bulunduğu durumu hatırladı. Kendine sorar gibi sordu Beyabi'ye:

"Neden kaçtın Beyabi?"

"Hiç bilemedim Musa Efendi... hiç bilemedim... çok hoş muhabbetimiz vardı... çok sarardı sohbetleri... beni alır alır bilmediğim yerlere götürürdü..."

Musa'nın ödü patladı. Bir hayalet, insanı hangi bilmediği yere götürebilirdi ki?.. Öbür tarafa mı?

"Efendim?" dedi sesinin titremesini bastırmaya çalışarak.

"Yani diyorum, acaip dilliydi... haklı olduğuna inandığım her fikrimi diliyle ezer, kendi inandığına inandırıverirdi beni... anladın mı? Sohbete başlarken başka yerdesin, bittiğinde başka yerde... fikrin değişmiş çünkü..."

"Evet," dedi Musa gülerek. "Mahmutağa sarkiz etti... sence yağmur iyi ve güzelse, ya sokağa çıkıp ıslana ıslana tadını çıkarırsın ya da açık pencerenin önünde, toprak kokusunu içine çekerek çayını yudumlarsın... Eğer yağmur sence kötü bir şeyse, onu görmeyeceğin, sesini bile duymayacağın bir başka yerde bulunmaya çalışırsın."

Beyabi, işaret parmağıyla, masanın üstüne yayılmış çay birikintisini karıştırdı.

"Hee," dedi. "Bizim Aspendos da hiç sevmezdi yağmuru."

"Hâlâ sevmiyor."

"Sevmez... inadı inattır... n'aptı bu sabah yağmur yağarken?"

"Hiç... çay demledi bana... sonra da aldı beni, sana yaptığı gibi diliyle sürükleye sürükleye başka bir yere götürdü."

"Hayırdır?"

"Yağmurda tozun toprağın kokusunu çok sevdiğimi söyledim... veya onun gibi bir şeyler... tersledi beni... yağmur, hayatı çağrıştırır, dedim, o da 'hayır, ölümü çağrıştırır,' dedi... aşağı yukarı ikna oldum o konuşukça..."

İçli içli güldü Beyabi.

"Aaah ah... yapar öyle... çok kötümserdir... hiçbir şeyin iyi tarafını görmez... hiçbi şeyi sevmez... beğenmez... adamın içini karartır..."

"Yok canım... o kadar da değil... sevdiği, hoşlandığı, zevk aldığı şeyler var... mesela çay... o da benim gibi... bayılıyor çaya... sigara içmeyi de seviyor... dediğin gibi adamın aklını karıştırmayı seviyor."

"Doğrudur... ben yanlış koydum işin adını... çok haklısın Musa Efendi. Esasen, her insanın sevdiği şeylerin sayısı, sevmediği şeylerin sayısına denktir... denklem tutmaz yoksa..."

Musa, dondu kaldı... Erzurumlu Teyze, Misafir, şimdi de Beyabi... Bir denklemdir tutturmuş gidiyorlardı... Gidiyorlardı gitmesine de gittikleri yere Musa'yı da götürüyorlardı.

"Ef...efendim?" diye kekeledi.

"Denklem diyorum denklem... biliyosun, reaksiyona girenle reaksiyondan çıkan denk olmalı... olmazsa, denklem olmaz... denklem olmazsa, denge olmaz... denge olmazsa, hiçbi şey olmaz..."

Beyabi, Musa'nın tasdiklemesini bekleyerek sustu. "Eee?" dercesine bakmaya başladı. Ama Musa, o sırada başka bir yerlere bakıyordu. Hayat bilgisi kendisinden çok daha geniş bir konsomatris hayaletinin, yetmiş sekiz yaşında, gastritli bir yaşlı kadının, midesine yediği kurşun yüzünden malulen emekliliğe sevk edilmiş bir eski polis komserinin buluştukları zihinsel frekansa bakıyordu... kendi garibanlığına bakıyordu... o güne kadar bakıp bakıp da hiç göremediği şeylere bakıyordu...

"Haklısın Beyabi," diyebildi. Beyabi de bunu bekliyordu zaten. Kaldığı yerden devam etti:

"Hee... her denklem gibi, insanın kendi iç dünyasını ayakta tutan denklem de dengeye muhtaçtır... hiç kimseyi, hiçbir şeyi sevmediğini söyleyen biri bile denklemin diğer tarafına, nefreti ve sevgisizliğiyle denk ağırlıkta veyahut yoğunlukta, kendine olan, yaşamaya olan sevgisini koyuyordur."

"Evet," dedi Musa.

"Yoksa yaşayamaz Musa Efendi... yaşayamaz..."

Musa, kasığındaki, boynundaki, şakağındaki atardamarın sesini duymaya başladı. Midesi bulanıyordu yine.

"...işte böyle Musa Efendi... Aspendos'umu bırakıp kaçtım o evden... Allah seni inandırsın, üzüntüden, iki göz kapağım aylarca değmedi birbirine... gece gündüz onu düşündüm... o korkunç yalnızlığı düşündüm."

"Ama... o... o bir hayalet... değil mi?"

"Hayalet de olsa, o bir insan Musa Efendi, insan... insan yalnızlığa dayanabilir mi?.. Sen söyle... dayanabilir mi?.. Sı-

fatı ne olursa olsun dayanamaz... yalnızlık, Allah'a mahsus çünkü... insan, insansız olmaz."

"Doğru," dedi Musa, canı gönülden. "İnsan, insansız olmaz..."

"Olmaz beyim... işte, Leyla'nın o duruma düşmesinin en önemli sebebi olarak... ben de... bildiğin gibi... perişan oldum..."

"Üzüntü, vicdan azabı duydun... ve bu hale geldin ha?"

"Doğrudur... kahroldum... bittim... bir sabah baktım ki saçlarıma kış gelmiş..."

Musa, adamın konuştukça keder damlayan sesini adeta görür gibi oldu.

"Neden geri dönmedin Beyabi?" dedi, üzüntüyü paylaştığını vurgulamaya çalışarak.

"Neden kaçtığımı hiç unutmadım da ondan."

"Zamanla sindiremedin mi o sebebi?"

"Zamanla mı... zaman, Uzunharmanlar'da hiçbi şeyin üstünü örtmez Musa Efendi... örtmez..."

"Bilmem..." dedi Musa, adamın çaresizliğini yüreğinde hissederek. "...hani öyle derler de... zaman, her derdin ilacıdır falan diye..."

Beyabi, acıyarak baktı Musa'ya. "Sen daha çok toysun. Anlamazsın," der gibilerden, göz kenarlarını kırıştırarak gülümsedi.

"Dert, dertse eğer bugünden yarına azalabilir mi Musa Efendi?" diye sordu.

"Ya nasıl azalır Beyabi?"

"Denklemi kurmakla azalır... azalmaz da yok olur, biter hatta..."

"Ne denklemi? Nasıl denklem?"

"Denklemin bi tarafına, derdini koyacaksın... Denktir işaretinin öbür tarafına da o dertle her an yüzleşecek cesareti... Bunu becerebilirsen, derdin dengelenir... biter..."

Musa, hiçbir şey anlamamıştı, ama anlamış gibi kafa salladı.

"Evet... sen işaretin öbür tarafına bu cesareti koyamadığını söylüyorsun... anlıyorum..."

"Doğrudur... eğer koyabilseydim, şimdi 14 Numara'da oturan ben olurdum... sen değil..."

"Belki, bir deneseydin yüzleşmeyi... gidip yerleşseydin 14 Numara'ya yeniden?"

"Olamazdı Musa Efendi... anlatamadım mı sana?.. Bir kere kaçan, hep kaçar..."

Musa, bir kez daha Erzurumlu Teyze'nin sözünü hatırladı; "Kaçmakla kaçmış olunmaz."

"Kaçabildin mi peki Beyabi?" dedi, tıpkı Erzurumlu Teyze'nin ona dediği gibi.

"Kaçtık ya işte baba..."

"Kaçmakla kaçmış olunur mu ki?"

"Kendinden kaçabilirsen, neden olmasın?"

"Kaçabilmenin tek yolu, kendinden kaçmak mıdır?"

"Hee... başka yolu yoktur..."

"Bu konuşma belki canını sıkıyor ama ben de bir kaçağım Beyabi... onun için üstünde duruyorum... kendi aklımı bu işe yatırmam lazım... doyurucu bir cevap bulmam lazım..."

Beyabi, alaylı alaylı baktı Musa'ya.

"Sen misin kaçak?" diye sordu.

"Evet."

"Değilsin değilsin."

"Efendim?"

"Değilsin diyorum... sen, kaçak değilsin."

"Kaçağım Beyabi... ailemden kaçtım ben... çektim geldim buraya işte."

"Öyle mi kaçılır?"

"Ya nasıl kaçılır?"

"Orasını sen bil..."

"Sen söylesen..."

"Bak Musa Efendi... kaçan adam, polisin elinden kurtulmuş gibi rahat bi nefes alır... son anda freni patlamış bi kamyondan canını kurtarmış gibi Allah'a şükreder... sözlüden yırtmış talebe gibi hoplayıp zıplar. Senin yaptığın gibi kaçışının sebebini arayıp durmaz... Ona buna kendini haklı göstermeye çalışmaz..."

"Yani?"

"Yani diyorum, kaçmışsa kaçmıştır... o kadar... bunu danışmaz... 'Kaçmakla iyi mi ettim acaba?' diye, kendine bile sormaz..."

"Anlıyorum."

Gerçekten de anlıyordu Musa... Erzurumlu Teyze; "Kaçmakla kaçılmaz," deyince onu anlıyordu, Beyabi, "Bal gibi kaçtın işte" deyince de onu anlıyordu... "Sen aslında kaçmamışsın," dedikleri zaman, her ikisini de anlıyordu... Erzurumlu'dan yağmurun güzelliğini dinleyip anlıyor, ardından da, Misafir'den tam tersini dinleyip, onu anlıyordu... Anlayamadığı tek şey, nasıl olup da birbirine taban tabana zıt fikirleri, sanki kendi doğru bildiği fikirler onlarmış gibi kabul edip anladığıydı... Belki, bu da bir denklemdi... Anladığın şeyi, anladığın kadar anlamamışlığın duruyordu denklik işaretinin öbür tarafında belki... belki?..

"Yeniden çay demliyim mi?"

"Efendim?"

"Çay diyorum... demliyim mi daha? İçer miyiz?"

"Yok Beyabi yok... Kirkor Usta'ya uğramayı düşünüyordum biraz... dükkânı kapatmamışsa eğer..."

"Hayırdır?"

"Hiç... öylesine... sohbeti hoşuma gitti de..."

"Eh madem... paşa gönlün bilir..."

"Sen rahatsız olma. Çıkarken kapıyı çekerim ben."

Beyabi, kalkmaya çok hevesliymiş gibi, öne doğru hamle yaptı. Musa, elini koca adamın omzuna koyup itiraz etti:

"Lütfen rahatsız olma Beyabi... yolu biliyorum nasılsa..."

"Eh... kusura bakma ama..."

"Estağfurullah... hadi hoşçakal..."

"Eyvallah..."

* * *

Beyabi, Musa'nın ayak seslerine kulak verdi. Kapının çarpıldığını duyar duymaz da yerinden fırlayıp telefona sarıldı. Karşı taraftan, Kirkor Usta; "Alo" dedi.

"Kirkor... benim ben..."

"Buyur Beyabi."

"Bebe sana doğru geliyo... Leyla görünmüş dün gece... aklı çok karışık oğlancığın..."

"Aman Beyabi... ben hazır değilim daha... Erzurumlu Teyze'ye gitmiş sabah... ne konuştuklarını bilmiyorum... yanlış bir şeyler söylerim daha... eğer gözden kaybolmadıysa, oyala biraz."

"Oyalayamam. Çıktı. Sen en iyisi, hemen Mustafa Bakkal'ı ara. Yolunu kessin. Bu arada da Erzurumlu Teyze'yle görüşecek zaman bulursun."

"Tamam. Kapatıyorum."

Beyabi, Kirkor Usta'ya "Eyvallah," deyip telefonu kapattı. Masasına geri döndü... Bir süre, masanın üstündeki çay birikintisini üfleyerek yere akıtmaya çalıştı... Soluk soluğa kalınca da elinin tersiyle demliğe bir tane yapıştırıp hüngür hüngür ağlamaya başladı.

* * *

Mustafa Usta, Kirkor Usta'yla konuşmasını bitirmek üzereyken, Musa'nın dükkânın önünden geçtiğini gördü. Hemen telefonu kapatıp tezgâhın arkasından, kapıya doğru se-

ğirterek seslendi:

"Musaa... Musa, yiğenim... aloo..."

Musa, durup dükkânın kapısından içeriye baktı.

"Efendim Mustafa Usta?"

Eğlen az... bi çayımızı iç... selamsız sabahsız nereye böyle?"

Haşlanmış çay içmemek şartıyla biraz oyalanabilirdi Musa... İşi gücü neydi ki zaten?.. Mustafa Usta'yı da kırmamış olurdu hem...

"Kusura bakma Mustafa Usta," dedi dükkâna girerken. "Dalgındım biraz..."

Yolu bildiği için, dosdoğru tezgâhın diğer ucuna yürüdü. İkinci bir davet beklemeden, eğilip uzatmanın altından geçti. Mustafa Usta'nın gösterdiği tabureye oturdu.

"Nasılsın yiğenim? İyisin inşallah?"

"Teşekkür ederim Mustafa Usta... Sen nasılsın?"

"Hamdolsun."

Mustafa Usta, dirseklerini tezgâha yaslayıp öne doğru sünerek, bir gün önce yaptığı gibi, domates kasalarının oraya seslendi:

"Şenool... iki çay getir oğlum..."

Musa, telaşla atıldı:

"Aman Mustafa Usta... şimdi içtim..."

Mustafa Usta kararlı kararlı kaldırdı elini.

"Yoo..." dedi. "...darılırım bak... ne yaman tiryaki olduğunu gördük..."

"Zahmet olacak ama..."

"Ana... zahmet olur muymuş? Özel, tomurcuklu demlettim daha yeni..."

Musa, rahatlayarak derin bir nefes aldı.

"Peki," dedi. "Ben de evime çay içmeye beklerim ama."

"Sen böyle güleç ol... geliriz elbet..."

Şenol, elinde tepsiyle bitiverdi Musa'nın burnunun dibin-

de. "Bu çocuk ne zaman geçti tezgâhın arkasına?" diye düşünerek ürperdi Musa. Havayı kokluyormuş gibi yapıp Şenol'a iltifat etti:

"Teşekkür ederim Şenol. Mis gibi de kokmuş."

"Afiyet olsun yiğenim, afiyet olsun," diyerek iltifatı sahiplendi Mustafa Usta.

Musa, bir yudum aldı. Çok güzel demlenmişti sahiden. "İyi ki ısrar etmiş adam," dedi içinden. İkinci yudumu da aldıktan sonra, raftaki sigaraları işaret etti boştaki eliyle.

"Şöyle değişik değişik markalardan, epeyice sigara almayı düşünüyordum," dedi.

"Sen emret yiğenim," dedi Mustafa Usta. "Basarım poşete, götürürsün giderken. Şenol'lan da göndeririz yüz etmeyeyim dersen... ne hayır? İçmem dediydin?"

"Dün gece yeniden başlamaya karar verdim. Belki bu sefer tiryaki olmayı beceririm."

"Allah Allah... öyle, durup dururken ha?.. Allah Allah..."

"Öyle oldu... durup dururken başlayıverdim..."

"O zaman... beni dinle bak... madem başladın, en iyisiylen başlayacan. Çeşit çeşit olmaz... alışamazsın... boğazları yanar adamın..."

"Aklımdan öyle geçti. Sigara dumanının türü, tadı farklı farklı mı olur?.. Hepsi duman değil mi sonuçta?.. İçtiğinden başka sigarayı beğenmeyenleri oldum olası anlayamam..."

"Hele bi tiryaki kesil başımıza... anlarsın o zaman... nasıl ki her yemeğin tadı ayrı olursa, sigaranın tadı da ayrı ayrı olur..."

"Doğrudur muhakkak... anlamadığım için... yoksa niye onca insan bayi bayi dolaşıp aldığı sigarayı arasın, değil mi?"

"Tabi."

"Bakalım bu sefer ne olacak?"

"Buyur?"

"Bakalım, diyorum, bu sefer alışabilecek miyim..."

"Azmedersen alışırsın Allah'ın izniyle... azmin elinden hiçbi şey kurtulamaz."

Musa, kendini tutamayıp, kıkır kıkır gülmeye başladı. Mustafa Usta üstüne alınıp gücenmesin diye de hemen dudaklarını ısırarak izah etmeye çalıştı durumu:

"Şu halimize bak... pek iyi bir şey yapacakmışız gibi sigara tiryakisi olabilmek için, başarmaktan, azmetmekten söz ediyoruz..."

Mustafa Usta, ciddi ciddi itiraz etti:

"Edeceğiz hazar... kötü bi şey mi sanki de?"

"Bir parçacık faydası olsa içim yanmaz Ustacım... kâğıdıyla, dumanıyla, nikotiniyle, düpedüz zehir... kötü bir şey elbette..."

Mustafa Usta, suratını kırış kırış ederek sırıttı.

"Kötü olduğu ne malum yiğenim?"

Musa, Mustafa Usta'nın, bu lafı, sigara satışını artırmak için söylemediğinden emindi. Bu nedenle biraz vakit geçirebilmek, biraz bu ufak tefek adamla kafa yapmak, biraz da buraya taşındığından beri ilk kez bir tartışmayı kazanmak amacıyla Mustafa Usta'nın damarına basmaya karar verdi.

"Kötü Mustafa Usta, kötü... Nedir sigara?.. Yandığı zaman kırktan fazla zehirli maddeyi insana solutan bir zehir fabrikası... değil mi? Zehir zehirdir... iyisi, kötüsü olur mu?"

Mustafa Usta, alnının derisini, ileri geri oynatarak, acele acele iki yana salladı kafasını.

"Olmadı şimdi yiğenim," dedi, hayal kırıklığına uğramış bir sesle. "Bu dediğin hiç olmadı... doğru demedin şimdi..."

Musa, bilmiş bilmiş sırıttı.

"Nerem yanlış Mustafa Usta?" dedi, çayını yudumladıktan sonra. "Anlat da anlayalım."

Mustafa Usta, gösterişli bir hareketle sağ kolunu kaldırıp raftan bir paket Winston çekti. Özenle parmağını bas-

tırıp tepesini açtı. Musa'ya ikram etti. Bir tane de kendisi yaktı.

"Hem dinle, hem de tüttüredur yiğenim," dedi.

"Dinliyorum Ustacım.

"Farzedelim ki..." dedi Mustafa Usta. "...bu sigara, zehir..." Yanan sigarayı, iki parmağıyla söndürerek, Musa'ya gösterdi. "ammaa... kime zehir yiğenim?.. Sana zehir, bana zehir... içene zehir, anlayacağın..."

Musa, bir nefes zehir çekti içine.

"Orası malum," dedi. "Ama içenlerin yakınında bulunup o dumanı soluyarak pasif içici durumuna düşenlere de zehir... hiç sigara içmeyen bir insan, akşama kadar sigara içenlerin arasında oturmak zorundaysa, günde sekiz tane içmiş kadar zehirden nasibini alıyor... tıbben böyle bu..."

"Dur daha... şimdi yılanın zehiri kime zehir?.. Soktuğuna zehir de mi?"

"Eveet... soktuğuna, sokmadığına... herkese zehir... beni sokmadı diye yılan zehirsizdir, diyemem ya..."

"Dur dur... soktuğuna zehir dedik şimdi... ya kendine ne?.. Kendine şerbet de mi?.. İliği yok, kemiği yok hayvancağızın, nasıl korur kendini?.. Zehiriyle korur... o zaman, yılanın zehiri, kendine de şerbet olur..."

Adamın tatlı anlatımı, çok hoşuna gitti Musa'nın. Bardağın dibinde kalan çayına bir nefes kalan zehri katık edip; "Eee?" dedi ilgiyle.

"Ayrıyeten, kime şerbettir yılanın zehiri?"

"Hiç kimseye."

"Bak... şimdi olmadı bak..."

"Niye?"

"Yiğenim, yılan zehiri, en kıymetli bir kimyadır... tababette, ne çok derdin devasıdır o, bilmen mi?"

Musa, kulaklarına kadar kızardı. Eczacılık tahsiline ihanet etmiş gibi hissetti kendini. "İyi ki bu adama eczacı olduğu-

mu söylememişim," diye geçirdi içinden. Dört sene okulda dirsek çürütmüş, ondan sora da çok iyi bildiği bir konudaki parlak bir espriyi yakalama fırsatını belki de ilkokul terk bir kenar mahalle bakkalına bırakıvermişti.

"Haklısın o bakımdan," dedi sıkıntıyla.

"Haklıyım hazar... şimdi... n'olmuş oldu yiğenim?.. Yılanın zehiri, soktuğuna zehir iken, kendine ve dünyadaki her adama şerbet, şifa olmuş mu oldu?"

"Evet."

"Dur şimdi... Dağ bayır, yılan peşinde dolanıp pamuk ısırtaraktan, hayvancağızın zehrini biriktiren, satan, zehir toplayıcıları mevcut. Nereye satarlar, dersen..."

"Biliyorum... kimya laboratuarlarına, ilaç sanayiine..."

"Hah... o, yılan zehir toplayıcıları mevcut ki, o zehri işleyen fabrikalar da mevcut... öyle mi?"

Önüne gelenden ders almak, Musa'nın iyiden iyiye kanına dokunmaya başlamıştı.

"Öyle," dedi sertçe.

"Öyleyseee... zehir saçmaktan maada, ne yapmakta yılan?.. Hastalara ilaç hammaddesi imal etmekte ve de yılan zahiri toplayıcılarına para kazandırmakta... işçi istihdam etmekte... o işçilerin çocuklarına ekmek olmakta, aş olmakta... öyle mi?"

Musa, sıkıntıyla, hiç olmazsa anafikri yakaladığını göstermek için atıldı:

"Nereye varmak istediğini anladım Usta," dedi. "Sigara da yılan olsun... zehiri, soktuğuna, yani, sana bana, içene... Ama, tarlasına tütün ekene, o tütünün ilacını, gübresini satana, o adamların bu sayede doyan ailelerine zehir saçtığı falan yok... tam tersine, onlara şerbet. Tarladan tütünü kaldıran ırgata, o yükü sigara fabrikalarına nakleden kamyoncuya, o kamyonun yedek parçasını satana, benzinini verene şerbet... Kâğıt imalatçılarına, topraktan alüminyum çıkar-

tan madencilere, fabrikada çalışıp ailesini geçindiren işçilere şerbet... bunu söylemek istiyorsun değil mi?"

"Yaa yiğenim... gördün mü bak..."

"Ben, senden sigara satın alan müşteri olduğum için bana zehir, sana şerbet..."

"Yaa..."

"Sen benden kazandığın parayla kimden ne mal veya hizmet satın alacaksan, hepsine de şerbet..."

"Yaaa... de mi?"

"Birine zehir olan, öbürüne şerbet."

"Evet yiğenim... birinin ölümü, öbürküsünün hayatı..."

"Alanla verenin birbirine karıştığı, bir acaip denge..."

"...ve de bir güzel denklem..."

Musa, kulaklarına inanamadı.

"Ef...efendim?" diye inledi.

"Denklem yiğenim, denklem... terazi gibi aynı... bi kefede maliyet, öbür kefede telafi... bi kefede hayat, öbür kefede ölüm... bi kefede zehir, öbür kefede şerbet... sen, bi kefeye ne korsan koy, öbür kefeye onun zıddı konur saniyyen... o dakkada..."

"Se...sen de... sen de mi Mustafa Usta?"

"Af buyur?"

Neye af buyuracaktı ki?..

"Çay diyordum..." diye mırldandı... "Bir çay daha içebilir miyim?"

"İçersin hazar... Şenooll... tazele çaylarımızı oğlum... gençliğin kadar güzel olmuş valla..."

10

MUSA, sarhoş gibi yalpalaya yalpalaya, boş arsayı aşıp Kirkor Usta'nın atelyesine vardı. Duvar dibinde oturmuş çay içen işçilerin önünden geçerken, orta yere "Merhaba," deyip dosdoğru Kirkor Usta'nın yanına yürüdü. Kirkor Usta, ayağa kalkıp dostça gülümsedi.

"Buyursunlar Beyzadem... buyursunlar..."

"Merhaba Kirkor Usta... Rahatsız etmiyorum ya?"

"Ne demek Musa Bey? Lütfen!.. Buyurun, oturun şöyle..."

Kirkor Usta'nın gösterdiği iskemleye, yığılırcasına bıraktı kendini Musa.

"Çay?"

"Zahmet olmazsa..."

"Ne demek efendim?.. Çay getirin oğlum."

Musa, Kirkor Usta'nın kırmızı burnuna, çatlak çatlak olmuş, sarkık, etli dudaklarına baktı. "Bu dudaklar da denklem kuracak mı acaba?" diye düşündü. Küçük su şişesi, çatlak dudakların arasına gömülürken de ne diyeceğini bilemeden, lafa girdi:

"Sabah Erzurumlu Teyze'ye uğradım. Kahvaltı ettik birlikte..."

"Aman ne hoş... Raşel de uğrar ona sık sık... yalnız bırakmamaya çalışır."

"Çok tatlı... çok sıcakkanlı..."

"Çok muhteremdir çok... bir tanedir..."

"Evet... ayrıcaa... çok da tecrübeli... bilge..."

"Haklısınız Musa Bey... Hepimiz akıl danışırız Erzurumlu Teyze'ye. İnanılmaz bir hafızası, beklenmedik yollar gösteren bir beyni vardır."

"Evet... sanırım ben de şahit oldum buna..."

Kirkor Usta bir şeyler düşünür gibi alnını kaşıdı. Sonra, birdenbire; "Ooo... buyursunlar Ataman Bey..." diye hararetle ayağa kalkıp atelyenin girişine doğru yürüdü. Musa, olduğu yerde başını çevirip Ataman Bey'in kim olduğunu görmeye çalıştı. Kalın, koyu renk gözlüklü, kendisi yaşlarda, kara, kıvırcık saçlı, takım elbiseli bir adamdı. Önünü zor görüyormuş gibi, sarsak sarsak yürüyordu. Kirkor Usta, yarı yolda karşılayıp ellerini tuttu. Dikkatle eşlik ederek, kendi oturduğu iskemleye oturttu. Musa'nın, tanışmak için ayağa kalktığını görünce, Ataman'ın omzuna dostça dokundu.

"Ataman Bey... bak, burda bir misafirim var... Musa Bey... 14 Numara'ya yeni taşındı..."

Musa, Ataman'ın boşluğa uzattığı sahipsiz eli tutup sıktı.

"Nasılsınız Ataman Bey?"

"Teşekkür ederim. Tanıştığımıza sevindim. Ya siz nasılsınız Musa Bey?"

Kirkor Usta, işçilerden birinin getirdiği iskemleyi, Ataman'ın yanına yerleştirip Musa'nın çaprazına oturdu. Sağ elinin iki parmağıyla kendi gözlerini işaret ederek, Ataman'ın kör olduğunu ima etti. Musa çoktan anlamıştı zaten. Üzüntüyle gerdi dudaklarını.

"Annem, 14 Numara'ya bekâr bir gencin yerleştiğini duy-

muş..." dedi Ataman. "Sizdiniz demek... En kısa zamanda hoş geldine geleceğiz."

"Tabi... Beklerim."

"Hele bir açalım dostluk kapısını... sonra sık sık ziyaret ederiz birbirimizi... Benden sıkılmazsanız tabi..."

"Aman efendim."

Kirkor Usta araya girdi:

"Ben de borçluyum Musa Bey'e Atamancığım. Beraber gidelim bir gün."

"Çok sevinirim," dedi Musa.

Çayları geldi. Kirkor Usta, Ataman'ın cebinden çıkartıp uzattığı sakarin kutusunu açtı. Bardağına bir tablet attı.

"Teşekkür ederim Kirkor Usta," dedi Ataman. Sonra, Musa'ya dönüp;

"Şeker hastasıyım," dedi.

"Geçmiş olsun."

Kirkor Usta, yüzünü üzüntüyle ekşiterek, Musa'ya kafa salladı.

"Ataman Bey, iki sene öncesine kadar, SSK'da personel şefiydi," dedi. "Maalesef bir gün, ani bir şeker komasına girdi. Devletimiz var olsun, İngiltere'ye gönderdi tedavi için... ne yazık ki, gözlerini kurtaramadılar."

"Çok üzüldüm," dedi Musa. "Hiç kalmadı mı görme yeteneği?"

Ataman; "Üzülmeye değmez" gibilerinden gülümsedi.

"Öyle ansızın kör olmadım canım," dedi, rahat bir ses tonuyla. "Komadan çıktığımda görüş mesafem bir miktar azalmıştı... Sonradan, yani aradan geçen bu iki sene zarfında gün gün kısıtlandı... şimdi, ışığı dahi algılayamıyorum..."

"Büyük geçmiş olsun.. inanın çok üzüldüm."

"Üzülmeye değmez... yapacak bir şey yok çünkü..."

Kirkor Usta, Musa'nın imdadına yetişti.

"Musa Bey o konuya vakıftır Atamancığım," dedi. "Eczacılık mezunu kendisi."

"Öyle mi? Ne güzel."

Musa, konu değiştiği için memnun, hemen lafa girdi: "Eh... hasbelkader... okulu bitirdim ama, mesleğe atılmadım henüz."

"O zaman mezun olmuş sayılmazsınız ki," dedi Ataman, ciddi bir sesle.

"Efendim?"

"İnsan, öğrendiklerini uygulamadığı sürece, öğrenmiş sayılmaz... Meslek mazbatasına sahip olsa bile, o mesleği icra etmedikçe meslek erbabı sayılamayacağı gibi..."

"Pardon?"

"Okumuşsunuz ve okuduklarınızı beyninize nakşetmişsiniz ki size mezuniyet hakkı tanımışlar... ama o kadar işte... beyninizdekileri hayata geçirmediğiniz sürece, sizin okumuşluğunuz kime?"

Musa, öfkeyle baktı kör adama. Ardından da dönüp Kirkor Usta'ya sıkıntılı sıkıntılı sırıttı. Kirkor Usta; "İdare et" anlamında, gülümseyerek göz kırptı.

"Hiç olmazsa, şimdilik kendime," dedi Musa, patlamamaya çalışarak.

"Olacak şey değil," diye itiraz etti, Ataman. "İnsan, kendinde olanı vermedikçe, kendine bir şey edinmiş olmaz."

"Efendim?"

"Parayı düşünün. Silolar dolusu paranız olsa ve bunun bir kuruşunu bile harcamasanız, o para ne sizin, ne de başkasının işine yaramasa, size 'paralı adam' denebilir mi?"

"Siz, örneği verirken bile bunu söylüyorsunuz zaten... 'silolar dolusu paranız olsa,' diyorsunuz."

"Benim karaciğerim çalışmıyor Musa Bey. Bana hizmet etmiyor. Ben de göremiyorum bu nedenle. Sadece görememekten ibaret değil problemim tabi... madem okumuş-

sunuz, bilirsiniz... glikoz sentezi yok benim vücudumda... şimdi bu karaciğer, benim sayılır mı?.. Eğer gözlerim körse, 'benim gözüm var,' diyebilir miyim?"

"Ama, bu benim meslek sahibi olup olmamamla aynı kefeye konabilecek bir örnek değil ki..."

Ataman, "Sen bu işi anlamadın arkadaş" der gibilerden müstehzi bir tebessümle başını önüne eğince, Musa da bozulup sustu. Kirkor Usta'ya yardım isteyerek baktı. Bakar bakmaz da yanıldığını anladı. Kirkor Usta, karşı takıma geçmişti bile.

"Neden Musa Bey?" diye sordu. "Neden aynı kefeye konmasın?"

Musa, "işte yine başladık," diye düşündü. "şimdi bu ikisi bir olup beni evire çevire ikna edecekler ve ben bu tartışma bittiği zaman, Eczacılık Fakültesi'nden mezun olduğum halde, mezun olmadığıma inanıyor olacağım," dememiş miydi... Demişti... Hayalet olduğuna göre, bu adamların böyle şeyler yapacağını da biliyordu demek ki... Gelecek saldırılara elinden geldiğince direnç göstermeye karar verdi. Hiç olmazsa bu kez, başlarken söylediği şeyi karşı tarafa kabul ettirebilmeliydi...

"Elbette konmaz Kirkor Usta," dedi, beynini zorlayarak. "Ben, mesleğimin gerektirdiği bilgiye sahibim. Ama henüz kullanmayı istemediğim için kullanmıyorum. Bu, kör olmakla aynı şey değil. Olsa olsa, gözümü kapatmak gibi bir şey... İstediğimde gözümü açar ve görürüm, değil mi?.. Yani, istediğimde Eczacılık yapabilirim... oysa, Ataman Bey'in verdiği örneğe göre, kör sayılabilmek için, istesem de görememeye denk düşen, istesem de mesleğimi uygulayamamak durumu olmalıydı ortada... yani, eczacılık okumamış olmak..."

"Öyle değil Beyzadem," dedi Kirkor Usta. "Körlük görmemeyi ifade eder. Görene kadar, herkes kördür. Ataman'ın

verdiği örnek çok doğru. Asıl yanlış olan, sizin örneğiniz."

"Ne gibi?"

"Bilip de yapmamak, yapamamakla aynı şeydir... yapıncaya kadar..."

"Olur mu Kirkor Usta? Şöyle düşünün... ben bir eczacıyım, ama belli bir zamana kadar, dükkânımı açmamaya karar vermişim... yani istemediğim için işimi yapmıyorum... sonsuza kadar yapamamakla nasıl denk düşer bu? Beni engelleyen hiç kimse yok... ben istemiyorum..."

"Ben de onu söylüyorum ya Musa Bey. Anlatamadım galiba."

"Estağfurullah," dedi Musa, sinirli sinirli. "Ben anlamamışımdır."

"Bakın Musa Bey... sizin, mesleğinizi icra etmenizi engelleyen biri var aslında... bunu göremiyor musunuz?"

Musa, hırsından ağlayacaktı neredeyse.

"Göremiyorum," diye homurdandı. "Kimmiş o zat?"

"Siz Musa Bey, siz... kendinizi eczacılık yapmaktan men eden sebepleri, yine kendiniz ortaya koyup sonra da o kararınızı uyguluyorsunuz ya da kendinize uygulatıyorsunuz... yani, bir şeyiniz var, bunu kullanamıyorsunuz... şimdi denk düştü mü Atamancığımın verdiği örnekle... karaciğeri var, kullanamıyor... paraları var, harcayamıyor... aslında elinde olanı değerlendirmediği, kullanmadığı, paylaşmadığı sürece, zaten insanın elinde olan bir şey yok demektir..."

"Ben de bunu söylemeye çalışmıştım," deyip araya girdi Ataman. "Mesleki bilginizi işletmiyorsunuz... sizin bilginize ihtiyaç duyan insanlar adına, siz 'yok'sunuz Musa Bey... siz, eczacı falan değilsiniz... mezun olmuş sayılmazsınız..."

Musa, titreyen elleriyle çay bardağını şöyle bir çalkalayıp kafasına dikti. "Yine ağzımdan girip burnumdan çıktılar, sırtımı yere getirdiler," diye düşündü. "Ama haklılar be... neyim ben? Nerem eczacı benim?"

"Anlıyorum galiba," dedi ağzının içinden.

"Anlıyacağınızı biliyordum," dedi Ataman. "Bilgi, ancak denklem varsa bilgidir... eğer denklem kurulamamışsa, ortada ne denklem vardır, ne de bilgi..."

Musa'nın midesi ağzına hücum etti.

"Denk...denklem?" dedi panik dolu bir sesle.

"Evet, denklem..." dedi Kirkor Usta. "Reaksiyona giren, teori, bilgi, eğitilmişlik... ama reaksiyondan çıkan bir şey yok... o halde bilgi de yok..."

"Ef...efendim?"

"Şöyle izah edeyim izin verirseniz..." diyerek araya girdi Ataman. "Musa Bey, çok afedersiniz, yiyip içip dışkılamamak olur mu? Olmaz değil mi? Buradaki denklemde, reaksiyona giren yiyecekse, çıkan da kana karışan moleküller, ayrıca idrar, feçes ve sairedir... Eğer insan yediklerini sentezleyemiyor, arta kalanını dışarıya atamıyorsa, ölür... yani, denklem yoksa, insan da yok olur... siz de bilgiyi alıp bunu sentezlemeden yaşayabileceğinizi söylemekle, denklemi ortadan kaldırmaya çalışıyorsunuz... denklem kalkmaz Musa Bey... neden? Çünkü, reaksiyona giren bilgi yok sizde... ne çıksın öbür taraftan?.. Bilgisizliğin dengi, işsizlik... gördüğünüz gibi, şu anda çalışmıyorsunuz, çünkü ne iş yapacağınızı bilmiyorsunuz..."

"Aklım çok karıştı... söylediklerinizde kabullenemeyeceğim bir takım şeyler var gibi ama, ne olduğunu bulamıyorum... Zorlanıyorum..."

"Deposu dolu da olsa, bir dolmakalemi yazmak için kullanmıyorsanız, o kalem boştur Musa Bey," dedi Kirkor Usta.

"Aklım karıştı... midem de bulanıyor... kusura bakmazsanız... lavabo... lavaboya gitmek istiyorum..."

Kirkor Usta, hemen ayaklandı. Musa'nın kalkmasına yardım etti.

"Lavabo hemen iki adım ötede Musa Bey," dedi. "Ama

rahatsızlık bu... hasta insanın ayıbı olmaz... eğer kusacaksanız tutmayın kendinizi. Sizi rahatsız eden şeyleri çıkarın içinizden... dişlerinizi sıkarsanız, belki tuvalete ulaştığınızda geçer bulantınız... Halbuki, geçmese daha iyi... kusun... rahatlayın..."

"Teşekkür ederim, ama böyle ortaya?.. İstesem de olmaz... siz bana lavaboyu gösterin yeter..."

"Soldan ikinci kapı Beyzadem."

"Buyrun oturun lütfen. Misafirinizi yalnız bırakmayın. Ben bulurum..."

Tuvalete girdiğinde, bulantısı da geçiverdi. "Keşke Kirkor Usta'yı dinleyip yollara dökseydim içimi," dedi kendi kendine. "Kaç gündür, gelip gelip gidiyor bu bulantı. Belki kurtulurdum toptan... Amaan... zorla mı?.."

Yüzünü, ensesini soğuk suyla serinletip masanın başına geri döndü. Ataman yoktu.

"Gitti," dedi Kirkor Usta. "Annesi geldi, götürdü. Çarşıya çıkacaklarmış. Bekleyemediği için sizden çok özür diledi."

"Önemli değil canım. Daha çok görüşürüz nasıl olsa."

"Elbette... Çayınızı tazeleteyim mi?"

"İyi olur."

Kirkor Usta, işçilerden birine işaret etti. Bardaklar hemen dolduruldu.

"Geçmiş olsun Musa Bey," dedi Kirkor Usta. "Yüzünüzü bir yere sürttünüz galiba. Kötü çizilmiş."

Musa, diş izli elini gizlemeye çalışarak, bir an düşündü... Belki bu tanıştığı insanlar, yakında ziyaretine gelirlerdi... belki evin temizliği ve düzeni dikkatlerini çekerdi... belki Erzurumlu Teyze'den gece, evinde bir kadınla kavga ettiğini duyarlardı... niye küçük düşürecekti kendini?.. Samimi davranmaya karar verdi.

"Ah..." dedi gülümseyerek. "...tahmin ettiğiniz gibi değil... çok tatsız bir şey oldu dün akşam..."

Kirkor Usta, fazla üsteler gibi görünmemeye çalışarak, "özelse anlatma" dercesine göz kırptı. Şişesini ağzına götürdü. Dilini ıslattıktan sonra; "Kavga falan mı?" diye sordu.

"Gibi..." dedi Musa. "Dün gece bir misafirim vardı da... onunla... maalesef..."

"Bizim sokak sakinlerinden değildi o zaman... çünkü asla kavga etmezler."

Musa; "Sen öyle san," dedi içinden.

"Aslında," diye cevapladı Kirkor Usta'yı. "...sokak sakinlerinden olup olmadığını da bilmiyorum. Burda yeniyim, malum..."

"Çok hoşgörülü bir insansınız o zaman. Tanımadığınız halde, misafir etmişsiniz."

"Mecburen... yani... öyle, tanrı misafiri gibi çıktı geldi... git diyemedim gece vakti..."

"Adını öğrenmişsinizdir ama... siz söyleyin, ben de size buralı olup olmadığını söyleyeyim... hemen hemen herkesi tanırım."

"Adı Leyla'ymış."

"Bayandı demek... Leylaa... yok Beyzadem... buraya ait değil kişi... o isimde bir kişi var, o da Astsubay Mehmet Bey'in kızı... ama sanmıyorum ki dün gece evini terkedip size gelmiş olsun... duyardık yoksa..."

Musa, "O seni tanıyor ama," demeyi düşündü, sonra vazgeçti.

"Evet," dedi iç geçirerek. "...dediğiniz gibidir muhakkak."

Kirkor Usta, suratını kadın tırnağı yırtmış bir adama soru sormanın doğru olup olmadığını düşünürcesine, yüzüne gizemli bir hava verip çayını yudumladı. Musa da adamın doğru söylediğine inandı. Yine de içi rahat değildi. Yarasının biraz kaşınmasını istiyordu. Bardağından art arda küçük yudumlar alarak, bir süre daha, Kirkor Usta'nın, konuya ilgi

göstermesini bekledi. Adamın sessizliğinde ısrar ettiğini görünce de, girişi kendi yaptı:

"Çok enteresan bir bayan... davetsiz, çıkageldi işte..."

"Anlıyorum."

Musa; "Bu Kirkor denen adam, ya çok kaliteli, onun bunun özel hayatına kulaklarını kapatmasını bilen bir adam, ya da benden saklamaya çalıştığı bir şey var," diye düşündü. Yine kapatmaya çalışmıştı misafir meselesini. Musa da yeniden açmaya çalıştı:

"Sakın hiç tanımadığım bir kadınla geceyi geçirmek için onu benim bulup getirdiğimi düşünmeyesiniz..."

"Aman efendim... olur mu hiç..."

"Korkarım ben istesemesem de bir süre daha kalacak evimde."

"Gidecek yeri yoktur belki... dedim ya, siz de çok hoşgörülüsünüz... ama ziyan etmez inşallah... siz de yalnız kalmamış olursunuz..." Musa'nın şakağını gösterdi eliyle; "...hep böyle kazalara sebebiyet vermeyecekse, iyi bir can yoldaşı bile olabilir... kimbilir?"

"Can yoldaşı mı?" dedi Musa ürpererek. "Ben, elimden gelse, bu hanımı başımdan savardım Kirkor Usta... Buraya taşınırkenki niyetim, yalnız yaşamaktı..." ...Sözünün gerisini içinden tamamladı: "Bir hayaletle beraber yaşamak değil... can yoldaşı ha...hayaletten can yoldaşı..."

"Git demeyi denediniz mi?"

"Diyemedim... Zaten kimseye hayır diyemem kolay kolay..."

"İyi bir insan olduğunuz için..."

Adamın sözünü kesti Musa:

"İyi miyim, değil miyim bilmem ama, eğer bu sokakta, eve kadın kapattığım söylentileri çıkarsa çok üzülürüm."

"Söylenti falan çıkmaz Musa Bey. Orasını hiç düşünmeyin. Ruşen Sokak'ta, herkes, birbiriyle ilgili çok şeyi bilir

ama yine de bunların dedikodusunu yapmaz."

"Umarım."

"Korkmayın korkmayın... tek bir kelime dahi çıkmaz bizlerden..."

"Erzurumlu Teyze, dün gece o hanımla nasıl da köpekler gibi dalaştığımızı duymuş... en çok ona üzüldüm..."

"Aman estağfurullah... insanlık hali... kavga da olur sulh de... Erzurumlu Teyze, hepimizden daha engin gönüllüdür..."

"Ve de çok bilgili... kültürlü..."

"Öyledir... dopdoludur..."

"Yaa... hem beyni, hem yüreği, hem de dili dopdolu..."

"Anlamadım Beyzadem."

"O da, az önce sizin yaptığınız gibi, denklemlerden bahsetti bana."

"Çok bilgilidir çook."

Musa, sinirli sinirli ayaklarını sallamaya başladı.

"Beyabi de denklemlerden bahsetti."

Kirkor Usta, tedirgin olmuş gibi gözlerini kısıp kafasını başka tarafa çevirdi.

"Yaa," dedi. "Beyabi de çok bilgilidir."

Musa, bir şeyler yakaladığını hissediyordu. Kirkor Usta'nın tedirginliği, bu hissini daha da kuvvetlendirdi. Üstüne gitmeye devam etti:

"Mustafa Usta da gayet güzel denklem kurup çözdü az önce."

"Ka..kafası çalışır Mustafa Bakkal'ın."

"Dahası var... evimdeki davetsiz misafir... o da bir denklemdir tutturdu..."

Kirkor Usta, şişesini dudaklarına değdirdi. Zorlukla yutkundu.

"Ne kadar enteresan," dedi, köşeye sıkışmış gibi.

"Evet," dedi Musa, Kirkor Usta'nın gözlerini yakalama-

ya çalışarak. "Enteresan... hatta biraz fazla enteresan... öyle değil mi?"

"Ee..evet..."

"Sanki diyorum... şey gibi..."

"Ne gibi Beyzadem?"

"...sanki bütün mahalle halkı, bana çok önemli bir şeyler söylemek için sıraya girmiş gibi..."

"Her insanın bir diğerine söyleyeceği çok önemli şeyler vardır Musa Bey."

"Olabilir... ama bu, ortadaki garip durumu açıklamaya yetmiyor bence..."

"Hangi garip durum?"

"Söyledim ya... herkes bir şeyler öğretmeye çalışır gibi... neden?.. Neden her tanıştığım insan kendi fikrini bana aktarmak için bu kadar hevesli davranıyor?.. Aktarmaktan da öte, empoze ediyorlar adeta..."

"Pek anlayamadım."

"Şöyle... daha önce doğru kabul ettiğim her şeyin aksi iddia ediliyor burda..."

"Sonuç?"

"Sonuçta, ikna oluyorum... bu da çok garip... bir çocuk bile benim kadar kolay ikna edilemez... oysa bu semte taşınmadan önce böyle değildim... inatçı denebilecek kadar sağlam bağlarla bağlıydım doğru bildiklerime... bu kadar zayıf davranabileceğime, rüyamda görsem inanmazdım..."

"Yok canım... kendinize haksızlık ediyorsunuz..."

"Bunu başka nasıl açıklayabilirsiniz?.. Aynı şeyi az önce Ataman Bey'le birlikte, siz de yaptınız... yanlış düşündüğümü kolayca kabul ettiriverdiniz bana... halbuki, insan, yanlışlarına bile sahip çıkacak bir savunma mekanizmasına sahiptir... bir adamın, yıllarca doğru olarak kabul ettiği bir fikrin, kavramın, iki-üç karşı cümle duymakla, yanlış olduğunu kabullenivermesi normal mi?"

"Çayınızı tazeleteyim mi?"

"Lütfen... ne düşünüyorum biliyor musunuz? Buraya taşındıktan sonra, bana bir haller oldu... kolay ikna edilebilen, kolayca boyun eğebilen, zayıf, karaktersiz biri oldum adeta..."

"Aman efendim..."

"Ne diyebilirim başka Kirkor Usta? Bir adamın bütün inandıkları, bir-iki cümle duymakla yıkılıveriyorsa başka ne denebilir onun için?"

Kirkor Usta, dalgın dalgın çayını karıştırdı.

"Ben sizin yerinizde olsam, bu kadar katı olmazdım kendime karşı," dedi.

"Neden?"

"Şöyle düşünürdüm; ben, başka birinin fikrini dinlerken, o fikri, kendi fikrimden izole ederek dinleyebiliyorum..."

"Efendim?"

"Bakınız... biriyle tartışırken, hep yaptığımız bir hata vardır... nedir o hata?... 'Şu adam lafını bitirse de ben de onun ağzının payını bir an önce versem,' diye düşünmek... bunu neden yaparız?.. Aslında, karşımızdakini dinler gibi görünüp aklımızdaki kendi tezimizi dinleriz de ondan... yani o kişinin söylediklerini, kendi düşündüklerimizden izole ederek, sağlıklı bir zeminde değerlendiremeyiz... kulaklarımızı o kişinin söylediklerine veririz, ama beynimizi vermeyiz... dediğim gibi, beyin, o sırada sadece kendi sesini dinlemektedir... 'Karşımdaki sözünü bitirse de, ben, şu aklımdakileri söylesem,' ne demektir?"

"Ne demektir?"

"Gayet basit... 'O konuşurken, ben, biraz sonra konuşacağım şeyi dinliyorum,' demektir... öyle değil mi?"

"Çok doğru... haklısınız..."

"İşte, söylemek istediğim bu... Eğer, biriyle tartışmaya girdiğinizde onu dinleyenin yalnızca kulaklarınız olmaması ge-

rektiğine, beyninizin de dinlemesi gerektiğine inanıyorsanız, karşınızdaki konuşurken, duygularınızı, inançlarınızı, onun tezlerinden izole etmeyi bilmeniz gerekir."

"Anlıyorum galiba... eğer böyle yapabilirsem, kendi içimden yükselen seslerin, benimle tartışan kişinin sesini bastırmasına engel olurum."

"Muhakkak."

"...ve, karşımdakinin haklı olduğu noktaları da görebilirim."

"Bravo."

"Bu, benim savunma mekanizmamın düştüğünü, zayıf bir kişilik gösterdiğimi ispatlamaz."

"Doğru. Bu, size bir şeyler söylemeye çalışan insanların, kendilerince haklı oldukları noktaları kabullenme basiretine sahip olduğunuzu gösterir. Yani, olaylara bir de onların baktığı pencereden bakabilme meziyetiniz olduğunu."

"Galiba haklısınız."

"Bu, takdir edilecek bir özellik... kendinize haksızlık etmemelisiniz."

"Haklısınız."

Musa, rahatlayıp kocaman bir yudum aldı çayından. Aynı anda da midesine ateş düşmüş gibi öfkeyle iki kat oldu. Dişlerini gıcırdattı. Kirkor Usta, bardağını masaya bırakıp Musa'nın omzuna dokundu.

"Aman Musa Bey... ne oldu?.. Rahatsızlandınız mı?"

Musa, sinirden kat kat olmuş karnına elini bastırarak, ağır ağır doğruldu.

"Daha ne olsun Kirkor Usta..." dedi. "Daha ne olsun... görmüyor musunuz?"

"Neyi Beyzadem? Hayırdır..."

"Gene aynı şey oldu... görmüyor musunuz?.. Kolay ikna edildiğimi düşünüyordum... siz, beni aslında kolay ikna edilmediğime, kolayca ikna ettiniz..."

"Haa..." dedi Kirkor Usta gülümseyerek. "Anladım şimdi... ama bu bir denklem Musa Bey..."

"Efendim?"

"Denklem diyorum denklem. Bakın, girenle çıkan, yine birbirine denk."

Musa, geriye yaslandı. Bezgin bir ifadeyle kafasını iki yana salladı.

"Anlayamadım fakat normal karşılıyorum artık," dedi. "Nedense, bu sokakta bana söylenmek istenen şeyi çok geç anlıyorum. Ne denklemi bu Kirkor Usta?"

"Denklik işaretine bakınız Musa Bey... bir tarafta kabul ettiren, diğer tarafta kabul eden..."

"Haa..."

"Kabul eden olmazsa, kabul ettiren olmaz, ki bu da başka bir denklem..."

"Anladım anladım..."

Çaylarını tazeletip sessizlik içinde birer bardak daha içtiler. Musa, bir şeyler sormak istiyordu ama ne soracağını bilmiyordu. Laf olsun diye Ataman'a çevirdi ilgiyi:

"Ataman'ın durumu nedir Kirkor Usta?"

"Nasıl Musa Bey? Ne anlamda sordunuz?"

"Şey... maddi durumu... SSK'da mı hâlâ?"

"Yok canım... emekli ettiler hemen..."

"Geçim sıkıntısı çekiyor mu peki?"

"Yok yok... emekli aylığı var... o olmasa bile Şevket Bey var... atadan variyetlidir..."

"Şevket Bey, Ataman'ın babası mı?"

"Evet."

"Bekâr mı Ataman?"

"Hastalanmadan önce nişanlıydı... şimdi bekâr..."

"Nişanlısı mı terk etti?"

"Yok yok... çok hanım bir kızdı... katiyyen terketmedi son ana kadar. Ataman ayrıldı ondan."

"Anlıyorum. Gurur meselesi yaptı hastalığını tabi... zor..."

"Hayır Beyzadem, hayır... gururun düşmanı Allah... neden gurur meselesi yapsın?.. Ayrılması gerektiğini gördü, ayrıldı... hepsi o..."

"Belki de, nişanlısı kendi hayatını yaşayabilsin istemiştir."

"Bunun, Ataman'ın isteğiyle olabileceğini pek sanmıyorum."

"Peki ya Erzurumlu Teyze?"

"Nasıl Beyzadem?"

"O neden yalnız yaşıyor? Kimi kimsesi yok mu hayatta? Petrol şirketleri varmış galiba..."

"Doğru. Ailesi çok varlıklıdır Erzurumlu Teyze'nin."

"Neden ayrı yaşıyor o halde? Madem varlıklı bir ailesi var, annelerinin burda yalnız başına yaşamasına niçin seyirci kalıyorlar? Temizliği, hastalandığında bakımı için olsun birini tutabilirler hiç olmazsa... yaşlı bir insan o... kışın nasıl soba yakar? Safrakesesi de hasta... yazık!.."

"Erzurumlu Teyze yalnız değil ki Musa Bey."

"Rıza'yı mı kastediyorsunuz?"

"Aşkolsun... bizleri kastediyorum Musa Bey, bizleri kastediyorum... ne güne duruyoruz biz?.. Rica ederim..."

"Ne de olsa, ailesinin ilgilenmemesi kadıncağızın kalbini yaralıyordur."

"Yaralamıyor, yaralamıyor."

"Emin misiniz?"

"Dedim ya... engin gönüllüdür Erzurumlu Teyze."

"Şahane bir insan."

"Ruşen Sokak'taki herkes onun ailesidir."

"Ne güzel... inanır mısınız, bu sabah o kadar kanım kaynadı ki, kuzusu gibi ellerine kapandım."

"O da saçlarınızı okşamıştır."

"Hep öyle mi yapar?"

"Hep yapar. Herkesi sever o."

"Yazık."
"Neden yazık?"
"Ailesi... yalnızlı..."
"Yalnız değil dedim ya Musa Bey... Bizler varız ya..."
"Peki peki... özür dilerim..."

11

MUSA, Mustafa Usta'ya uğradı. Sigara dolu poşetleri alıp 14 Numara'nın yolunu tuttu. O sırada Kirkor Usta, telefonda Havva'nımla konuşuyordu.

"Sen Kemal'i gönder Havva'nım. Yarın öğleden sonra, ben de Raşel'i alırım. Bir hoş geldin ziyareti yaparız. Leyla'nın yaptıklarını da gözlerimizle görmüş oluruz."

Havva'nım, ağzındaki sakızı telefon sehpasının kenarına yapıştırıp burnunu kurcalayan Kemal'in eline bir tane vurdu.

"Olur Kirkor Usta," dedi. "Gidelim yarın. Memet de evde hem."

"İyi. Söyle ona, gece nöbetteydim diye akşama kadar uyumaya kalkmasın."

"Tabi tabi... uyumasın bi güncük de... uyuya uyuya şişti adam..."

"Nasıl şişti?"

"Lafın gelişi söyledim. Kim şişecek burda?"

"Haa... unutma da Kemal'i gönder hemen... garantiye alalım..."

"Tamam tamam... gelsin evine de..."

"Geliyor... az önce ayrıldı yanımdan."

"Tamam."

Havva'nım telefonu kapattı. Sehpanın kenarına yapıştırdığı sakızı aldı. Üzerine sinek boku gibi yapışmış bir sümük parçası görünce Kemal'in üstüne atladı.

"Gel lan buraya... domuzun piçi..."

* * *

Ruşen Sokak'ta telefon zinciri kuruldu aynı saatlerde. Sokak sakinlerine Erzurumlu Teyze'nin talimatı iletildi: "Yarın gece, Şevket Bey'lerde toplantı var. 14 Numara'daki davetsiz misafirin durumu görüşülecek. Herkes orada olsun."

* * *

Misafir, Musa'nın çalmasına fırsat bırakmadan açtı kapıyı.

"Hoş geldin koçum. Elin kolun dolu bakıyorum?"

"Hoş bulduk. Ne bildin geldiğimi?"

"İlahi!.. Ben hayalet değil miyim?"

"Öyle yaa..."

Birlikte, Musa'nın odasına geçtiler. Musa, havayı kokladı.

"Ohh!" dedi. "Mis gibi kokuyor. Ne yemek yaptın?"

"Közlenmiş patlıcan salatası. Sarmısaklı yoğurtlu... kuru köfte, biber kızartması... bi şişe de rakı almışım yanına..."

"Rakı mı içireceksin bana?"

"Ne var? Sen erkek değil misin?"

"Ne ilgisi var Misafir?"

"Tiksinirmiş gibi suratını ekşittin de..."

"Peki... özür dilerim... sırıtıyorum, bak..."

"Mersi canım... sırıt sırıt..."

Bir takırtı duydu Musa.

"Kapı çalınıyor galiba," dedi.

"Hıı," dedi Misafir. "Domuzun piçi geldi. Açmam ben olsam."

"Efendim?"

"Domuzun piçi geldi diyorum. Karşıki dangalak Hava'nın sümüklü oğlu. Açma... boş ver..."

"Olur mu canım... bakalım niye gelmiş çocuk."

Musa kalkıp kapıyı açtı. Kemal, kapının o kadar çabuk açılacağını hesaplayamadığından burnunun tatağını mandala sıvarken yakalandı. Irkilerek elini çekti.

"Efendim canım."

"Amca... ben astsubay Memet'in oğluyum... beni annem gönderdi."

"İçeri gel... adın ne senin?"

"Kemal... eğer bi maniniz yoksa, yarın öğlenleyin babamla beraber size geleceklermiş."

"Tabi. Buyursunlar. Bekliyorum. Gelsene içeriye."

"Kirkor Amca'yla Raşel Teyze de gelecekmiş."

"Tabi tabi. Raşel Teyze kim? Kirkor Amca'nın karısı mı?"

"Hıı."

"Gelmiyor musun içeriye Kemalciğim?"

"I-ıh... annem bakıyo camdan... hemen git gel çabuk, dedi..."

"Peki... selam söyle annenlere... bekliyorum yarın..."

"Baş üstüne."

Kemal, dönüp hoplaya zıplaya yolun karşı tarafına geçerken, Musa da 11 Numara'nın dalgalanan perdesine bir göz atıp kapıyı kapattı. Odaya geçip sedire, Misafir'in karşısına oturdu.

"Yarın öğleden sonra 'hoş geldin' demeye geliyorlarmış."

"Duyduk. Sağır değiliz."

"Bozulmuş gibisin."

"Takma. Masayı hazırlıyım mı? Acıktın mı?"

"Masa mı?"

"Sini işte... altına çamaşır sepeti koyup yere de bağdaş kurduk muydu, al sana en kral masa."

"İyi olur valla. Acıkmışım. Ben de yardıma geleyim mi?"

"Sen otur, keyfine bak, kadın işine de karışma."

"Peki. Öyle olsun. Ben de şurda, camın kenarına oturup sigaramı tüttürürüm."

"Yakışır koçuma."

"Kararlıyım. Tiryaki olacağım bu sefer."

"Azimlisin ha?"

"Evet. Azmin elinden hiçbir şey kurtulamaz."

"Aynen... azimle sıçan, taşı deler!"

"Terbiyesiz."

* * *

Misafir, aşağıda tangırdarken Musa da bu garip ev arkadaşını düşündü. "Bir ortaokul arkadaşım vardı. Bir bacağı protez... Demir ökçesini sürüye sürüye topallardı... ne kaliteli çocuktu... neydi adı?.. Hah... Nazmi... öyle bir kabullenmiştim ki Nazmi'nin arkadaşlığını, topal olduğunu bile unuturdum çoğu zaman... güldürmek için yanında topal taklidi yapardım... yüzü, nasıl da hüzünlenirdi... 'Ben zaten topalım ya Musa,' derdi... Bu aşağıdaki kadıncık da Nazmi gibi aynı... öyle hayat dolu ki hayalet olduğunu unutuyorum... o da; 'Ben zaten hayaletim ya Musa,' diyor.. konsomatrismiş... içki masalarının mezesiymiş... ara sıra ağzını bozmasa onu hepten unutuyorum... bana, evin efendisi muamelesi yapıyor... çok sevimli be... şirretliği bile hoş... belki de Kirkor Usta'nın dediği çıkar... kimbilir... can yoldaşım oluverir bakarsın... belki, bu da bir denklemdir... bir canlı, bir ölü... bir tarafta ölümden sonraki hayat, bir tarafta ölümden önceki... ölü deyince de nasıl içerliyor.. ama ölü... ölü işte... Allahım..."

Önce, çamaşır sepetini getirdi Misafir. Musa'nın yardım teklifini tekrar geri çevirip aşağı indi. Elinde dolu siniyle yukarı çıktı. Sepeti, kaide olarak kullanıp siniyi ortalaya-

rak üzerine yerleştirdi. Koştura koştura, birkaç defa daha indi, çıktı. Masayı bir tamam donattıktan sonra; "Buyur koçum," dedi.

Sininin etrafına, karşılıklı, bağdaş kurarak oturdular. Misafir, iki bardağa da yarıya kadar rakı doldurup üstlerine de su ve buz ekledi. Ardından, kendi bardağını kaldırdı.

"Hadi, çin çin."

"Aç karnına mı?"

"Bunun tadı böyle çıkar. Sen bilmezsin. Kaldır kaldır."

"Öyle olsun... sağlığına..."

"Hani ben ölüydüm?.. Hiç, bi ölüye 'sağlığına' denir mi?"

"Ölü olmadığını kendin söyledin ya... ne deseydim?.."

"İyi dedin iyi... içimin yağı kesildi... hadi götür..."

Ağır ağır yemeye, içmeye koyuldular. Musa, beyninin mi yoksa gözünün mü bulandığını bilemeden, Misafir'i incelemeye başladı. Kadın, göz hapsine alındığını hissetmiş gibi, hareketlerine çekidüzen verdi ara sıra, çenesini o omzundan o omzuna hızla götürerek, siyah saçlarını attırmayı, sıpa gözlerini süzmeyi de ihmal etmedi.

"Sana çok samimi bir şey söyleyeyim mi?" dedi Musa.

"Söyle," dedi Misafir, işveli işveli.

"Çok hoş, çok güzel bir kadınsın sen."

Misafir'in gözleri parladı.

"Ay çok mersi... valla mı?"

"Çok samimiyim."

"Ay mersi... o senin kendi güzelliğin ama..."

"Yok yok... tevazunun sırası değil... güzelsin, şirinsin ve çok hoşsun... az önce, sen aşağıda yemek hazırlarken hep bunu düşündüm... bu kadar kısa zamanda, alıştım sana galiba..."

"Ben de sana alıştım Musa."

"Yani, eğer yanlış anlamazsan, hoşuma gitmeyen tek bir şeyin var."

Misafir, meraklı meraklı kırpıştırdığı sıpa gözleriyle üstünü başını inceledi.

"Ne? Nerem hoşuna gitmiyo? Sen emret, kesip atayım."

"Yok canım... Allah göstermesin."

"Ne Musa? Pavyon mazim mi? Hâlâ etimi sattığımı mı düşünüyosun?"

Musa, üzüntüyle uzanıp Misafir'in çenesinin altına soktu elini. Başını kaldırdı, gözlerine baktı.

"Hayır," dedi. "Lütfen... öyle bir şey yapmadığını anlattın ya zaten... hem yapmış bile olsan, ne farkeder ki?.. İnan, kapattım o konuyu ben... başka bir şey söyleyecektim."

Kadının gözlerindeki ışık, taa kaynağından sönmüş gibiydi. Dudakları titremeye başlamıştı.

"Ne söyleyecektin Musa?" dedi fısıldayarak.

"Sadece, makyajın olmasa daha güzel görüneceğini söyleyecektim... daha doğal... açık sözlülüğün gibi..."

Sıpa gözlerin feri, yeniden yandı. Misafir sıçrayıp dizlerinin üstüne abanarak doğruldu.

"Valla mı?" diye kısık bir çığlık attı.

"Valla."

"Makyajsız, daha mı güzel olacağımı düşünüyosun?"

"Evet."

"Sen emret... ben, sırf sana güzel görünmek için böyle boya fıçısına düşmüş gibi sürünüp süsleniyodum zaten... hemen silerim... sen emret..."

"Yok canım.. ne emri... düşüncemi söyledim sadece..."

"Kurban olurum düşüncene... dur... hemen geliyorum..."

"Nereye?"

"Gelince görürsün."

Fırlayıp çıktı odadan Misafir.

"Yüzündeki makyajı silecek," diye düşündü Musa. "Acaba bu evin yeni kiracısı ben değil de bir başkası olsaydı, ona da güzel görünmeye çalışıp böyle hizmet eder miydi?.. rakı

masaları donatır mıydı böyle?.. Yok yok... donatmazdı... önceki kiracılara görünmemiştir o... bana göründü sadece... bir de Beyabi'ye... neden peki?.."

"Nasıl oldum şimdi?"

Musa, silkinerek kaldırdı kafasını. Misafir, saçlarını kulaklarının arkasına sıkıştırmış, tepeden, kırmızı bir kurdeleyle bağlamıştı. Boyadan kurtulmuş yüzünde, sıpa gözleri, bütün her şeyin önüne çıkmıştı... Kalın ruj tabakasının altındayken, çatlak çatlak görünen dudakları, rujsuz, taptaze, dipdiri, çocuk dudağı gibi masum görünüyordu artık... Kuğu boynu, taşıdığı yüzün güzelliğinden haberdarmış gibi, gururla, dimdik duruyordu omuzlarının arasında.

Ayağa kalktı Musa. Usul adımlarla sininin etrafından dolaşıp Misafir'e yaklaştı.

"Muhteşem!" dedi. Bir adım daha attı. Kadın, köy gelini gibi kapının ağzında başını eğip ellerini karnının altına bağladı.

"Mersi."

"Sana söylemiştim... çok güzelsin sen... çok güzelsin... söylemiştim sana..."

"Mersi."

Kadının tam karşısında durdu Musa.

"Makyaj, bu güzelliğe düşmüş, pis bir lekeymiş be Misafir," dedi.

Misafir, nazlı nazlı sallandı iki yana.

"Çok mersi."

Musa, elini uzatıp, çenesini kaldırdı kadının.

"Sakın..." dedi. "Sakın bir daha makyaj falan yapma sen..."

"Sen emret."

Sarılmak istiyordu Musa. Hayalet mayalet!.. Kollarını o ince bele dolayıp, ağzını burnunu o kara saçların, kuğu boynun içine gömmek, hem koklamak, hem öpmek istiyordu...

Uzandı... vazgeçti... tekrar uzandı, tekrar vazgeçti... "Keşke iyice sarhoş olsaydım," diye geçirdi içinden.

Kadının elini tuttu.

"Gel canım," dedi. "Gel, otur şöyle karşıma."

Sininin başına oturdular yeniden. Son dubleyi, birbirlerine bakarak yuvarladılar.

"Bi otuzbeşlik yetmez diye, bi tanc daha aldıydım," dedi Misafir. "Getireyim mi?"

"Yoo... böyle çok iyi... burda bırakalım... sen de içme artık..."

"Sen emret... ortalığı kaldırdığım gibi, tavşan kanı bi çay demliyim istersen."

"Nasıl iyi olur... hem çayımızı içeriz, hem de hayat hikâyemizi anlatırız birbirimize..."

"Ben anlatmasam?"

"Ben emredersem anlatırsın. Değil mi?"

"Sen istedikten sonra... anlatırın tabi..."

"Ben de sana anlatırım kendi hikâyemi... dinlersen eğer..."

"Dinlemez olur muyum?.. Anlatan olmazsa, dinleyen olmaz, dinleyen olmazsa da anlatan..."

"Evet... biliyorum... bu da denklem..."

"Helal sana koçum."

Sedire oturup bir sigara yaktı Musa. Kadın işine de hiç karışmadı. Duman perdesinin ardından, mahcup mahcup kırıtarak, göz süzerek işini yapan Misafir'i izledi. "Bana hoş görünmek için kendini nasıl da zorluyor," diye düşündü. Üzüldü. "Şirretliği de makyajıyla birlikte akıp gitti sanki."

Misafir, sigaranın ortasına yetişti. Musa'nın uzattığı paketten, "Mersi," diyerek bir Winston alıp, yanına oturdu.

"Musaa."

"Efendim?"

"Sen de çok güzelsin... Musa..."

Güldü Musa.

"Benim ne güzelliğim olacak be Misafir. Kiloluyum, aynaya bakmayı da biliyorum... öyle, dümdüz bir erkeğim sonuçta..."

Misafir, elini kolunu hararetle sallayarak itiraz etti:

"Yoo... orda dur bak... ağzın burnun yerinde maşallah... Allah, özenmiş de yaratmış."

"Eh... teşekkür ederim... sen öyle diyorsan...."

"Vallahi öyle."

Musa, bitmek üzere olan sigarasının ateşiyle yeni bir tane daha yaktı.

"Üzüntüm vardı zaten de şimdi katmerlendi biliyor musun?" dedi.

"Niye Musa?"

"Söylersem kızmak yok ama..."

"Söyle... dinime imanıma kızmıycam..."

"Nasıl düştün o yollara?"

Misafir, kuğu boynunu omuzlarının arasına gömüp küçüldü."Fena mı olmuş?" dedi fısıldayarak.

"Efendim?"

"Fena mı olmuş, bu yollara düştüğüm?"

"Bana öyle geliyor... harcanacak bir insan değilsin çünkü..."

"Mersi de... iyi düşünmeden konuşuyosun bence..."

"Nasıl düşünmeliyim?"

"Şöyle düşün... eğer hanım hanımcık bi ev kızı olsaydım, seninle tanışabilir miydim?"

"Nasıl yani?"

"İçinde çirkefe battığım konsomasyon hayatı olmasaydı diyorum, seninle bu evde karşılaşmamızı mümkün kılan tesadüflerin yolu kesilmiş olmaz mıydı?"

Musa, yeni görüyormuş gibi baktı kadına.

"Olmazdı herhalde," dedi.

"Demek ki boş yere viran yerlerin gülü olmamışım."

"Anladım... hazineler hep viran yerlerde bulunur zaten..."

"Ay çok mersi... bu konuyu çok düşünmüşümdür biliyo musun... mesela, insanın başına niye kötü şeyler gelir?"

"Bir o kadar da iyi şeyin gelebilmesi için..."

"Denklem kurmayı öğrendin bak...."

"Tabi... şimdi söylediğinden esinlenerek bir denklem daha kurayım da seyret... örneğin, şu elimdeki sigarayı piç etmemek için, iyice içip bitirene kadar beklesem, seninle konuşmaya ondan sonra başlasam ne olur?.. Birbirini etkileyecek trilyon kere trilyon şeyin yerini değiştirmiş olurum... bir otobüsü kaçırıp bir sonrakine binsem ne olur?.. Olması gereken trilyonlarca şeyle olmaması gereken trilyonlarca şeyin yeri değişir... tanışacağım insanlarla tanışamam, asla tanışamayacağım insanlarla tanışırım..."

"Çünkü bi sonraki otobüsle gittiğin yer, bi öncekiyle gidebileceğin yer değildir artık..."

"Evet... boyut değişmiştir, dünyanın güneşten aldığı ışınların açısı değişmiştir, zaman değişmiştir, kişiler değişmiştir..."

"Belki ilk otobüsü kaçırmasaydın, indiğin yerde bi adam, nasırına bastığın için bıçaklayacaktı seni..."

"Evet... en ufak bir gecikme veya atik davranmayla hayattaki her şeyin yeri değişir... her kararla veya her tereddütle değiştiği gibi... tesadüfler, başka tesadüfleri doğuruyor... ve günün birinde, kendince geçerli sebeplerle yanlış yola düşen genç bir kadın, sonradan, başka geçerli sebeplerle hayalet oluyor ve kendi sebepleri yüzünden buraya taşınan Musa'yla tanışıyor..."

"Sonra da Musa'ya tutuşuyor..."

"Sahi mi?"

"Allah çarpsın..."

"Ya Musa ona tutuşmuyorsa?"

"O zaman da kaderine tutuşuyor."

"Gel yanıma."

Sağ kolunu kadının omzuna attı Musa. Kafasını göğsüne bastırdı. Kara saçlarını kokladı. Kadın da kolunu Musa'nın beline doladı. Uzun süre, çözülmeden oturdular. Sonunda Musa, ne yapacağını da bilememenin verdiği şaşkınlıkla;

"Buraya niye geldim, biliyor musun?" dedi.

"Biliyorum," dedi Misafir yattığı yerden.

Güldü Musa. Kara saçları öptü.

"Niyeymiş?"

"Benim için."

"Ama seni tanımıyordum ki."

"Olsun... düşün bakalım... evden ayrılmaya karar verdiğin gün, o gün olmasaydı da, bugün olsaydı... şimdi burada olabilir miydin?.. Bu sene değil de beş sene önce terketseydin evini, Uzunharmanlar, Ruşen Sokak 14 Numara'ya gelip yerleşebilir miydin?"

"Sanmıyorum."

"İlkokulu bir sene geç veya bir sene erken bitirseydin, hayatının ondan sonraki akışı, ondan sonraki tesadüfler zincirine göstereceğin reaksiyonlar çok daha farklı olmaz mıydı?"

"Olurdu muhakkak."

"Ben, konsomatris olmasaydım, seninle karşılaşabilir miydim?"

"Anlıyorum... piç olduğu için Roma İmparatorluğu'na hükümdar olan adam gibi..."

"Aynen... artist olduğu için Amerika'ya başkan olan adam gibi..."

"Çay getir bana."

"Emreden dillerine kurban olurum... hemen..."

Misafir, koşa koşa odadan çıkınca, Musa da göğsüne doğru eğilip az önce o güzel yüzün yaslandığı yerleri kokla-

dı. "Bir hayaletle evlenebilmek için nasıl bir denklem kurmak gerekiyor?" diye sordu kendi kendine... Şakaklarını ova ova düşündü. Kadın, çayını getirince de yeniden sarılır, arkasından da hiç olmayacak şeyler yapabilirim, korkusuyla dizlerini yukarı çekip çay tabağını iki eliyle tutarak, rahle şeklinde kuruldu sedire. Misafir, Musa'ya uzak durması gerektiğini derhal anladı. Araya bir metre mesafe koyup bir sigara yaktı.

"Bir sıkıntım var," dedi Musa, çay bardağına bakarak.

"Nedir Musa?"

"Bu semtin halkı... beni rahatsız eden bir şeyler var hepsinde..."

Misafir, dişlerini sıkarak hırladı:

"Oyarım onları... kimmiş seni rahatsız eden... söyle, hemen ağzına sı..."

"Sus sus... küfür etmeden dinleyeceksen dinle... yoksa anlatmaktan vazgeçerim."

"Affet Musa... rahatsız ediyolar deyince..."

"O anlamda söylemedim... kimsenin beni taciz ettiği falan yok... dedim ki; bu semtin halkında, beni rahatsız eden bir şeyler var... onların karşısında, çok zayıf hissediyorum kendimi... bilgisiz, kararsız, iradesiz hissediyorum... rahatsızlığım bundan..."

"Nasıl yani?"

"Bir şey söylüyorum... onlar, tam tersini söylüyorlar... söyledikleri çok abes geliyor bir anda... kabullenmem mümkün değil..."

"Eee?"

"Bu nedenle tartışıyorum... ama her defasında da başta çok abes bulduğum o fikirlerine kapıldığımı, kendi fikrimden caydığımı görüyorum..."

"Mesela?"

"Mesela, bugün Kirkor Usta'nın dükkânında olanlar gibi..."

"N'oldu o puşt Ermeni'nin dükkânında?"

"Hani küfür etmiyecektin sen? Ne söz vermiştin bana?"

"Ay pardon... bi daha etmem... söz..."

"Benim Eczacılık diplomamdan söz ediyorduk. Ataman diye bir arkadaş vardı. Bilmem tanıyor musun?"

"Tanımam mı o gö..."

"Şşşt... Ataman'a eczacı olduğumu, ancak henüz eczacılık yapmadığımı söyledim."

"Eee?"

"O da, o halde sen eczacı değilsin, gibilerinden bir şeyler söyledi... hatta okuldan mezun olmuş sayılamayacağımı söyledi."

"Çüş deseydin."

"Ona benzer bir şeyler söyledim. Ağzının payını verebileceğimden son derece emindim. 'Ukalalık yapıyor,' diye düşünüyordum..."

"Doğru düşünmüşsün."

"Ama, çocukla tartıştıkça, onun doğru düşündüğünü düşünmeye başladım."

"Yapma be Musa... ben ne dedim sana? Tartışmayı öğren, demedim mi?"

"Dedin... inan, dediğin geldi aklıma orda..."

"Direneydin o zaman."

"Direnemedim. Haklıydılar çünkü. Kirkor Usta da destekledi Ataman'ı. Doğru söylediklerini düşündüm."

"Eczacı değil misin sen yani?"

"Değilim herhalde... değilmişim..."

"Nesin o zaman? Bankacı mısın? Doktor musun?"

"O anda çok doğru gelen şeyler söylediler ama..."

"Diplomamı getirip dürterim, diyemedin mi?"

"Doğru konuş."

"Canım sen de belimin okunu kırıyosun ama... nasıl sövmem şimdi..."

"Sövmeyeceksin... o kadar..."

"Peki... emrin olur... demek, o sayın baylara teslim oldun ha?"

"Oldum.. evet... ama sen söyle, bilip de bilgisini kullanmayan biri, biliyor sayılır mı?"

"Niye sayılmasın koçum? Tabi sayılır."

"Ama kullanmıyorsa, ne malum bildiği?"

"Biliyo ya işte... kendin diyosun... 'Adam biliyo,' diyosun... ama kullanmıyo diyosun... bu bilmediğini mi gösterir, kullanmadığını mı? Sen şimdi istesen, şöyle en kralından bi güzellik kremi terkibi hazırlayamaz mısın?"

"Gerekli malzemeler olursa hazırlarım."

"Ama ben hazırlayamam... o dallamalar da hazırlayamaz... çünkü eczacı olan sensin... biz değiliz..."

"Evet de... bu maharetimi değerlendirmediğim sürece, yani, giriş var, çıkış yok olduğu sürece... kim kabul eder benim eczacı olduğumu?"

"Dert mi? Sen et yeter."

"Bu, çok parası olup da kendine bile bir kuruş harcamayan bir adam olmak gibi ama..."

"Doğru... doğru da... adamın çok parası var mı yok mu?"

"Var ama..."

"Senin eczacılık diploman var mı yok mu?"

"Var..."

"Sen erkek misin değil misin?"

"Efendim?"

"Bana elini sürmüyosun diye, sana kadın mı diyeyim?"

"Deme."

"O zaman, haklı olduğumu kabul et."

"Haklısın galiba."

"Tabi haklıyım. Buz gibi eczacısın... lamı cimi yok..."

Öfkeyle sigara paketine uzandı Musa.

"Gene aynı şey oldu," diye homurdandı. "Allah kahretsin."

"N'oldu?"

"Sabah evden çıkarken, eczacı Musa'ydım. Kirkor Usta'yla Ataman, beni öyle olmadığıma ikna ettiler. Dolayısıyla akşam eve gelirken eczacı olmayan Musa olarak geldim... sonra, bu durumu sana şikâyet ettim... ne oldu? Yeniden eczacı olduğumu öğrendim... anladın mı beni rahatsız eden şeyin ne olduğunu?.. Beni rahatsız eden şey, eczacı olup olmamak değil, şuraya taşındığım üç-dört günden bu yana, sürekli olarak başkalarının ağzının içine bakan biri haline gelmiş olmak..."

Gülmeye başladı Misafir.

"Ne gülüyorsun be?" dedi Musa ters ters.

"Haklısın," dedi Misafir kıkırtılarının arasında... ben de olsam bozulurdum bu işe... girdiğin kabın şeklini alıyosun be Musa... kendi şeklin yok mu senin... amorf oldun gittin iyice..."

"İkide birde amorf deyip durma bana."

"Ne diyim?" dedi kadın gülerek. "Rüzgâr gülü mü diyim?"

"Uzatma artık."

Birden ciddileşti Misafir. Gözlerini, korkuyormuş gibi kocaman kocaman açtı.

"Sana dediğim çıkıyo be Musa," dedi inleyerek. "Görmüyo musun?.. Eğitiyolar seni... her duyduğun söze boyun eğecek hale getiriyolar..."

"Efendim?"

"Çok yakında... çok çok yakında, seni burdan göndermek için harekete geçecekler... kovacaklar seni... beni sensiz bırakacaklar..."

"Zorla mı yahu... gitmem... gönderemezler..."

"Ah Musa... kolundan tutup göndermezler zaten... gitmen gerektiğine, bi hayaletle beraber yaşanmayacağına inandırırlar seni... bunların metodu budur... beyin yıkarlar..."

"Nasıl yapacaklar o işi? Ben istemedikten sonra..."

"Yapıyolar ya işte... ne derlerse inandırıyolar ya seni... eczacı olduğun halde, olmadığına inandırmışlar ya... ah Musa... çok yakında... belki yarın, geldiklerinde..."

"Yarın mı?"

"Evet... yarın... niye geliyolar sanıyosun?.. Sana 'hoş geldin' demeye mi?.."

"Öyle dediler."

"Sen de inandın mı?"

"Gönderemezler beni... çünkü... çünkü..."

"Çünkü?"

"Ben de seni... yani... anla işte..."

"Sahi mi Musa?"

"Yanıma gelir misin biraz... canım..."

"Sen emret..."

Önce sarıldılar birbirlerine... Misafir, ağlıyordu sessiz sessiz... ıslak yanakları öptü Musa... sonra, pembe dudakları... hayaletle "hayal eden", aynı şeyi istediler birbirlerinden... ve... oracıkta iki dünyayı birleştirip birbirlerinin oldular...

* * *

Misafir'in yaktığı banyoda, birlikte yıkandılar. Birbirlerinin sırtını sabunladılar... saçlarını sabunladılar... birbirlerine dokundular... sıcacık sularla akıttılar üstlerinden geçmişlerini... iki dünyayı bir bornoza sarıp çıktılar banyodan... önce, Musa Misafir'i kuruladı... çamaşırlarını, beyaz geceliğini giydirdi elleriyle... ardından, Misafir hizmet etti Musa'ya... pofidik terliklerini giydikten sonra, aşağıya inip taze çay da demledi...

12

MİSAFİR, başını Musa'nın dizine koymuş, sırtüstü yatıyordu sedirde. Musa da kara saçları okşuyordu usul usul.

"Kim itti seni gece hayatına?" diye sordu, yüreği sızlayarak.

"Gazino ayakları atan bi pavyonda, ezberlediğim bir-iki şarkıyla durumu idare ediyodum önceleri... sonra..."

"Yok yok... oraya gelmeden önce... pavyona nasıl düştün? Ordan başla."

"Ne düşmesi be Musa... düşmüş falan değilim ben... konuşmak zorunda mıyız bunları?"

"Evet... her şeyi konuşmak zorundayız... anlat hadi..."

"Kendi ayak izimi takip ettim... ve... soluğu Texas Pavyon'da aldım..."

"Efendim?"

"Texas Pavyon."

"Onu demiyorum... kendi ayak izini nasıl takip ettin"

"Basbayağı... herkes gibi... sen kimin ayak izini takip edersin?"

"Ne bileyim?.. Hiç kimsenin..."

"Olur mu Musa? Niye burdasın o zaman?.. Demin konuştuk ya..."

"Şu meseleyi açar mısın biraz?.. Biliyorsun, bu semtte, herkes bilgili, Musa cahi... kendi ayak izini nasıl takip ediyorsun?.. Yani sen, o yoldan daha önce geçen seni mi takip ediyorsun?"

"tabi... herkes, ne zaman ne karar vereceğini, ne zaman neyle karşılaşacağını bilir aslında..."

"Efendim?"

"Ama bilgiler, doğumla unutulur."

"Hangi bilgiler?.. Nasıl?.."

"Hayatında karşılaşacağın her şeyin bilgisi.. kader yani..."

"Olur mu canım?"

"Olur tabi... unutma... burda hayalet olan benim..."

"Tamam... hayalet olmasına hayaletsin de.. şimdi sen, 'İnsan, doğumdan önce, süreceği hayatla ilgili olan her şeyi bilmektedir,' mi demek istiyorsun?"

"Demek istemiyorum. Öyledir, diyorum. Gayet güzel anlamışsın işte."

"Fakat doğduğu zaman da hepsini unutur, öyle mi?"

"Evet... işin aslı bu... bak, sana ispatlıyayım... hani bi yere ilk gidişindir, ama sanki oraya daha önce de gitmişsin gibi bi hisse kapılırsın bazen... oldu mu sana hiç?"

"Sık sık."

"Adamın biriyle konuşurken, birden hapşırır filan... sen, aslında hapşıracağını daha önceden de bildiğini hatırlarsın birden... bazı kişiler, kendileri bir aylıkken ölen dedelerini hatırladıklarını iddia ederler de, anaları babaları, 'biz çok anlattık da sen hatırladığını sanıyosundur, derler..."

"Evet... benim de başımdan buna benzer çok enteresan bir olay geçti. Lise ikinci sınıftaydık. Matematik dersiydi. Birdenbire kapı açıldı. İçeriye, gazoz, kola kasalarıyla, yaş pasta dolu tepsilerle iki tane adam girdi. Meğer bizim matematikçinin doğum günüymüş. O iki adam da hocanın eski öğ-

rencileriymiş... böyle bir sürpriz hazırlamışlar. Hoca, derhal dersi bıraktı. Oturdu kürsünün üstüne, eski öğrencilerine sarılıp sarılıp ağladı. Yaklaşık, yarım saatlik o süre içinde olup biten her şeyi, her konuşmayı, her davranışı, daha önceden de seyrettiğim bir filmi izler gibi izledim... inan, kimin, hangi gazoz kapağını kimin kafasına atacağını bile biliyordum... eve gelince babama söyledim... 'Rüyanda görmüş olabilirsin. Bana da olur öyle şeyler,' dedi..."

"Sen de inandın mı?"

"Başka ne yapabilirdim ki?"

"Bana inanıyo musun peki?"

"Başka ne yapabilirim ki?"

"Hayalet olduğum için mi inanmak mecburiyetinde hissediyosun?"

"Hayır." Eğilip, kadının alnından öptü Musa. "Eğer öyle olsaydı, inanmamayı da düşünebilirdim."

"Niye?"

"Rakı içen, sevişen, banyoda sırtımı sabunlayan, beni soyup giydiren, çay demleyen ve küfür eden bir hayalet olabiliyorsa, yalan söyleyen hayalet de olabilir."

"Doğru valla. Niye inanıyosun o zaman?"

"Çünkü beni sevdiğini düşünüyorum. İnsan, hayalet de olsa, sevdiğine yalan söylemez."

Misafir'in gözleri buğulandı. Kafasını odanın ortasına çevirdi.

"Bu da doğru," dedi. "Anlatmaya devam edeyim mi? İstiyo musun hâlâ?"

"Hayır... anladım... kendi ayak izini takip ederek pavyonda konsomasyona başladın... sonra da ölüp hayalet oldun..."

"Ama artık ölü değilim..."

"Bunu da az önce kesin olarak anladım."

"Bu gece yalnız mı yatacaksın?"

"Şu koca karyolada yalnız yatılır mı?"

13

MUSA, demli çayın kokusuyla uyandı o sabah. Sağına dönüp Misafir'i aradı. Kadın, camın kenarına oturmuş, alacakaranlık sokağa bakarak çayını yudumluyordu. Musa'nın uyandığını hissetmiş gibi odaya çevirdi kafasını.

"Günaydın Musam..." dedi. "Hadi, yüzünü gözünü yıka gel de kahvaltımızı yapalım."

Musa, ağzına sıvanmış sigara zifirinin buruk kokusuyla suratını ekşitti.

"Günaydın canım... Rıza'dan bile erken kalkmışsın. Çok bozulacak bu işe..."

"Tepesi yere gelsin inşallah."

"Sabah sabah da beddua dinlemek ne güzel oluyor... aferin yani..."

"Özür dilerim."

Musa, odadan çıkarken Rıza da hırslı hırslı ötmeye başladı.

Sepetin üstündeki sinide, bir-iki lokma bir şeyler atıştırdılar karşılıklı. Sonra da bardaklarını alıp sedire geçtiler. Birer sigara yaktılar.

"Bugün misafir gelecek mi?" diye ürkek ürkek sordu Misafir.

"Hı hı."

"Ben, çayı, pastayı, başka ne istersen onu hazırlar, aşağıya, tezgâhın üstüne korum... sana iş yaptırmak istemezdim ama biliyosun, onlar beni göremezler... böyle, havada uçan tepsiler, çaylar... olacak şey değil..."

Musa, muzip muzip güldü.

"Niye olacak şey değilmiş?" dedi. "Hani bu evde hayalet olduğunu biliyorlardı da beni burdan gitmem için ikna etmeye geliyorlardı..."

"Orası öyle ama bu eve girmişlikleri yok ki daha önceden... duyduklarına bakarak harekete geçiyolar onlar... düşün... o şişko Havva, kendine doğru uçarak gelen bi çay tepsisi görse n'apar?.. Kalp krizi geçirmeyeceği ne malum? Veya kafayı oynatmayacağı?"

"Haklısın haklısın... şaka yaptım... ne yapacaksın peki?.. Şu köşede oturup bizi mi dinleyeceksin?"

"Yoo... o da olmaz... beni göremezler, ama duyarlar... ayak sesimi, belki bi sessizlik anında nefes alışımı bile duyarlar... ondan sonra da al sana dört Mürşit daha... beyaz beyaz saçlar böyle... ı-ıh... ben odamda kıpırdamadan otururum onlar gidene kadar..."

"Seni duyabileceklerinden emin misin?"

"Yandaki cadaloz duymuş ya."

"Erzurumlu Teyze mi?"

"Hıı... sana demedi mi 'akşamki kavganızı duydum,' diye?.."

"Evet... demişti..."

"Gördün mü... sen şimdi beni boş ver... kendine sahip çık... ne derlerse desinler, burdan gitmeye razı olma... tamam mı? Seni ikna etmelerine izin verme..."

"Vermem... korkma... seni bırakmam..."

"Kurban olurum... kendine sahip çık..."

"Korkma... gel şöyle yanıma..."

* * *

Davetli misafirler, öğleden sonra saat üçte geldiler. Musa, en sıcak tebessümüyle karşıladı onları. Odaya aldı. Yerlerine oturmadan, teker teker ellerini sıkıp Havva'nımla, kocası Mehmet Bey'le ve Kirkor Usta'nın karısı Raşel'le tanıştı.

Kirkor Usta, kafilenin lideri olduğunu hissettirerek, babacan bir edayla, oturduğu yerden seslendi:

"Eee Musa Bey... asıl şimdi hoş geldiniz..."

"Teşekkür ederim Kirkor Usta... sizler de hoş geldiniz... çok naziksiniz."

Mehmet Bey, uykudan şişmiş göz kapaklarını açmaya çalışarak araya girdi.

"Ruşen Sokak'ın sakinleri çok sıcak insanlardır. Üçer-beşer geleceklerdir ziyaretinize... arkamız kesilir sanmayın..."

"Aman eksilmesin... çok memnun olurum..."

Havva'nım, Raşel'e imalı imalı bakarak, ortalığı işaret etti:

"Eviniz de ne kadar derli toplu maşşallah kardeş," dedi. "Kadın eli değmiş gibi."

Mehmet Bey, ters ters baktı karısına. Musa'nın imdadına Kirkor Usta yetişti:

"Bakmayın Musa Bey'in böyle genç olduğuna..." Küçük şişesini kafasına diktikten sonra devam etti:

"...genç ama... içi dolu... olgun, kültürlü, anlayışlı... dinlemeyi de biliyor, dinletmeyi de... sağolsun, geldiği gün çaldı kapımı... kendini tanıttı... ne nezaket değil mi?"

"Teşekkür ederim Kirkor Usta," dedi Musa mahcup mahcup. "Eğer o söylediğiniz meziyetlerin hepsi sizde bol bol mevcut olmasaydı, bana hiçbirini yakıştıramazdınız."

"Ömrünüze bereket Beyzadem."

Musa, Mehmet Bey'e döndü.

"Sabahları görüyorum sizi," dedi. "Nöbetten geliyorsunuz erkenden."

"Evet... askerlik işte..."

Havva'nım atılıp araya girdi:

"Hiç sorma Musa kardeş... bizim Mehmet, hasta arkadaşlarının, mazeretli arkadaşlarının yerine de nöbete kalır... hayır, eline üç-beş kuruş fazla para geçse içim yanmaz... ama para da kabul etmez..."

Mehmet Bey, sertçe genzini temizleyerek karısını susturdu. Raşel, muhtemel bir sürtüşmeyi bitirmek için lafı Mehmet Bey'in ağzından alıverdi:

"Biz Mehmet Bey'i çok takdir ediyoruz Havvacım... senin de gurur duyduğunu biliyoruz... keşke herkes Mehmet Bey kadar hoşgörülü, yardımsever olabilse... di mi ama?"

"Amaaan..." diye hayıflandı Havva'nım. "Biz biliyoz, siz biliyosunuz... başka kim biliyo kıymetini?"

"Öyle düşünmemek lazım Havva'nım," dedi Kirkor Usta. "Biz, birilerinin elinden tutarken günü gelince de onlar bizim elimizden tutsun diye beklemeyiz ki..."

"Orası da öyle ama..."

Mehmet Bey, karısının boşboğazlığını tül gibi sarıp örtüveren komşularına şükranla tebessüm ederek konuyu kapattı:

"Dün ne biçim yağmur yağdı öyle..." dedi Musa'ya. "İnanın, bir gece önce nöbette olduğum halde, onca uykusuzluğuma rağmen yatamadım gürültüden..."

"Gürültü vardı ama..." dedi Kirkor Usta. "...toprak da ne hoş koktu öyle..."

"Bahar müjdesi," diye tamamladı Raşel.

"Müjdesi elbet," dedi Havva'nım. "Hayat fışkırır o kokudan sonra..."

Musa, konunun laf olsun diye açılmadığını düşündü bir an... Sanki, Misafir'in en hassas olduğu yarasını deşiyorlardı.

Herkesi bir an önce sustursa iyi olacaktı.

"Çaylarımız hazır," dedi, biraz da yüksek sesle. "İzninizle getirip servis yapayım."

"Neden zahmet ettiniz Musa Bey," dediler hep bir ağızdan.

"Estağfurullah efendim... Ne zahmeti..."

"Sakıncası yoksa, biz yapalım servisi," dedi Raşel.

"Hiçbir sakıncası yok hanımefendi, ama lütfen oturup rahatınıza bakın... içim hiç rahat etmez yoksa..."

Aşağıya inmeden önce, karşı odaya daldı Musa. Misafir, karyolanın üstüne dizlerini çekerek büzülmüş, elleriyle de kulaklarını sımsıkı kapatmış oturuyordu. Musa'nın geldiğini görünce doğruldu.

"Gördün mü kancıkların yaptığını?" diye fısıldadı dişlerini gıcırdatarak. "Biliyolar yağmurdan korkup nefret ettiğimi... Az kalsın odadan fırlayıp ödünü patlatacaktım hepsinin..."

Musa, bağrına bastı kadını.

"Nerden biliyorlar?" dedi kuşkuyla. "Seni tanımadıklarını söylemiştin..."

"Aman, o başka bu başka Musa..."

"Nasıl başka?"

"Bunların hepsi, yirmi sene önceden tanırlar beni... ölmeden evvel de korkardım yağmurdan...kimin hayaleti olduğumu biliyolar tabi ki..."

"Ama sen, tanımıyorlar, demiştin... yalan mı söyledin bana?"

"Şeyy..."

Kollarını çözüp kadını kucağından itti Musa.

"Bana yalan söyledin demek," dedi kırgın bir sesle.

"Kurban olurum darılma."

"Şimdi, otur burda ses çıkarmadan... akşam, daha nelerin yalan olduğunu anlatacaksın bir bir..."

"Anlatırım... sen emret..."

"Yalnız, gene yalan söyleyeceksen, bu sefer dikkat et de mumun bu kadar çabuk sönmesin."

Arkasını dönüp Misafir'in tekrar konuşmasına izin vermeden odadan çıktı Musa... Hırsından basamakları ezerek indi merdivenleri. Tepside hazır duran bardaklara çay doldurdu. İçinde pasta tabakları olan diğer tepsiyle beraber kucaklayıp olduğu yerde döndü. Dönüş hızıyla da dengesini kaybedip tökezledi ve çay tepsisini, olduğu gibi yere devirdi. "Allah kahretsin!" dedi. "İnşallah, yukardakiler şangırtıyı duymamışlardır." Eğilip yerleri temizlemeye başladı.

* * *

Yukarıdakiler, şangırtıyı duymuşlardı.

"Ah canım," dedi Havva'nım. "Çay bardaklarını düşürdü ayol... Keşke gideydik yardıma..."

"Olmaz," dedi Mehmet Bey. "Tedirgin etmeyelim. İşimize bakalım biz... bir bakıma da iyi oldu bardakları düşürdüğü... zaman kazandık..."

"Evet evet," diye heyecanla atıldı Kirkor Usta. "Erzurumlu Teyze'nin dediğine göre, hayalet karşıki odada yaşıyormuş... Haydi Raşel... Bu görev senin..."

Odadakiler, dönüp Raşel'e baktılar. Raşel, titreyen elleriyle çantasını açtı. Bir kalemle kâğıt çıkardı. Kirkor Usta'ya uzattı.

"Benim yazım okunaksızdır," dedi Kirkor Usta. "Sen yaz Mehmet Bey."

"Verin bakalım... Bismillahirrahmanirrahim..."

Mehmet Bey, kafasını bir o tarafa, bir bu tarafa eğe eğe kâğıdı doldururken herkes nefesini tuttu...

"Bitti," dedi Mehmet Bey en sonunda. "Bir bakın bakalım, olmuş mu?" Kâğıdın başına toplanıp okudular.

"Tamam işte," dedi Kirkor Usta. "Gayet güzel olmuş...

tam Erzurumlu Teyze'nin söylediği gibi... haydi Raşel... sıra sende..."

Raşel, ayağa kalkıp üstünü düzeltti. Kâğıdı aldı.

"Dikkat edin de Musa Bey yukarı çıkıvermesin," dedi.

"Çıkmaz çıkmaz... ortalığı topluyordur şimdi o..." dedi Kirkor Usta.

Raşel, holü iki adımda geçip diğer odanın kapısına dayandı. Sessiz olmaya çalışarak yavaş yavaş araladı... Odaya girip, sağına soluna baktı... Kimseyi göremedi... Temkinli adımlarla cam kenarındaki sedire doğru yürüdü. Elindeki kâğıdı, yazılı tarafı üste gelecek şekilde sedirin üstüne bıraktı... Bir an, arkasından biri yaklaşıyormuş gibi hissetti... hızla döndü... Kimse yoktu... Çıkardığı ayak seslerine aldırmadan koşarak terk etti odayı... Diğer odaya geçip soluk soluğa oturdu kocasının yanına.

"Tamam mı?" diye sordu Kirkor Usta.

Raşel'in eli ayağı titriyordu. "Tamam" anlamında kafa salladı.

"O oda da burası gibi tertipli mi?" dedi Havva'nım.

"Sırası mı şimdi?" diye tersledi karısını Mehmet Bey. "Görmüyor musun kızcağızın halini?"

"Yok yok..." dedi Raşel. "Önemli değil Mehmet Bey... evet... orası da tertipli... tıpkı...tıpkı..."

"Yirmi sene önce olduğu gibi," diyerek, Raşel'in sözünü tamamladı Kirkor Usta.

"Faydası olacak mı acaba?" dedi Havva'nım.

"Erzurumlu Teyze, 'olacak' dediyse olur," dedi Mehmet Bey.

"İnşallah," dedi Kirkor Usta. "Teyze, Leyla'nın Musa'yı sevdiğini söyledi... 'eğer gerçekten seviyorsa, yumuşayacaktır,' dedi, biliyorsunuz."

"İnşallah," dediler, hep bir ağızdan.

Musa, elinden geldiğince çabuk davranarak cam kırıklarını, mutfağın ayakaltı olmayan bir yerine süpürdü. Raftan in-

dirdiği yeni bardakları şöyle bir suyun altında çalkalayıp tepsinin üstüne dizdi. Dikkatle doldurdu. Yeni bir kaza geçirmemek için de önce çay tepsisini çıkardı yukarıya. Misafirlerine ikram edip tekrar aşağıya indi. Pasta tepsisini aldı.

Havva'nım, Musa'yı elinde pasta tabaklarıyla servis yaparken görünce dayanamadı.

"Aaa... maşşallah ayol... ev işi bunlar... Musa kardeş ne hünerler varmış sende..."

Musa, yardım ister gibi baktı Kirkor Usta'ya. Sonra, Havva'nımı cevapladı.

"Ev yapımı efendim... sabahleyin, sağolsun, bir hanım arkadaşım geldi ziyaretime de misafirim olduğunu duyunca, kolları sıvayıp giriverdi mutfağa."

"Hakikatli arkadaşmış," dedi Raşel.

"Öyledir hanımefendi."

Musa'nın çay tiryakiliğinden, sigaraya alışma çabalarından bahsettiler biraz... Hiç kimse ikinci bardak çayı istemedi. Ardından, Musa'nın bütün itirazlarına rağmen Raşel'le Havva'nım, alt kata, bulaşıkları halledip mutfağı toparlamaya indiler.

Musa, aklı mutfakta sigara tuttu misafirlerine. Kirkor Usta almadı. Onun almadığını görünce, Mehmet Bey de pakete uzattığı elini geri çekti.

"İzninizle ben bir tane yakayım," dedi Musa.

"Ne demek Beyzadem?" dedi Kirkor Usta. Şişesini ağzına değdirdikten sonra devam etti: "Lütfen buyrun. Keyfinize bakın."

Musa, yaktı Winston'u. Bir nefes çekip cam kenarında duran kül tablasına uzandı. Kirkor Usta, hemen dönüp kül tablasını aldı. Musa'ya verdi.

"Buyrun Musa Bey."

"Teşekkür ederim."

Kirkor Usta, bir kez daha diline götürdü küçük şişeyi.

"Musa Bey..." dedi alnını kırıştırarak. "Evle ilgili birtakım endişeleriniz vardı... aştınız mı onları?"

Mehmet bey de duyacağı tek kelimeyi dahi kaçırmak istemiyormuş gibi dirseklerini dizine dayayıp öne eğildi.

"Aştım sayılır," dedi Musa.

Kirkor Usta, düşünceli düşünceli şakağını kaşıdı.

"Tanıştınız mı onunla?"

"Efendim?"

"Onunla diyorum Beyzadem... Leyla Hanım'la... tanıştınız mı?"

Musa'nın midesi ağzına geldi.

"Siz... siz... biliyorsunuz..." dedi korkuyla.

"Herkes biliyor," diye araya girdi Mehmet Bey. "Uzunharmanlar'da oturan herkes, 14 Numara'da Leyla'nın hayaletinin dolaştığını bilir."

"O... onu... yani Leyla'yı... gördünüz mü?"

"Hayır," dedi Kirkor Usta. "Yirmi sene önce, o zaman, henüz vefat etmemişti... pavyon fedailerinden kaçıp sığınmıştı aramıza... Beyabi aldı yanına... ordan biliriz kendisini... öldüğü günden beri de hiç görmedik."

Musa, alnında biriken teri sildi.

"O halde, burada onun hayaletinin olduğunu nasıl bilebildiniz?"

"Başka kiracılar da oturdu bu evde Musa Bey," dedi Mehmet Bey. "Hepsinin tek bir şikâyeti vardı... Gece gündüz kadın sesi duymak..."

"Ama bu, evde hayalet olduğunu kanıtlamaz ki... hele hele o hayaletin kim olduğunu hiç kanıtlamaz..."

"Tabi," dedi Kirkor Usta. "Kanıtlamaz, ama Erzurumlu Teyze..."

Musa, heyacanla atılıp kesti adamın sözünü:

"Görmüş mü?"

"Hayır Beyzadem hayır... sesleri o anda duymuş yandan...

Leyla'yla en çok o görüşürdü sağken... onun sesi olduğunu bilmiş... sonra, bir gün seslenmiş bu tarafa..."

"Kim?"

"Erzurumlu Teyze... Leyla Hanım'a ismiyle seslenmiş... o da..."

"O da?"

"Erzurumlu Teyze'ye cevap vermiş...Teyze, ona sadece Leyla Hanım'ın bilebileceği birtakım şeyler sormuş... aldığı cevapların hepsi doğru çıkmış... bizlere, özellikle de Beyabi'ye anlattı bu durumu Erzurumlu Teyze... eve kiracı almamasını söyledi... ama Beyabi geçim sıkıntısı çektiğini söyleyerek reddetti... ve kiracı olarak gelenlerin hepsi, çok kısa sürede, korkular içinde terketmek zorunda kaldılar evi..."

Musa, yumruğunu bulanıp duran midesine bastırdı.

"Ne yapmış da korkutmuş onları?" diye sordu.

"Orasını bilemiyoruz... ama kiracılar burayı terkederken çok feci durumda olduklarını biliyoruz... akıllarını oynatmış gibiydiler..."

Mehmet Bey, kulağını çekip tahtaya vurdu.

"Aman evlerden ırak," dedi gözle görülür şekilde ürperek. "Kimbilir nasıl görünmüştür çocuklara."

"Görünmemiş," dedi Musa, heyecanlı bir sesle.

"Görünmemiş mi?" dedi Kirkor Usta. "Ne bildiniz Beyzadem?"

"Kendisi söyledi bana... genç, çok güzel bir kadın o..."

Kirkor Usta, elini kaldırarak susturdu Musa'yı. Küçük şişeyi ağzına götürdü.

"Size ne söyledi Beyzadem?" diye fısıldadı.

Musa da havaya kendini kaptırıp fısıldayarak cevapladı:

"Şimdiye kadar sadece bana göründüğünü söyledi."

"Siz de inandınız mı ona?"

Musa, alnındaki teri tekrar sildi.

"Siz olsaydınız inanmaz mıydınız?" diye fısıldadı. "Haya-

let o... Hayalet... hiç hayaletler yalan söyleyebilir mi?"

"Ama Musa Bey..." diye itiraz etti Kirkor Usta. "O hayalet, dün gece suratınızı tırmalayıp, elinizi ısırmadı mı?"

Musa, ağzına gelen yaş pastayı zorlukla yuttu.

* * *

Misafir, belki ellinci kez okuyordu sedirin üstüne bırakılan kâğıdı:

"Leyla Hanım;

Sizi göremiyoruz, ama burada olduğunuzu biliyoruz. Lütfen bu yaptığınızı bir kere daha düşünün. Musa Selamoğlu'nun bu mahallede yeri yok... onu göndermemize yardımcı olun... Bu, hepimizin sıkıntılarını, korkularını azaltacaktır... Siz; 'Ya giderse,' biz de; 'Ya kalırsa,' diye korkuyoruz... Doğrusu bu mu?

İşlerin karıştığını, birbirinize çok yakınlaştığınızı biliyoruz. Yine de geç kalmış sayılmayız. Her şey çözümün asla olmadığı bir noktaya ulaşmadan, birlikte bir şeyler yapabilir ve Musa Bey'i buradan gönderebiliriz... bu gece, meseleyi halledebilmek umuduyla, Şevket Bey'lerde toplanacağız.. Dilerseniz, siz de gelin, sesinizle katılın... Tartışalım...

"Ruşen Sokak Sakinleri"

Kâğıdı buruşturup göğsüne bastırdı Misafir. Sonra da karyolaya yüzükoyun attı kendini. Sessiz sessiz ağlamaya başladı... Fısıltıları, sessiz hıçkırıklarına karıştı:

"Siz yalnızlığı nerden bileceksiniz, a kahpe evlatları... Mürşitimi aldınız... yetmedi mi?.. Ellemeyin lan... bırakın yakamı... bir kere daha düşünecekmişim ha... siz ananızınkini düşünün... yirmi senedir düşünen kim lan... kim?.. Zor alırsınız Musamı... söz verdi bana... hiçbi yere gitmeyecek... burda, benimle kalacak o... gittmeyecek... gitmeyecek işte..."

Sustu. Kapının arkasından sesler geliyordu.

"Oh," dedi. "Cehennem olup gidiyolar sonunda."

Kalktı. "Görürsünüz siz," diye söylene söylene, dolabı açtı. Musa'nın kitaplarından birini çekti çıkardı. Kapağın altındaki yarısından boş sayfayı koparttı. Telaşla aranıp karyolanın altındaki çantasından bir tükenmez kalem çıkardı. Küfür ede ede yazmaya başladı cevabını.

* * *

Musa, Misafir'in odadan çıkıp Raşel'e doğru yürüdüğünü görünce neye uğradığını şaşırdı. Yine de ne Raşel'in ne de diğerlerinin onu görmediklerini hemen farkedip rahatladı. Raşel'in, ayakkabılarını rahat giyebilmek için yere bıraktığı çantasını açtı Misafir... elindeki, dörde katlanmış saman kâğıdı çantanın içine soktu... Musa'nın ateş saçan gözlerine bakmamaya çalışarak yanından geçip çatırdata çatırdata, merdivenleri inmeye başladı. Raşel, Kirkor Usta'ya sarıldı. Havva'nım geri geri kaçarken, Mehmet Bey'e çarpıp dengesini bozdu...

"Bildiğiniz gibi işte..." dedi Musa, mahcup mahcup.

14

MİSAFİR, oda kapısının orda, ellerini karnının altında bağlamış Musa'dan icazet bekliyordu. İkinci kez sordu:

"Girebilir miyim dedim."

Musa, bir sigara yaktı.

"Sen bilirsin," dedi soğuk soğuk.

"Ben de burda böyle beklerim... saatlerce..."

"Sen bilirsin."

"Günlerce?"

Cevap vermedi Musa. Kirkor Usta ile konuştuklarını düşündü. Adam, Misafir'in yalancı olduğunu bilecek kadar iyi tanıyordu onu. Hem, hiç de mahalleyi terketmesi için korkutmaya falan kalkmamıştı... Ne yapmaya çalışıyordu bu kadın?

"Küstün mü benle Musa?"

"Neden küseyim?"

"Suratıma bakmıyosun, odana buyur etmiyosun... sana yalan söylediğim için kızmıyosun..."

"Belki araya bir mesafe koymayı düşünüyorumdur."

"Deme öyle... kız bana... döv... ama öyle deme..."

"Neden yalan söyledin bana?"

"İçeri girebilir miyim?"

"Nerden çıktı şimdi davet beklemek?"

"Dün olanlardan sonra..."

"Eee?"

"Artık sahibim sensin... efendimsin... sen ne dersen o olur..."

Kendini tutamayıp sırıttı Musa.

"Yok canım?"

"Allah çarpsın."

"Bu da yalan olmasın sakın?"

"Girebilir miyim?"

"Gir... geç otur şöyle karşıma da hesap ver bakalım..."

"Sen emret."

"Mahallelinin seni tanımadığını söylemiştin... sen hepsini, hayalet olduğun için tanırmışın da onlar seni hiç tanımazmış hani..."

Misafir, kafasını eğip dizlerine bakmaya başladı. Musa, devam etti:

"...halbuki, Kirkor Usta, seni, adınla sanınla, buraya geliş sebebinle tanıyor... öldükten sonra Erzurumlu Teyze'yle konuştuğunu da biliyor... hatta bunu bütün mahalle biliyormuş..."

Misafir, kafasını kaldırmadan cevapladı:

"Evet. Öldükten çok kısa bir süre sonra o bunakla temas kurdum."

"Neden?"

"Çok yalnızdım... sen yalnızlığı bilir misin?"

"Onu sormuyorum... neden bana anlatmadın işin aslını? Neden seni tanımadıklarını söyleyerek kandırdın beni... güveniyordum sana... sırtımı yaslamaya kararlıydım... neden çekildin arkamdan?"

"Çok korktum çünkü."

"Kimden?"

"Hiç kimseden... sadece seni kaybetmekten korktum... yalnızdım... çaresizdim... sonsuza kadar yalnızdım hem de... bir defa doğruyu söylemeye başlarsam, işin arkasının kötü geleceğinden korktum..."

"Hiçbir şey anlamıyorum."

"Her şeyi öğrendiğin zaman, burdan gitmeye karar verecektin... anladın mı şimdi?"

"Sakladığın gerçek, o kadar korkunç mu?"

"Evet... benim için de, senin için de, Uzunharmanlar'da yaşayanlar için de çok korkunç..."

"Gerçeği bilirsem kaçıp giderim öyle mi?"

"Belki kaçmazsın, ama gitmeye ikna olabilirsin."

"Önceki kiracılar, gerçekle yüzyüze geldikleri için mi gittiler?"

"Hayır... çıkardığım seslerden korktu onlar... hiçbirine göstermedim kendimi..."

"Emin misin?"

"Şerefsizim eğer yalan söylüyosam."

"Peki... sana inandım diyelim... görüyorsun işte... benden öncekileri korkutup kaçıran hortlak hikâyeleri beni kaçıramadı... ne olup bittiğini anlamadan, korkularına yenik düşüp kaçtılar burdan, ama ben kaçmadım... seninle tanıştım... senden hoşlandım... sonra da sevdim..."

"Sahi mi Musa?"

"Dur... sözümü kesme... seni sevdim... hem hayalet oluşundan korkmadım, hem de bir hayalete âşık oldum... onunla seviştim bile... hayatımı paylaşmaya da karar verdim... şimdi söyle... bir hayaletle karşılaşmak beni korkutmuyorsa, bir hayaleti evire çevire dövebiliyorsam, onu kollarıma alıp öpüyorsam, okşuyorsam, daha korkacak neyim kaldı? Beni burdan gitmeye zorlayacak gerçek ne?.."

"Bilmek bu kadar önemli mi senin için?"

"Önemli elbette... Neyle karşı karşıya olduğumu bilmeden, nasıl rahat edebilirim bundan sonra?.."

"Ya duyunca gidersen?"

"Gitmem, hem gidecek yerim yok, hem de..."

"Hem de?"

"Seni çok seviyorum."

"Kurban olurum sana... gitmez misin sahi?"

"Gel yanıma da anlat hadi... gitmeyeceğim... söz..."

Aynı saatlerde, Ruşen Sokak'ın ileri gelenleri Atamanların evinde toplantı yapıyorlardı. Erzurumlu Teyze, iki sedirin birleştiği köşede oturmuştu. Sol yanında, Raşel ve Kirkor Usta vardı. Kirkor Usta'nın yanında da Ataman'ın babası Şevket Bey. Şevket Bey'in karısı Memduha Hanım, kapının ağzına çektiği bir sandalyeye ilişmişti. Yanındaki sandalyede de oğlu Ataman oturuyordu.

Erzurumlu Teyze'nin sağ yanındaki sedire, sırasıyla, Bakkal Mustafa, karısı Şerife, Şerife'nin sağına da Taksici Sabri yerleşmişti. Bahçeye açılan pencerenin önündeki yataklı kanepe, Beyabi ve Hacı İbrahim gelirse diye boş bırakılmıştı.

Gündemi Raşel açtı:

"Ne yapacağız bu işi Erzurumlu Teyze..." Çantasından çıkardığı samanlı roman yaprağını gösterdi. "Leyla razı olacak gibi değil. Tam kapıdan çıkarken çantama tıkıştırmış bu kâğıdı."

Erzurumlu Teyze, gerdanını hafifçe bastırıp geğirdi.

"Oku bakalım kızım," dedi. "Ne yazmış çocuk..."

"Terbiye sınırlarını çok aşan bir üslupla..."

"Oku kızım... burada ayıp yok..."

Raşel, sesini olabildiğince kısarak kıpkırmızı bir suratla okumaya başladı:

"Uzunharmanlar'ın Kancıkları;

Merhamet özürlü mektubunuzu aldım. Odadan fırlayıp o

yavşak ağızlarınızı don lastiği gibi sündürmemek için kendimi zor tuttum. Tutmazdım ama Musa'ma şükredin siz. Seviyorum onu. O da beni seviyor. Kesin seviyor. Mürşit'le aramıza girdiğiniz gibi Musa'yla da aramıza giremeyeceksiniz. Vazgeçin. Yoksa ben sizin aranıza girerim. Kendi işinize bakın. Bundan sonra, 14 Numara'nın kapısından burnunu uzatan olursa, onun ağzına sıçarım. Sıçmazsam şerefsizim. O kadar."

Kirkor Usta, Raşel'in saçlarını okşadı. Küçük şişesini ağzına götürdükten sonra, ortaya doğru; "Leyla bu sevdadan vazgeçecek gibi görünmüyor," dedi.

"Geçmezse geçmesin," diye patladı Taksici Sabri. Sonra da Erzurumlu Teyze'ye dönerek konuşma sırasının ona geldiğini ima edercesine bakmaya başladı.

Erzurumlu Teyze, Bakkal Mustafa'ya çevirdi kafasını.

"Sen ne diyorsun Mustafa?" dedi. "Musa'dan ne haber? İkna edebilecek miyiz onu?"

"Yiğit çocuk," dedi Bakkal Mustafa. "Delikanlı çocuk... kolay tava geliyo amma, hiç belli olmaz... çok akıllı... eğer gönderemezsek yazık olacak gençliğine..."

Ataman girdi araya:

"Orasını biliyoruz Mustafa Amca... yazık olmasın diye uğraşıyoruz zaten..."

Kirkor Usta, Bakkal Mustafa'nın bozulduğunu görüp, derhal müdahale etti:

"Bana öyle geliyor ki bu iş, hepimizi zorlayacağı kadar zorladı. Daha ötesi bu kadar zor olmayacak... kolayca ikna edeceğiz bence. Çocuğun aklı ve mantığı, dinlemeye açık... Leyla gibi kör, sağır değil. Karşısındakinin haklı taraflarını çabucak görüp kabul edebiliyor."

"Bu iyi bari," diyerek kafa salladı Şevket Bey.

"Ben de şahit oldum," dedi Ataman. "Bugün, birkaç dakika içinde, eczacı olmadığına inandırıverdik."

Kirkor Usta, hararetle onayladı:

"Evet evet. Yalnız, sonradan rahatsızlık duydu."

"Neden evladım?" diye sordu Erzurumlu Teyze.

"Bu mahallede, her karşılaştığı kişinin, kendisini kolayca ikna ettiğini söyledi... belki, üzerinde çalışırken biraz aşırıya giderek biz belli etmişizdir... ama bayağı rahatsız olmaya başlamıştı... kendinden şikâyetçiydi... bundan sonra kolay ikna olmamak için gereksiz direnç gösterebilir."

Erzurumlu Teyze, paylar gibi baktı Kirkor Usta'ya.

"O kendinden şikâyet etmeye başlayınca, sen ne yaptın Kirkor? Rahatlatmadın mı çocuğun yüreğini?"

"Rahatlattım... ama..."

"Aması ne Kirkor?"

"Çok zeki... rahatlatırken bu kez de kendisiyle ilgili şikâyetlerinden vazgeçmesi yönünde ikna ettiğimi anladı... belli etmedi ama çok sinirlendi bana kalırsa..."

Hafifçe geğirdi Erzurumlu Teyze.

"Ikna olmanın zayıflık olduğunu bir düşünmeye başlarsa işimiz çok zorlaşır," dedi.

"Evet," diyerek onayladı odadakiler.

"Allah göstermesin," dedi Erzurumlu Teyze.

O ana kadar konuşmayan Memduha Hanım, Ataman'ın elini usul usul okşayarak; "Meselenin çetin olduğunu kabul etmemiz lazım," dedi. Bütün bakışları üzerinde toplayınca devam etti:

"Her bakımdan çetin... bir kere, eğer Musa başkalarının haklılığını görebilme hünerine sahipse, bu, karşısındakinin fikrine saygı duyduğunu gösterir... Ataman da öyledir... ama başkalarının fikrine saygı duyan insan, kendi fikrine de saygı bekleyen insandır... onu ikna etmek için haklılığını kabul ettiğinizi göstermeniz gerekir... bu da haksız olduğunu ona anlatamazsınız manasına gelir... ikincisi, gördüğünüz gibi bu meziyetini de kaybetmeye başlamış yavaş

yavaş... kendisinden şikâyetçiymiş... çok kötü... kaybettiğimiz her saniye, aleyhimize işliyor demektir... zaman geçtikçe, kolay kandırılan biri olmamak için, beyninin ve kalbinin kulaklarını daha çok kapatacaktır... Leyla'nın da onu bu yönde eğitmeye çalıştığını unutmayalım..."

Odaya endişe dolu bir sessizlik çöktü. Herkes saatine baktı.

* * *

Misafir, lafa nereden başlayacağını bilemiyordu. Musa'dan izin alıp aşağıya, çay koymaya gitti. Bu arada da düşündü... Çok seviyordu Musa'yı... ama doğru bir sevgi miydi bu?.. Sevdiği için mi seviyordu, yoksa yalnızlığını paylaşacak birini bulduğu için mi?.. Ne demişti Erzurumlu karı yirmi sene önce? "Kırlara, ormanlara gitmek istiyorsan, kırlara, ormanlara gitmek istediğin için git... şehrin gürültüsünden kaçmak için gitme... çünkü gürültüden kurtulduğunu düşündüğün her an, gürültüyü beyninin içinde bulduğun an olur..."...

Haklı mıydı karı acaba?.. Musa'ya, yalnızlıktan kaçmak için mi sığınıyordu, yoksa Musa'yı sevdiği için mi? Eğer yalnızlıktan kaçmak için sığınıyorsa Musa'nın yanında bulunduğu her an, yalnızlığını düşündüğü an olacaktı... o zaman da yalnızlıktan asla kurtulamayacaktı... nasıl bir denklemdi bu?..

Peki ya gerçekten seviyorsa Musa'yı?.. Tutmalı mıydı burada?.. Sevdiği adamı da kendi yalnızlığına esir mi etmeliydi?.. Çektiği acıları ona da mı yaşatmalıydı?..

Musa, acıları ve yalnızlığı paylaşmaya gönüllü olursa o başkaydı tabi... ama hayır... denklem tutmuyordu o zaman... Musa, Leyla'yı sevdiği için her şeyini seve seve verecek, Leyla Musa'yı sevdiği için ona hiçbir şey vermeyecek ve acı çektirecek... yok... doğrusu bu değildi...

Ne yapmalıydı?.. Ne yapmalıydı?

* * *

"Merabalar olsun cümleten," diyerek, toplantıya katıldı Beyabi. Memduha Hanım'ın gösterdiği, bahçeye bakan pencerenin önündeki kanepeye oturdu. Erzurumlu Teyze, hemen konuya girdi.

"Mürşit... vaktimiz daralıyor evladım... sen ne diyorsun bu işe?"

Kaşlarını çattı Beyabi.

"Karışık be Teyze," dedi. "Efkârımdan cızlamı çekmiyosam, sebebi malumunuz...içim yanıyo içim..."

"Bir de sen konuşsan Leyla'yla?"

Beyabi karardı.

"Eve adımımı attırmaz. Yıkar ortalığı. Siz bi karara vardınız mı?"

Erzurumlu Teyze, art arda üç kere geğirdi.

"Benim aklıma son bir çare geldi," dedi. Odadakiler, ilgiyle çevirdiler başlarını. Erzurumlu Teyze devam etti:

"Bu gece... oraya gitmeliyiz... Musa'yla da Leyla'yla da konuşmalıyız. Belki, yarın iş işten geçmiş olur ..."

Kirkor Usta; "Allah göstermesin," diyerek söz aldı: "Gidelim Teyzecim... gidelim gitmesine de ne diyelim... En açık şekilde konuşsak ne konuşuruz?.. Evinde hayalet olduğunu mu söyleyeceğiz? Zaten biliyor... onunla birlikte yaşamayı da kafasına koymuş görünüyor... yeniden ikna etme oyunları mı oynayacağız?.. Bu kez, hem kendi direnecektir, hem de Leyla bize rahat vermeyecektir..."

Beyabi, "Az sağa çek Kirkor," diyerek araya girdi. "Buraya gelirken Portakal'a uğradım, bir ihtiyacı var mı diye..." dedi. Derin derin nefes aldıktan sonra devam etti: "Bi teklifi var..."

Erzurumlu Teyze, Beyabi'nin susup kara kara düşünmeye başladığını görünce, merakla sordu:

"Bu hususta mı?"

"Hee... bu hususta," dedi Beyabi sıkıntılı sıkıntılı.

"Neymiş evladım?"

"Benim aklım pek yatmadı ama..."

"Olsun... söyle sen... Portakal da çok tecrübelidir... bakarsın, onun aklı hepimize üstün gelir bu meselede..."

"İyi o zaman," dedi Beyabi. "Portakal diyo ki, vakit kaybetmeden her şeyi Musa'ya anlatın diyo..."

Odadan hayret dolu bir fısıltı koptu.

"Her şeyi mi?"

Erzurumlu Teyze geğirdi.

"Her şeyi mi anlatmalıymışız evladım?" dedi ürperti dolu bir sesle.

"Hee.. öyle diyo... 'eğer siz anlatmazsanız, Leyla anlatır,' diyo... 'şu ana kadar olduğu gibi, geçen her dakika, Musa'yı Leyla'ya biraz daha yaklaştıracak, ondan sonra da bi şeyler yapmak için vaktimiz kalmıycak,' diyo... 'hiç durmayın, koşun, her şeyi bir bir anlatın Musa'ya,' diyo..."

"Nasıl olur!" diye patladı Kirkor Usta. "O kadın ne dediğini bilmiyor."

Odada şiddetli bir tartışma başladı. Raşel ve Bakkal Mustafa, Portakal'a hak verdiler. Diğerleri, bütün gerçekleri anlatmanın çok sakıncalı olacağını haykırdılar... Bağırdılar, çağırdılar... Erzurumlu Teyze ise arada sırada geğirerek dinledi yalnızca... Sonunda, davudi sesiyle tartışmayı kesti: "Susun çocuklar..."

Bütün gözler, Erzurumlu Teyze'ye döndü.

"Portakal haklı... Musa'ya her şeyi anlatmak zorundayız... yoksa gitmez..."

"Ama... ama..." diye bağırdı Kirkor Usta. "Uzunharmanlar'ın en kötü tarafı..."

"Biliyorum evladım..." dedi Erzurumlu Teyze. "Biliyorum..."

* * *

Misafir, elinde çay tepsisiyle yukarı çıkarken indiği zamankinden daha karışıktı aklı. Musa'ya, titreyen elleriyle sundu çayını.

"Teşekkür ederim," dedi Musa.

"Bi şey değil."

Musa'nın çaprazına oturup, bir sigara yaktı. Dudağını yolmaya başladı... Her şeyi anlatacaktı... öyle emretmişti Musa... peki sonra?.. Ya Musa gitmeye kalkarsa ne olacaktı?.. Söz vermişti ama... gitmeyecekti... eğer gitmeye kalkarsa, hatırlatırdı o da... "sözünü tut," derdi... ya yine de gidecek olursa?.. O zaman ne gelirdi elinden? Hiç! Sadece hiç! Oturup ağlardı, Mürşit'in arkasından ağladığı gibi... kimse de tutmazdı elinden... kimse çalmazdı kapısını.... kimse görmezdi onu... Erzurumlu hışırın geğirtisini, sabahın alacakaranlığında Rıza'nın ötüşünü, astsubay Mehmet'in balgam dolu öksürüğünü, Havva karısının domuzun piçi Kemal'e çığlık çığlığa sövüşünü dinleyip dururdu sonsuza kadar... yalnız başına...

"Eee?"

İrkildi Misafir.

"Buyur Musa?" dedi düşüncelerinden sıyrılırken.

"Seni bekliyorum. Anlatmayacak mısın bana şu korkunç gerçeği?"

"Sen istedikten sonra... anlatıcam tabi... şu çayımızı soğutmadan içelim de... müsade edersen..."

"Müsade sizin efendim."

"Ay... mersi..."

* * *

Erzurumlu Teyze'nin, bütün gerçeği Musa'ya anlatma kararının ilk şoku geçtikten sonra, Memduha Hanım kalkıp çay ikram etti herkese. Beyabi, kapkara kesilmiş hızlı hızlı

soluk almaya çalışıyordu.

"Mürşit..." diye seslendi Erzurumlu Teyze. "Neye sıkıldın evladım?"

"Hiç," dedi Beyabi keyifsiz keyifsiz.

"Verdiğimiz karara mı sıkıldın?"

"Hee... öyle sayılır... diyorum ki, Leyla'ya da işin aslını anlataydık o zaman... bu hale gelir miydi garibim?.. Portakal, bu aklı, o zaman vereydi, sen de o zaman kabul edeydin misafire gerçekleri anlatmak lazım geldiğini... böyle olur muydu Leyla?.. Biz bu acıyı yaşar mıydık bu kadar?"

Odadakiler, başlarını üzüntüyle eğdiler. Yalnızca Erzurumlu Teyze'nin başı dik kaldı.

"Evladım," dedi Beyabi'ye, sert bir sesle. "Yaptıklarımızın sonucunu görürken denklemin öbür tarafında, sonucunu göremediklerimiz durur... Bir tarafta yapmak, bir tarafta yapamamak... bilirsiniz... bir tarafta görmek, bir tarafta göremek... bu işi o zaman yapmadığımız için sonucunu sonsuza kadar görmemize imkân yok... bilemeyeceğin bir şeyi bilmeye çalışmak, kaldıramayacağın ağırlıkta bir heykel yapıp ondan sonra da 'kaldıramıyorum' diye üzülmeye benzer... yirmi sene önce, Leyla'ya anlatmadığımız gerçeğin, anlatsaydık ne sonuç vereceğini bilmemize imkân var mı?.. Üzülmek boş... pişman olmaksa hepten boş... başaramadığımız şey için üzülelim... hep birlikte, sonsuza kadar üzülelim... ama yapmadığımız bir şeyin sonucu belki de daha iyi olurdu, keşke yapsaydık diye üzülmeyelim... çünkü yapmadık... olmayan şeyin, denklemi de olmaz..."

Beyabi dahil herkes başını kaldırıp sevgiyle baktı Erzurumlu Teyze'ye...

* * *

Musa, boşalan bardağını tepsiye koyup arkasına yaslandı.

"Evet," dedi. "Seni dinliyorum... başla artık... korkut be-

ni... hadi."

"Dinle o zaman..." dedi Misafir. "Dinle de öğren gerçeği... ne olacaksa olsun..." ...Yeni bir sigara yakıp devam etti:

"Yirmi sene önce geldim ben buraya... Taksici Sabri getirdi... Perişan haldeydim... beni keraneye satmak isteyen patronumdan kaçıyodum... sığınacak hiçbi yerim yoktu... o gece, Raşel'lerde kaldım... ertesi gün, beni Erzurumlu'nun karşısına çıkardılar... kadın, hükümet gibi... buranın patronu o... halimi anlattım... 'Beni bulurlarsa ya onlar öldürür ya da keraneye düşeceğime ben kendimi öldürürüm,' dedim... saçlarımı okşadı benim... milleti toplayıp emretti... 14 Numara'ya yerleştirdiler beni... boştu ev... herkes bi şeyler getirdi... temizliğine, döşemesine yardım ettiler elbirliğiyle... 'Korkma,' dediler. 'Seni burda hiç kimse bulamaz. Gönül rahatlığıyla yat uyu... biraz sinirlerin yatışsın, bi formül bulup seni normal hayatına döndürürüz, kimse de sana dokunamaz.'... İtiraz ettim... 'Beni göndermeyin... göndereceğinize öldürün,' dedim. 'Korkma,' dediler. 'Bir süre sonra, sen isteyeceksin burdan gitmeyi... bir daha da hiç kimse istemediğin şeyi yaptıramayacak sana...' ...İlk birkaç gün, rahat ettim... Sonra, Erzurumlu yine çağırdı beni huzuruna... Gittim... Dedi ki; 'Evladım... gitme vaktin geldi... hazır mısın?'... Ağladım... 'Değilim,' dedim. 'Beni burdan kovarsanız intihar ederim,' dedim. O zaman insafa geldi. 'Peki,' dedi. 'Bir süre daha kal... ama bu evin sahibi geldi... Mürşit... ben onla konuşurum, bi odayı kullanmana izin verir... Senin de evde bi erkekle kalmaya razı olman lazım.'... Çarem mi vardı ki başka... oynaya oynaya razı oldum... O akşam geldi Beyabi..."

"Beyabi mi? Sen ona hiç öyle demezdin... Mürşit derdin hep..."

"Ama o zaman değil... bi tek Erzurumlu, Mürşit dermiş ona... geri kalanlar hep Beyabi derlermiş..."

"Garip."

"Nesi garip?"

"Bana öyle anlatmadılar... Sözde, Beyabi emekli olup buraya yerleşmiş... zamanla eski bıçkınlar gelip sorar olmuşlar; 'Beyabi nerde oturur?' diye... adı ondan Beyabi kalmış..."

"Kandırmışlar seni."

"Emin misin?"

"Artık inan bana... tek kelime yalan çıkmayacak ağzımdan... inan."

"Tamam... özür dilerim."

"Mersi... ne diyodum?.. Beyabi geldi o akşam... böyle yağız, dev gibi, kara kaşlı, kara saçlı ama mavi gözlü, dünyalar güzeli bi adam... gencecik daha... karnına kurşun yediği için midesini almışlar, ondan sonra da malulen emekliye ayırmışlar..."

"Orasını biliyorum... yani... bunu doğru söylemişler demek ki..."

"Neyse... bırak şimdi onların ne söylediğini... hepsi yalancı..."

"Hepsi mi? Erzurumlu Teyze de mi?"

"O baş yalancı... sana bile kırk yalan atmadı mı ayaküstü?"

"Yoo... bunu da nerden çıkardın?"

"Sana, burda Leyla adında bi hayaletin yaşadığından bahsetti mi?"

"Hayır... ama bu yalan sayılmaz ki."

"Gerçeği gizlemekten büyük yalan olur mu Musa... gerçeği bilmezse, bir insan kendi denklemini kurabilir mi?"

Şöyle bir düşündü Musa.

"Kuramaz galiba," dedi.

"Kuramaz tabi... şimdi... işte o gece... yani Beyabi'nin bu eve geldiği ilk gece, burda, bu sedirde oturttu beni karşısı-

na... durumunu anlattı... 'Ben,' dedi, 'bu evde doğdum, büyüdüm. Her santiminde annemin, babamın, kardeşimin hatırası var... Bu ev bana helal... ama sana da helal... edebinle oturduktan sonra, istediğin kadar otur... beni bi abi olarak gör, arkadaş olarak gör, nasıl görürsen gör, yeter ki erkeğim, sana kötülüğüm olur, diye düşünme... burda emniyettesin... huzur içinde yaşa... ama gitme vaktin geldiğinde de sana söz, kim ki ilişmeye kalkarsa, anasından doğduğuna pişman ederim onu... bütün pezevenkler, keraneciler korkar benden... benim sahip çıktığıma hiç kimse ilişemez... anladın mı?.. Gitme vaktin gelince, rahat rahat git... aynen benim yanımda olduğun kadar emniyette olacaksın kendi hayatına döndüğün zaman.'"

"Sen ne yaptın o öyle deyince?"

"Adamın kendi evi... Erzurumlu'ya ağladığım gibi ağlayamadım tabi. Boynumu büktüm. 'Allah razı olsun,' dedim."

"Sonra?"

"Sonrası kötü... daha ilk gece vuruldum ben Beyabi'ye... güzelliğine, insanlığına, efendiliğine... neresine baksam ayrı beğendim, neresini görsem ayrı sevdim..."

"Eee."

"Eee'si, âşık oldum... deli divane oldum... bir gün, üç gün, beş gün, dayanılacak gibi değil... kulu kölesi oldum... eğildim büküldüm önünde... o hâlâ sanıyo ki, abim sayıp öyle davranıyorum... farkında değil kesik olduğumun... böyle böyle, yana yakıla bir ay kadar yaşadım bunun gölgesinde... elini elime sürmedi... bütün mahalleyle kaynaştım bu arada... herkes hoş, herkes iyi bana karşı... kimse de gitmem gerektiğini falan söylemiyo artık... bu bakımdan mutluyum, Beyabi bana pas vermiyo diye de için için kan ağlıyorum... ortalığı ışıldatıyorum, güzel yemekler yapıyorum, evde daha çok oturmak istesin diye... ağır ağır evcimen olmaya başlıyo o da... akşamları, konsomasyon tecrübesiyle oturuyorum

karşısına, sohbet mevzuları buluyorum... o anlatıyo, ben anlatıyorum... derken bi gün, durup dururken 'Bana Mürşit de' diye tutturdu... sevinçten, havada taklalar atacam ama belli de edemiyorum... hafif kaçar diye düşünüyorum... biraz naza çektim... 'Ağzım da alıştıydı,' falan dedim yarın ağız... ama, kabul etmedi... 'Mürşit diyeceksin,' dedi... dünyalar benim oldu tabi..."

"Sonunda sana ilgisini belli etti ha?"

"Ben öyle düşündüm o anda... hergün hergün artırarak, duygularımı belli etmeye karar verdim buna mukabil... denedim de... cilvenin her türlüsünü yaptım... görmedi... anlamadı veya görmezden geldi... sonunda, öldüğüm gece açtım ona içimi..."

Musa, korkuyla kasıldı.

"Nasıl? Öldükten sonra mı yani?"

"Yok canım... ölmeden önce... bütün hislerimi bir bir soktum gözünün içine..."

"O ne yaptı?"

"Dur ... böyle olmadı... daha teferruatlı anlatayım en iyisi... madem başladık..."

Musa, yüzyüze geleceği şeyden korkmaya başlamıştı artık. Ne olduğunu tahmin dahi edemiyordu ama korkuyordu... çok korkuyordu.

"Anlat," dedi yutkunarak.

"Baktım olmuyo... Raşel'e gittim bi gün... Ağlaya ağlaya anlattım her şeyi... 'Ben Mürşit'i seviyorum ama onun gözü beni görmüyo bile,' dedim... yardımını istedim... bana ne dese beğenirsin?"

"Ne dedi?"

"'Hemen git burdan,' dedi. 'Terket bu mahalleyi,' dedi. Ağzım açık bakakaldım önce... arkasından da sıçtım sıvadım... 'Mürşit'te senin de mi gözün var orospu?' diye bağırdım... hüngür hüngür ağlattım... o öfkeyle fırladım sokağa, bura-

nın patronu o ya, bi faydası dokunur deyip Erzurumlu'nun kapısına dayandım... göğsüne yattım, katıla katıla ağladım bi müddet... sonra da anlattım meseleyi..."

"O ne dedi?"

"'Vazgeç', dedi... 'Mürşit sana göre değil, sen de Mürşit'e göre değilsin,' dedi."

"Allah Allah.... niyeymiş?"

"Ben de öyle dedim... 'Niye kız!' dedim... sandım ki kötü yoldan dönmeyim ya, mahallenin namusuna sahip çıkıyo bu karı da... 'Allah bile affediyo tövbe edeni, sen kendini ağır bi bok mu zannediyosun bunak!' diye bağırdım avaz avaz..."

"Eee?"

"Çok bağırmışım... Raşel çıktı geldi sese... 'N'oluyo ayol?' dedi... 'Ebeninki oluyo,' dedim... 'Sen yine mi çıktın karşıma?' dedim... en ağır küfürleri tükürdüm suratına... Erzurumlu patladı o anda... 'Sus bakim,' dedi boru gibi sesiyle... 'Sen de haklısın biz de, öyle mi?' dedi. 'Olur mu hiç?' dedi. 'Biri haklıysa diğeri haksız olmalı ki denklem tutsun,' dedi. 'Sen haksızsın... bunu sana gösterebilmemiz için bize zaman tanı,' dedi... 'Yanlış yoldasın,' dedi. 'Mürşit'le beraber yaşayamazsın,' dedi..."

"Sen ne yaptın?"

"Ana avrat sövüp, ağlaya ağlaya çıktım karının evinden... Buraya geldim... her türlü hakareti göze alıp geldiğinde, Mürşit'e açılmaya karar verdim..."

"Ve açıldın..."

"Hem de kapıdan girdiği anda kollarına atlayarak... Kötü bi şey var sandı... sarılıp bu odaya getirdi beni... göğsünü yumruklaya yumruklaya olanı biteni anlattım..."

"Tepkisi ne oldu?"

İyice sarıldı bana... saçlarımı koklayıp öptü... sonra yüzümü çevirip alnımdan öptü... umutlandım... ellerine kapan-

dım sevinçten... ama sonra... sonra, sanki sevdiğim adam değilmiş de babammış gibi sıvazladı sırtımı... "Bak yavrum," dedi... "Yanlışın vardır. Aşık değilsindir... Şimdiye kadar hiçbir erkek sana benim gibi yaklaşmadığı için beni gözünde büyütmüşsündür,'... 'Hayır,' diye bağırdım. 'Yanlışın vardır," dedi tekrar. 'Ben senden çok yaşlıyım, çok büyüğüm,' dedi."

"Sonra?"

"Bıkmadım... yalvardım, yakardım... ellerini bırakıp ayaklarına kapandım... o da bana yalvardı... 'Yapma böyle,' dedi. 'Kendi dünyana geri dön... Orada daha salim kafayla düşün... Kararın değişmezse ondan sonra tekrar gel.. Yeniden konuşuruz,' dedi... Ben de zırıl zırıl ağlayıp beline, boynuna sarıldım... bayılmışım... Gözümü açtığımda, ben şu karyoladaydım... Mürşit de bu sedirde oturmuş, Erzurumlu'yla konuşuyodu... ben bayılınca yardım istemek için çağırmış... 'Bunun ne işi var burda?' dedim. Mürşit, kafasını önüne eğdi. 'Senin için geldim evladım,' dedi karı. 'Yanlış yoldasın... Kırlara, ormanlara gitmek için kırlara, ormanlara gidilir... şehrin gürültüsünden kaçmak için gidilmez,' dedi... 'Sen buraya niye geldin?' dedi. 'Kötülükten kaçmak için geldin... Uzunharmanlar'a gelmek için gelmedin, Mürşit'e gelmek için gelmedin... yürümez bu iş,' dedi... Mürşit'in, o kadını çok sevip saydığını bildiğimden kendimi tuttum... sövüp saymadım... sadece; 'Seni ilgilendirmez. Rahat bırak beni,' dedim... yeniden bayılmışım... ayıldığımda, Mürşit vardı yalnız... 'Gitti mi o cadaloz?' dedim. 'Gitti,' dedi... Sarıldım boynuna..."

"Tabi, dönmedi kararından..."

"Dönmedi... Hatta, 'Eğer böyle davranmaya devam edersen, bu evden giderim... bir daha da yüzümü hiç göremezsin,' diyerek beni tehdit etti."

"Ve dediğini de yaptı... sen de bunun üzerine kendini öldürdün, öyle mi?"

"Hayır... keşke öyle olsaydı..."

"Nasıl oldu peki?"

"Ben de onu tehdit ettim."

"Efendim?"

"Tehdit ettim... şantaj yaptım..."

"Nasıl?"

"Gitse de kalsa da, eğer aşkıma karşılık vermezse, intihar edeceğimi söyledim... en büyük yeminleri ettim..."

"Ne dedi?"

"Yıkıldı... perişan oldu... 'Beni böyle köşeye sıkıştırmaya hakkın yok,' dedi... 'Memleketine dön... ben seni korurum, orda bu meseleyi tekrar düşün,' dedi... 'Kimi zaman ayrılık, beraber olmakta direnmektir,' dedi..."

"Vay Beyabi vay... ne laflar varmış..."

"Ne demek istediğini anlamadım tabi... çünkü o konuşurken ben yalnızca beynimin içinde uğuldayan kendi sesimi dinliyodum..."

Kirkor Usta'nın söylediklerini hatırladı Musa.

"Anlıyorum," dedi.

"Neyi anlıyosun?"

"Beyabi seni dinliyordu, ama sen onu dinlemiyordun... kendini dinliyordun... bu nedenle onun baktığı açıdan bakamıyordun olaya..."

"Doğru... ama ben bunun doğruluğunu ancak öldükten sonra anlayabildim."

"Nasıl?"

"Öl de anlarsın."

Musa'nın midesi bulanmaya başladı. "Eee?" dedi yüzünü ekşiterek. "Ne oldu sonra? Nasıl öldün?.. Anladığın neydi ölünce?.. Neymiş beraber olmanızı imkânsız kılan?"

"Anlatıyorum işte... acele etme... böyle ağlaşa ağlaşa, baktım ikimizin de sözü geçmiyo birbirimize... kandırdım Mürşit'i... 'Peki,' dedim... 'Yarın gideceğim burdan,' dedim. Ye-

min üstüne yemin edip inandırdım... Mürşit'in yatmasını bekledim..."

Musa, ağzına gelenleri yuttu.

"Sonra?"

"Sonra, Mürşit'i de öldürmeye karar verdim."

"Aman Tanrım!"

"Evet... içimdeki umut sönmek bilmiyodu çünkü... intihar edecek olursam, Mürşit'e kavuşma şansım hiç kalmayacaktı, ama eğer yaşayacak olursam, belki de günün birinde... anlıyo musun?"

"Evet ama, Beyabi'yi niye öldürüyorsun?"

"Onu öldürdüğüm anda, kavuşma umudum sönecekti... O zaman da intihardan vazgeçme ihtimalim kalmayacaktı... Umutla bekleyip durmaktan kurtaracaktım kendimi..."

"Aman Allahım!" diye inledi Musa ve ilk olarak o anda, Beyabi'nin de Misafir gibi bir hayalet olabileceğini düşündü... "Öl... öldür... öldürdün mü peki?" dedi kekeleyerek.

"Yok be... ne gezer?"

Rahatladı Musa. Misafir, devam etti:

"İnsan, sevdiğine kıyabilir mi hiç?.. Ben de Mürşit'ime kıyamadım. Geçtim odama... Çantamda hep taşıdığım iki kutu Trinitrin'i çıkardım."

"Niye?" dedi Musa kaygıyla. "Kalp hastalığın falan mı vardı?"

"Keşke olsaydı da kalpten öleydim... sebep o değil... birinde, bi arkadaş iki kutu Diazem içtiydi intihar etmek için... ondan sonra horul horul uyuyup uyandıydı... O zaman sağdan soldan sorup Trinitrin'in dönüşü olmadığını öğrendiydim ben de... biliyosun... konsomatrisin sonu keranedir... gitmek istemeyenin sonu da ölüm... bu yüzden hep tedarikli bulunurdum böyle..."

Musa, alnında biriken soğuk terleri, elinin tersiyle sildi.

"Sonra?" dedi.

"İlaçları içmeden önce, kâğıda kaleme sarıldım... 'Mürşitim;' diye başladım. 'Bu sana son seslenişim... Gideceğime söz vermiştim, işte gidiyorum. Uzunharmanlar'ı senin istediğin şekilde terketseydim de gitmiş olacaktım, benim istediğim şekilde burda kalsam da... Ben, başka bir yol seçiyorum. Ölerek gidiyorum... Her derdimin dermanı olabilirdin... Olmadın... Ben de senin iyi ettiğin hastan olabilirdim... İzin vermedin... Gidiyor hastan şimdi... Söyle bakalım; hasta yoksa, doktorun doktorluğu kime?.. Seni, göğsümün içine sokmak istedim Mürşitim, ama sen istemedin... şimdi, solucanlar girecek yüreğime... Doğrusu, benim gitmem idiyse, işte gidiyorum. Affet...' ...ondan sonra da bir bardak suyla yutuverdim iki kutu hapı..."

Musa, titreyerek iç çekerek ağlamaya başladı.

"Ağlama, oh kurban olurum," dedi Misafir. "O kadar çok mu dokundu?"

"Dokundu," dedi Musa, hıçkırığını bastırmaya çalışarak. "Ama ona ağlamıyorum."

"Neye ağlıyorsun peki?"

"Bil...bilmiyorum... bilmiyorum... çok karıştı aklım..."

"İstersen bırakalım burda... sonra anlatırım... kendimi daha iyi hissettiğim zaman."

"Hayır hayır... anlat... başlamışken, sonuna kadar anlat."

"Ama bundan sonrası çok daha kötü."

Musa, derin bir nefes alıp boğazını yakan safranın acılığını yutmaya çalıştı. Elinin tersiyle gözyaşlarını sildi.

"Olsun," dedi. "Anlat. Bilmek istiyorum."

"Dinle madem... hapları yutup sırtüstü yattım karyolama. Üstüme de pikeyi çektim..."

"Aman Allahım!"

"Sonrası malum... şakaklarım, patlayacak gibi atmaya başladı... gözlerimin yerinden fırladığını sandım... dilim, damağım kuruyuverdi... bi ara baktım, pike göğsümün üstünde

hopluyo... altta kedi var sanki... ondan sonra bütün vücudum hoplamaya başladı..."

Musa, kollarıyla üşüyen bedenini sardı.

"Sonra?" dedi nefes nefese.

"Bi rahatlık çöktü ondan sonra... birdenbire Mürşit daldı odaya... hışım gibi... 'Kus,' diye bağırdı... 'Kusmam,' diyecektim, dilim şişmiş, diyemedim... kafamı sallamaya çalıştım 'Hayır,' manasında... parmağını ağzıma soktu... 'Kus, Allah aşkına kus,' diye bağırdı... Sıktım kendimi... kusmadım... Bıraktı beni karyolanın üstüne... Yan duvarı yumruklamaya başladı... 'Erzurumlu Teyzee... Yetiiiş... ölüyooor,' diye de haykırıyordu bi taraftan..."

"So...sonra?"

"Bi kuvvet geldi birden bana... dilim dönmeye başladı... dedim ki; 'Kusmayacağım... senin çağırdığın yere de gelmeyeceğim... eğer beni seviyorsan, sen benim yanıma gel... beraber ölelim...' ...ağlamaya başladı... 'Seni seviyorum,' dedi. 'İnan seviyorum... ama gelemem.'"

"Sen ne dedin?"

"Pazarlık yaptım... dedim ki; 'Kusarsam, benim aşkıma karşılık verecek misin?' 'Veremem,' dedi..."

"O halde ölmene razı mı olabiliyor... nasıl bir vicdan bu?"

"Mecburen razı oluyo..."

"Efendim?"

"Mecburen mecburen... birazdan anlarsın..."

"Hastaneye götürmedi mi seni?"

"Hayır..."

"Hayır mı? İyi ama, neden?"

"Ben de onu düşündüm o anda... dedim ki; 'Bu Mürşit, ben hapları içer içmez odaya damladı... niye beni bi arabaya atıp hastaneye götürmüyo?' dedim... İşin aslı çok başkaymış tabi..."

"Geldik mi asıl kısma?" dedi Musa.

"Evet, geldik... hazır mısın?"

"Dinlemeye mi?"

"Hayır canım... gerçek sandığın gerçeklerin aslında gerçek olmadığını anlamaya..."

"Efendim?"

"Boş ver... yak bi sigara da dinle... inceldiği yerden kopsun artık."

Misafir'in uzattığı paketten bir Winston çekti Musa. Elleri o kadar titriyordu ki ateşle sigarayı buluşturamadı. Misafir, sigarayı Musa'nın ağzından alıp yaktıktan sonra geri verdi.

"Senin halin kötü," dedi tatlı tatlı gülümseyerek. "Daha hiçbi şey duymadan bu duruma düştüysen, her şeyi duyunca ne olursun?.. Gel vazgeçelim... sonra anlatırım..."

Tir tir titriyordu Musa. Çeneleri birbirine vurarak cevapladı:

"Şi...şimdi...şim...di..."

"Sen emret... anlatıyorum... işte, o arada ölmüşüm...

"Ya... ya Beyabi?.. fırlayıp sokağa çıkışı... saçlarının ağarışı... o... o gece mi?"

"Yok... dur daha... dediğim gibi, bi de baktım, ölmüşüm... önce çok korktum... odayı, odadakileri her yerden aynı anda görüyodum çünkü... Mürşit beni kucağına almış... ağlamaktan şişmiş gözlerini hem onun kucağından görüyorum, hem sağından, hem solundan... bakıyorum, Mürşit kucağında beyaz gecelikli bi kadına sarılmış ağlıyo... daha da yakından bakıyorum, o kadın benim... evin dışından görüyorum evin içini... bahçeden görüyorum... mutfaktan görüyorum..."

"Aman Allahım!"

"Evet... ağır ağır alıştım bu duruma... hareketlerimi kontrol edip kendi bedenimin içine geri döndüm... O arada, Er-

zurumlu karı girdi odaya... Mürşit, duvarlara vura vura çağırdıydı ya..."

"Evet."

"Girdi diyorum ama sen dediğime bakma... nasıl girdiğine bak..."

"Na... nasıl girdi?"

"Benim odaya bitişik onun odası biliyosun..."

"Evet?"

"İşte, o bitişik duvardan sızarak, süzülerek girdi..."

"Ef... efendim?"

"Ben de anlamadım ilk başta... karı, sanki duvardan değil de, tülden geçiyomuş gibi geçti bizim tarafa."

"Aman Allahım!"

"Ben de öyle dedim... 'N'oluyo burda?' dedim... 'Bize bir şey olduğu yok evladım,' dedi karı. 'Olan sana oldu. Çok yazık ettin,' dedi. Sonra da Mürşit'in saçlarını okşadı. 'Artık çok geç Mürşit,' dedi. 'Bırak da kalksın ayağa,' dedi benim için..."

Musa, ipini koparmış gibi sarsılan vücudunu kontrol edemiyordu artık. Sigarayı yere düşürmemek için büyük çaba harcayarak kül tablasının içine bıraktı. Misafir, Musa'nın haline kaygıyla bakıp anlatmaya devam etti.

"Anlamışındır heralde... Erzurumlu da hayaletmiş benim gibi... Kalktım Mürşit'in kucağından. Karının süzülüp geçtiği duvara doğru yürüdüm... kolayca süzülüverdim onun evine... süzülmesine süzüldüm ya, sanki hâlâ benim odadaymışım gibi, bu tarafı da görebiliyodum rahatlıkla... Tekrar odama döndüm... Erzurumlu'nun yaptığı gösteriden hiç de etkilenmişe benzemiyodu Mürşit... Düşündüm şöyle bir... ben bu ölü halimle hayretler içinde kaldım, bunun niye kılı kıpırdamadı, dedim..."

Musa'nın şakakları deli gibi atmaya başladı.

"Aman Allahım!" dedi... "Yoksa... yoksa..."

"Aynen koçum... 'Mürşit?' dedim şaşkın şaşkın... 'Ben de hayaletim Leyla,' dedi. 'Şimdi anladın mı neden bir araya gelemiyeceğimizi?'... 'İyi ya işte!' diye bağırdım... 'artık ikimiz de hayaletiz, engel kalmadı...' ...Mürşit, yeniden ağlamaya başladı... Erzurumlu girdi araya... 'ama o intihar etmedi evladım,' dedi. 'Sen intihar ettin... intihar eden, sonsuza kadar yalnız kalır... kavuşma ihtimaliniz hiç kalmadı artık...' ...aklım çok karıştı birden... 'Bu mahallede başka kimler hayalet?' dedim. 'Herkes,' dedi Erzurumlu... 'Peki,' dedim, 'Bunca hayaletin içinde benim ne işim var?' ...Ne dese beğenirsin?"

Musa'nın yorum yapacak hali yoktu. Patlayacakmış gibi atan şakaklarına bastırdı ellerini.

"Devam et," dedi nefes nefese.

"'...sen buraya geldiğinde zaten ölmek üzereydin,' dedi. 'Uzunharmanlar'a, ancak intihar edip de ölmek üzere olanlar gelebilir... yarı ölü olduğun için görebildin bizleri,' dedi..."

Musa, kendisinde olacağını hiç sanmadığı bir güçle ayağa fırlayıp bağırdı:

"Allahım!.. Yoksa... Yoksa?.."

"Evet Musa... Sen de ölüm döşeğinde olduğun için gelebildin buraya... bir hayaleti, ancak bir başka hayalet görebilir... anladın mı? Bu da bir tür..."

Gerisini Musa tamamladı:

"Bir tür denklem... denklem..." Ardından da boş çuval gibi yığıldı yere...

Duvarların ardından sesler duydu Misafir. Kafasını kaldırıp saçlarını hırsla savurarak haykırdı:

"Ne var lan? Ne istiyorsunuz bizden?"

"İzin ver, girelim kızım," diye seslendi Erzurumlu Teyze. "Ölüyor Musa... izin ver girelim... ona hâlâ yardım edebiliriz..."

"Benim de istediğim o ya işte!" diye bağırarak cevapladı Misafir. "Mürşit intihar etmediği için beraber olamadık...

beni kandıramazsınız. Ama bu intihar etti... benim gibi aynı... yalnızlıktan kurtaracak beni... bana söz verdi..."

"Bırak o zaman," dedi Erzurumlu Teyze dışardan... "Girmemize izin ver.. uyandırıp her şeyi hatırlatalım ona... kararını kendisi versin."

Misafir, duymamak için kulaklarını tıkadı parmaklarıyla... Ama gene de duyuyordu... sanki beyninin içinden sesleniyordu Erzurumlu Teyze. "Oh benim güzel evladım... seviyorsan acı çekmesine nasıl razı oluyorsun?.. Oh benim kızım... bırak da girelim... insan sevdiğine acı çektirir mi?.."

"Söz verdi o... burda kalmak istiyoo.."

"Evet verdi... verdi ama durumunu bilmiyordu ki... izin ver, hatırlatalım... bilsin her şeyi... bilgi olmadan karar olmaz... denklem..."

"Hay sıçayım denkleminize... girin hadi... ne haliniz varsa görün..."

* * *

Önce Erzurumlu Teyze süzülüp girdi odaya... Sonra Beyabi, Bakkal Mustafa, karısı Remziye, Havva'nım, Havva'nımın kocası Mehmet Bey, Taksici Sabri, Şevket Bey, Memduha Hanım, Ataman, Kirkor Usta, Raşel...

Erzurumlu Teyze odanın ortasında durup sağına doğru döndü. Duvarların ardına seslendi:

"Portakal... al beyini, sen de gel..."

Portakal, saç sakal birbirine karışmış, göz çukurları dipsiz bir kuyu kadar karanlık, yaşlı bir adamla kolkola, süzülerek girdi içeriye...

"Geldik Erzurumlu Teyze," dedi.

Erzurumlu Teyze, gülümseyerek baktı odadakilerin hayret dolu gözlerine tek tek.

"Siz de görüyor musunuz benim gördüğümü?" dedi.

"Evet," dediler hep bir ağızdan. "Görüyoruz... Leyla'yı gö-

rebiliyoruz artık..."

Leyla, kin dolu gözlerle baktı hepsine.

"Görüyo musunuz?" dedi şaşkın şaşkın. "Dalga mı geçiyosunuz benle be?"

"Hayır evladım," dedi Erzurumlu Teyze... "Seni görebiliyoruz artık... çünkü hayatın denklemini kurmaya başladın... şükürler olsun... belki de yalnızlığının sonu geldi... belki..."

"Uzatma... bana siz lazım değilsiniz... Musa lazım..."

"Günün birinde o da olur evladım... ne söylerseniz söyleyin. Burda, benimle kalacak o..."

"Uyandır o zaman evladım... hep birlikte görelim ne olacağını..."

Leyla, Musa'yı omuzlarından tutup hafif hafif sarsarken, misafirler de sedirlere yerleştiler...

15

YAŞADIĞI her şeyin bir rüyadan ibaret olmasını umarak ağır ağır gözlerini açtı Musa. Başucunda endişeli gözlerle kendisine bakıp duran Misafir'i görünce; "Değilmiş," diye mırıldandı.

"Buyur Musa?"

"Yok bir şey... seni ilk kez yine böyle bir baygınlıktan sonra görmüştüm..."

"Evet Musa."

"Ödüm kopmuştu... ne de çok makyajlıydı yüzün... ama gene güzeldin..."

"Mersi canım... bak, kimler var burda..."

Musa, dirseklerinin üstünde doğrulup davetsiz misafirlerine baktı.

"Oo..." dedi. "Hayaletzadelerden Kirkor Bey de gelmişler... hoşgeldiniz Kirkor Bey... dım-tıs dım-tıs..."

Kirkor Usta, yüzünü eliyle gizleyip; "Durumu kötüye gidiyor," diye mırıldandı. "Bir an önce başlasak..."

Erzurumlu Teyze, oturduğu yerden hafifçe öne doğru uzattı boynunu.

"Evladım..." dedi. "Güzel Musam... Leyla bizden epeyice bahsetti herhalde..."

Musa, doğrulup oturmayı düşündü. Gücü yetmedi. Midesi bulanıyordu. Sırtüstü, yastığa bıraktı kafasını. Tavana bakarak cevapladı:

"Hayaletmişsiniz hepiniz... bu doğru mu?"

"Doğru evladım."

"Ben de buraya gelebilmişim, çünkü ben de hayaletmişim..."

"Bu kısmen doğru evladım..."

Musa, güçlükle sağ tarafa çevirdi başını. Erzurumlu Teyze'ye baktı.

"Efendim?" dedi.

"Henüz ölmedin evladım... biz sana kararında yardımcı olmak için geldik... aslına bakarsan, hiç gitmemiştik zaten..."

"Anlıyorum... hep görüyordunuz evin içini değil mi?.. Belki de ortalarda dolaşıp duruyordunuz... içinizden, altınızdan, üstünüzden geçiyordum ben de..."

"Yok evladım yok... öyle değil... hiç gitmedik deyişim, kalbimizin hep senle olduğunu anlatmak için... kalbi nerdeyse, insan ordadır... biz de her an senin yanında saydık kendimizi..."

"Eh... peki... şimdi neden kendinizi burada saymaktan vazgeçip burada olmaya karar verdiniz?.. Nedir bana yapacağınız yardım?.. Henüz ölmemiş olmak ihtimali beni rahatlattı mı sanıyorsunuz?"

Cevap gelmedi. Musa, bütün gücünü kullanıp elini uzatarak Leyla'nın elini tuttu... Yattığı yerden, odadakileri taradı bakışlarıyla.

"Bunlar kim?" dedi, sözsüz, hırpani adamla Portakal'ı kastederek.

Kör adamın dizinin dibine çökmüş, sessiz sessiz oturan,

seyrek saçlı ihtiyar kadın, cılız göğsünü gururla gerdi:

"Bu benim beyim," dedi. "Bilalim... ben de Portakal'ım Musa."

"Turunçgiller de gelmişler... dım-tıs dım-tıs..."

Kirkor Usta, Musa'nın bilincini kaybetmesini önlemek için atıldı:

"Sana Portakal Hanım'dan bahsetmiş miydim Musa Bey?.. Beyabi'nin karşısındaki evde oturur... mahallelinin aldığı kuzuları Kurban Bayramı'na kadar besler büyütür..."

"Hatırlamıyorum... bahsetmiş miydiniz?.. Demek bu tarafta da Kurban Bayramı var ha?"

"Olmaz mı?" ded Kirkor Usta, Musa'nın zihninin açıldığına sevinerek. "Saint Bartelomei Yortu'su bile var..."

Musa, gözsüz adama, Portakal'ın Bilal'ine döndü.

"Söyle bakalım Bilal Amca..." dedi. "Ben şimdi ölü müyüm, değil miyim?"

"Değilsin Musa," dedi Bilal Amca. "Ölmedin daha."

Musa, kendini kontrol etti. Yine rahatlamadığını, sevinemediğini farketti.

"Peki ama, hayaletleri yalnızca hayalet olanlar görmez mi?.. Madem ölmedim, hayalet de olmadım demektir... sizleri nasıl görebiliyorum o zaman?"

Bilal Amca, başını önüne eğdi. Erzurumlu Teyze, kısa aralıklarla iki defa geğirerek söz aldı:

"Bunu sana Leyla söyledi... sen de ona inandın..."

Musa, kadının sözünü kesti:

"Gene mi yalan söyledi bana yani?"

"Hayır evladım hayır... yalan söylemedi o sana... onun çözebileceği bir problem değil bu... Leyla, hayatı bilmediği için ölümü de bilmez... bu yüzden, ölü olduğunu dahi kabul etmez... bu bakımdan haklı da sayılır esasen..."

Musa'nın aklı karışmaya başlamıştı midesi gibi. Takip edemiyordu Erzurumlu Teyze'nin konuşmasını. Araya girdi:

"Bi dakka Teyzecim, bi dakka... hangi bakımdan haklı sayılır? Neyi bilmez Leyla? Niye bilmez?"

"Fanilerin dünyasıyla..." dedi Erzurumlu Teyze. Geğirip devam eti: "Ölümsüzlerin dünyası arasındaki son ikametgâhtır Uzunharmanlar... Senin gibiler, vakitleri varsa son tercihlerini burada yaparlar... Biz de onlara yardımcı oluruz... geri dönüp yaşamaları gereken zamanı yaşayabilmeleri için onları ikna etmeye çalışırız... bizim görevimiz bu..."

"Efendim?"

"Evladım... senin gibi misafirleri ağırlarız burda... geri dönmeleri gerektiğini anlatmaya çalışırız..."

"Ama... ama..." dedi Musa, Leyla'nın elini sıktı. "...Misafir o... ben... ben bu evi Beyabi'den kiraladım... değil mi Beyabi?.. Misafir? Konuşsanıza..."

Leyla, sessiz sessiz ağlamaya başladı.

"Buradaki tek misafir sensin Beyzadem," dedi Kirkor Usta. "Uzunharmanlar'da, herkes, ancak kendi evinde oturur. Kimse kimsenin evini kiralayamaz..."

Leyla, hıçkırıklara boğularak haykırdı:

"Kesin vıdı vıdıyı lan... anlatın çocuğa... uzatmayın... kurtarın Musa'mı... ben vazgeçtim ondan... kurtarın!.."

"Vaz... vaz mı geçtin?" dedi Musa, kafasını kaldırmaya çalışarak. "Ne diyorsun sen?.. Madem ölüyorum, madem senin gibi oluyorum... nasıl vazgeçersin benden? Ben ne yaparım burda yalnız başıma?.."

"Sakin olun Musa Bey," diyerek konuşmayı böldü Ataman... "burada kalacak değilsiniz..." Sonra, geriye yaslanıp görmeyen gözlerini Erzurumlu Teyze'ye çevirdi.

"Neden?" diye inledi Musa. "Neden, burada kalacak değilim?.. Ben burada kalmaya geldim... ölüler diyarı olduğunu bilmeden, ama kalmaya geldim... madem ölüyormuşum, başka bir semtte oturmak istemiyorum bu âlemde... Uzunharmanlar'da, Leyla'yla beraber oturmak istiyorum..."

"Uzunharmanlar'da oturamazsın Musa Bey," dedi Astsubay Mehmet. "Oturmamalısın... Bir an önce, geldiğin yere geri dönmelisin..."

"Anlatın o zaman... neden?"

Erzurumlu Teyze'nin işareti üzerine, Kirkor Usta'yla Raşel, kalkıp Musa'nın yanına geldiler.

"Doğrul Beyzadem," dedi Kirkor Usta. "Sana yardım edeyim de doğrul... Raşel de yastığı arkana koysun, şöyle, otururak dinle bizi..."

Kirkor Usta, Musa'yı koltuklayıp sırtını duvara doğru yanaştırırken, Leyla, hırsla atılıp, yastığı Raşel'in elinden aldı.

"Elleme kız!" dedi hıçkırarak. "Ben hizmet ederim ona... çek elini."

Kirkor Usta da işini bitirmişti zaten. Raşel'le birlikte geri çekilip yerine oturdu. Leyla, Musa'ya yaklaşıp kafasını göğsüne yasladı. Musa, elini kaldırmak, kara kızın kara saçlarını okşamak istedi, ama gücü yetmedi.

"Felçli gibiyim," dedi Leyla'ya... "Ne oldu bana? Ölüyor muyum artık?"

"Sus..." dedi Leyla. "Ölmeyeceksin." Yeniden, sessiz hıçkırıklarla sarsılarak ağlamaya başladı.

Zorlukla Erzurumlu Teyze'ye çevirdi başını Musa.

"Anlatın Teyze," dedi. "Anlatın haydi... uyumak istiyorum... anlatın."

Erzurumlu Teyze, karnını sıvazlayarak geğirdi.

"Önce sen anlat hele evladım," dedi. "Buraya geliş sebebin ne?"

"Size söylemiştim o gün... kahvaltıya geldiğimde... ailemden kaçtım."

"Elbette kaçtın evladım... kaçtın, kaçtın da neden Uzunharmanlar'a kaçtın? Neden başka bir semte, başka bir vilayete kaçmadın... evinize de yakın burası... insan kaçınca, adamakıllı uzaklaşmalı... neden Uzunharmanlar'ı tercih ettin?"

"Anlamadım... anlamadım..." diye inledi Musa.

"Baştan başlayalım evladım... evden, ailenden niye kaçtın sen?"

Musa, kafasının içini yokladı.

"Galiba..." dedi. Susup biraz daha düşündü. "...her şeyden, herkesten sıkılıyordum... zenginiz... çok görgüsüz bir babam var... bir lazımsa bin verir... hava kadar... hava kadar boldu her şey... siz, öyle bir ortamda yaşamanın ne demek olduğunu bilir misiniz?"

"Heh heh heh," diye gülerek geğirdi Erzurumlu Teyze. "Bizden iyi kim bilir evladım? Bizden iyi kim bilir?"

"Efendim?"

"Uzunharmanlar'da her şey, oksijen kadar boldur Musa," dedi Memduha Hanım. Musa, yılgın gözlerini zorlukla oynatarak ondan tarafa çevirdi. "İnsan, burada her istediği şeye, ciğerlerine hava doldurur gibi hesapsız, zahmetsiz sahip oluverir. Görmüyor musun? Her şeyimiz var bizim... ama hiç yüksünmeyiz bundan..."

Musa sırıttı.

"Evet," dedi. "Görüyorum... yıkık dökük, kara kuru, harabe evlerde yaşıyorsunuz... her şeyiniz var..."

"Denklem Musa, denklem," diyerek araya girdi Şevket Bey. "Denklemi kur... denklemi hatırla..."

"Ne denklemi?"

"Biz neyiz?"

"Ölüsünüz."

"Yani?"

Musa'nın kafası çalışmaya başladı.

"Yani..." dedi. "Hiçbir şeye ihtiyacınız yok..."

"Ne demektir bu?"

"Her şeyiniz var demektir... anlıyorum... denklem..."

"Afferin Musa," dedi Erzurumlu Teyze. "Hadi şimdi devam et bakalım. Neden kaçtığını anlatıyordun bize."

"...evet... işte bu durumdu canımı sıkan galiba... her şeyim var... taşıyamayacağım kadar ağır bir yük... her şeyim var... onun için kaçtım... ama... ama... burda da her şeyim olacak öyle mi?.. Haksızlık bu..."

Beyabi, o ana kadar kafasını yerden kaldırmamıştı. Leyla'nın karşısında ezik ve suçlu hissediyordu kendini. Konuşmak falan da istemiyordu, ama dayanamadı. O anda önemli olan tek şey, Musa'ydı çünkü.

"Affınıza mağruren..." diyerek söz aldı. "Bak Musa Efendi... haksızlığa bak... bak da kendin gör... her şeyin oksijen kadar bol olduğu yerden bunalıp kaçıyosun, her şeyin oksijen kadar bol olduğu bi yere geliyosun... bu işle orada baş etmeyi öğrenemezsen, burada sonsuza kadar öğrenemezsin... tutmaz bu denklem... bak da gör... tutar mı?" dedi.

Musa'nın midesi anormal şekilde bulanmaya başladı yeniden.

"Tutmaz Beyabi..." dedi. "Tutmaz."

Erzurumlu Teyze, geğirerek susturdu ikisini de.

"Sen anlatmaya devam et evladım," dedi. "Ne yaptın sonra?"

Musa, hatırlamaya çalıştı.

"Babamla konuştum sanırım," dedi. "Hesabıma bolca para aktarmasını, iş kuracağımı söyledim."

"Ne işi evladım?"

"Benim için planlanan iş neyse o iş... Ecza deposu açmak, veya babamın şanına yakışır bir hamle yaparak, ilaç sektöründe zirveye oynamak..."

"Sonra?"

"İnandı... çok da memnun oldu... istediğimden de çok parayla doldurdu hesabımı... hepsini çektim... başka bir bankaya yatırdım... bir gün boyunca, ev aradım... sonuçta bu evi buldum... Beyabi'yle anlaştım... eve geri dönüp bir-iki gün oyalandım... kararımı gözden geçirdim... sonra da sade-

ce annemle vedalaşıp yani... öyle elveda değil... akşam dönecekmiş gibi veda... çıktım geldim buraya..."

"Burası neresi evladım?"

"Uzunharmanlar."

"Başka adı var mı?"

"Eskiden, Ankara Kalesi denirdi..."

"Evet... çokları, hâlâ Ankara Kalesi Evleri derler bu semte..."

"Eh... bu normal... tarihi Ankara Kalesi'nin içine yapılmış çünkü."

"Nereye dedin evladım? Duyamadım."

"Ankara Kalesi'nin içine..."

"Haa... tabi tabi... şeyi sorduydum az evvel hani... neden uzaklara kaçmadın da ailenin burnunun dibine kaçtın? Seni kolayca buluvereceklerinden korkmadın mı?"

Az önceki halsizliğinden eser kalmamıştı Musa'nın. Leyla'nın saçlarını okşayarak güldü.

"Bu çok bilinen bir strateji olurdu da ondan," dedi.

"Ne evladım?"

"Yani, uzaklara kaçmak diyorum... çok bilinen bir strateji olurdu... biri, seni arıyorsa, uzaklarda arar... burnunun dibinde olduğunu aklına bile getirmez... mesela, benim babam, Avustralya'ya kaçsam bulurdu beni... buna gücü yeterdi... ama gördüğünüz gibi, Ankara'da bulmaya gücü yetmedi? Neden? Burnunun dibindeyim de ondan..."

Erzurumlu Teyze, Taksici Sabri'ye göz kırptı. Adam; "Anladım," gibilerinden kafa salladı.

"Peki, sonra ne yaptın evladım?"

"Bildiğiniz gibi... buraya yerleştim..."

"Şehre hiç inmedin mi?"

"İndim indim... Kitap almaya indim."

"Bir tanıdığın seni görebileceğinden de çekinmedin ha?"

Sahi... Musa, bunu hiç düşünmemişti.

"Bilmiyorum..." dedi. "Düşünmedim herhalde... aptallık etmişim."

"Estağfurullah evladım... söyle bakalım, şehre neyle indin?"

"Yukardaki Avukat Caddesi'ne çıktım. Bir taksi çevirdim."

"Benim taksimi çevirdi Teyze," diye araya girdi Taksici Sabri.

Musa, kel kafalı adama baktı.

"Evet," dedi. "...evet... bu arkadaşın arabasıydı... deminden beri bakıyorum bakıyorum, bir türlü kim olduğunu çıkartamıyorum... o da sizdendi demek..."

"Evet abi..." dedi Taksici Sabri. "Sana o zaman da dediydim, komşuyuz, diye..."

"Senin taksine binmem, tesadüf değil miydi?"

"Değildi abim. Ben orda seni bekliyodum zaten."

"Beni mi bekliyordun?"

"Tabi."

"Ama, ordan geçiyordun sen... benim o anda caddeye çıkıp taksi arayacağımı nerden bildin?"

"Ben haber verdim Beyzadem," dedi Kirkor Usta.

Musa, Kirkor Usta'ya döndü.

"Siz mi?"

"Evet... çarşıya çıkacağınızı söylemiştiniz ya..."

Musa, Leyla'ya daha sıkı sarıldı.

"Ama..." dedi. "...öyle bile olsa, hareket halindeydi o araba... bir saniye geç çıksam caddeye, rastlaşmamıza imkân yoktu..."

"Burada zamanlama sorunu yoktur Beyzadem."

Bezgin bezgin omuz silkti Musa.

"Öyle ya..." dedi. "Kiminle konuşuyorum..."

"Vakit kaybediyoruz güzel evladım," dedi Erzurumlu Teyze. "Hadi sen devam et... Sabri'nin arabasına bindikten

sonra nereye gittin? Seni nereye götürmesini söyledin ona?"

Musa, bunu çok iyi hatırlıyordu. Tereddütsüz cevapladı:

"Deniz kenarına."

"Götürdü mü bari?"

"Evet... götürdü..."

Odadakiler birbirlerine baktılar. Leyla, yeniden sarsıla sarsıla ağlamaya başladı.

"Emin misin?" diye sordu Erzurumlu Teyze.

"Evet... neden emin olmayayım?"

"Peki... sonra?"

"Dediğim gibi... deniz kenarında indim... biraz kitapçı gezdim... bir lokantaya girip karnımı doyurdum..."

"Lokanta nerdeydi evladım?"

"Kıyıda... Sahilde..."

"Anladım... sonra?"

"Sonra da bir çay bahçesine girdim... açık havada bol bol çay içtim..."

"Çay bahçesi de mi deniz kenarındaydı?"

"Eveet."

"Ankara'da?"

Musa'nın gücü, geldiği gibi hiç haber vermeden gidiverdi. Leyla'nın saçını okşayan eli, kayıp karyolanın üstüne düştü.

"Efendim?" diye fısıldadı.

"Ankara'da mı diyorum evladım... sen, Ankara'da deniz kenarına inip çay mı içtin güzel evladım?"

"Aman Allahım!"

16

NALAN, her zamankinden erken dönmüştü eve. Kapının ardında Musa'nın ayakkabılarını görünce şaşırdı. Sonra güldü. "Tembel," dedi. "Uyudu kaldı gene."

Montunu çıkarıp portmantoya astı. Mutfağa geçerken salona bir göz attı. Musa'yı göremeyince; "Bu kadar uyku yeter," diye seslendi yatak odasına doğru. Müzik setinin sesini iyice açtı gürültü çıkartmak için. "Kalk bakalım haşmetmeap," diye bağırdı... Yürüyüp mutfağa girdi. Kahve makinesinin fişini taktı. Sonra, müziğin ritmiyle sallana sallana yatak odasına doğru yürüdü.

Kapıyı açar açmaz gördü Musa'yı. Sabah seviştikleri karyolada, çırılçıplak uzanmış yatıyordu. Dondu kaldı. Bir terslik olduğunu anladı hemen. Musa, ışıklar kapalıyken bile soyunmazdı Nalan'ın yanında.

"Musa," diye seslendi korkarak.

Cevap gelmedi. Bir an, Musa'nın nefes almadığını sandı. Ağır ağır yaklaştı. Elini uzatıp omzuna dokundu. Hafifçe sarstı.

"Musa?"

Titreyen elini uzatıp boynunun altındaki atardamarı buldu. Çok cılız bir titreşim hissetti. Emin olamadı. Heyecandan, kendi nabzını alıyor olabilirdi. Nişanlısının soluk alıp almadığını anlamak için kulağını ağzının önüne getirdi. Serinler gibi oldu kulağı. "Nefes alıyor," diye düşündü. Yine de rahat etmedi içi. Koşarak çıktı odadan. Salondaki kanepenin üstüne attığı çantasını aldı. İçinden, makyaj aynasını çıkardı. Koşa koşa Musa'nın yanına döndü. Aynayı, tam ağzının önüne tuttu birkaç saniye. Kaldırıp baktı. Cam buharlanmıştı. "Ohh," dedi sevinçle. "Yaşıyor... oohh"... Hastaneyi aramak için komodinin üzerinde duran telefona uzandı. O anda da telefonun yanındaki Apranax kutularını gördü. Panikle atılıp aldı kutuları eline. İkisi de boştu. Hemen telefona sarıldı. Babasının hastanesini aradı. Santraldeki sekretere, ilaç zehirlenmesinde uzman bir doktor bulup teçhizatlı bir ambulansla evine göndermesini emretti. Her ihtimale karşı da ilacın ismini verdi...

"Beklemekten daha iyidir," diye düşünüp mutfağa koştu. Bir bardağa yarıya kadar sıcak kahve doldurdu. Yatak odasına döndü. Kahveyi komodinin üzerine bırakıp Musa'yı doğrultmaya çalıştı. Musa'nın sol koltuğunun altından karyolanın üstüne bir zarf düştüğünü gördü. Üzerinde; "İntihar mektubu" yazıyordu... Açıp okumak istedi... Vazgeçti... "Önce kahve," dedi yüksek sesle. Musa'yı omzunun altından destekleyip güçlükle sağına dönerek, kahve bardağını aldı. Dudaklarına değdirdi.

"Hadi Musacım," dedi. "Hadi canım... bir yudumcuk... hadi güzelim..."

Bardak, Nalan'ın zoruyla, sertçe çarptı Musa'nın ön dişlerine. Çıplak vücuduna birkaç damla kahve döküldü. Yine de ısrar etti Nalan... Derisi yanmasın diye, çarşafı mama önlüğü gibi doladı Musa'nın boynuna... Tekrar denedi... İte kaka, birkaç damla boşalttı ağzının içine. Yutsun diye de boğazını

sıvazladı... İncitmeden yatırdı tekrar Musa'yı... Aklı mektuptaydı... Ne kadar olmuştu acaba içeli... Zarfa uzandı... Alıp açtı... İçinden çıkarttığı kâğıdın en tepesinde;

"Nalancığım" yazısını görünce gözleri doldu. "Hayır," diye azarladı kendini. "Şimdi sırası değil. Sonra oku... Bir şeyler yap... bir şeyler yap!"

Banyoya koştu. İlaç soğutucusundan bir torba biyolojik kömür tozuyla bir de damlalık aldı. Mutfağa gidip tezgâhın üzerine bıraktı bunları. Dolaptan zeytinyağı çıkardı. Kömür tozunu, bir bardağa üçte bir oranında boşalttı. Sonra, bardağı ağzına kadar zeytinyağıyla doldurdu. Raftaki tuzluğa uzandı. Bolca tuz serpti yağlı-kara sıvının üzerine. Çay kaşığıyla karıştırıp olabildiğince homojen hale getirdi. Damlalığı içine atıp yatak odasına koştu. Musa'yı yeniden doğrulttu. Bu kez, üstüne çarşafı sarmak için uğraşmadı. Zaman geçiyordu. Nerde kalmıştı şu ambulans... bir daha mı telefon etseydi acaba?.. Ama önce ilkyardım... Damlalığı sıkıp kara sıvıdan çekti içine... Musanın dişlerinin arasından soktu minik pompayı... sıkıp boşalttı... Saçlarından kavrayıp kafasını geri yatırdı, boğazını sıvazladı... hafifçe kasıldı Musa'nın vücudu... Umutla bağırdı Nalan:

"Kus Musa... hadi güzelim... kus!"

Kusmadı Musa. Nalan, tekrar sarıldı damlalığa... sonra, tekrar sarıldı... sonunda, geğirtiyle karışık, öğürmeye başladı Musa. Nalan, hemen öne devirdi nişanlısının bedenini. Alnından tutup beklemeye, bir taraftan da yalvarmaya başladı:

"Ne olur çıkart canım... çıkart şu hapları... haydi güzelim... haydi canım..."

Musa'nın vücudu kasılmaya başladı. Nalan, biraz daha umutlandı.

"Kus... kus güzelim... kus bir tanem..."

Kusmadı Musa. Ayılıyormuş gibi, olağanüstü bir güçle

geriye attı kendini. Nalan, bir anda dengesini kaybedip yere düştü. Hemen doğruldu... Dehşet dolu gözlerle baktı nişanlısına. Musa, pazularını şişirmiş, dişlerini sıkmış, gözleri yarı aralık, midesinden ağzına gelenleri kuvvetli gırtlak darbeleriyle geri gönderiyordu... Nalan, Musa'nın üstüne atladı... çılgın bakışlı bir çift gözle karşılaştı... Korkuyla geri çekildi... Tam o anda, Musa'nın sol şakağında bir çizik belirdi... yanağına doğru uzayıp gitti... sonra ığıl ığıl kan sızmaya başladı... Nalan, inanamayan gözlerle geri geri kaçtı... Sağ kolunu canı acımış gibi, hızla yukarı çekti Musa... görmeyen gözlerle baktı bileğinin üstüne... sonra, tekrar indirdi... ardından da bütün enerjisi tükenmiş gibi, olduğu yerde yığıldı kaldı...

Nalan, temkinli adımlarla yaklaştı... Musa'nın sağ elinde, tam bileğinin üzerinde yeni belirmiş diş izlerini gördü... "Tanrım!" diye inledi. "Ne oluyor? Tanrım!"

Korka korka oturdu Musa'nın yanına. Gözleri yeniden kapanmıştı artık. "Bilinci yerinde değildi... ama kusmamak için direniyor... nasıl olur?" diye sordu kendine... "Şakağındaki sıyrık? Ya bu diş izleri?.. Şimdi oldu bunlar... biliyorum... biliyorum..."

Komodinin üzerinde duran mektuba uzandı. Ambulansı hatırladı. Tekrar sarıldı telefona. Sekretere bağırdı. Kadın, arayalı beş dakika bile olmadığını, doktoru bulmaya çalıştıklarını söyledi...

Mektubu okumaya başladı:

"Nalancığım;

Ben gidiyorum. Bu semtten taşınmaya karar verdim. Kendimce geçerli sebeplerim var. Pek anlayacağını sanmıyorum ama yine de anlatmaya çalışayım.

Bir kere, yaşadığım hayattan bıktım. Hep yakınmaz mıydım sana; 'her şey bu kadar kolay olmamalı,' diye...

Sen de güler, 'Yokluk çeken biri bu dediklerini duysa seni evire çevire döver,' derdin. Belki sana iyi geliyor ama ben dayanamıyorum be Nalan. Nasıl bir hayat bu biliyor musun? Denizi çok seven bir adamı, alıp okyanusun ortasına bırakıyorsun. 'İşte sana deniz,' diyorsun. 'Hadi mutlu ol.' Biliyorsun, bu babam hazretlerinin tarzı. 'Ne lazım Musa?' ...'bir bardak su.' ....'İyi.... Al sana Kurtboğazı Barajı. İstediğin kadar iç.'...

Sıkıldım Nalan... Gidiyorum... bitki gibi yaşamaktan sıkıldım... istediğin kadar su, istediğin kadar gübre, istediğin kadar ışık veren var... güzel gelişip hoş kokman için dibine vitamin hapları koyan var... budayan, ilaçlayan var... her şey var da sen yoksun... çünkü sana soran yok.. 'Güzel kokmak ister misin?', 'Seni budamamızı ister misin?'... dedim ya... yok... bitiksin çünkü... her şeyin var, ama hiçbir şeyin yok... bir acaip denklem...

Öbür tarafta da bir şey hissetmeyeceğim... o hikâyelere inanmam, bilirsin... ama olsun, hiç olmazsa, hayatta olmadığım için bir şey hissetmeyeceğim... bu, hayatta olup da bir şey hissetmemekten daha iyi değil mi?.. İyi iyi...

Son zamanlarda, bitkisel hayata mahkûm olanlara ötenazi uyguluyorlar. Ben de kendime uyguluyorum.

Zaten seninle evlenmek de istemiyordum... Mevcutlarını hergün Gökdelen'in tepesinden balya balya atsak, bitiremeyeceğimiz kadar çok paramız var, gene de derdin zorun para... 'Biraz senin baban koysun, biraz da benim babam, şöyle, hastaneli mastaneli bir ilaç şirketi kuralım,' diyordun ya... kendin kur artık... Babamla müstakbel kayınpederime benden selam söyle. 'Musa gitti, mirasını bana bıraktı. İkiniz de bana koyacaksınız artık,' de... Eminim koyarlar...

Yazmaktan da sıkıldım. Şöyle soyunup dökünеyim de rahat rahat öleyim... Görüşmek umuduyla... Seni sevmiyorum...

Musa."

Nalan, yapması gereken oymuş gibi, okumayı bitirir bitirmez, kâğıdı özenle kıvırarak katlamaya başladı... önce ikiye, sonra dörde, sekize, onaltıya katladı. Daha fazla katlamaya parmaklarının gücü yetmeyince de "Köpek!" diye bağırarak, buruşturup Musa'nın suratına attı.

Saçlarını karıştırarak düşündü biraz... yavaşça ayağa kalktı. Karyolanın etrafından dolaşıp Musa'nın burnundan sektikten sonra öbür tarafa düşen kâğıdı aldı. Götürdü, çantasına koydu.

"Hiç boş yere direnme Musa," dedi dişlerinin arasından. "Kusacaksın... Eşşek gibi kusacaksın hem de... bu yazdıklarının hesabını verene kadar da hayatta kalacaksın!"

Banyoya gitti. Ecza dolabında ne kadar bandaj varsa aldı. Yatak odasına geri dönüp, ıkına sıkına karyoladan indirdi Musa'yı. Dizlerinin üzerine çökertti. Ellerini arkasından bağladı. Ayağa kalkmasın diye de çarşafı uzun bir rulo haline getirip nişanlısının dizlerinin altından geçirdi ve baldırlarının üstüne düğüm attı. Karyolaya oturup bacaklarını da Musa'nın göğsü üzerinde çaprazladı. Komodinin üstündeki yağlı-kara sıvı dolu bardağı aldı. Damlalığı yere attı. Musa'nın saçlarını sımsıkı kavrayıp kafasını geri yatırdı. Dayadı bardağı ağzına.

"Şimdi tepin de göreyim," dedi. "İç şu zıkkımı!"

17

ERZURUMLU Teyze, camları zangırdatarak geğirdi. "Ankara'da deniz yok ki evladım," dedi. "Uzunharmanlar diye bir semt de yok... sen, Allahın son bir şans verdiği insansın... buraya ait değilsin... Leyla da değil... ama o buraya mahkûm... çünkü intihar etti... üstelik, ona da bir şans verilmişti... buraya gönderilmişti... ama şansını tepti o... cinayet işledi... bunun cezası, yalnızlık ve pişmanlıktır..."

"Nasıl bir yer burası?" dedi Musa cılız bir sesle. "İntihar edenleri hayata döndürmek için kurulmuş bir rehabilitasyon merkezi mi? Ruh hastalıkları kliniği mi? Sizler, iki dünya arasında, bu işle mi görevlisiniz?"

Kimse cevap vermedi Musa'ya. Erzurumlu Teyze, bir an tereddüt ettikten sonra geğirip, Musa'yı hiç duymamış gibi devam etti:

"...söyle Musa... söyle evladım... sonsuz bir yalnızlığa mahkûm olmak ister misin?.. Hep böyle, Leyla gibi kimsesiz, pişmanlık içinde yanıp kavrulmak ister misin?"

Musa'nın beyni zonkluyordu.

"Şimdi ben, henüz ölmedim, öyle mi teyze?"

"Evet."

"Ama burada, Uzunharmanlar denilen, ölümle hayat arasındaki son durakta, son kararını vereceğim... doğru mu?"

"Doğru evladım."

"Son kararımı vereceğim, çünkü ben intihar ettim, şu anda ölüm döşeğindeyim... bu da doğru mu?"

"Doğru."

"Ama kaç defa söyledim size... intihar falan etmiş değilim... evden kaçtım ben."

"Kaçtın Beyzadem kaçtın," dedi Kirkor Usta. "...ama intihar ederek kaçtın."

"Hayır." Yeniden enerjiyle dolduğunu hissetti Musa. "Hayır diyorum. Çok iyi hatırlıyorum, intihar falan etmedim... her şeyi hatırlayıp da bunu unutmama imkân yok..."

"Var beyim var," diye bağırdı Beyabi. "Var diyorum. Vakit kaybediyoruz... oyalanmayalım..."

"İntihar etseydim mulaka hatırlardım Beyabi."

"Hee... hatırlardın... Ankara kalesinden inip deniz kenarında kalamar buğulama yerken, Ankara'da deniz olmadığını hatırladığın gibi hatırlardın hem de..."

Musa, tutunur gibi sımsıkı sarıldı Leyla'ya.

"O dalgınlığıma gelmiştir belki," dedi.

"Dur evladım dur," dedi Erzurumlu Teyze. "Ben şimdi hatırlatırım sana... söyle bakalım..." Geğirdi. "...bak, heyecanlandım, safrakesem tuttu... ne diyodum... hah... söyle bakalım... niye ayrıldın evinden?"

"Kendimi çok yalnız hissediyordum... her şey vardı da sanki hiçbir şey yoktu... yalnızlık çekiyordum..."

"Sonra?"

"Sonra, yalnız kalmak için bu ıssız yere taşındım... yalnız başıma yaşamak için..."

Erzurumlu Teyze art arda geğirirken, Kirkor Usta aldı lafı:

"Tutmadı Beyzadem," dedi gülerek.

"Ne tutmadı?"

"Denklem Musa kardeş, denklem tutmadı," dedi Hava'nım.

"Ne denklemi? Nasıl denklem?"

"Kardeş... yalnızlıktan kaçıyosun, çünkü yalnız kalmak istiyosun... tutar mı bu denklem?"

Musa afalladı.

"Şeyy..." dedi. "Bil...bilmiyorum... yanılıyorumdur belki... belki başka bir nedenden ötürü kaçmışımdır... ama intihar etmediğim konusunda hâlâ ısrar ediyorum... evden çıkışım falan dün gibi aklımda..."

"Anlat öyleyse evladım," dedi Erzurumlu Teyze. "Evden çıkarken ne yaptın?"

"Nişanlıma bir mektup bıraktım."

"Niye sadece nişanlına?"

"Çünkü geceyi onun evinde geçirmiştim... sabaha kadar mücadele ettim kendimle, kararını yüzüne söyleyemedim... bir açıklama borçlu olduğumu hissettim."

"Hani kendi evinden ayrılmıştın sen?"

"Efendim?"

"Hani diyorum, kendi evinden ayrılmıştın... sadece annene veda edip?.. Öyle 'elveda' değil de akşama dönecekmiş gibi veda?.."

"Şeyy... tamam... onu da unuttuk diyelim..."

"Heh heh heh... Musa, evladım... de bakalım, senin kitapların nerde durur?"

"Evimizde büyük bir kütüphane var... orda durur... ama hepsini olmasa da büyük bir kısmını getirdim buraya..."

"Evinizden getirdin?"

"Evet... söyledim ya..."

"Ama, nişanlının evinden çıktığını da söyledin Musa... hangisi doğru?"

"Sen, bir daha düşün de söyle, nişanlının evinden mi çıktın kendi evinden mi?"

"Ni...nişanlımın evinden... galiba..."

"Babanın kütüphanesi senin nişanlının evinde mi? İki bin tane kitabı ordan mı getirdin yani?"

"Yok... yok... öyle olmadı... kendi evimizden çıktım... anneme veda edip..."

"Nişanlının yatağına da mektup bırakıp... öyle mi Musa?"

"Bil...bilmiyorum... hiçbir şey hatırlamıyorum... nasıl geldim ben buraya?.."

18

NALAN, bardağı olduğu gibi Musa'nın ağzına boca etmek üzereyken, acı acı çalmaya başlayan telefonun sesiyle irkildi. Elinde bardakla kalkıp karyolanın etrafından dolaştı. Telefonu açtı. Karşıdaki telaş dolu ses, babasına aitti:

"Nalan... Nalan... ne oldu yavrum?"

Nalan ağlamaya başladı.

"Musa... babacım... Musa..."

"Dur kızım... sakin ol... ne olmuş Musa'ya?.. Zehirlenen o mu?"

"Evet... iki kutu Apranax içmiş."

"Allah kahretsin... bak şu deli oğlanın yaptığına... durumu nasıl? Mektup falan bırakmış mı? Ne kadar olmuş içeli?"

Dönüp, Musa'nın eli kolu bağlı haline bir göz attı Nalan.

"Nabzı çok zayıf," dedi hıçkırarak. "Solüsyon hazırladım... onu içirmeye çalışıyorum, ama direniyor..."

"Bu iyi... baygın değil demek..."

"Hayır babacım... baygın... neredeyse komaya girmek üzere..."

"O zaman nasıl direnir kızım?"

"Bilmiyorum... ben de bilmiyorum... ambulans yola çıktı mı?"

"Çıktı çıktı... korkma sen... ben şimdi Sait Bey'e telefon ediyorum... hadi... git ilgilen Musa'yla... hastanede görüşürüz..."

"Tamam babacım. Odandan ayrılma. Kötü bi şey olursa ararım seni."

"Aklına getirme öyle şeyleri... kurtulacak... görürsün..."

"İnşallah."

Kapattı telefonu. "İnşallah kurtulacak," diye dişlerini gıcırdatarak bardağı alıp Musa'nın tepesine çöktü.

19

LEYLA, kafasını kaldırdı. Sevgiyle baktı Musa'nın gözlerine.

"İntihar ettin," dedi. "Onun için burdasın."

"Yani... yani... şu anda burda değil miyim ben? Bir hastane odasında ölümle mi pençeleşiyorum?.. Ama her şey o kadar gerçek ki... yediklerim, içtiklerim, gördüklerim..." Leyla'ya sarıldı. "Yaşadıklarım..."

"Uzunharmanlar'dasın evladım," dedi Erzurumlu Teyze. "Şu anda buradasın, ama biraz sonra gideceksin..."

"Nasıl gideceğim? Kaç gün oldu ben buraya geleli... eğer intihar ettiysem neden hâlâ ölmedim? Komaya mı girdim?"

Erzurumlu Teyze, namaz etekliğinin kesesinden köstekli bir saat çıkardı. Kapağını açıp baktı.

"Sen intihar edeli, henüz üç saat oldu evladım," dedi. "Seni buraya getiren kamyonet şoförünü hatırlıyor musun?"

"Evet. O da mı sizden?"

"Elbette bizden... yoksa, nasıl bulup da getirsin seni?.. bütün nakliyeciler, bütün ambulans şoförleri bilir Uzunhar-

manlar'ın yolunu. İnanmazsan, döndüğün zaman, ilk gördüğüne sor..."

Musa ürperdi.

"Ya dönmek istemezsem?" diye sordu.

"İstemek zorundasın," dedi Leyla. Kafasını kaldırıp yanaklarını tuttu Musa'nın. "Dönmek zorundasın... döneceksin koçum..."

Raşel, bir şeyler söylemek için ağzını açtı, fakat Erzurumlu Teyze, elini kaldırıp susturdu onu. Leyla'yı işaret etti tatlı tatlı gülerek. "Tamam," diye fısıldadı. "Leyla her şeyi görüyor artık. Bırakın, o halletsin."

Musa da Leyla'nın yanaklarını tuttu.

"Niye canım?" dedi. "Hani beni ikna etmelerine izin vermeyecektik? Hani seni bırakmayacağıma dair söz istemiştin benden?"

Leyla, dudağından öptü sevgilisinin.

"Denklemi gördüm koçum," dedi. "Sen de gör..."

"Nasıl?"

"Düşün... birini öldürebilir misin sen?"

"Hayır."

"Öyleyse, kendini de öldüremezsin."

"Ama... o başka bu başka..."

Güldü Leyla.

"O benim lafım... sen kullanamazsın..." dedi. Tekrar öpüp devam etti:

"Tamam... başka şekilde anlatayım... bak... her şey istemediğin kadar bol diye kaçtın o dünyadan değil mi?.."

"Evet."

"Şey gibi... denizi çok seven bi adamı, götürüp denizin ortasına atıyolar... 'Hadi mutlu ol,' diyolar... o adam gibi hissediyodun kendini..."

"Dur bi dakika... bunlar da benim lafım..."

"Nerden senin lafın oluyomuş?"

"Şeyden... Nalan'a yazdığım intihar mektubundan..."

Hatırlıyosun... gördün mü?"

"Evet... sonunda... iki kutu Apranax içmiştim... hatırlıyorum... tamam. Neden ölmek istediğimi de gayet iyi hatırlıyorum..."

"Hatırlıyosun, çünkü biliyosun... ama asla hatırlayamayacağın bi şey var... hatırlamana imkân olmayan bi şey..."

"Neymiş o?"

"Yaşama sebebin Musa... yaşama sebebin..."

"Efendim?"

"Ölüm sebebini hatırlıyosun, peki yaşama sebebini hatırlıyo musun?.. Boş yere düşünme... hatırlayamazsın... çünkü bilmiyosun... senin, kendini öldürmek için bi sebebin var da seni yaratıp o dünyaya gönderenin bi sebebi yok mu?.. Neden yaşatıldığını, neden dünyaya geldiğini öğrenmek zorundasın... yoksa yaşamış sayılmazsın... denklemi görüyo musun?.. Eğer yaşamış sayılmazsan..."

"Ölmüş de sayılmam..."

"Ve?"

"...ve sonsuza kadar yalnız kalırım..."

"Evet... işte denklem bu... eğer cinayet işlersen, yaratıcının öğrenmen için sana verdiği süreyi kullanma şansını kaybedersin..."

"Neden yaratıldığımı öğrenemem."

"Evet koçum... öğrenemezsin..."

"Neden yaratıldığımı öğrenemezsem, neden öldüğümü de öğrenemem."

"Evet koçum."

"Ne ölü olup öbür dünyaya geçebilirim, ne de diri olup kendi dünyama... Uzunharmanlar'da senin gibi sıkışıp kalırım... yalnız başıma..."

"Evet Musa... yalnız başına..."

"Ne senin yalnızlığını paylaşabilirim, ne de yalnızlığımı

paylaşacak birilerini bulabilirim... çünkü hem ölmüş, hem de ölmemiş bir hayalet olarak bu kentin sakinlerinin göremediği, temas kuramadığı biri olurum..."

"Benim olduğum gibi."

"En az yirmi sene boyunca..."

"Gitmen gerektiğini anladın mı artık?"

"Galiba... sen de razı mısın?"

"Evet... git burdan... zamanı gelince bana dön... şerefsizim beklerim."

"Söz mü?"

"Söz."

Odadakilere döndü Musa.

"Nasıl gideceğim peki?" dedi.

Erzurumlu Teyze, geriye doğru yaslanarak, namaz etekliğinin kesesinden, içinde biyolojik kömür tozu olan bir torba çıkardı.

"Bunun ne olduğunu biliyo musunuz eczacı bey?" dedi Musa'ya.

"Kömür tozuna benziyor," dedi Musa.

"Evet evladım... biyolojik kömür tozu bu... kusman için midendeki zehiri dışarı atman için..."

"Galiba gerekmeyecek," dedi Musa. "Artık mide bulantım falan kalmadı çünkü."

"Gerekecek evladım gerekecek," dedi Erzurumlu Teyze. "Durumun bir hayli ağırlaştı zaten."

"O zaman kusmak da yetmeyebilir."

"Biz seni hastaneye yetiştiririz. Korkma..."

Erzurumlu Teyze, kömür torbasını Raşel'e uzattı. Raşel, torbayı alıp ayağa kalktı.

"Leylacım," dedi. "Zeytinyağı, bardak, bi de çay kaşığı lazım... getirebilir misin?"

Leyla, Musa'yı tekrar öpüp ayağa kalktı.

"Hemen geliyorum koçum," dedi Musa'ya. Hızla odadan

çıktı, bir saniye içinde de gerekli malzemelerle geri döndü. "Tuzu söylemeyi unuttun Raşel," dedi. "Ama ben unutmadım."

"Evet," dedi Raşel sevinçle, ışıl ışıl gülümseyerek. "Bizdensin artık."

Leyla, bardağı yere koydu. Raşel'le beraber diz çöküp solüsyonu hazırladılar. Üçte bir kömür tozu, ağzına kadar teyzinyağı ve bolca tuz...

Leyla, elinde yağlı-kara sıvı dolu bardakla ayağa kalktı. Musa'nın yanına gitti. Musa, yüzünü ekşitti.

"Ver canım," dedi. "Zehir olsa içerim senin elinden."

"Vermem," dedi Leyla. "Ben içiricem sana. Kendi elimle uğurluycam. Geleceğin gün de yollarına gül döküp karşılıycam seni."

"O zaman, aşağı inelim de tuvalette içeyim... ortalık kirlenmesin..."

"Ayıbettin. Ben ne güne duruyorum. Temizlerim bi güzel. Hadi iç. Çok az vaktimiz kaldı."

"İyi temizle ama."

"Sen emret."

Leyla, Musa'nın ağzına doğru uzattı bardağı. Son anda elini tuttu Musa.

"Ama..." dedi... "Bunca misafirin önünde de kusmak... yani..."

Leyla, bardağı uzaklaştırıp eliyle boş odayı gösterdi Misafir'e.

"Bak..." dedi. "Gittiler bile. Sen utanıp sıkılma diye, geldikleri gibi gittiler."

"Evet, gitmişler," dedi Musa. "Hayalet gibi." Uzanıp Leyla'nın bardağı tutan elini yakaladı. Dudaklarını araladı ve demli çay içer gibi lıkır lıkır içti, bitirdi.

"Miden bulanmaya başladı mı koçum?" diye sordu Leyla.

Musa öğürdü.

"Belli olmuyor mu?" dedi zorlukla.

"Hadi... eğil de kus."

"Tamam... gel şöyle karyolanın üstüne de seni kirletmeyeyim."

"Kurban olurum senin kirine."

Midesinde fırtınalar kopuyordu Musa'nın. Ağır ağır öne doğru eğildi... öğürdü... içindekiler yemek borusuna doğru yükselirken, kafasını Leyla'sına çevirdi.

"Son bir soru," dedi. "Bütün bu olanları unutacağım ve ancak öldüğüm zaman hatırlayacağım, değil mi? Yoksa çıldırırım..."

"Sen kusmana bak koçum," dedi Misafir. "Uzunharmanlar iyi, hoş da bi tek kötü yanı var... burda yaşadığın hiçbi şeyi, asla unutamazsın... asla..."

"Efendim?" dedi Musa ve kusmaya başladı.

20

NALAN, Musa'nın bilinci yerindeymiş gibi dudaklarını aralayıp iğrenç veteriner solüsyonunu yudum yudum içtiğini görünce, gözlerine inanamadı. Şaşkınlığı yüzünden, öylece, bacakları Musa'nın göğsünde çaprazlanmış, kalakaldı. Musa da eğilip kızın bacaklarına kusmaya başladı. Öğürerek fırladı Nalan. Karyolanın üstündeki çarşafla üstüne bulaşan pisliği temizlemeye çalıştı. Aynı anda ambulansın sirenini duydu. Derhal kendini toparlayıp Musa'nın ellerini, ayaklarını çözdü. Safra birikintisinden sürüyerek uzaklaştırdı. Eline geçirdiği kumaş benzeri her şeyle üstünü başını sildi. Kapı çalınana kadar da telaşlı telaşlı uğraşıp durdu...

Musa, kafasını kaldırdı. Nalan'ın yatak odasında olduğunu gördü. Her yer, leş gibi kusmuk kokuyordu. "Leyla?" diye seslendi bitkin bir ses tonuyla... "Yok," dedi sonra. "Beni yolcu etti..."

"Hayır," dedi, bilincini toparlamaya çalışarak. "Rüyaydı hepsi... ilaçları içince rüya gördüm..."

İçeriye, biri beyaz önlüklü, iki kişi girdi.

"Ooo... hastamız gözlerini açmış," dedi beyaz önlüklü olanı... "Bravo Nalan Hanım..."

Doktor, Musa'nın tansiyonunu ölçerken, Musa da gözlerini açık tutmaya çalışarak Nalan'ı aradı... Göremedi...

"Nalan nerde?" diye fısıldadı.

"Kapıyı o açtı Musa Bey," dedi doktor. "Üstü kirlenmişti... belki onu değiştiriyordur... siz lütfen uyumamaya çalışın... konuşun..."

Konuşacak hali yoktu Musa'nın. Kapıdan, elinde portatif sedyeyle mavi önlüklü bir adam girene kadar da uykuya yuvarlanmakla yuvarlanmamak arasında gitti geldi...

Adam, sedyeyi yere indirdi. Katmanlarını açtı. Sonra, kafasını kaldırıp muzip muzip göz kırptı.

"Geçmiş olsun Musa Abi," dedi.

Musa, daha birkaç gün önce kendisini Uzunharmanlar'a götüren pikabın sürücüsüne inanamayan gözlerle baktı.

"Rüya değilmiş," dedi.

Doktor, Musa'nın başucundan uzaklaştı. "Tanışıyor muydunuz siz?" dedi gülerek.

"Evelallah!" dedi sürücü. "Musa Abi'mi Uzunharmanlar'a gezmeye götürdüydüm geçenlerde."

Musa da sürücüye göz kırptı.

"Hadi bakalım," dedi doktor. "Musa Bey'i yavaşça kaldırıp sedyeye alın. Gidiyoruz."

Musa, sedyeye uzanırken, sağ elini kaldırıp bileğinin üstündeki diş izlerine baktı. Gülümsedi... Nalan'ın odaya girdiğini görünce, elini çarşafın altına soktu.

"Geçmiş olsun," dedi Nalan, soğuk soğuk. "Nerden böyle?"

Sırıttı Musa.

"Uzunharmanlar'dan."

"Efendim?"

İletişim'den

Sezgin Kaymaz

BÜTÜN ESERLERİ

Geber Anne!..
ROMAN / 365 SAYFA

Kaptanın Teknesi
ROMAN / 331 SAYFA

Lucky
ROMAN / 493 SAYFA

Zindankale
ROMAN / 527 SAYFA

Sandık Odası
ÖYKÜ / 357 SAYFA

Medet
OYKÜ / 296 SAYFA

Ateş Canına Yapışsın
ROMAN / 238 SAYFA

Kün
ROMAN / 479 SAYFA

"Gerçekten de anlıyordu Musa... Erzurumlu Teyze; 'Kaçmakla kaçılmaz' deyince onu anlıyordu, Beyabi, 'Bal gibi kaçtın işte' deyince de onu anlıyordu... 'Sen aslında kaçmamışsın,' dedikleri zaman, her ikisini de anlıyordu... Erzurumlu'dan yağmur'un güzelliğini dinleyip anlıyor, ardından da, Misafir'den tam tersini dinleyip, onu anlıyordu... Anlayamadığı tek şey, nasıl olup da birbirine taban tabana zıt fikirleri, sanki kendi doğru bildiği fikirler onlarmış gibi kabul edip anladığıydı... Belki, bu da bir denklemdi... Anladığın şeyi, anladığın kadar anlamamışlığın duruyordu denklik işaretinin öbür tarafında belki... belki?.."

Uzunharmanlar mahallesinde bir bekâr evi kiralayan Musa daha ilk geceden dehşete düşer. Gaipten sesler gelmekte, odalar kendiliğinden aydınlanıp kararmaktadır. Burası bir perili evdir galiba! Ancak... Eğer hakikaten perili evse, mutlaka iyilik perilerinin merkezidir. Çünkü gaipten yalnızca ses değil; çörek, börek, turşu, çay, temiz çamaşır, hatta tamirci bile gelmektedir. Ne yapacağını bilemeyen Musa, bir yandan olan biteni anlamaya çalışırken öbür yandan mahalle halkıyla tanışır. Üç kuşaktan doğma büyüme Ankaralı "Erzurumlu Teyze" ve kahverengi horozu Rıza, ürkütücü ev sahibi Beyabi, komşunun koca bekleyen kızı Aylin, "baba adam" Kaportacı Kirkor, 7x24 burun karıştırma kapasitesine sahip küçük Kemal, adı var kendi yok gizemli kadın Aspendos... Derken ortaya bir gizemli kadın daha çıkar ve Musa'nın kafası büsbütün karışır... Yer yer komik, baştan sona eğlendirici bir roman.

THG
0211293
CLG

iletişim

ISBN-13: 978-975-470-598-0
9 789754 705980